

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho
rozvoja mestskej časti Bratislava–Petržalka
na roky 2023-2029

Verzia: august 2023

Identifikačné údaje

Obstarávateľ

Názov	Mestská časť Bratislava-Petržalka
Sídlo	Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava
IČO	00603201
Web	https://www.petrzalka.sk/
Starosta	Ing. Ján Hrčka
Kontaktná osoba	Mgr. Daniela Gáliková, vedúca referátu projektového riadenia

Riešiteľský kolektív a členovia pracovných skupín

Všetky oblasti/prierezovo: Mgr. Iveta Jančoková (MČ Petržalka, zástupkyňa starostu), Mgr. Daniela Gáliková (MČ Petržalka, vedúca referátu projektového riadenia), Ing. Ľubomír Macák (MČ Petržalka, referát projektového riadenia/Inštitút priestorového plánovania), Ing. Naďa Rázusová (referát projektového riadenia), Mgr. Monika Adameková MBA (MČ Petržalka, referát projektového riadenia-do 10/2022), Ing. Pavol Petřík (MČ Petržalka, referát projektového riadenia-do 01/2023).

Oblasť školstvo: Ing. Andrea Garánová (MČ Petržalka, vedúca odd. školstva), Milan Polešenský (Juventa), PaedDr. Katarína Brtková (MČ Petržalka), Michal Horvát (Inklucentrum), Peter Lošonský (Mládežnícky parlament), Mgr. Šimková Emília (MŠ Pifflova 10), Mgr. Hana Závodná (ZŠ Dudova), Mgr. Zora Dóczyová (ZŠ Černyševského), Mgr. Rastislav Kunst (Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy-do 10/2022), Viera Vlčková (Platforma Rodín), Ing. Peter Halák (Indícia), Mgr. Soňa Poprocká (Narnia), Ing. Gabriela Fulová (MČ Petržalka, poslankyňa miestneho zastupiteľstva), Ing. Lýdia Ovečková (MČ Petržalka, poslankyňa miestneho zastupiteľstva-do 10/2022).

Oblasť sociálne veci: Mgr. Marcela Zacharová, M.Ed. (MČ Petržalka, zástupkyňa prednostu), Mgr. Eva Surovková (MČ Petržalka, poslankyňa miestneho zastupiteľstva-do 10/2022), Ing. Lýdia Ovečková (MČ Petržalka, poslankyňa miestneho zastupiteľstva-do 10/2022), Mgr. Veronika Porubčáková (Ulita), PaedDr., Janka Chladecká, PhD., MBA (Petržalská klubovňa aktívnych seniorov), Katarína Kostková (Rada seniorov Petržalka), Ing. Alexandra Kárová (Vagus), Mgr. Martina Petijová (Sociofórum), Mgr. Barbora Vaľková (Doma u Kapucínov), Mgr. Daniela Gáliková (Brána do života), Mgr. Soňa Chanečková (Stredisko sociálnych služieb Petržalka), Mgr. Jozef Kákoš (DePaul Slovensko), Kmeťová Zdenka (Zväz telesne postihnutých), Tibor Kobil (Organizácia muskulárnych dystrofikov), Jozef Blažek (Organizácia muskulárnych dystrofikov), Mgr. Michal Berta (Kaspian), Mareková Jana (Impuls), Lucia Horevajová (Ulita), Mgr. Ján Korec (poverený vedením odd. sociálnych vecí), Alena Kočnerová (Stredisko soc. služieb Petržalka), Viera Némethová (MČ Petržalka Sociálna a bytová komisia - poslankyňa), Libuša Nicholson (MČ Petržalka Sociálna a bytová komisia - poslankyňa), Milan Laurinc (MČ Petržalka Sociálna a bytová komisia - neposlanec), Dana

Reháková (MČ Petržalka Sociálna a bytová komisia - neposlankyňa), Stanislava Šrenkelová (Stredisko soc. služieb Petržalka).

Oblasť územný rozvoj a doprava: Ing. arch. Štefan Hasička (HI. m. SR Bratislava / MČ Petržalka-do 01/2023), Ing. Peter Mihál (MČ Petržalka), Mgr. Ivan Lučanič (MČ Petržalka), Mgr. Barbora Filo (MČ Petržalka), Ing. arch. Dana Drobníaková, PhD. (HI. m. SR Bratislava, Metropolitný inštitút Bratislavy), Ing. arch. Viktor Kasala (MČ Petržalka / HI. m. SR Bratislava, Útvar hlavnej architektky-do 01/2023), Ing. arch. Drahan Petrovič (Verejný sektor), Ing. arch. Elena Pätoprstá (MČ Petržalka, poslankyňa miestneho zastupiteľstva-do 10/2022), Ing. arch. Radek Pšenička (YIT, západný rozvoj), Ing. arch. Matej Grébert (Compass architekti), Ing. Jozef Vydra (MČ Petržalka, poslanec miestneho zastupiteľstva), JUDr. Milan Vetrák, PhD. (MČ Petržalka, poslanec miestneho zastupiteľstva), Ing. Juraj Juritka (Lucron), Ing. Lenka Findurová (MČ Petržalka), Ing. arch. Zuzana Gazsová (MČ Petržalka), Ing. arch. Branislav Sepši (MČ Petržalka, poslanec miestneho zastupiteľstva-do 10/2022), Ing. Andrej Árva (MČ Petržalka), Peter Klučka (MČ Petržalka Komisia dopravy – neposlanec), Ing. arch. Radek Pšenička (YIT Slovakia), doc. Ing. Tibor Schlosser, CSc. (STU), Ing. arch. Peter Majchrák (Komisia územný plán - neposlanec), Iveta Krútilová (MČ Petržalka).

Oblasť životné prostredie: Ing. Miriam Kamhiyehová (MČ Petržalka, vedúca oddelenia životného prostredia), Adrián Ševeček, MPA (MČ Petržalka), Ing. Tatiana Hajčík Stanová (MČ Petržalka), Ing. Barbora Bajusová (MČ Petržalka), Ing. Terézia Mesíčkova (MČ Petržalka), Ing. Andrej Pažitný (MČ Petržalka), Mgr. Jana Kuzmová (MČ Petržalka), Ing. Lenka Milincká (Komisia životné prostredie - poslankyňa), Jakub Kuruc (Komisia životné prostredie - poslanec), Mgr. Natália Podhorná (Komisia životné prostredie - poslankyňa), Mgr. Michal Sabo, RNDr. Andrej Machlica (MČ Petržalka Komisia životné prostredie - neposlanec), PhD., Ing. arch. Elena Pätoprstá (MČ Petržalka Komisia životné prostredie - neposlankyňa).

Oblasť šport a voľný čas: Mgr. Dejan Súkala (MČ Petržalka), Marián Ščepánek (zástupca športové zariadenia Petržalky), Dušan Šimo (zástupca športového klubu Medvedica), Ing. Matúš Súlovec (MČ Petržalka), Jozef Korbeľ, Mgr. Michal Berta (Kaspian), PhD. Lucia Čerhitová (MČ Petržalka Komisia športu neposlankyňa), Ing. David Pavlík (MČ Petržalka, referát komunikácie), Ing. Stanislav Horínek (MČ Petržalka Komisia športu neposlanec).

Oblasť kultúra: Mgr. Iveta Jančoková (MČ Petržalka, zástupkyňa starostu), Jana Hrehorová (MČ Petržalka), Mgr. art. Monika Tereková (MČ Petržalka), Mgr. Viera Némethová (Knížnica Petržalka), PhD. Katarína Bergerová (Knížnica Petržalka), Juraj Havaj (KZP), Mgr. art. Radostina Doganova ArtD. (Galéria), Ing. Andrea Reichová (Galéria Cafe Lampy), Mgr. art. Kristína Letková (Divadlo), Martin Kleibl (KZP), Mgr. Adriána Rabatinová (vedúca odd.kultúry MČ Karlova Ves), Ing. Lýdia Ovečková (MČ Petržalka, poslankyňa miestneho zastupiteľstva-do 10/2022), Mgr. Martin Kočiško (KZP), Ladislav Jančiar (KZP), Juraj Valocsay (MČ Petržalka Komisia kultúra - poslanec), Katarína Mádelová (MČ Petržalka Komisia kultúra - neposlankyňa).

Oblasť energetika a hospodárstvo: Chovanec Roman (MČ Petržalka), Ing. Šesták Pavel (MČ Petržalka, poslanec miestneho zastupiteľstva-do 10/2022), Ing. Ján Karman (MČ Petržalka, poslanec miestneho zastupiteľstva), Ing. Branislav Kleinert (MČ Petržalka, poslanec miestneho zastupiteľstva-do 10/2022).

PodĎakovanie

Autormi tohto dokumentu sú Mgr. Iveta Jančoková (zástupkyňa starostu), Mgr. Daniela Gáliková, vedúca referátu projektového riadenia, Ing. Ľubomír Macák (Inštitút priestorového plánovania), Ing. Naďa Rázusová (MČ Petržalka, referát projektového riadenia), Mgr. Monika Adameková MBA (MČ Petržalka, referát projektového riadenia), Ing. Pavol Petřík (MČ Petržalka, referát projektového riadenia).

Autori sa chcú poďakovať ďalším expertom (členom pracovných skupín) určených zo strany mestskej časti Bratislava-Petržalka, ktorí sa podieľali na tvorbe dokumentu formou odborných konzultácií, pripomienkovania, ako aj podpore pri organizácii a realizácii odborných stretnutí s predstaviteľmi miestnej územnej samosprávy a sociálno-ekonomickými partnermi v území.

Legislatívne a metodické pozadie spracovania

Strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2023-2029 (ďalej aj ako „PHRSR Petržalka“) je vypracovaný v zmysle § 8 Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Dokument je spracovaný aj v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválnej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017 a Metodikou tvorby PHRSR 2020, verzia: 1.0.3, január 2020.

V zmysle Čl. 18, ods. 4, písmeno n) Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky v znení dodatkov č. 1 až 20 je miestnemu zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti, koncepcií a rozvojových programov.

Taktiež v zmysle č. 29 ods. 1, písmeno a) je mestskej časti vyhradené zabezpečovať hospodársky a sociálny rozvoj mestskej časti v nadväznosti na celomestský rozvoj a celomestské rozvojové dokumenty.

Spracovanie textu tohto dokumentu je realizované internými kapacitami v spolupráci s externými špecialistami.

Prehľad najpoužívanejších skratiek

BSK	Bratislavský samosprávny kraj
EÚ	Európska únia
IKT	informačné a komunikačné technológie
MČ	mestská časť
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
OP	operačný program
OZE	obnoviteľné zdroje energie
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SPODaSK	sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela
TEN-T	transeurópsky dopravný koridor
VaV	výskum a vývoj
ZŠ	základná škola

Obsah

A	ÚVOD.....	11
A.1	Inštitucionálne východiská	11
A.1.1	Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR	11
A.2	Obsahové východiská	13
A.2.1	Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	13
A.2.2	Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúracie stratégie PHRSR	13
A.2.3	Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	15
A.2.4	Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií na úrovni mestskej časti.....	26
A.2.5	Územné plánovanie.....	32
A.2.6	Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR.....	46
B	ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ.....	57
B.1	Analýza východiskovej situácie.....	57
B.1.1	Identifikácia územia.....	57
B.1.2	Sociálno-ekonomická analýza.....	62
B.1.3	Územno-technická analýza.....	140
B.1.4	Bezpečnosť	157
B.1.5	Prírodno-environmentálna analýza.....	162
B.1.6	Inštitucionálno-organizačná analýza	204
B.2	Kľúčové trendy vývoja	208
B.3	Identifikácia potenciálov, výziev, limitov a problémov	211
B.4	Výstupy SWOT analýzy	215
B.5	Strom výziev a problémov	228
C	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA.....	229
C.1	Intervenčná logika stratégie	229
C.2	Vízia rozvoja.....	230
C.3	Ciele rozvoja	232
C.4	Priority rozvoja mestskej časti.....	234
C.4.1	Priorita 1 Dostupnejšie sociálne služby a podpora komunit	235
C.4.2	Priorita 2 Vyvážený územný rozvoj a udržateľná doprava	241
C.4.3	Priorita 3 Moderné vzdelávanie v zmysle konceptu SMART školy.....	249
C.4.4	Priorita 4 Nízkouhlíkové hospodárstvo a kvalitné životné prostredie.....	252
C.4.5	Priorita 5 Rozmanitá a udržateľná kultúra pre všetkých	260
C.4.6	Priorita 6 Moderné a digitálne služby pre Petržalčanov	263

C.4.7	Priorita 7 Kvalitné podmienky pre šport a voľný čas.....	267
D	PRÍLOHY.....	271
D.1	Bibliografia.....	271
D.2	Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a mapiek.....	272
D.3	Špecifické prílohy.....	276
D.3.1	Prehľad športových klubov a organizácií na území Petržalky.....	276

A ÚVOD

A.1 Inštitucionálne východiská

A.1.1 Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR

Strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2023-2029 (ďalej aj ako „PHRSR Petržalka“ alebo „Petržalka 2029“) je vypracovaný v zmysle § 8 Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Dokument je spracovaný aj v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017 a Metodiky tvorby PHRSR 2020, verzia: 1.0.3, január 2020.

Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR

V zmysle § 8, ods. 5) zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov dokument „program rozvoja obce“ (resp. program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce) schvaľuje obecné zastupiteľstvo. V tomto prípade teda orgánom kompetentným na prijatie (resp. schválenie) Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Petržalka je **zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka**.

Tabuľka 1 Vymedzenie kľúčových partnerov rozvoja mestskej časti

1. Definovanie hlavných aktérov rozvoja mestskej časti

- Mestská časť Bratislava-Petržalka (Miestny úrad Bratislava - Petržalka);
- Rozpočtové a príspevkové organizácie: Kultúrne zariadenia Petržalky, Miestna knižnica Petržalka, Stredisko sociálnych služieb Petržalka;
- Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti: ZŠ Budatínska 61, ZŠ Černyševského 8, ZŠ Dudova 2, ZŠ Gessayova 2, ZŠ Holíčska 50, ZŠ Lachova 1, ZŠ Nobelovo nám. 6, ZŠ Pankúchova 4, ZŠ Prokofievova 5, ZŠ Tupolevova 20, ZŠ Turnianska 10;
- Materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti: MŠ Bohrova 1, MŠ Bradáčova 4, MŠ Bulíkova 25, MŠ Bzovicka 6, MŠ Gessayova 2, MŠ Gessayova 31, MŠ Haanova 9, MŠ Holíčska 30, MŠ Holíčska 50, MŠ Iljušinova 1, MŠ Jankolova 8, MŠ Lachova 31, MŠ Lietavská 1, MŠ Macharova 1, MŠ Nobelovo nám. 6, MŠ Pifflova 10, MŠ Röntgenova 16, MŠ Rovniankova 8, MŠ Strečnianska 2, MŠ Ševčenkova 35, MŠ Šustekova 33, MŠ Tupolevova 20, MŠ Turnianska 6, MŠ Turnianska 10, MŠ Vyšehradská 17;
- Dcérske spoločnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka: Bytový podnik Petržalka, s.r.o., Športové zariadenia Petržalky, s.r.o..

2. Definovanie dotknutej verejnosti

Návrhy kľúčových riešení pre územie mestskej časti Bratislava-Petržalka sú určené pre široké spektrum cieľových skupín a beneficentov. Môžeme teda konštatovať, že procesom implementácie PHRSR bude dotknutá aj široká verejnosť.

Verejnosť bola informovaná o zahájení procesu tvorby PHRSR ako aj o priebežných výstupoch procesu tvorby PHRSR. Zároveň bola zo strany mestskej časti k dispozícii kontaktná osoba pre proces prípravy PHRSR.

Zároveň bolo umožnené relevantným zástupcom občianskych iniciatív zúčastniť sa procesu tvorby PHRSR prostredníctvom ich účasti na stretnutiach pracovných skupín.

Dodatočne mohla verejnosť participovať aj v priebehu procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (tzv. proces SEA).

3. Definovanie partnerov verejného sektora – sociálno-ekonomických partnerov				
Identifikácia partnera	Hlavná motivácia partnera pre spoluprácu	Kapacita pre zapojenie do tvorby PHRSR	Návrh inštitucionalizácie partnerstva resp. využitia existujúcej	Návrh kľúčových fáz zapojenia partnera
Hl. m. SR Bratislava	Realizácia projektov na území mestskej časti, gestor celomestskej stratégie	MIB	Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Vstupná správa, Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
Bratislavský samosprávny kraj	Realizácia projektov na území mestskej časti, gestor regionálnej stratégie	Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja	Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Vstupná správa, Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
Metropolitný inštitút Bratislavy	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
Útvar hlavnej architektky	Realizácia projektov na území mestskej časti		Asociovaný člen v rámci pracovnej skupiny.	Analytická časť, Návrhová časť vrátane akčného plánu.
4. Návrh koordinačnej štruktúry procesu spracovania PHRSR				
Gestor tvorby stratégie	Ing. Ján Hrčka, starosta			
Koordinátor prípravných prác	Referát projektového riadenia			
Koordinátor tvorby stratégie	Mgr. Iveta Jančoková, zástupkyňa starostu			
Členovia pracovných skupín	<p>Samospráva: starosta, zástupkyňa starostu, poslanci miestneho zastupiteľstva, vedúci odborov MÚ a ďalší odborní pracovníci MÚ</p> <p>Iné subjekty: Juventa, Inklucentrum, Mládežnícky parlament, Platforma Rodín, Indícia, Narnia, Ulita, Petržalská klubovňa aktívnych seniorov, Rada seniorov Petržalka, Vagus, Sociofórum, Doma u Kapucínov, Brána do života, Stredisko sociálnych služieb Petržalka, DePaul Slovensko, Zväz telesne postihnutých, Organizácia muskulárnych dystrofií, Kaspian, Impulz, Športové zariadenia Petržalky, Športový klub Medvedica, Knižnica Petržalka, Galéria, Galéria Kafé Lampy.</p> <p>Ďalšie subjekty z podnikateľského sektora: YIT (západný rozvoj), Matadorka, CMC, Lucron.</p>			
Pracovné skupiny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Školstvo 2. Sociálne veci 3. Územný rozvoj a doprava 4. Životné prostredie 5. Šport 6. Kultúra 7. Energetika a hospodárstvo 			

A.2 Obsahové východiská

A.2.1 Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR

Hlavným dôvodom je potreba reflektovať aktuálne celospoločenské dianie v oblasti regionálnej politiky na Slovensku, ale aj v EÚ.

K ďalším dôvodom patria aj nasledujúce skutočnosti:

- Aj prostredníctvom prípravy vlastného strategického dokumentu je možné vytvoriť adekvátne podklady pre usmerňovanie regionálneho rozvoja na celomestskej úrovni.
- Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie).
- Aktuálna stratégia rozvoja mestskej časti bola definovaná do polovice roku 2023.
- Rok 2021 ako začiatok nového programového obdobia politiky súdržnosti EÚ.
- Schválenie kľúčového dokumentu pre územie Bratislavského kraja.
- Schválenie strategického dokumentu na úrovni mesta.
- Pretrvávajúca situácia v podobe zdravotnej a ekonomickej krízy.
- Nové metodické pokyny pre tvorbu strategického dokumentu.

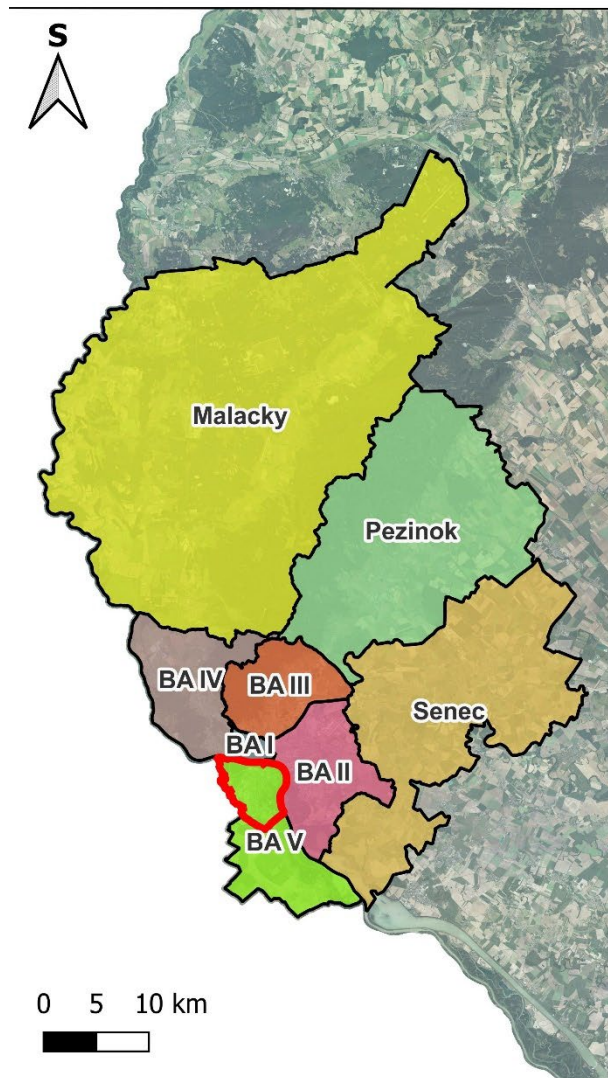
A.2.2 Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúrácie stratégie PHRSR

V rámci PHRSR sa neuvažuje s variantným návrhom stratégie. Rozvojová stratégia je spracovaná ako invariantná. Strategický dokument, v zmysle metodických pokynov, pokrýva celé územie mestskej časti.

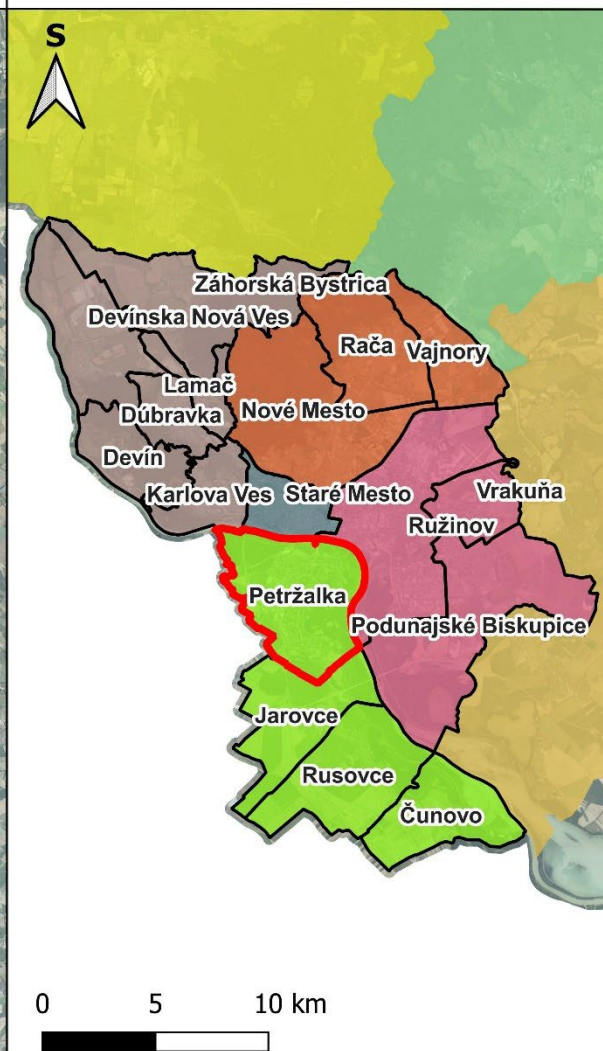
Územie mestskej časti Bratislava-Petržalka, ako už z názvu vyplýva, leží na území mesta Bratislavy a patrí do okresu Bratislava V, administratívne patrí pod územie Bratislavského kraja. Navrhované riešenie je spracované v súlade s rozvojovými prioritami a očakávanými výsledkami definovanými v regionálnej stratégii a v súlade s celomestskou stratégiou po roku 2022.

Mapa 1 Identifikácia územia mestskej časti Bratislava-Petržalka

Poloha mestskej časti Bratislava-Petržalka v rámci okresov Bratislavského kraja

Poloha mestskej časti Bratislava-Petržalka v rámci mestských častí Bratislavy

Zdroj: © GKÚ, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

A.2.3 Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov

Tvorbu predmetného strategického dokumentu ovplyvňujú viaceré nadradené strategické dokumenty. Prehľad tých najvýznamnejších je uvedený v nasledujúcej tabuľke, pričom v ďalšom texte je uvedená podrobnejšia charakteristika vybraných dokumentov na národnej úrovni a na úrovni kraja a hl. m. SR Bratislava. Okrem uvedených dokumentov existujú aj ďalšie strategické dokumenty na jednotlivých úrovniach verejnej správy. Predmetom podrobnejšieho posúdenia však boli iba vybrané dokumenty, a to v kontexte kompetencií miestnej samosprávy aj s ohľadom na štatút hlavného mesta SR Bratislavy.

Tabuľka 2 Prehľad kľúčových strategických dokumentov pre tvorbu PHRSR Petržalka 2029

Názov dokumentu	Zodpovedný	Časové zameranie	Relevantnosť k spracovávanému PHRSR
Národné priority implementácie Agendy 2030	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	Do roku 2030	Vysoká miera (záväzný / nadradený) dokument
Vízia a stratégia rozvoja SR 2030	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	Do roku 2030	Vysoká miera (záväzný / nadradený) dokument
Program Slovensko 2021-2027	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	Do roku 2030	Stredná miera (definovanie smerovania EÚ fondov na Slovensku)
Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2025 s výhľadom do roku 2030	Ministerstvo zdravotníctva SR	Do roku 2030	Vysoká miera (záväzný / nadradený) dokument
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest, Návrh priorit vo výstavbe cestnej infraštruktúry, Harmonogram prípravy a výstavby projektov cestnej infraštruktúry	Ministerstvo dopravy SR, Vláda SR	Do roku 2030	Vysoká miera (záväzný / nadradený) dokument
Ďalšie sektorálne strategické dokumenty pre územie Slovenska	ministerstvá	rôzne – spravidla do roku 2030	Vysoká miera (záväzný / nadradený) dokument
PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030)	Bratislavský samosprávny kraj	Strednodobé (do roku 2030)	Vysoká miera relevantnosti-nadradený strategický dokument v oblasti regionálneho rozvoja
Územný plán mesta	Hl. m. SR Bratislava	Dlhodobé (približne do roku 2030/2050)	Vysoká miera relevantnosti-základný plánovací dokument mesta
Program rozvoja Bratislava 2030	Hl. m. SR Bratislava	Strednodobé (do roku 2030)	Vysoká miera relevantnosti-nadradený strategický

			dokument v oblasti regionálneho rozvoja
Komunitný plán sociálnych služieb hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na roky 2023 – 2030	Hl. m. SR Bratislava	Strednodobé (do roku 2030)	Podkladové sektorové dokumenty
Koncepcia rozvoja hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v oblasti tepelnej energetiky	Hl. m. SR Bratislava	Strednodobé (do roku 2030)	Podkladové sektorové dokumenty
Koncepcia udržateľného rozvoja kultúry Bratislava (do roku 2030)	Hl. m. SR Bratislava	Strednodobé (do roku 2030)	Podkladové sektorové dokumenty
Územný generel vodných tokov a protipovodňovej ochrany mesta Bratislava	Hl. m. SR Bratislava	Strednodobé (do roku 2030)	Podkladové sektorové dokumenty
Komunitný plán sociálnych služieb (v príprave)	Mestská časť Bratislava-Petržalka	Strednodobé (do roku 2030)	Podkladové sektorové dokumenty, dokument je v príprave, čiastkové výstupy budú zapracované do PHRSR mestskej časti
Programový rozpočet mestskej časti Bratislava-Petržalka na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 a 2024	Mestská časť Bratislava-Petržalka	Krátkodobé (do roku 2023)	Projektové zábery, investičné aktivity
Štúdiá rozvoja cyklistickej dopravy v MČ Bratislava-Petržalka	Mestská časť Bratislava-Petržalka	Strednodobé (do roku 2030)	Podkladové sektorové dokumenty
Ďalšie strategické dokumenty (generel cyklistickej dopravy)	Bratislavský samosprávny kraj / Hl. m. SR Bratislava	Strednodobé	Stredná miera relevantnosti

A.2.3.1 Aktuálne priority a návrhy smerovania strešných dokumentov na národnej úrovni

Ku kľúčovým programovým dokumentom na národnej úrovni môžeme zaradiť najmä dva dokumenty a to Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Plán obnovy“) a Program Slovensko.

Plán obnovy

Jedným z prvých dokumentov na národnej úrovni v oblasti podpory regionálneho rozvoja je Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Plán obnovy“). Dokument bol pripravený za účelom efektívnejšieho vysporiadania sa s celospoločenskou hospodárskou a zdravotnou krízou v rámci územia Európskej únie a teda aj Slovenska. Dňa 13. 7. 2021 bol Plán obnovy schválený Radou pre hospodárske a finančné záležitosti a začalo sa s jeho implementáciou.

Tabuľka 3 Komponenty Plánu obnovy v piatich kľúčových oblastiach verejných politík

Zelená ekonomika
1 Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra
2 Obnova budov
3 Udržateľná doprava
4 Dekarbonizácia priemyslu
5 Adaptácia na zmenu klímy

Vzdelávanie
6 Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch
7 Vzdelávanie pre 21. storočie
8 Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl
Veda, výskum, inovácie
9 Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií
10 Lákanie a udržanie talentov
Zdravie
11 Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť
12 Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie
13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
Efektívna verejná správa a digitalizácia
14 Zlepšenie podnikateľského prostredia
15 Reforma justície
16 Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva
17 Digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)
18 Zdravé, udržateľné a konkurencieschopné verejné financie

Zdroj: Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, 2021, MF SR

Najviac finančných prostriedkov je alokovaných v rámci komponentov Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť; Udržateľná doprava; Obnova budov a Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií.

Program Slovensko 2021 - 2027

Tento dokument slúži pre implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov na Slovensku pre roky 2021-2027. V súčasnosti je pripravený návrh smerovania, ktorý podrobnejšie špecifikuje 5 politických cieľov definovaných zo strany EÚ. Implementácia programu by sa mala začať v polovici roka 2022 (resp. po schválení príslušných dokumentov na národnej úrovni).

Tabuľka 4 Prehľad priorít a cieľov Programu Slovensko 2021 - 2027

Politický cieľ 1
PRIORITA 1P1 VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE
1.1. Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
1.2. Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy
1.3. Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP a tvorby pracovných miest v MSP, a to aj produktívnymi investíciami
1.4. Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie
PRIORITA 1P2 DIGITÁLNA PRIPOJITEĽNOSŤ
1.5 Zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti
Politický cieľ 2 – Zelenšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility.
PRIORITA 2P1 ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ A DEKARBONIZÁCIA
2.1. Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov
2.2. Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené
2.3. Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-E)
PRIORITA 2P2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
2.4. Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy
2.5. Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva

2.6. Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje
2.7. Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia
PRIORITA 2P3 UDRŽATEĽNÁ MESTSKÁ MOBILITA
2.8. Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka
Politický cieľ 3 – Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility.
PRIORITA 3P1 DOPRAVA
3.1. Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy
3.2. Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy, vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility
Politický cieľ 4 – Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv.
PRIORITA 4P1 ADAPTABILNÝ A PRÍSTUPNÝ TRH PRÁCE
(a) Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým mladých ľudí, a to najmä vykonávaním záruky pre mladých ľudí, pre dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny na trhu práce a neaktívne osoby, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva
(b) Modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom posúdiť a predvídať potreby v oblasti zručností a zabezpečiť včasnú a cieleňú pomoc a podporu v záujme zosúladenia ponuky s potrebami trhu práce, ako aj pri prechodoch medzi zamestnaniami a mobilitou
(c) Podpora rodovo vyváženej účasti na trhu práce, rovnakých pracovných podmienok a lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom vrátane prístupu k cenovo dostupnej starostlivosti o deti a odkázané osoby
(d) Podpora adaptácie pracovníkov, podnikov a podnikateľov na zmeny, ako aj aktívneho a zdravého starnutia a zdravého a vhodne prispôbenaého pracovného prostredia, ktoré rieši zdravotné riziká
4.1 Zvyšovanie účinnosti a inkluzívnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva
PRIORITA 4P2 KVALITNÉ A INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE
(e) Zvýšenie kvality, inklúzie a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce okrem iného prostredníctvom potvrdzovania výsledkov neformálneho vzdelávania a neformálneho učenia sa s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií vrátane podnikateľských a digitálnych zručností, a tiež prostredníctvom podpory zavádzania systémov duálnej odbornej prípravy a učňovskej prípravy
(f) Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím
4.2 Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu
PRIORITA 4P3 ZRUČNOSTI PRE LEPŠIU ADAPTABILITU A INKLÚZIU
(d) Podpora adaptácie pracovníkov, podnikov a podnikateľov na zmeny, ako aj aktívneho a zdravého starnutia a zdravého a vhodne prispôbenaého pracovného prostredia, ktoré rieši zdravotné riziká
(g) Podpora celoživotného vzdelávania, najmä flexibilných príležitostí na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pre všetkých s prihliadnutím na podnikateľské a digitálne zručnosti, lepšie predvídanie zmien a nových požiadaviek na zručnosti na základe potrieb trhu práce, uľahčovanie kariérnych zmien a podpora profesijnej mobility
4.2 Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu
PRIORITA 4P4 ZÁRUKA PRE MLADÝCH
(a) Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým mladých ľudí, a to najmä vykonávaním záruky pre mladých ľudí, pre dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny na trhu práce a neaktívne osoby, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva
(f) Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím
(l) Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí
PRIORITA 4P5 AKTÍVNE ZAČLENENIE A DOSTUPNÉ SLUŽBY
(h) Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, nediskrimináciu a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, najmä v prípade znevýhodnených skupín

(i) podpora sociálno-ekonomickej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane migrantov
(k) Zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti
(l) Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí
4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komún, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb
4.5 Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť
4.6 Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie
PRIORITA 4P6 AKTÍVNE ZAČLENENIE RÓMSKÝCH KOMUNÍ
(j) Podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komún, ako sú napríklad Rómovia
4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komún, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb
PRIORITA 4P7 SOCIÁLNE INOVÁCIE A EXPERIMENTY
(a) Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým mladých ľudí, a to najmä vykonávaním záruky pre mladých ľudí, pre dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny na trhu práce a neaktívne osoby, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva
(f) Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím
(h) Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, nediskrimináciu a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, najmä v prípade znevýhodnených s
PRIORITA 4P8 POTRAVINOVÁ A MATERIÁLNA DEPRIVÁCIA
(m) Riešenie materiálnej deprivácie prostredníctvom potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci pre najodkázanejšie osoby vrátane detí a zabezpečenie sprievodných opatrení podporujúcich ich sociálne začlenenie
Politický cieľ 5 – Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív.
PRIORITA 5P1 MODERNÉ REGIÓNY
5.1. Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach
5.2. Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach
Priorita Fond na spravodlivú transformáciu
PRIORITA 6P1 FOND NA SPRAVODLIVÚ TRANSFORMÁCIU
Špecifický cieľ FST Umožniť regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody

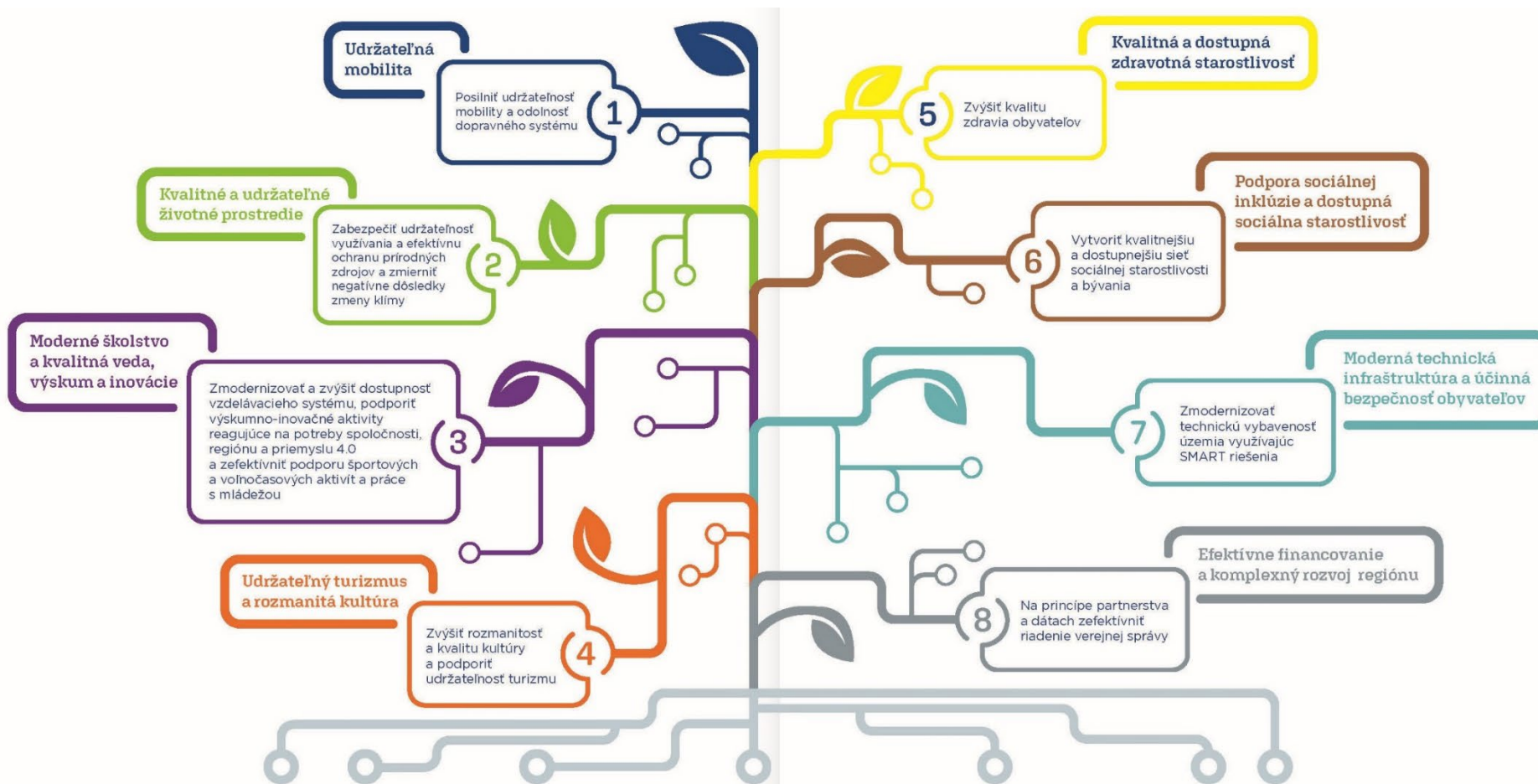
Zdroj: Program Slovensko 2021 - 2027, MIRRI SR, júl 2022

A.2.3.2 Aktuálne priority rozvoja na regionálnej úrovni

V júni 2021 bol schválený základný strategický dokument na úrovni regiónu-Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja pre roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030). Dokument definuje nové očakávané ciele a výsledky v rámci regionálneho rozvoja na území Bratislavského metropolitného regiónu. Dokument definuje spolu 8 priorít, ktorými sú:

1. Udržateľná mobilita;
2. Kvalitné a udržateľné životné prostredie;
3. Moderné školstvo a kvalitná veda, výskum a inovácie;
4. Udržateľný turizmus a kultúra;
5. Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť;
6. Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť;
7. Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov a
8. Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu.

Obrázok 1 Ciele a priority PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Zdroj: PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), BSK, Inštitút priestorového plánovania, 2021

A.2.3.3 Vybrané strategické dokumenty na úrovni samosprávneho kraja

Koncepcia sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020 – 2030

Koncepcia prostredníctvom návrhu priorít, opatrení a aktivít stanovuje možnosti riešenia, ako zabezpečiť prijateľnejšie životné podmienky jednotlivých ohrozených skupín obyvateľstva. Hlavné skupiny obyvateľstva ohrozené sociálnym vylúčením sú seniori, ľudia bez domova, deti a mladí ľudia, nízkopříjmové skupiny, Rómovia a cudzinci.

ZHOTOVITEĽ A ROK: Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave, 2020

Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2022-2026 (v procese spracovania)

Dokument analyzuje a hodnotí situáciu v oblasti rozvoja zdravotnej starostlivosti na roky 2022-2026 na území BSK a definuje opatrenia a aktivity na regionálnej úrovni. Cieľom stratégie je podpora dostupnosti zdravotnej starostlivosti a jej skvalitnenie a modernizácia. Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti definuje súbor opatrení, ktorý je podrobnejšie rozpracovaný v rámci nasledovných priorít:

- Priorita 1 – Integrácia systému zdravotnej starostlivosti;
- Priorita 2 – Dostupná kvalitná zdravotná starostlivosť a
- Priorita 3 – Prevencia a včasná diagnóza.

ZHOTOVITEĽ A ROK: BSK, Inštitút regionálnej politiky BK, 2022

Koncepcia rozvoja športu a mládeže v podmienkach Bratislavského samosprávneho kraja 2021-2025 (v procese spracovania)

Hlavným cieľom je realizovať navrhnuté opatrenia v rámci koncepcie a spolupracovať so školami, školskými zariadeniami, inštitúciami, subjektmi zameranými na prácu s mládežou pôsobiacimi na území kraja.

ZHOTOVITEĽ A ROK: Consulting Associates, s. r. o., 2022

A.2.3.4 Vybrané strategické dokumenty na úrovni mesta

Bratislava 2030 – Program rozvoja mesta 2022 – 2030

Na obdobie rokov 2022-2030 bolo pre mesto Bratislava stanovená nasledovná vízia: “Bratislava v roku 2030 ako starostlivé, dostupné a odolné mesto pre všetkých.” Dokument je rozdelený na analytickú a strategickú časť, ktorá obsahuje tematické kapitoly, strategické ciele, integrované špecifické ciele a špecifické ciele.

Dokument obsahuje 3 tematické kapitoly s definovanými strategickými cieľmi a tematickými sekciami:

Tematická kapitola	Strategický cieľ	Tematická sekcia
1 VYTVORENÉ PRE ĽUDÍ: MESTO PRE VŠETKÝCH, KTORÍ SA V ŇOM ROZHODNÚ ŽIŤ	1. 1 Starostlivé mesto pre dôstojný život všetkých	1. 1. 1 Dostupné bývanie pre základ kvality života
		1. 1. 2 Kvalitné vzdelanie
		1. 1. 3 Bezpečné mesto, ktoré sa stará o slabších a znevýhodnených
	1. 2 Spolupráca ako princíp	1. 2. 1 Zapájanie ľudí do tvorby mesta
2 JEDNO MESTO, MNOHO SUŠEDSTIEV: ZDRAVÉ A ŽIVÉ MESTO S MIERKOU	2. 1 Dostupné mesto	2. 1. 1 Dostupne navrhnutá metropola
		2. 1. 2 Bezpečná a udržateľná mestská mobilita
	2. 2 Mesto, ktoré ponúka kvalitnú kultúru a súdržné susedstvá	2. 2. 1 Živý verejný priestor a susedstvá
		2. 2. 2 Rozmanitý kultúrny život
	2. 3 Zelené a zdravé mesto	2. 3. 1 Ochrana prírodných zdrojov
		2. 3. 2 Možnosti pre pohyb, rekreáciu a zdravý životný štýl
3 PRÍPRAVA NA BUDÚCNOŠŤ: PROAKTÍVNE RIADENÁ METROPOLA PRIPRAVENÁ ČELIŤ VÝZVAM BUDÚCNOSTI	3. 1 Bratislava, rozpoznávaná európska metropola	3. 1. 1 Bratislava ako silná metropola
		3. 1. 2 Konkurencieschopné mesto
		3. 1. 3 Bratislava ako rozpoznávaná značka
	3. 2 Moderné a efektívne mesto	3. 2. 1 Strategické riadenie, prioritizácia a spolupráca
		3. 2. 2 Digitálne sebavedomé mesto
	3. 3 Mesto pripravené čeliť zmene klímy	3. 3. 1 Zapojenie sa do boja o klimatickú odolnosť
		3. 3. 2 Udržateľný prístup k využívaniu a zhodnocovaniu zdrojov

ZHOTOVITEĽ A ROK: Metropolitný inštitút Bratislavy, 2022

Koncepcia udržateľného rozvoja kultúry Bratislava (do roku 2030)

Dokument predstavuje koncept pozostávajúci z 3 kultúrnych oblastí a venuje sa otázke kapacít v kultúre, pre ktoré stanovuje 4 strategické ciele pre rozvoj kultúry v hlavnom meste Slovenska.

Oblasti záujmu konceptu:

1. Kultúrny a komunitný život;
2. Kultúrne dedičstvo;
3. Kreatívny potenciál a
4. Kapacity.

Ku každej oblasti záujmu prislúchajú špecifické ciele, pre ktoré sú určené Míľniky s definovaním merateľných ukazovateľov a aplikovateľné príklady. Opatrenia sú priradené ku všetkým špecifickým cieľom.

ZHOTOVITEĽ A ROK: Magistrát hlavného mesta SR Bratislava, Apríl 2022

Komunitný plán sociálnych služieb hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na roky 2023 – 2030

Dokument je tretím v poradí a zameriava sa na rozširovanie oblastí plánovania sociálnych politík a znižovanie investičných dlhov do sociálnej politiky mesta. Medzi špecifické východiská patrí integrácia sociálnej politiky, udržateľný dialóg v území a budovanie kapacít. Komunitný plán bude doplnený v ďalšom spracovaní o celomestské ciele rozvoja sociálnej politiky a hlavné mesto SR Bratislava bude spolupracovať s mestskými časťami, aj z dôsledku zmeny legislatívy.

Strategická časť definuje strategické a špecifické ciele s opatreniami a finančnými zdrojmi na úrovni mesta a taktiež obsahuje súhrn opatrení z platných KPSS MČ.

Strategická časť obsahuje:

1. Všeobecné témy spojené s rozvojom soc. služieb
Posilnenie spolupráce na riešení potrieb obyvateľov
2. Oblasť starších obyvateľov
Dôstojný, bezpečný a čo najsamostatnejší život starších obyvateľov podporený dostupnou sieťou soc. služieb
3. Oblasť drogovej politiky a exponovaných lokalít
Zabezpečiť prístup k sieti soc. služieb pre ľudí, ktorí majú skúsenosti s drogami reflektujúc ich špecifické potreby
4. Oblasť detí, mladých a rodín v ohrození
Sprístupniť sieť pomoci a podpory občanom vo všetkých úrovniach intervencie (preventívna, krízová, dlhodobá)
5. Oblasť ľudí bez domova
Rozvoj kvalitnej a dostupnej siete služieb pre ľudí bez domova s dôrazom na dôstojnosť, bezpečnosť a ukončovanie bezdomovectva v meste
6. Oblasť osôb so zdravotným znevýhodnením
Nezávislý život OZZ s vyššou dostupnosťou a kvalitou komunitných soc. služieb a súvisiacich podmienok

ZHOTOVITEĽ A ROK: Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, 2022

Koncepcia rozvoja MHD pre roky 2013 -2025

Dokument vychádza zo spracovaného Územného generelu dopravy (ďalej ako UGD). Koncepcia spracovala zámery rozvoja mestskej hromadnej dopravy, ktoré analyzoval ÚGD, obsahuje tiež informácie o modernizácii a vybudovaní prestupných uzlov v sieti MHD, všeobecné požiadavky na technické riešenie tratí a vybavenie zastávok a riešenie preferencie vozidiel MHD. Rozvoj mestskej hromadnej dopravy je naplánovaný aj v rámci mestskej časti Bratislava-Petržalka (električka).

ZHOTOVITEĽ A ROK: Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, 2016

Akčný plán udržateľného energetického rozvoja Hlavného mesta SR Bratislavy 2013

Dokument definuje aktivity mesta zamerané na znižovanie emisií CO₂. Spracovaný bol v nadväznosti na prístup mesta k celoeurópskej iniciatíve Dohovor primátorov a starostov.

Opatrenia v akčnom pláne sú zamerané na sektor budov; verejné osvetlenie; doprava; miestnu výrobu energie; plánovanie, reguláciu a prácu s verejnosťou.

ZHOTOVITEĽ A ROK: Energetické centrum Bratislava, 2013

Koncepcia rozvoja hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v oblasti tepelnej energetiky

Dokument má za úlohu vytvorenie podmienok pre systémový rozvoj sústav tepelných zariadení na území mesta. Koncepcia obsahuje analýzu súčasného stavu, návrh sústavy tepelných zariadení, varianty budúceho zásobovania teplom územia mesta a závery a odporúčania pre rozvoj tepelnej energetiky na úrovni hl. mesta SR Bratislavy.

Ciele koncepcie sú:

- zabezpečiť spoľahlivosť a bezpečnosť dodávky tepla,
- zabezpečiť hospodárnosť pri výrobe, rozvoje a spotrebe tepla na princípe trvalo udržateľného rozvoja,
- ochrany životného prostredia,
- zabezpečiť výrobu energie z odpadu,
- zabezpečiť súlad so zámermi energetickej politiky Slovenskej republiky,
- zabezpečiť súlad s legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky

ZHOTOVITEĽ A ROK: Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, aktualizácia 2019

Koncepcia pomoci ľuďom bez domova na roky 2018-2023

V koncepcii neboli stanovené odporúčania pre mestskú časť Bratislava-Petržalka. Koncepcia definuje 7 prioritných oblastí v rámci pomoci ľuďom bez domova:

1. prevencia;
2. zníženie počtu ľudí bez strechy – „roofless“;
3. skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb;
4. zvyšovanie kvality integračných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova;
5. tvorba dokumentov „Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“, „Housing first“, Práca s osobami pracujúcimi v Sex biznise“, „Harm reduction“, za spoluúčasti mimovládnych organizácií;
6. priebežná evalvácia a kontrola služieb pre ľudí bez domova,
7. spolupráca aktérov, informovanosť ľudí bez domova a scitlivovanie verejnosti.

ZHOTOVITEĽ A ROK: OZ STOPA SLOVENSKO, 2017

A.2.4 Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií na úrovni mestskej časti

Môžeme konštatovať, že na úrovni mestskej časti je jedným z hlavných strategických dokumentov práve program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Z pozície mestskej časti aj v zmysle kompetencií a štatútu hlavného mesta SR Bratislavy nevyplýva povinnosť tvorby viacerých sektorových strategických dokumentov. Okrem spomenutého PHRSR patrí k ďalším strategickým dokumentom na úrovni mestskej časti ešte komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti, ktorého návrh na roky 2024-2028 sa aktuálne spracováva. Okrem toho sú na úrovni mestskej časti spracované koncepčné materiály v oblasti rozvoja dopravy (pešej dopravy, cyklo dopravy a statickej dopravy), kultúry a športu. Treba však poznamenať, že viaceré z nich boli vypracované už pred nejakým časom, napr. štúdia rozvoja cyklo dopravy je z roku 2014.

Samostatnou oblasťou je príprava jednotlivých investičných aj neinvestičných projektov, ktoré sú realizované zo štrukturálnych fondov EÚ a iných verejných zdrojov.

Väčší počet strategických dokumentov je spracovávaný na celomestskej úrovni. Ich zameranie je pomerne široké a zahŕňa viaceré sociálno-ekonomické oblasti.

Strategické dokumenty regionálneho charakteru zabezpečuje samosprávny kraj. Kontinuálne sú vypracovávané, resp. inovované jednotlivé strategické dokumenty (územný plán regiónu, PHRSR VÚC) vrátane sektorových dokumentov.

Podrobnejšie zhodnotenie vyhraných strategických dokumentov je uvedené aj v predchádzajúcej kapitole A.2.3 Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov.

A.2.4.1 Vybrané strategické dokumenty na úrovni mestskej časti

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2016-2023

Ostatný strategický dokument mestskej časti Bratislava-Petržalka v oblasti regionálneho rozvoja bol vypracovaný v roku 2016 a bol definovaný na roky 2016-2023. Dokument však doteraz neprešiel žiadnou revíziou, resp. aktualizáciou (obsah strategickéj časti zostal pôvodný), a tak je jeho výpovedná hodnota po roku 2022 značne limitovaná.

V rámci dokumentu bola definovaná vízia rozvoja nasledovne „MČ Bratislava-Petržalka bude moderná mestská časť s kvalitnou infraštruktúrou pre všetkých obyvateľov a dynamickým rozvojom s ohľadom na zachovanie a skvalitňovanie životného prostredia a zelených plôch“.

Strategický rámec bol definovaný prostredníctvom globálnych cieľov definovaných za hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť a sady špecifických cieľov.

Globálne ciele	Špecifické ciele
Hospodárska oblasť: Komplexná rekonštrukcia infraštruktúry podporujúcej hospodársky rozvoj a kvalitu života obyvateľov, vrátane dopravnej infraštruktúry, budovania komunikácií pre nemotorovú dopravu, rekonštrukcie verejných	1.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry
	1.2. Revitalizácia verejných priestranstiev
	1.3. Rozvoj modernej samosprávy

priestranstiev s ohľadom na bezbariérovosť a skvalitňovanie služieb Miestneho úradu MČ Bratislava-Petržalka	
Sociálna oblasť: Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb, školskej infraštruktúry a kultúrnej infraštruktúry za účelom zvyšovania kvality života všetkých obyvateľov a podpora budovania lokálnej identity MČ Bratislava-Petržalka	2.1. Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb
	2.2. Rozvoj školskej infraštruktúry
	2.3. Rozvoj infraštruktúry pre športové a voľnočasové využitie
	2.4. Rozvoj kultúrnej infraštruktúry
Environmentálna oblasť: Skvalitňovanie životného prostredia podporou revitalizácie sídliskovej zelene, údržbou parkov a lužných lesov, zefektívnením odpadového a energetického hospodárstva MČ Bratislava-Petržalka	3.1. Zvýšenie kvality životného prostredia a adaptácie na globálne klimatické zmeny
	3.2. Rozvoj technickej infraštruktúry

K jednotlivým špecifickým cieľom boli priradené opatrenia a stanovené konkrétne projekty, ktoré sa mali realizovať. Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSR sa malo vykonávať na úrovni konkrétnych projektov. Pre monitorovanie a hodnotenia plnenia cieľov PHSR však nebolo vytvorené adekvátne organizačné zabezpečenie.

Ostatné vyhodnotenie plnenia PHRSR na roky 2016-2023 sa realizovalo pred približne dvomi rokmi, pričom na základe jeho výsledkov môžeme konštatovať nasledovné:

- V rámci rozvoja dopravnej infraštruktúry bola zrealizovaná iba približne tretina plánovaných projektových zámerov (spracovanie koncepčného dokumentu pešej dopravy a aktivity spojené s reguláciou parkovania), naopak neboli zrealizované v plánovanom rozsahu aktivity v oblasti cyklo dopravy, rekonštrukcia ciest.
- V rámci revitalizácie verejných priestranstiev boli zrealizované takmer všetky plánované aktivity.
- V rámci rozvoja modernej samosprávy nebolo zrealizované vytvorenie klientskeho centra.
- V rámci infraštruktúry sociálnych služieb sa zrealizovala kúpa nehnuteľnosti na Osuského 8 (plánovanie vytvorenia denného stacionára pre seniorov a priestorov na rozšírenie kapacít zariadenia opatrovateľskej služby), zrealizovala sa príprava stavebnej projektovej dokumentácie na budovu Osuského 8 (denný stacionár pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby). Do začiatku realizácie stavebných úprav, pre potreby Strediska sociálnych vecí Petržalka, je budova na Osuského 8 využívaná MČ na aktivity pre seniorov, funguje tam Petržalská klubovňa seniorov. Nepodarilo sa však zrekonštruovať zariadenie strediska sociálnych služieb na Vavilovovej ulici.
- V rámci rozvoja školskej infraštruktúry boli zrealizované takmer všetky plánované aktivity.
- V rámci infraštruktúry pre športové a voľnočasové využitie boli zrealizované takmer všetky investičné aktivity.
- Žiadne aktivity sa nerealizovali v rámci rozvoja kultúrnej infraštruktúry (pričom pôvodné plánované aktivity boli zamerané na rekonštrukciu zariadení domov kultúry).
- V rámci oblasti životného prostredia sa taktiež väčšina aktivít nezrealizovala, zrealizované boli menšie projekty zamerané na budovanie predzáhradiek vo viacerých lokalitách.
- V oblasti technickej infraštruktúry sa síce zrealizovali viaceré z plánovaných aktivít, avšak v menšom objeme, ako bolo pôvodne plánované.

Od roku 2020 musela mestská časť reagovať na naliehavé krízové situácie a to na pandémiu COVID, ako aj na utečeneckú vlnu z Ukrajiny, kde zabezpečovala prípravu núdzového ubytovania pre odídenčov z Ukrajiny v športovej hale na Prokofievovej ul.

Pri aktuálnom súhrnnom pohľade (rok 2022) môžeme konštatovať, že veľká časť aktivít bola zrealizovaná, niektoré z aktivít však v menšom rozsahu, ako bolo pôvodne plánované. Relatívne malý počet aktivít bolo zrealizovaných v oblasti dopravnej infraštruktúry, životného prostredia, pričom najmenej aktivít bolo zrealizovaných v oblasti rozvoja kultúrnej infraštruktúry.

Štúdie pešej dopravy

V priebehu rokov 2017 a 2018 boli spracované dve urbanisticko-architektonické štúdie pešej dopravy na území mestskej časti, konkrétne sa jednalo o **lokality Dvory a Háje**, resp. širšie okolie. Predmetom bolo spracovanie koncepčného materiálu, podkladu pre projektovú prípravu programu revitalizácie verejných priestranstiev a následnú realizáciu konkrétnych projektov. Hlavným cieľom bolo určiť priority mestskej časti pri rozvoji pešej dopravy v rámci dopravného systému mesta, definovať podmienky a vhodné opatrenia k zvýšeniu pohodlia a bezpečnosti chodcov, základné požiadavky na infraštruktúru pre chodcov, ktoré budú výhľadovo realizované či už vo väzbe na rekonštrukciu, alebo ako samostatné projekty. Štúdia pomerne podrobne popisuje navrhované riešenia. V rámci následných krokov však chýba jednoznačne určený proces sledovania plnenia návrhovo rozvoja pešej dopravy.

Koncepcia rozvoja cyklistickej dopravy

Koncepcia rozvoja cyklistickej dopravy za územie mestskej časti bola spracovaná v roku 2014. Dokument obsahuje grafickú aj textovú časť. Dokument obsahuje analýzu a podrobný popis rozvoja cyklotrás vrátane hierarchizácie a etapizácie ich realizácie. Limitom dokumentu je jeho nižšia aktuálnosť, keďže doteraz neprešiel nijakou aktualizáciou.

Koncepcia rozvoja kultúry v mestskej časti Bratislava-Petržalka s výhľadom do roku 2020

Dokument obsahuje popis vízie rozvoja kultúry, priorít a zoznam cieľov (krátkodobých, strednodobých a dlhodobých). Ako priority rozvoja boli definované:

- Dosiahnuť, aby kultúra bola uznaná ako ekonomický faktor sociálnej a občianskej integrácie;
- Ochranoť a rozvíjať kultúrne dedičstvo, uspokojovať a rozvíjať kultúrne a duchovné potreby obyvateľov i návštevníkov mestskej časti Bratislava-Petržalka;
- Podporovať inovatívne prístupy v oblasti prezentácie kultúry, rozvoja tvorivosti a zvyšovania kvality kultúrnej produkcie, rozvíjať manažérske zručnosti a kreativitu zamestnancov;
- Zabraňovať úpadku emocionálnych a etických hodnôt, tlmiť šírenie nevkusu a kultúrnej negramotnosti;
- Zvyšovať uvedomenie si vlastnej kultúrnej identity, prispievať k spolupodielaní sa na vytváraní kultúrnej rozmanitosti Európy;
- Vytvoriť podmienky pre reprezentáciu kultúry mestskej časti v zahraničí;

- Vnímať kultúru ako strategické odvetvie rozvoja spoločnosti;
- Posilniť verejný záujem o kultúru;
- Zabezpečiť fungovanie kultúrnych zariadení v nadväznosti na aktuálne potreby.

Limitom dokumentu je okrem jeho platnosti (do roku 2018, resp. 2020) aj chýbajúca špecifikácia rozvojových aktivít a implementačno-realizačná časť dokumentu.

Koncepcia rozvoja športu v mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2016 – 2023

Oblasť športu predstavuje významnú časť aktivít, ktorým sa mestská časť venuje. V ostatnom období sa zrealizovalo viacero projektov za účelom rozvoja športovej infraštruktúry a rozšírenia ponuky športových aktivít na území mestskej časti. Tento koncepčný dokument bol vypracovaný v roku 2016 a mapuje aktuálnu situáciu v oblasti športu a popisuje strategické rámce rozvoja športu v mestskej časti. Súčasťou je aj konkrétny akčný plán rozvoja.

Strednodobé ciele (do roku 2018) boli definované ako: Vybudovať sieť vnútro sídliskových cyklistických chodníkov na území mestskej časti a doplniť tak cyklotrasu na Dolnozemskej ul., Zvyšovať kvalitu prostredia pri jazere Veľký Draždiak aj v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a majiteľmi pozemkov na brehu jazera a Revitalizovať okolie Chorvátskeho ramena.

Ako dlhodobé ciele (po roku 2020) boli stanovené: Vybudovať viacúčelovú športovú halu na území mestskej časti, Revitalizovať ďalšie športové a rekreačné plochy v mestskej časti a Podporovať rozvoj výkonnostného a vrcholového športu.

Koncepcia rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2016 - 2023

Cieľom Koncepcie rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2016 – 2023 bolo podrobnejšie rozpracovanie jednotlivých opatrení stanovených v špecifickom ciele 2.2 „Rozvoj školskej infraštruktúry“ v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2016 – 2023.

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava-Petržalka 2018 – 2022/2023

V zmysle zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách obec vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. MČ Bratislava-Petržalka má momentálne platný Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2018-2022 s predĺženou platnosťou do prijatia nového KP. Mestská časť pripravuje nový Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2024-2028, vychádzajúci z dôkladnej analýzy demografických procesov, štruktúry obyvateľstva, skutočných potrieb obyvateľov v nepriaznivých životných situáciách, ako aj prieskumu verejnej mienky. Predošlý Komunitný plán bol vypracovaný v roku 2018.

Nový Komunitný plán sociálnych služieb bude predstavený v priebehu roku 2023

Obec, mesto, mestská časť sa považujú za základnú občiansku komunitu. Osoby žijúce na územíestskej časti majú spoločné bydlisko, využívajú tú istú infraštruktúru a do istej miery majú aj príbuzné potreby. Mestská časť v záujme občanov vstupuje do kontaktu so štátom, a tak vzniká sieť vzťahov medzi mestskou časťou, ktorá zastupuje samosprávu so štátom. Pre zrozumiteľnosť celého systému je dôležité mať jasne definované vzťahy medzi týmito subjektmi, ktoré môžu prispievať do rozvoja celého systému sociálnej starostlivosti.

Obce majú povinnosť mať vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb, ako základný nástroj komunitného plánovania. Komunitné plánovanie poskytuje odpoveď na otázku, aké sociálne služby, v akom rozsahu je potrebné vytvoriť na určitom území, ako by tieto služby mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii. Mať informáciu o potrebách komunity je významné z hľadiska uspokojovania súčasných, ako aj budúcich sociálnych potrieb pri zabezpečení zvyšovania kvality života občanov. Podstatou komunitného plánovania je odhadnúť potreby občanov, i keď posledné roky a mesiace (Covid-19, migračná vlna z Ukrajiny, energetická kríza, inflácia...) nám ukazujú aj potrebu vedieť súčasne reagovať na nečakané krízové situácie.

Vzhľadom na demografické ukazovatele, ktoré poukazujú na zvyšovanie počtu seniorov v našejestskej časti, bude jedna z hlavných priorít venovaná špeciálnej pozornosti starnúcemu obyvateľstvu. Súčasne chceme vestskej časti pri najbližšom komunitnom plánovaní pamätať aj na to, že obec má v kompetencii služby aj pre ďalšie cieľové skupiny a teda plánovanie sociálnych služieb na ďalšie obdobie bude samozrejme zahŕňať aj tieto cieľové skupiny obyvateľov Petržalky.

V rámci služieb pre seniorov plánuje mestská časť skvalitňovať systém podpory a prevencie osamelosti, ako aj vylúčenia seniorov z aktívneho života a podporovať terénne sociálne služby pre obyvateľky a obyvateľov, v čo najväčšej možnej miere. Sieť sociálnych služieb by mala byť navrhnutá tak, aby umožnila obyvateľom a obyvateľkám primárne zotrvať vo svojom prirodzenom prostredí.

Napriek dlhodobému stereotypu, že Petržalka, ako panelové mesto, ktoré je aj najväčšou mestskou časťou Bratislavy s najväčším počtom obyvateľov a jedna z najhustejšie obývaných oblastí na Slovensku a v strednej Európe, je len miesto na prespanie, sa ukazuje, že obyvatelia majú k svojejestskej časti pozitívny vzťah. Každodenný život a jeho kvalita, lokalita a dostupnosť služieb prispievajú k stabilite samosprávy, ktorá prostredníctvom svojich lokálnych nástrojov dokáže mať vplyv na každodenný život obyvateľov. Pocity obyvateľovestskej časti, že im mestská časť rozumie a reaguje na ich potreby, podporuje pozitívny vzťah k miestu bývania.

Petržalka sa snaží byť bezpečným a solidárnym miestom pre všetkých. Kvalitné sociálne služby by mali zabezpečiť dôstojný život pre každého obyvateľa bez rozdielu, a to aj v náročných životných situáciách.

Realizácia projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ a iných verejných zdrojov

Medzi rokmi 2017 až 2022 bolo na úrovniestskej časti pripravovaných, resp. realizovaných viac ako 20 projektov financovaných z externých zdrojov. Celková výška získaných finančných prostriedkov bola za toto obdobie v sume takmer 4 mil. eur.

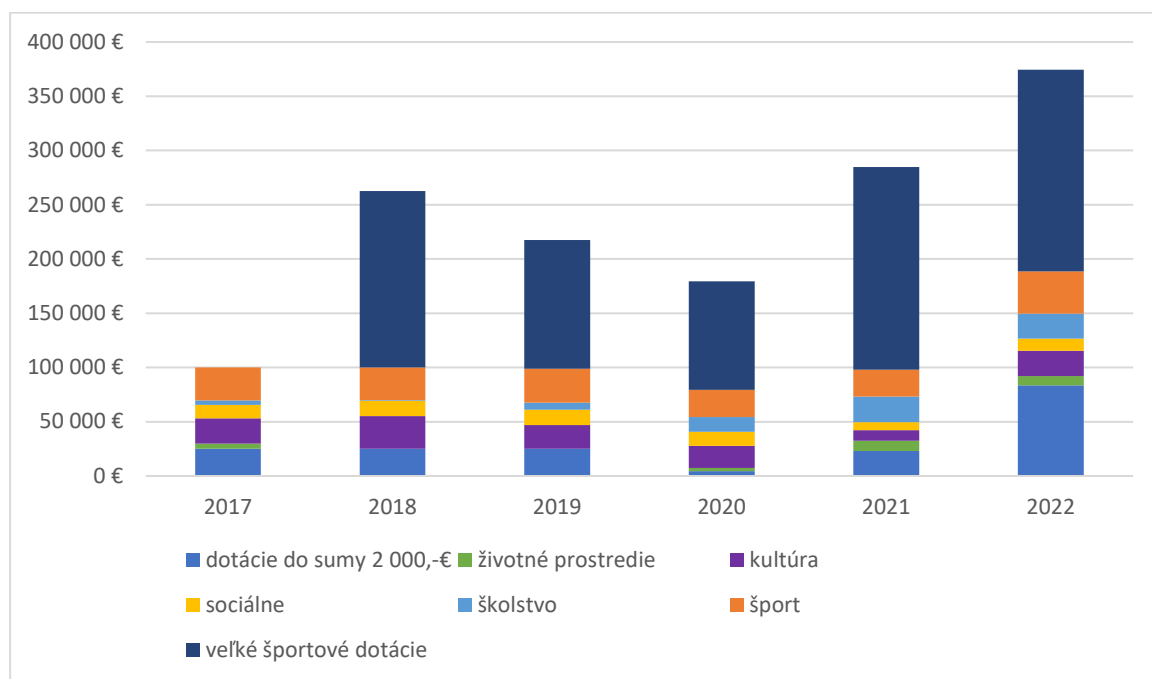
„Mestská časť Bratislava-Petržalka zrealizovalo za obdobie rokov 2017 – 2022 projekty, na ktoré získalo dotácie z fondov EÚ a iných verejných zdrojov vo výške približne 4 mil. eur.“

Poskytovanie dotácií zo strany mestskej časti

Petržalka pravidelne poskytuje dotácie (tzv. veľké aj malé) na činnosť subjektov pôsobiacich na území mestskej časti v rôznych záujmových oblastiach a to najmä životné prostredie, kultúra, sociálne, školstvo a šport. Každoročne sa jedná o sumu v rozmedzí približne 200 tisíc až 360 tisíc eur.

„Petržalka pravidelne poskytuje dotácie na rôzne aktivity. V rámci poskytnutých dotácií dominuje oblasť športu a športových aktivít. V období medzi rokmi 2017 až 2022 boli teda poskytnuté dotácie v celkovej výške viac ako 1,4 mil. eur.“

Graf 1 Prehľad poskytnutých dotácií zo strany mestskej časti v rokoch 2017-2022 (v EUR)

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka, 2023

A.2.5 Územné plánovanie

Územné plánovanie rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia mestskej časti.

Umiestňovanie nových investičných zámerov, ako aj zmeny využívania jednotlivých častí územia mestskej časti, musia byť v zmysle Stavebného zákona v súlade s územným plánom, o ktorom rozhoduje hl. m. SR Bratislava. Úlohou územného plánovania je tiež zachovávanie územných rezerv pre budúci rozvoj.

Rovnako súlad s ÚPN HM musia preukázať aj územnoplánovacie podklady a územnoplánovacie dokumentácie obstarávané mestskou časťou.

Vývoj Petržalky

Petržalka bola plánovaná ako moderný mestský sektor. Moderné trendy, pokrokové myšlienky a rozvojové koncepcie priniesli kolektívy z celého sveta v rámci medzinárodnej urbanistickej súťaže v roku 1967. Urbanistická koncepcia sídla bola založená na mimoúrovňovom riešení centrálnej osi ako hlavnej mestskej štruktúry. Terasy sprístupňujúce parter občianskej vybavenosti v prízemí obalovej štruktúry osi boli s líniou nosného systému metra prepojené tzv. vzdušnými lávkami. Nad polozapusteným metrom sa mali ďalej nachádzať objekty vyššej občianskej vybavenosti, kultúrne stánky, ministerstvá, budovy významných inštitúcií, obchodné centrá a pod. Návrh Petržalky bol jedným z najkomplexnejšie riešených štruktúr na báze vertikálnej segregácie dopravy v Európe v tej dobe.

Počas výstavby sa prioritou stavebníka VHMBA stala výstavba bytov. Plánovaná občianska vybavenosť sa obmedzila na nevyhnutné objekty sociálnej infraštruktúry (objekty školstva, zdravotníctva a lokálne objekty občianskej vybavenosti – obchody a služby v rámci jednotlivých sídlisk. Kultúrne objekty vybudované v tomto období tvoria aj dnes kompletnú infraštruktúru v tejto oblasti. Po páde socializmu začali ľudia postupne vytvárať priestory pre obchody a služby náhodilo aj v parteroch bytových domov.

Výstavba linky metra bola začatá, no z ekonomických dôvodov bola zastavená a celé územie Centrálnej osi zostalo nedobudované. V tej dobe, už vybudované terasy, sa namiesto prepojenej štruktúry peších trás, stali izolovanými ostrovmi.

V 90-tych rokoch boli snahy z pozície hlavného mesta o humanizáciu sídliska. Desať architektonických kolektívov malo spracovať štúdie s cieľom definovania centra mestskej časti aj návrhy riešenia problémov. Výsledkom bola syntéza odporúčaní rozdelených do troch mierok. Centrum mestskej časti bolo definované v pozícii najbližšie k historickému centru Bratislavy (územie tzv. Celomestského centra).

V roku 2006 bol pre toto územie schválený aj územný plán zóny. V roku 2007 bol schválený aj nový územný plán mesta. Toto obdobie prišlo už po vlne komerčnej výstavby. Na prelome rokov boli vybudované hneď štyri obchodné centrá (AUPARK, TESCO, Danubiana a TERNO). Neskôr okolo roku 2010 pribudol hypermarket KAUFAND v kontroverznej pozícii, tesne vedľa biokoridoru Chorvátskeho ramena. Ďalšia vlna výstavby obchodných domov sa diala príchodom reťazca LIDL a rozvojom reťazca BILLA a neskoršia výstavba obchodnej zóny v lokalite Slnčnice. Kým nový systém nakupovania rástol v prospech nových možností – obchodov, tie pôvodné – terasové priestory pre obchody a služby upadali.

Z pohľadu rozvoja dopravnej infraštruktúry bolo od roku 1967 vybudovaných päť nových mostných objektov prepájajúcich Petržalku s inými mestskými časťami a jeden zrekonštruovaný, ako jediný prepájajúci mesto pomocou električky. Električková trať bola v prvej etape vybudovaná po križovanie Jantárovej cesty s Rusovskou cestou. V dnešnej dobe je vo výstavbe predĺženie trate až po Janíkov Dvor. Územný plán mesta dnes stále počíta s vybudovaním štvorpruhovej komunikácie, ktorá mala byť vybudovaná súbežne

s metrom. Za účelom jej odstránenia z územného plánu a tiež úpravy regulácie výstavby v území mesto v rokoch 2014 – 2023 obstaralo urbanistickú štúdiu „Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky“ (prof. Kováč a kol.), ako podklad pre zmeny a doplnky územného plánu, rovnako ako podklad pre obstaranie nového Územného plánu mesta Bratislava.

Približne od roku 2000 je tiež zjavný progres v rozvoji územia Petržalky formou súkromných rezidenčných a administratívnych projektov. Najväčšie z nich môžeme menovať: územie VODOTIKY na severe územia, lokalita SOHO a Slniečnice a Južné mesto - južne od Panónskej cesty, pozdĺž západnej hranice je vo výstavbe projekt NESTO a bývalý brownfield závodu Matador. Novo budovaná výstavba prináša do inak homogénnej urbánnej štruktúry panelových bytových domov primeraný kontrast a rôznorodú ponuku dispozičných riešení, ktoré v kombinácii s relatívne vysoko prírodným prostredím lákajú nielen obyvateľov Petržalky, ale aj nových obyvateľov z iných mestských častí alebo obcí Slovenska

Súčasný stav územného rozvoja mestskej časti

Dnes môžeme konštatovať, že ani po päťdesiatich rokoch, nebol naplnený pôvodný zámer vybudovania Petržalky ako komplexného mestského sektoru. Petržalke stále chýba centrum, ktoré by ju prepájalo s mestom, chýbajú aj lokálne subcentrá, ako ústredné verejné priestory viažuce verejný život jednotlivých okrskov.

Na území mestskej časti chýbajú kvalitné verejné priestory a námestia. Obytné vnútrobloky sú v rámci možnosti samosprávy udržiavané, chýba však koncepcia ich rozvoja resp. len pomaly sa objavujú iniciatívy samosprávy, ktorých účelom je čiastočná revitalizácia týchto priestorov.

Kľúčovým problémom Petržalky sú chýbajúce pešie prepojenia cez koryto Chorvátskeho ramena. Dnes je tento problém rozšírený aj o vedenie električkovej trate. Absencia dostatočného množstva cyklistických a peších prepojení vedie k výraznému predlžovaniu ciest k cieľom, to má za následok neúmerné využívanie osobných automobilov, a teda negatívny vplyv na dopravnú situáciu v Petržalke.

Súčasťou centrálnej osi sú aj pešie trasy pozdĺž parterov občianskej vybavenosti – Petržalské terasy. Ich rekonštrukciám bráni nejasná majetkovo-právna situácia. Mesto sa snažilo podporiť majiteľov terás dotačným mechanizmom, ktorý však rovnako narazil na problém vlastníctva. Prevádzky v parteroch nedokážu konkurovať novým obchodným priestorom v nákupných centrách, a preto postupne zostávajú priestory opustené alebo využité pre funkcie, ktoré nemajú mestotvorný charakter (sklady, kancelárie a iné typy introvertných prevádzok) a neprinášajú pridanú hodnotu pre lokalitu.

Dnes je možné konštatovať, že rozvoj nielen dobehol, ale aj významne predbehol strategické plánovanie a aktivity mestskej časti.

Okrem vnútorných prepojení v rámci existujúcej štruktúry sa ako nevyhnutné ukazujú dnes absentujúce pešie a cyklistické prepojenia na rozvojové územia v okolí dnešnej Petržalky, ktoré sú od nej segregované významnými dopravnými koridormi (diaľnica, železnica, Panónska cesta a Dolnozemska cesta. Pre udržateľný rozvoj územia, je nevyhnutné budúcim obyvateľkám a obyvateľom, poskytnúť pohodlné a bezpečné trasy k cieľom, v rámci existujúcej štruktúry Petržalky (lokálne centrá, školy, zdravotnícke zariadenia, hromadnú dopravu a pod.)

Mestská časť tiež ako zriaďovateľ materských a základných škôl a sociálnych zariadení pre seniorov nemá potrebné pozemky, vhodné pre výstavbu a prevádzku týchto zariadení v rozvojových lokalitách. Takýto vývoj je opätovne zrkadlený v náraste obyvateľiek a obyvateľov využívajúcich osobné automobily.

Posledná avšak nemenej dôležitá, je potreba rozvoja rekreačnej infraštruktúry pozdĺž hrádze, rozvoj aktivít v rámci lužných lesov a lesov v tesnom dotyku so sídliskom. Športové areály škôl sú otvorené, čím sa zvýšila dostupnosť rekreačných a športových aktivít obyvateľom. V Petržalke je stále poddimenzovaná športová infraštruktúra z pohľadu profesionálnych a poloprofesionálnych športovcov a klubov. Výzvou pre Petržalku aj naďalej zostáva areál dostihovej dráhy a okolie, pre účely rekreácie intenzívne využívaného, štrkoviska Veľký Draždiak.

Z uvedeného vyplýva, že veľký podiel zástavby v MČ Petržalka tvoria bodové typy zástavby a zástavba formou urbanistických „megaštruktúr“, nie tradičná bloková zástavba, v dôsledku čoho je medzi budovami priveľa pasívneho verejného priestoru – spevnené plochy alebo zeleň.

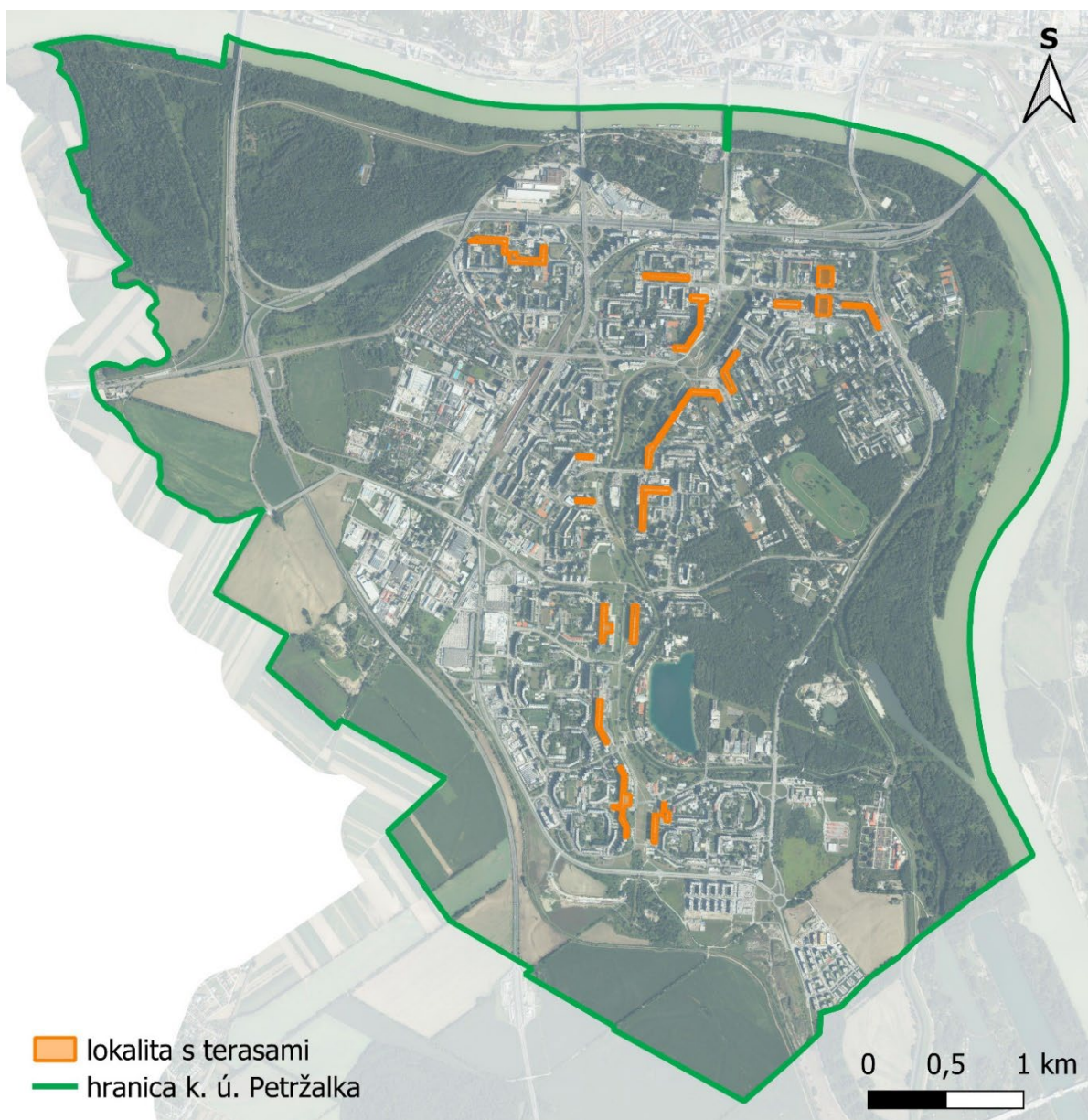
Snaha o predĺžovanie životnosti bytového fondu panelovej výstavby je realizovaná zatepľovaním (splnenie hygienických kritérií, odstránenie statických porúch a v neposlednej rade zvýšenie energetickej efektívnosti). Rozvoj bytového fondu je žiaduci v nadväznosti na požiadavky trhu, ako aj riešenie nájomného bývania vyplývajúceho z bytovej politiky hlavného mesta a potrieb MČ.

V rámci územia mestskej časti vieme pomenovať nasledovné komplexné problémy:

- **Nevyhovujúci stav pochôdných terás**

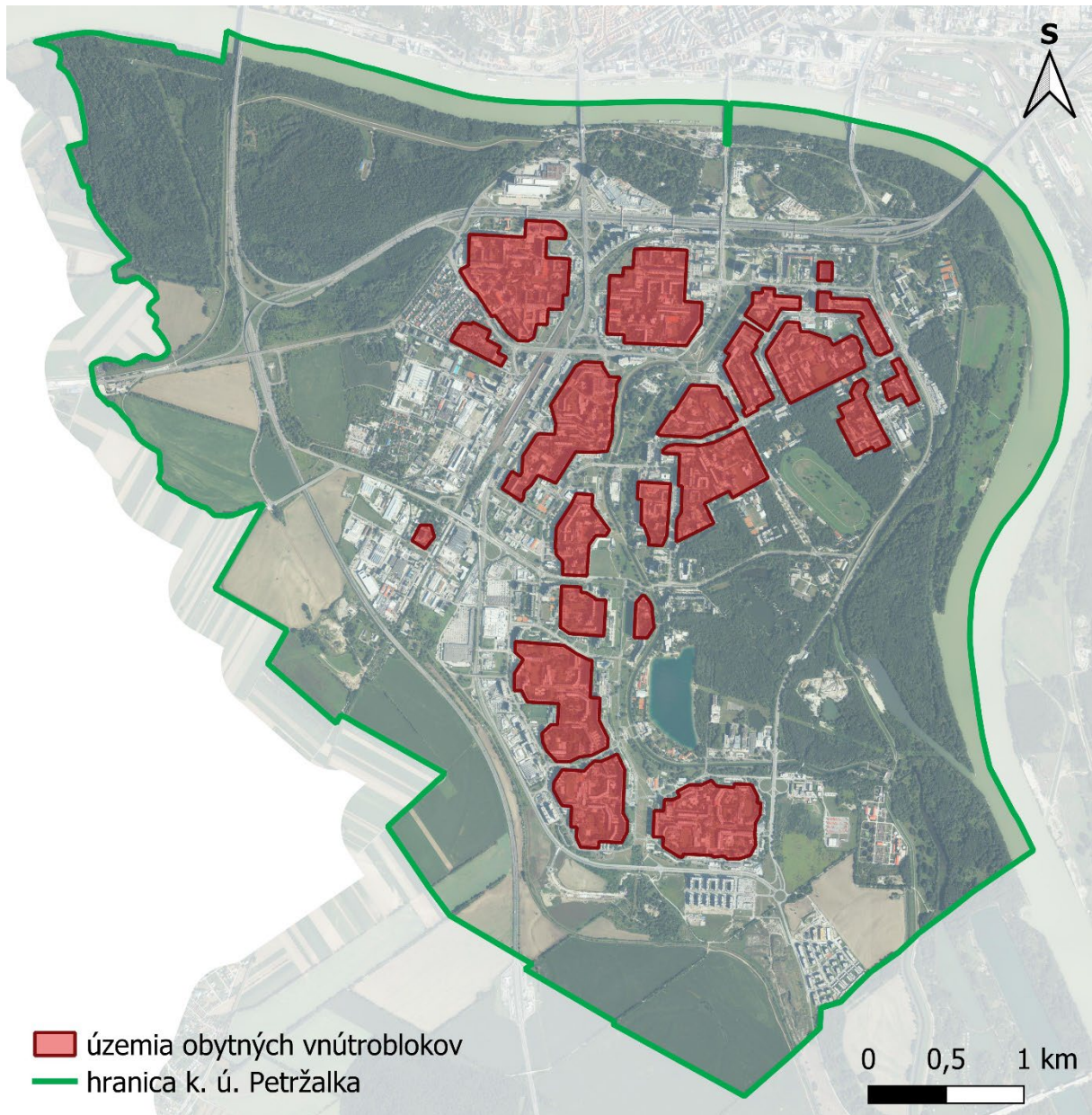
Z pohľadu technického stavu aj z pohľadu ich stavu ako verejne prístupných konštrukcií, ktoré však nespĺňajú atribúty verejného priestranstva v zmysle paragrafu **§ 2b, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení**. Aj keď vo verejnej diskusii sa problém terás definuje ako primárne majetkovo-právny, v zmysle územného rozvoja, je potrebné na tento problém prihliadať ako na problém urbanistický. V zmysle hore uvedeného je evidentné, že terasy v čase ich vzniku, mali byť súčasťou rozsiahleho systému peších trás a verejných priestranstiev. Dnešná realita, či už z pohľadu ich technického stavu, alebo urbanistického kontextu nepredpokladá dobudovanie Petržalskej centrálnej osi podľa pôvodného zámeru zo 70-tych a 80-tych rokov. Z toho dôvodu je potrebné otvoriť verejnú diskusiu o ich budúcnosti, nie z pohľadu rekonštrukcie, ale celkového prehodnotenia ich nevyhnutnosti v území centrálnej osi.

Mapa 2 Lokality s terasami

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

Mapa 3 Územia obytných vnútroblokov

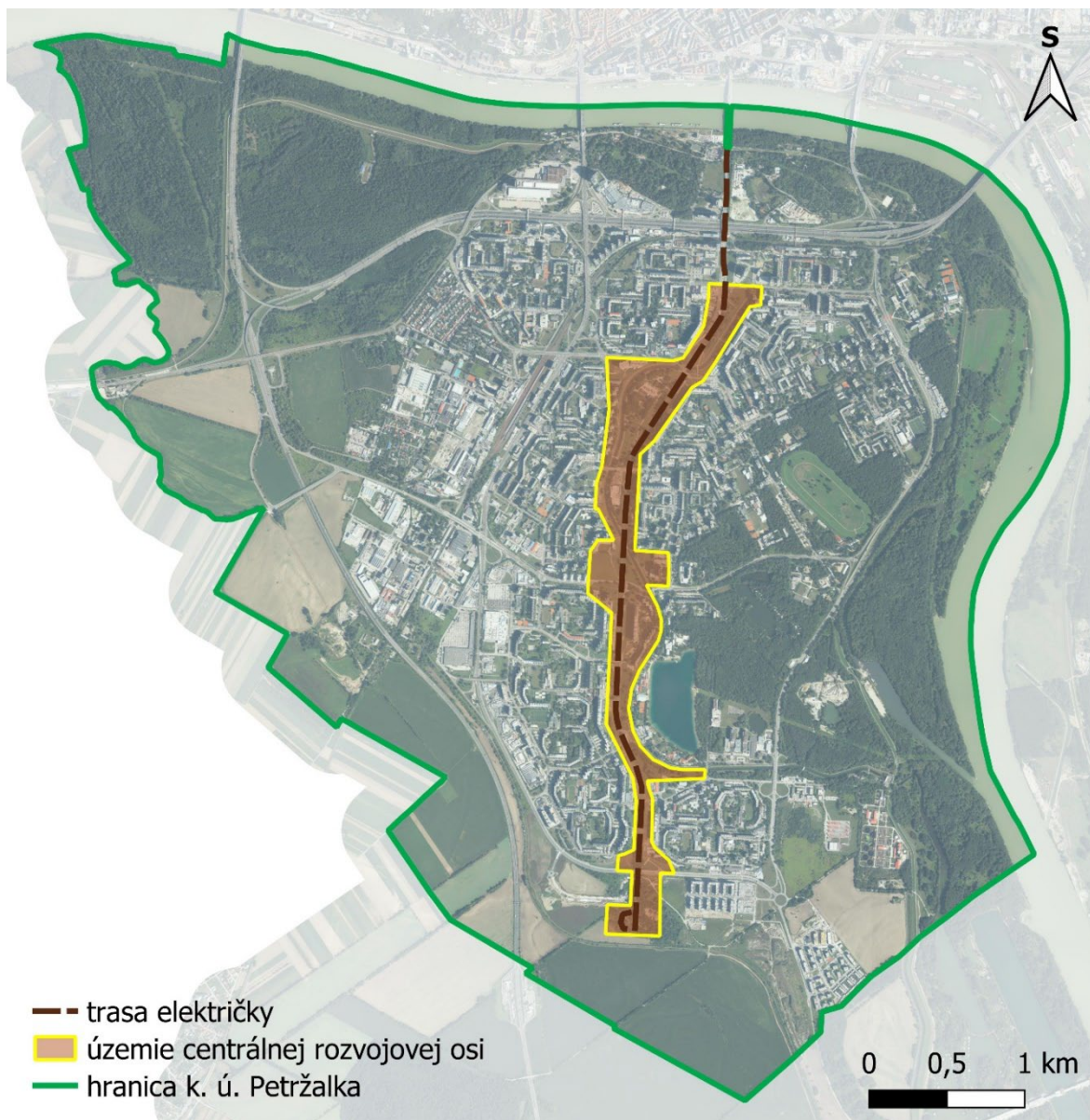
Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

- **Zanedbaný stav vnútro-blokových verejných priestorov**

Mestská časť aktívne pristupuje k obnove detských ihrísk, udržiava zeleň a pešie trasy vo vnútroblokoch. Absentuje však riešenie rozvoja a koncepcná revitalizácia vnútroblokových priestorov. Podkladom pre ich rozvoj môže byť koncepcia pešej dopravy spracovaná pre miestne časti Háje a Dvory. Príkladom pre Petržalku môžu byť viaceré slovenské mestá (napr. Trnava, Žilina, Nitra... a iné), ktoré pri komplexných revitalizáciách vnútroblokov využívajú nielen občiansku participáciu, ale samotný návrh je hľadaný formou urbanisticko-architektonicko-krajinárskych súťaží.

- **Pomalé tempo v téme rozvoja centrálnej osi Petržalky** ako chrbtice siete verejných priestorov a mestskej štruktúry s integrovanou rekreačnou infraštruktúrou. V marci 2023 bol mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR vzatý na vedomie čistopis urbanistickej štúdie Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky (autori UŠ: prof. Kováč a kol.). Tento územnoplánovací podklad rieši návrh rozvoja tohto územia od územia Janíkov dvor – Južné mesto až po ulicu Bosákova. Je členená na sedem sektorov a spracovaná ako podklad pre obstarávanie zmien a doplnkov územného plánu v rámci čoho dôjde aj k odstráneniu štvorpruhovej komunikácie prechádzajúcej v celej dĺžke osi. UŠ je spracovaná v mierke 1:2000, čo znamená, že môže slúžiť aj ako podklad pre prípravu jednotlivých územných plánov zón. V rámci verejného prerokovania konceptov v roku 2019 však pripomienky preukázali, že v území je potrebná komplexná zmena územného plánu, preto čistopis UŠ bol spracovaný aj s odporúčaniami na zmeny a doplnky ÚPN Hlavného mesta.

Mapa 4 Riešené územie urbanistickej štúdie Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky (Kováč a kol., 2023)

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

- **Chýbajúca regulácia na zonálnej úrovni**

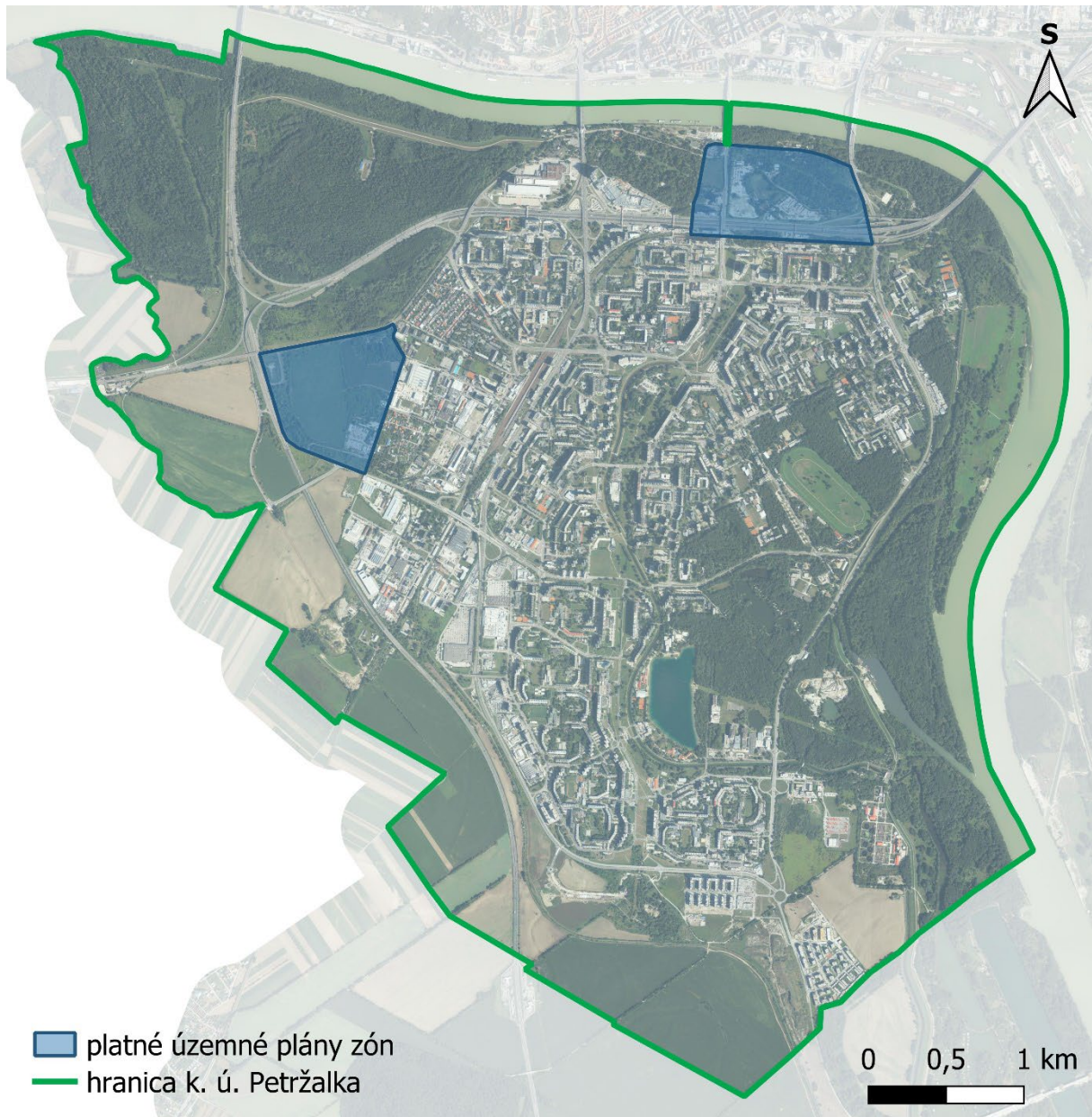
V rámci územného plánu hlavného mesta je určených niekoľko lokalít pre spracovanie územných plánov zón na území mestskej časti. Sú to nasledovné:

- **Jantárová – 1**, územie medzi železničnou traťou a Rusovskou cestou,
- **Jantárová – 2**, územie medzi Rusovskou cestou a Jiráskovou ul.,
- **Jantárová – 3**, územie medzi Jiráskovou a Kutlíkovou ulicou,
- **Jantárová – 4**, územie medzi Kutlíkovou a Šintavskou ulicou,
- **Jantárová – 5**, územie medzi Šintavskou ulicou a Panónskou cestou,
- **Panónska - Budatínska**,
- **Petržalka – západ**,
- **Petržalka – J** juhozápadný rozvoj,
- **Janíkov dvor**,
- **Rekreácia Petržalka – východ** (inundačné územie od Prístavného mosta po Jarovské rameno vrátane zariadenia Triediarne štrkov),
- **Sad Janka Kráľa**,
- **Jarovské rameno**
- **Južné mesto**

Mestská časť má spracované územné plány zón pre dve lokality ÚPN-Z Celomestské centrum (2006) a ÚPN-Z Kapitulský dvor (2022). Lokalita Celomestské centrum, regulovaná územným plánom zóny je aktuálne študovaná za účelom prípravy podkladu pre zmenu územného plánu a následného návrhu novej regulácie na úrovni zóny.

Územné plány zón je možné navrhovať aj v lokalitách, ktoré nie sú určené v ÚP mesta v prípade, že spĺňajú podmienky určené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

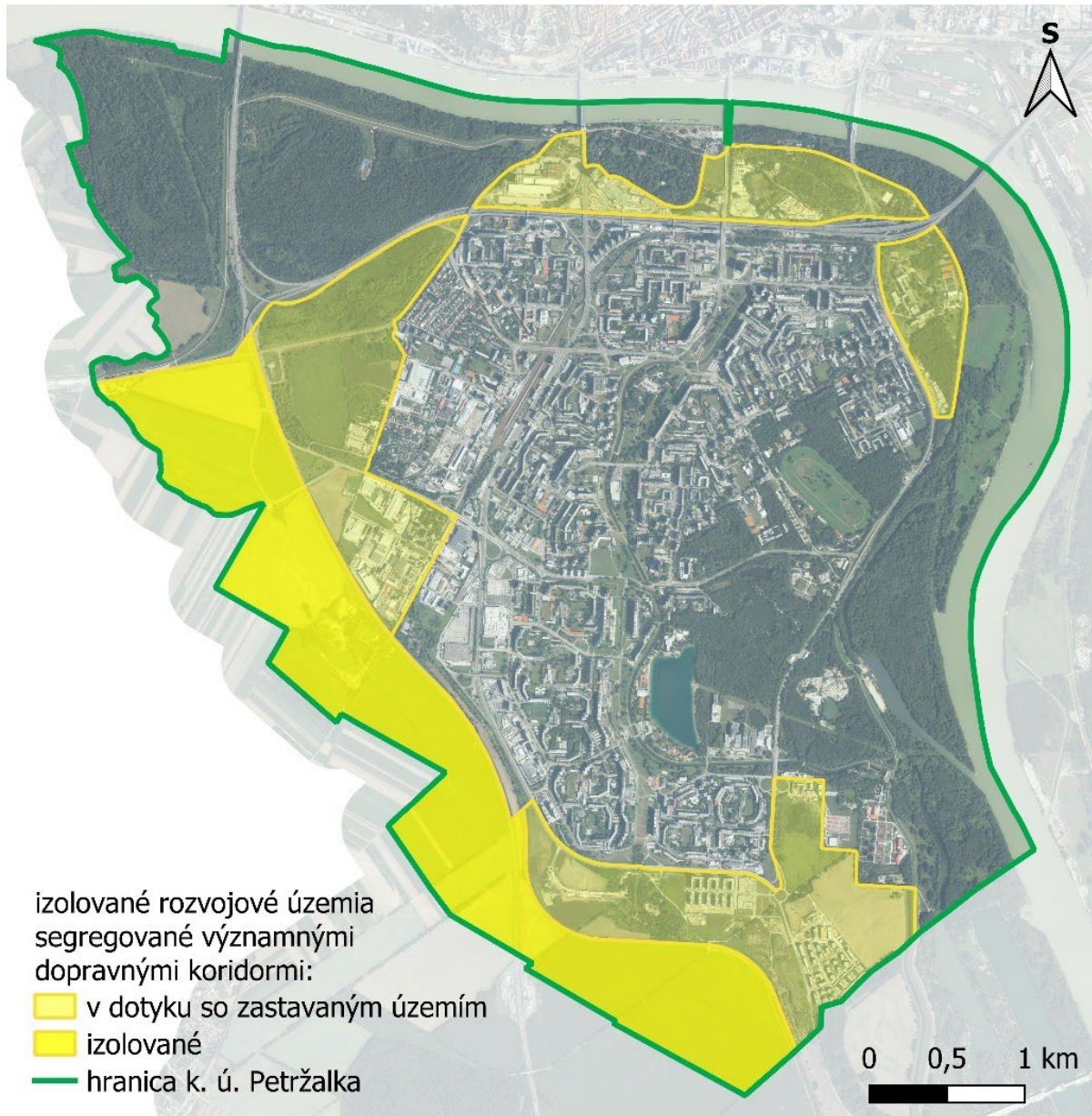
Mapa 5 Platné územné plány zón

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

Chýbajúce prepojenia na rozvojové lokality – dnes nemáme strategický dokument, ktorý by definoval potrebné priečne prepojenia na rozvojové lokality v okolí existujúcej štruktúry

Mapa 6 Mapa rozvojových území po obvode Petržalky

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

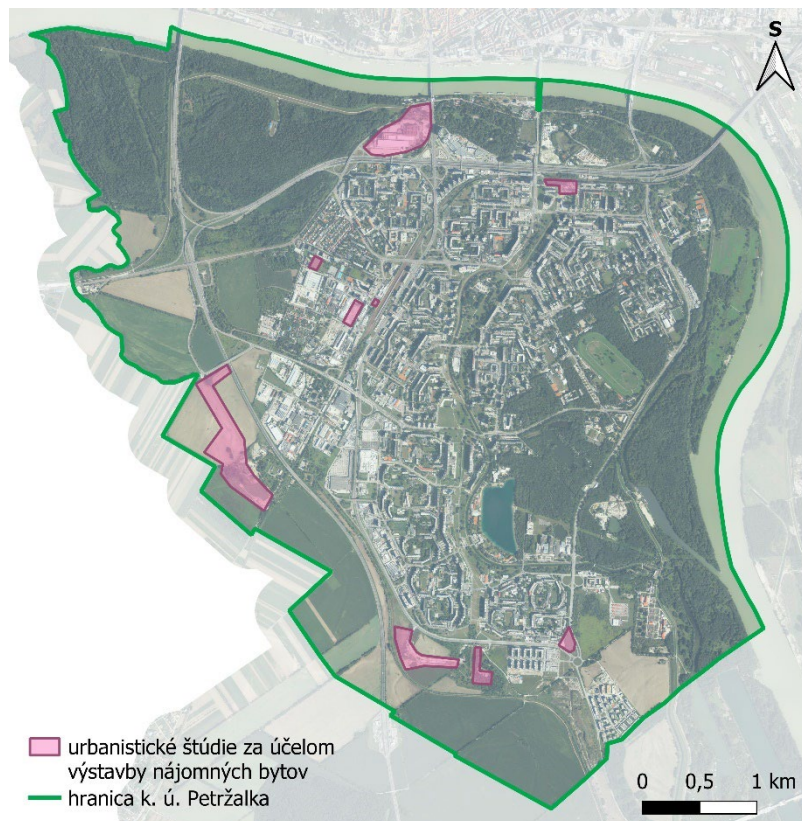

Územnoplánovacie podklady a dokumentácie

Sumár Územno-plánovacích podkladov

- Spracované územno-plánovacie podklady na územie MČ Bratislava -Petržalka
  - urbanistické štúdie
    - Urbanistická štúdia Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky (2023)
    - „Štúdiu rozvoja cyklistickej dopravy v MČ Bratislava – Petržalka“ (Ekoplán, s.r.o., 2014)
  - Koncepcie
    - Koncepcia pešej dopravy - Háje (2017) - mapa
    - Koncepcia pešej dopravy - Dvory (2019) – mapa
- Aktuálne obstarávané územno-plánovacie podklady
  - územné generely
    - Územný generel školstva Hlavného mesta SR Bratislavy
    - Územný generel záhradkárskych a chatových osád Hlavného mesta SR Bratislavy
    - Územný generel zelene Hlavného mesta SR Bratislavy
    - Územný generel športu a rekreácie hlavného mesta SR Bratislavy
    - **Územný generel bývania Hlavného mesta SR Bratislavy**
    - **Urbanistická štúdia Celomestské centrum (?)**
  - urbanistické štúdie
    - Vyhľadávacia štúdia záchytných parkovísk Bratislavy, Inštitút priestorového plánovania, zverejnená 2017
    - Spolupráca HMSR so súkromnými investormi za účelom vybudovania nájomných bytov pre HM SR Bratislava
      - 6 – TELLUMO, s.r.o.
      - 7 – BLUE BOX, s.r.o.
      - 43 – Nesto Juh Land Development, s.r.o.
      - 44 – Nesto Juh Land Development, s.r.o.
      - 45 – Nesto Sever Land Development, s.r.o.
      - 46 – Nesto Sever Land Development, s.r.o.
      - 56 – Incheba, a.s.
      - 57 – Incheba, a.s.
      - 75 – MTS SK Development 01, s.r.o.
      - 90 – VODOTIKA – MG spol. s r.o.
      - 93 – CRESCO REAL ESTATE a.s.
      - 108 – YIT Slovakia a.s.
      - 116 – VI GROUP spol. s r.o.
      - 117 – VI GROUP spol. s r.o.

Mapa 7 Mapa obstarávaných ÚPP za účelom výstavby nájomných bytov HM SR Bratislava

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

Sumár ÚPD

- Existujúce
  - ÚPN mesta v znení ZaD 01 -07
  - ÚPN Z celomestské centrum (medzi Starým mostom - Einsteinovou - Prístavným mostom - Dunajom)
  - ÚPN Z Kapitulský dvor (územie medzi Kaukazskou ulicou - Viedenskou cestou – diaľnicou – Bratskou ulicou)
- Obstarávané
  - Zmeny a doplnky ÚPN HM SR Bratislavy č. 08
 Obstarávanie Zmien a doplnkov 08 (ďalej len ZaD 08) územného plánu mesta vyplýva z potreby zvýšenia podielu plôch funkčného využitia územia pre bývanie a získania disponibilných plôch pre umiestnenie nájomného bývania na území mesta. Ide o zmeny funkčného využitia a priestorového usporiadania plôch, ktoré sú disponibilne vhodné na umiestnenie nájomného bývania. Sú navrhnuté na podklade Urbanistickej štúdie umiestnenia nájomného bývania na území Bratislavy (vzatá na vedomie Mestským zastupiteľstvom uznesením č. 975/2021 z 23. 09. 2021). Zároveň napĺňajú ciele Konceptie mestskej bytovej politiky na roky 2020 - 2030, schválenej mestským zastupiteľstvom 18.2.2021 uznesením č. 743/2021, a Metodiky zmien územného plánu v záujme budovania predpokladov na rozvoj nájomného bývania a zvyšovania dostupnosti bývania, prijatej uznesením mestského zastupiteľstva č. 917/2021 dňa 24.6.2021.

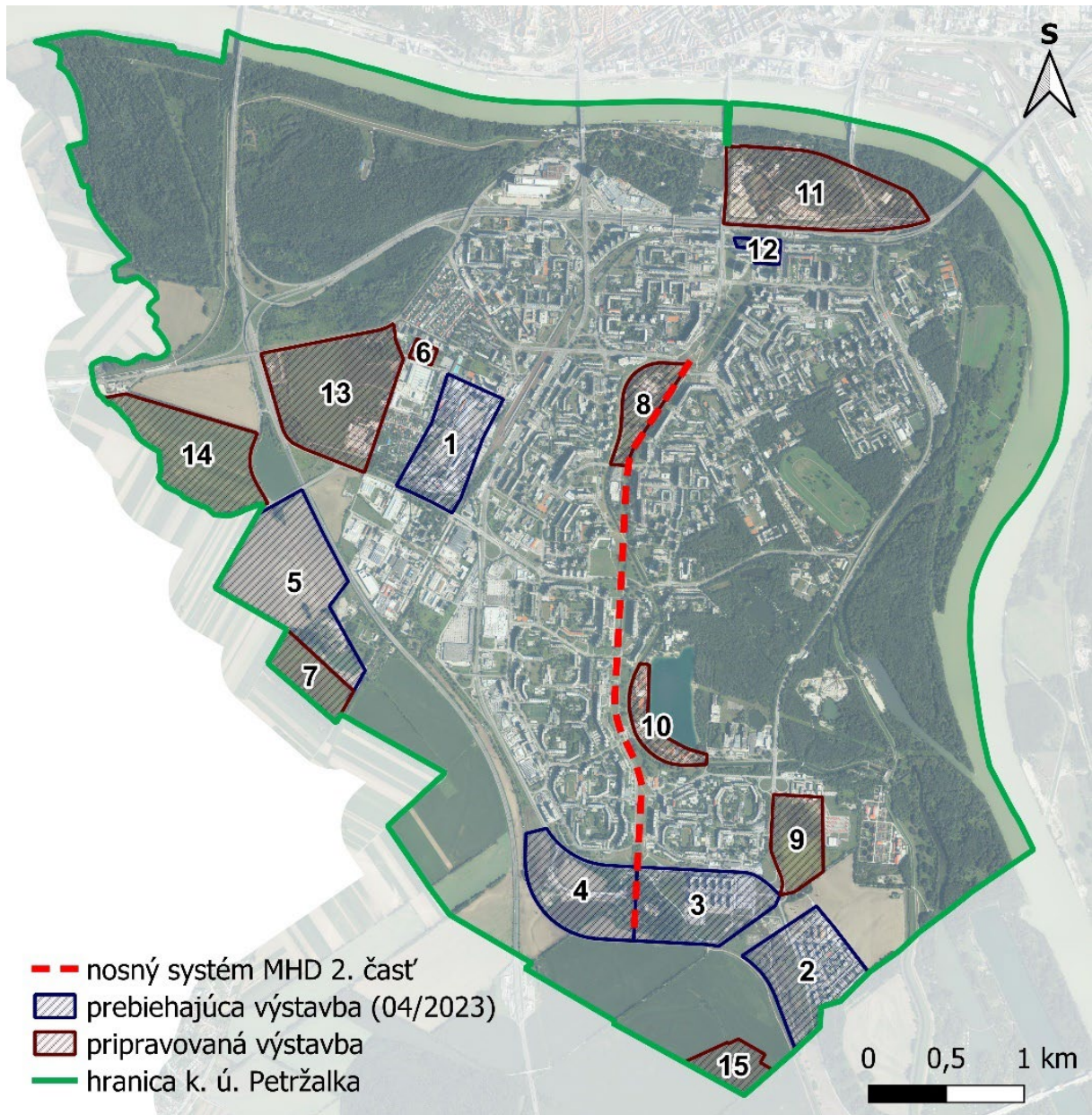
- Zmeny a doplnky ÚPN HM SR Bratislavy č. 09
sú navrhnuté na podklade podnetov vo verejnom a komunálnom záujme predložených mestskými časťami, odbornými útvarmi magistrátu, mestskými organizáciami a Metropolitným inštitútom Bratislavy, doručených v rámci výzvy mesta. Ide o:
  - a) zmeny funkčného využitia lokalít stabilizovaných území a degradovaných rozvojových území na územia prírodnej aestskej zelene (v rámci adaptácie na zmenu klímy)
  - b) zmeny funkčného využitia rozvojových území zo stavebnej funkcie na inú stavebnú funkciu a regulácie intenzity využitia
  - c) zmeny ochranných pásiem pohrebísk, dopravnej vybavenosti a vedení a zariadení technickej infraštruktúry
  - d) zmeny verejného dopravného vybavenia
  - e) zmeny v oblasti ochrany prírody a krajiny
  - f) zmeny celomestského charakteru - doplnenie do textovej časti

- Zmeny a doplnky ÚPN HM SR Bratislavy č. 10
Navrhujú sa zmeny v lokalite celomestského centra v Petržalke

- Územný plán zóny Celomestské Centrum Petržalka
Zdetailnenie územného plánu v oblasti celomestského centra po schválení Zmien a doplnkov ÚPN č. 10.

Tabuľka 5 Rozvojové projekty (aktuálne známe)

Číslo popisku z Mapovej prílohy X	Popis plochy
1	Matador
2	Južné mesto-Zóna C (Slnečnice - Viladomy)
3	Južné mesto-Zóna B (Slnečnice - Mesto)
4	Južné mesto-Zóna A (Slnečnice - Mesto)
5	Polyfunkčný súbor („Nesto“)
6	Polyfunkčný súbor Údernícka
7	Šport park Kopčianska
8	„Petržalka City“
9	Športový areál Dolnozemsá
10	Veľký Draždiak
11	Pravobrežné celomestské centrum („Lido“)
12	Vodotika
13	Kapitulský dvor
14	Kapitulské pole
15	Golf Village

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, 2023

Mapa 8 Rozvojové lokality a projekty

Zdroj: Referát územného rozvoja a GIS MČ Bratislava-Petržalka, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2023

Sumár územno-plánovacích dokumentácií

- Existujúce
  - ÚPN mesta v znení ZaD 01 -07
  - ÚPN Z celomestské centrum (medzi Starým mostom - Einsteinovou - Prístavným mostom - Dunajom)
  - ÚPN Z Kapitulský dvor (územie medzi Kaukazskou ulicou - Viedenskou cestou – diaľnicou – Bratskou ulicou)
- Obstarávané
  - Zmeny a doplnky ÚPN HM SR Bratislavy č. 08

Obstarávanie Zmien a doplnkov 08 (ďalej len ZaD 08) územného plánu mesta vyplýva z potreby zvýšenia podielu plôch funkčného využitia územia pre bývanie a získania disponibilných plôch pre umiestnenie nájomného bývania na území mesta. Ide o zmeny funkčného využitia a priestorového usporiadania plôch, ktoré sú disponibilne vhodné na umiestnenie nájomného bývania. Sú navrhnuté na podklade Urbanistickej štúdie umiestnenia nájomného bývania na území Bratislavy (vzatá na vedomie Mestským zastupiteľstvom uznesením č. 975/2021 zo dňa 23. 09. 2021). Zároveň naplňajú ciele Koncepceí mestskej bytovej politiky na roky 2020 - 2030, schválenej mestským zastupiteľstvom 18.2.2021 uznesením č. 743/2021, a Metodiky zmien územného plánu v záujme budovania predpokladov na rozvoj nájomného bývania a zvyšovania dostupnosti bývania, prijatej uznesením mestského zastupiteľstva č. 917/2021 zo dňa 24.6.2021.

- Zmeny a doplnky ÚPN HM SR Bratislavy č. 09 sú navrhnuté na podklade podnetov vo verejnom a komunálnom záujme predložených mestskými časťami, odbornými útvarmi magistrátu, mestskými organizáciami a Metropolitným inštitútom Bratislavy, doručených v rámci výzvy mesta. Ide o:
  - a) zmeny funkčného využitia lokalít stabilizovaných území a degradovaných rozvojových území na územia prírodnej aestskej zelene (v rámci adaptácie na zmenu klímy)
  - b) zmeny funkčného využitia rozvojových území zo stavebnej funkcie na inú stavebnú funkciu a regulácie intenzity využitia
  - c) zmeny ochranných pásiem pohrebísk, dopravnej vybavenosti a vedení a zariadení technickej infraštruktúry
  - d) zmeny verejného dopravného vybavenia
  - e) zmeny v oblasti ochrany prírody a krajiny
  - f) zmeny celomestského charakteru - doplnenie do textovej časti

Rozvojové projekty (aktuálne známe)

- Rozvojové projekty v rámci rozvoja priemyselného brownfieldu Matadorka
- Slnčnice – zóna Viladomy
- Slnčnice – zóna Mesto a Nad mestom
- Slnčnice – zóna POP a obchodná zóna Strip Mall
- Nesto
- Smartti
- SOHO
- Športovo – rekreačný areál pri ČOV Petržalka
- zóna Betliarska
- projekty VD Lake a Tri víby
- Nové Lido
- Southbank
- pokračovanie v rozvoji územia VODOTIKA

A.2.6 Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR

Návrhy kľúčových riešení pre územie mestskej časti Bratislava-Petržalka sú určené pre široké spektrum cieľových skupín a beneficentov. Môžeme teda konštatovať, že procesom implementácie PHRSR bude dotknutá aj široká verejnosť.

Verejnosť bola informovaná o zahájení procesu tvorby PHRSR ako aj o priebežných výstupoch procesu tvorby PHRSR. Zo strany mestskej časti bola k dispozícii kontaktná osoba pre proces prípravy PHRSR.

Zároveň bolo umožnené relevantným zástupcom občianskych iniciatív zúčastniť sa procesu tvorby PHRSR prostredníctvom ich účasti na stretnutiach pracovných skupín.

Dodatočne mala verejnosť možnosť participovať aj v priebehu procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie (tzv. proces SEA).

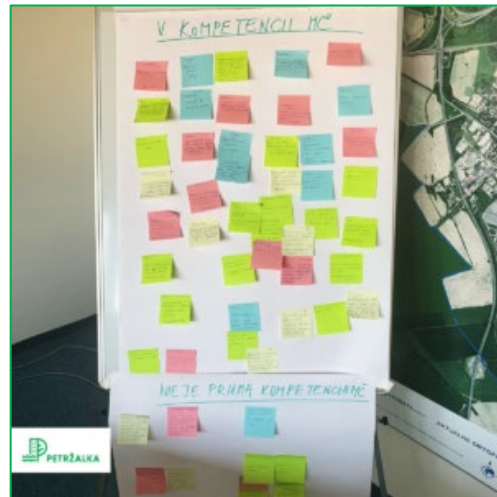
Zapojenie kľúčových aktérov a odborníkov

Kľúčovou aktivitou pre tvorbu boli stretnutia pracovných skupín (1. Školstvo, 2. Sociálne veci, 3. Územný rozvoj a doprava, 4. Životné prostredie, 5. Šport, 6. Kultúra a 7. Energetika a hospodárstvo).

Členmi pracovných skupín boli vedúci predstavitelia mestskej časti, vedúci pracovníci jednotlivých oddelení, ako aj ďalší zamestnanci jednotlivých oddelení miestneho úradu. Súčasťou pracovných skupín boli aj zástupcovia kľúčových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti ako napr. zástupcovia materských a základných škôl, zástupca Strediska sociálnych služieb Petržalka. Zo strany ďalších organizácií boli zapojení aj špecialisti z rôznych oblastí, tak ako je uvedené v úvode dokumentu v časti Riešiteľský kolektív a členovia pracovných skupín.

Samostatne prebiehali aj konzultácie so zástupcami hl. m. SR Bratislavy, najmä s ohľadom na tvorbu celomestskej stratégie (Bratislava 2030), ako aj zo zástupcami Bratislavského samosprávneho kraja (resp. Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja)-gestor regionálneho rozvoja kraja, zodpovednými za jednotlivé oblasti, ako najmä energetika, mobilita, kultúra a cestovný ruch, sociálne veci a zdravotníctvo.

Obrázok 2 Zasadnutie pracovnej skupiny na sociálnu oblasť

Zdroj: <https://www.petrzalka.sk/2022-08-08-petrzalka-2029-pracovne-skupiny-makaju-na-kvalitnej-podobe-programu/>

Prehľad zrealizovaných stretnutí pracovných skupín

Rok 2022

máj 2022

- Koordinačná porada k úlohe PHRSR mestská časť Bratislava-Petržalka
- Prvé oficiálne stretnutie rozhodovacej skupiny a vytváranie pracovných skupín
- Zber údajov od verejnosti – dotazník

jún 2022

- Zasadnutie pracovnej skupiny Školstvo
- Zber údajov od verejnosti – dotazník

júl 2022

- Zber údajov od verejnosti – dotazník

august 2022

- Zasadnutie pracovnej skupiny Sociálne veci
- Zasadnutie pracovnej skupiny Kultúra a šport
- Zasadnutie pracovnej skupiny Územný plán a doprava
- Zasadnutie pracovnej skupiny Životné prostredie (energetika)
- Zber údajov od verejnosti – dotazník

september 2022

- Zasadnutie pracovnej skupiny Životné prostredie

november 2022

- Zasadnutie pracovnej skupiny Digitálne služby

december 2022

- Stretnutie pracovnej skupiny Územný plán a doprava

Rok 2023

január 2023

- Pracovné stretnutie ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR
- Stretnutie pracovnej skupiny Školstvo
- Stretnutie pracovnej skupiny Kultúra a Šport

február 2023

- Pracovné stretnutie ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR
- Pracovné stretnutie s Kultúrnymi zariadeniami Petržalky
- Stretnutie pracovnej skupiny Školstvo
- Stretnutie pracovnej skupiny Sociálne veci
- Stretnutie pracovnej skupiny Územný plán a doprava
- Stretnutie pracovnej skupiny Digitálne služby

marec 2023

- Pracovné stretnutie ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR
- Pracovné stretnutie ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR
- Zasadnutie pracovnej skupiny Sociálne veci
- Zasadnutie pracovnej skupiny Územný plán a doprava
- Zasadnutie pracovnej skupiny Životné prostredie (Energetika)

máj 2023

- Zasadnutie pracovnej skupiny Kultúra
- Zasadnutie pracovnej skupiny Šport
- Zasadnutie pracovnej skupiny Školstvo
- Stretnutie k materiálom k pracovnej skupine doprava (príprava strategickje časti)
- Zasadnutie pracovnej skupiny Dopravy
- Stretnutie k materiálom k pracovnej skupine životné prostredie (príprava strategickje časti)
- Stretnutie k materiálom k pracovnej skupine územný rozvoj zapracovanie pripomienok zo stretnutia
- Stretnutie k materiálom k pracovnej skupine šport

jún 2023

- Zasadnutie pracovnej skupiny Životné prostredie (Energetika)
- Stretnutie ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR

august 2023

- Pracovné stretnutie s referátom komunikácie ohľadom prezentácie verejnosti ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR

september 2023

- Pracovné stretnutie ku koordinácii ďalších prác na dokumente PHSR, koordinácia pripomienok od verejnosti
- Online prezentácia PHSR a pripomienkovanie dokumentu PHSR odbornou a laickou verejnosťou

október 2023

- Predstavenie PHSR komisiám pri miestnom zastupiteľstve

Zapojenie verejnosti

Verejnosť bola informovaná o začiatku procesu tvorby strategického dokumentu prostredníctvom tlačovej správy uverejnenej na oficiálnom webovom sídle mestskej časti.

Široká verejnosť mala možnosť participovať na tvorbe tohto strategického dokumentu prostredníctvom dotazníkového prieskumu (identifikácia slabých a silných stránok mestskej časti), ktorý prebiehal v mesiacoch jún až júl 2022.

Verejnosť bola taktiež informovaná aj prostredníctvom začatia procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (tzv. proces SEA).

Prostredníctvom procesu SEA boli samostatne oslovené dotknuté subjekty či už zo strany štátnej správy, samosprávy alebo súkromného sektora v celkovej počte približne 50 subjektov.

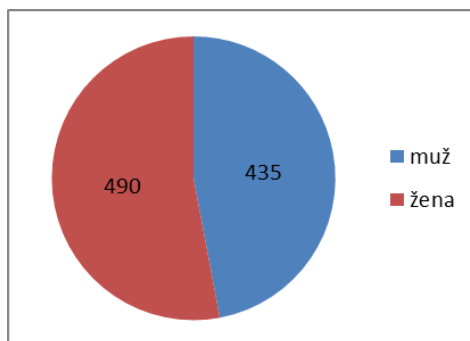
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

V mesiacoch jún – júl 2022 prebehol dotazníkový prieskum, v ktorom mali obyvatelia možnosť vyjadriť svoje názory a postrehy ohľadom ich spokojnosti, resp. nespokojnosti v jednotlivých oblastiach života a fungovania vecí verejných v Petržalke. Dotazníkový prieskum bol realizovaný predovšetkým on-line formou, cez elektronický dotazník. Pre oslovenie čo najširšieho spektra respondentov, bola dostupná aj možnosť vyplnenia dotazníka fyzicky, v papierovej forme.

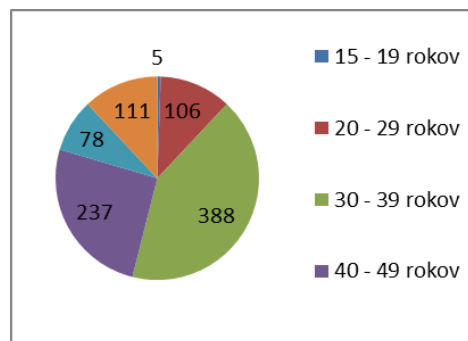
Celkovo boli za uvedené dva mesiace vyplnené a zozbierané dotazníky od **925 respondentov**. Čo sa týka zloženia respondentov, pomer mužov a žien bol vyrovnaný. Najväčší počet respondentov bol vo veku 30 – 39 rokov. Z hľadiska vzdelania, najviac respondentov uviedlo, že má ukončené vysokoškolské vzdelanie. Prevažná väčšina respondentov bolo tých, čo v Petržalke bývajú viac ako 10 rokov. Zároveň ¾ respondentov pozitívne vníma rozvoj mestskej časti za posledných 5 rokov.

Zloženie respondentov

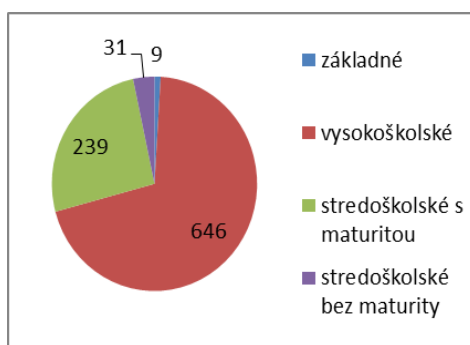
1. Pohlavie:

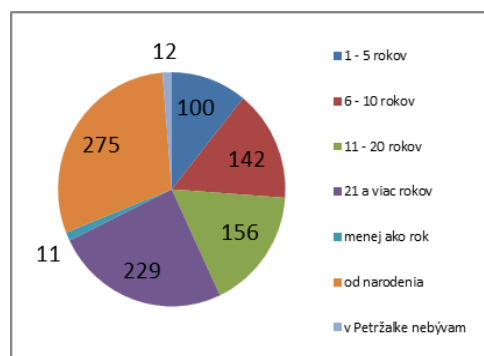
2. Vek:

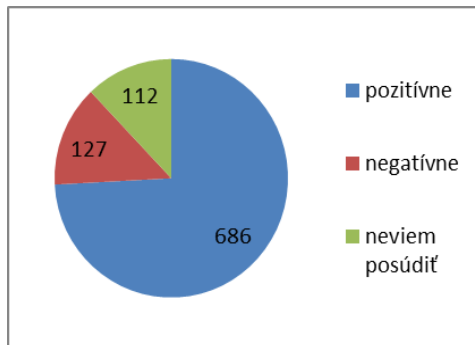
3. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

4. Ako dlho bývate v Petržalke?

5. Ako hodnotíte celkový rozvoj a napredovanie mestskej časti Bratislava-Petržalka v posledných 5 rokoch?

V rámci hodnotenia spokojnosti s jednotlivými oblasťami, z prieskumu vyplynulo, že najviac respondentov je veľmi nespokojných so stavom chodníkov a ciest, parkovaním a cyklotrasami. Ďalšími oblasťami, ktoré sú vnímané ako nedostatočné je stav verejných priestranstiev a dostupnosť a kvalita športovísk, či verejných detských ihrísk.

TOP 10 problémových oblastí:

1. Stav chodníkov v Petržalke,
2. stav cestných komunikácií v Petržalke,
3. dostupnosť verejného parkovania,
4. spokojnosť so zavádzaním regulovaného parkovania z dielne mestskej časti aj magistrátu v Petržalke,
5. bezbariérovosť chodníkov v Petržalke (nájazdy pre kočíky, invalidné vozíky, atď. ...),
6. kvalita cyklotrás v Petržalke (hustota siete, osadené značenie, stav povrchov, bezpečnosť cyklistov, atď. ...),
7. čistota verejných priestranstiev v Petržalke,
8. dostupnosť ďalej infraštruktúry pre cyklistov Petržalke (stojany pre bicykle, zdieľané bicykle, atď., ...),
9. dostupnosť výbehov pre psov v Petržalke,
10. prepojenosť petržalských cyklotrás do centra mesta, iných mestských častí a okolitých obcí.

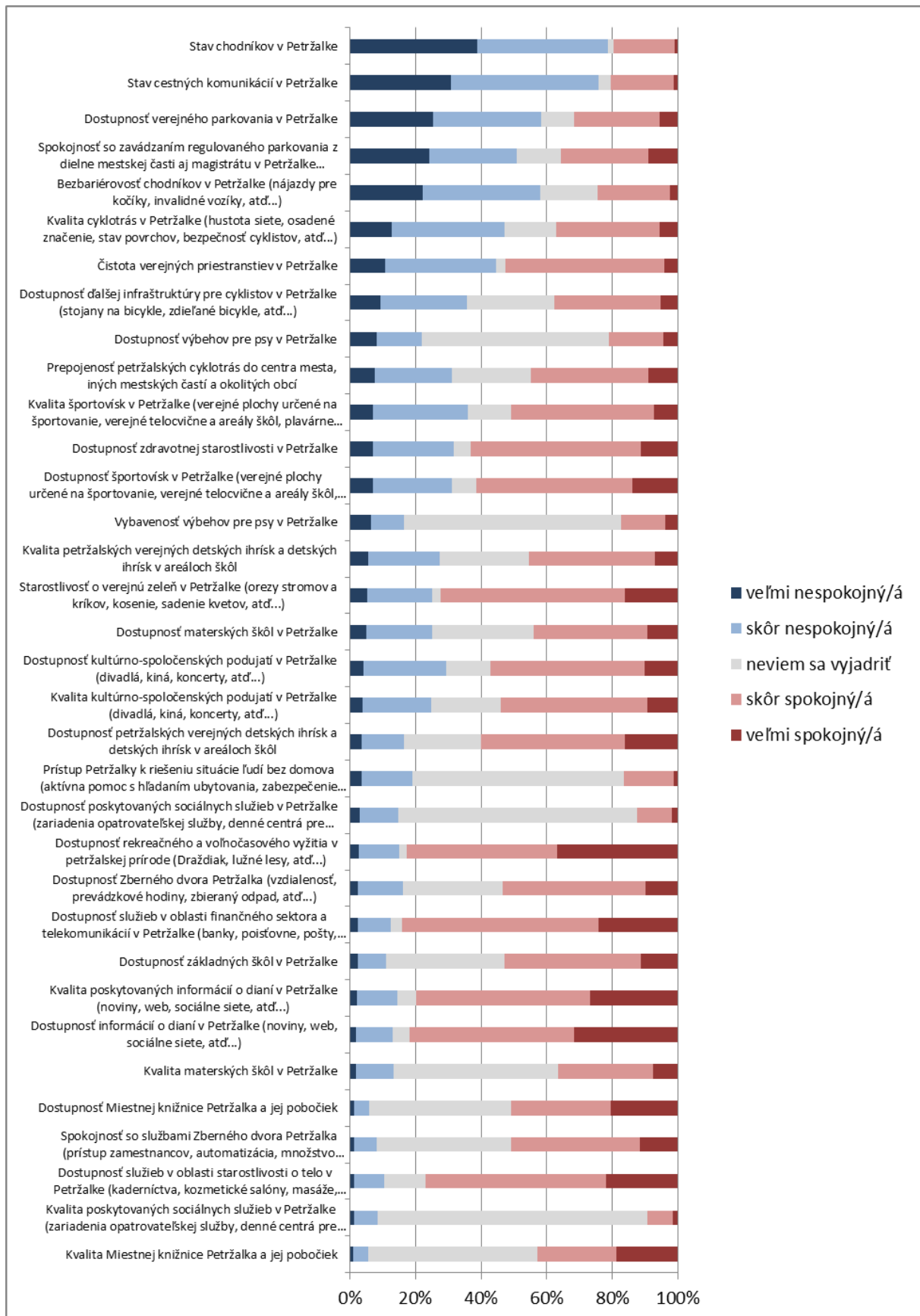
K ďalším problémovým oblastiam patria aj dostupnosť a kvalita športovísk alebo dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

TOP 10 pozitívne hodnotených oblastí:

1. dostupnosť rekreačného a voľnočasového vyžitia v petržalskej prírode (Draždiak, lužné lesy, atď. ...),
2. dostupnosť informácií o dianí v Petržalke (noviny, web, sociálne siete, atď., ...),
3. kvalita poskytovaných informácií o dianí v Petržalke (noviny, web, sociálne siete, atď., ...),
4. dostupnosť služieb v oblasti finančného sektora a telekomunikácií (banky, poisťovne, pošty, atď., ...),
5. dostupnosť služieb v oblasti starostlivosti o telo v Petržalke (kaderníctva, kozmetické salóny, masáže, ...),
6. dostupnosť miestnej knižnice Petržalka a jej pobočiek,
7. kvalita miestnej knižnice Petržalka a jej pobočiek,
8. starostlivosť o verejnú zeleň v Petržalke (orezy stromov a kríkov, kosenie, sadenie kvetov, atď., ...),
9. dostupnosť petržalských verejných detských ihrísk a detských ihrísk v areáloch škôl,
10. dostupnosť športovísk v Petržalke (verejné plochy určené na športovanie, verejné telocvične a areály škôl, ...).

V nadväznosti na vyššie uvedené, boli problematika rekonštrukcie ciest a chodníkov, ako aj rozširovanie parkovacích kapacít respondentmi označené, ako tie, na ktoré by mal byť kladený najvyšší dôraz aj do budúcnosti. Ako dôležité z hľadiska ďalšieho zlepšovania obyvateľia taktiež vnímajú problematiku zvyšovania kvality a kapacít v materských a základných školách, či úpravu verejných priestranstiev, vrátane zelene.

Kompletné zhodnotenie v grafickej podobe je uvedené v grafe nižšie.

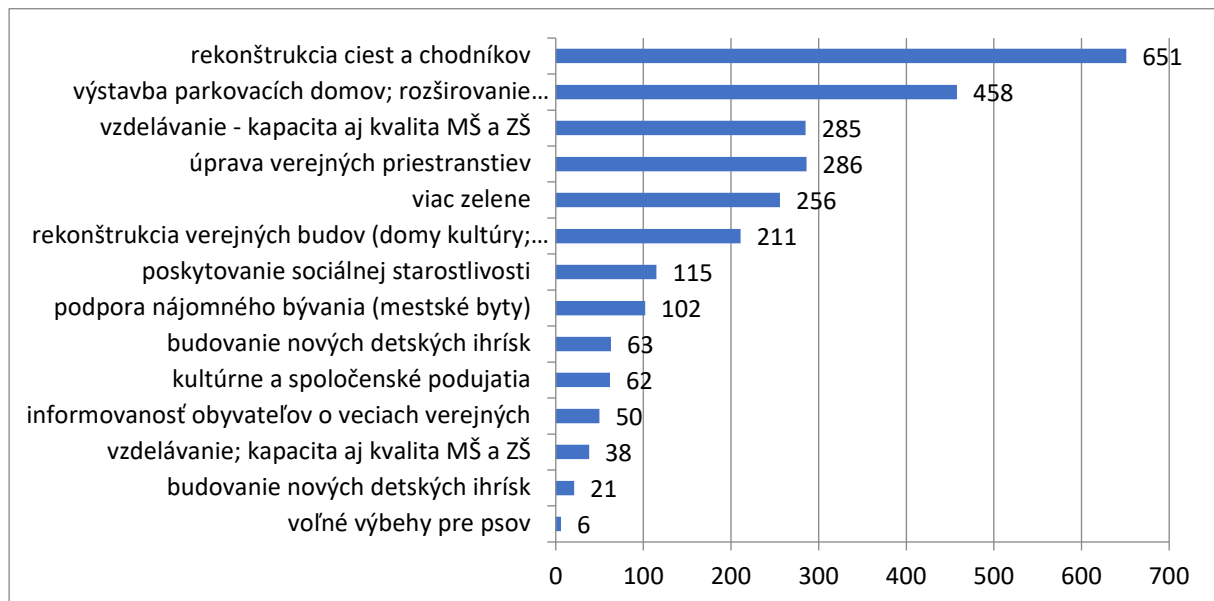

Zdroj: dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi realizovaný v období 06-07/2022

TOP 7 oblastí budúceho rozvoja:

1. Rekonštrukcia ciest a chodníkov,
2. výstavba parkovacích domov, rozširovanie parkovacích kapacít,
3. vzdelávanie – kapacita a kvalita MŠ a ZŠ,
4. úprava verejných priestranstiev,
5. viac zelene,
6. rekonštrukcia verejných budov,
7. poskytovanie sociálnej starostlivosti.

Kľúčové oblasti, na ktoré by sa mal sústrediť rozvoj Petržalky v najbližšom období podľa obyvateľov.

Zdroj: dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi realizovaný v období 06-07/2022

Odkaz pre starostu

Petržalka spolupracuje s portálom Odkaz pre starostu už od jeho vzniku v roku 2010, výsledkom je vyše 5000 prijatých podnetov. Z nich bolo doteraz spoločne vyriešených či uzavretých takmer 80 %. Najviac podnetov bolo z oblasti „Zeleň a životné prostredie“ (1518), ďalej z oblasti „Automobily a vraky“ (1074), „Cesty a chodníky“ (948), „Mestský mobiliár“ (600), „Verejný poriadok“ (356), a „Dopravné značenie“ (266). Jednoznačným suverénom v riešení podnetov je však referát mobility, ktorý v kategórii Automobily zahŕňa aj odťah vrakov z ulíc nášho sídliska.¹

¹ Zdroj: <https://www.petrzalka.sk/2022-10-12-petrzalka-maka-na-rieseni-vasich-podnetov/>

Špecializovaná webstránka

Pre potreby vzniku strategického dokumentu bola zriadená aj špecializovaná webová stránka: <https://plan.petrzalka.sk/>.

Webstránka obsahuje najmä základné informácie o dokumente, procese jeho vzniku ako aj online verziu dotazníka.

A.2.6.1 Harmonogram

Vecný a časový harmonogram realizácie tvorby strategického dokumentu bol zostavený tak, aby zastrešoval všetky fázy a aktivity tvorby strategického dokumentu. Indikatívny harmonogram zároveň zahŕňa aj aktivity spojené s procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Apríl a máj 2022 | PRÍPRAVA PODKLADOV

Počas jari boli spoločne s kolegami z úradu, poradných komisií zastupiteľstva, nezávislými odborníkmi a ďalšími partnermi boli zahájené prípravné práce zamerané najmä na zber podkladov a podnetov z interných materiálov mestskej časti.

Jún a júl 2022 | ONLINE A OFFLINE ZBER PODNETOV

Okrem ONLINE verzie dotazníka bolo možné do konca júla vyplniť a doručiť nám aj jeho papierovú verziu, ktorú bolo možné nájsť v júnovom čísle našich samosprávnych novín Naša Petržalka. Stačilo z ich stredu vytrhnúť priloženú štvorstranu, vyplniť všetko potrebné a dotazník doručiť na podateľňu Miestneho úradu Petržalka alebo do jednej z aktuálne deviatich lokálnych knižníc Miestnej knižnice Petržalka.

August 2022 až jún 2023 | TVORBA PLÁNU

Realizovali sa zasadnutia pracovných skupín zložených zo zástupcov kľúčových aktérov pôsobiacich na území mestskej časti v danej oblasti. Identifikovaných bolo množstvo podkladov priamo z každodenného fungovania nášho úradu a k tomu stovky podnetov z dotazníkov. Zohľadnené boli aj všetky podnety, ktoré nám prišli počas uplynulých viac než troch rokov cez web, e-mail, mobilnú aplikáciu, Messenger či WhatsApp. Výsledky boli spracované a finalizované odborníkmi na dané agendy.

September až október 2023 | VEREJNÉ PRIPOMIENKOVANIE A PREZENTÁCIA PETRŽALKY 2029

Odborné skupiny pripravili výstupné materiály, plán Petržalka 2029 a zrealizovalo sa verejné pripomienkovanie. Cieľom je čo možno najlepšia integrácia všetkých konštruktívnych nápadov, ideí, postrehov, podnetov alebo sťažností do funkčnej a jednoliatej koncepcie.

Výsledný plán Petržalka 2029 bol v neposlednom rade odkonzultovaný aj priamo v teréne a naživo.

December 2023 | PREROKOVANIE NA ZASTUPITEĽSTVE

Posledným a zároveň prvým krokom k lepšej Petržalke 2029 bolo schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Petržalka na najbližších sedem rokov poslancami

na februárovom rokovaní miestneho zastupiteľstva. Po jeho schválení nastáva implementácia podľa nášho spoločného plánu.

B ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

B.1 Analýza východiskovej situácie

B.1.1 Identifikácia územia

B.1.1.1 Členenie mestskej časti na urbanistické obvody

Z hľadiska administratívno-evidenčného členenia obcí a organizačno-štatistických potrieb SR, pozostáva mestská časť Bratislava-Petržalka zo 41 základných sídelných jednotiek (ZSJ)². V obciach mestského charakteru sa ZSJ nazývajú aj urbanistické obvody (UO). Pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov predstavujú najnižšiu územne vymedziteľnú úroveň, za ktorú sa evidujú sumárne hodnoty. Využívajú sa nie len pre aspekty socioekonomického plánovania, ale aj pri územných plánoch na zonálnej úrovni. Členenie mestskej časti na urbanistické obvody, t. j. na základné sídelné jednotky, vrátane ich názvov a územno-technického vymedzenia, reflektuje nasledovná schéma. Z údajov je zrejmé, že najvyšší nárast obyvateľstva (viac ako tisíc) bol zaznamenaný v lokalitách: Rovniankova ulica, Janíkovské role, Lúky – východ a Lúky – stred. K územiám s najvyššou koncentráciou obyvateľstva (od približne 10 do 9 tisíc obyvateľov) patria lokality: Lúky – stred, Malé centrum, Lúky – východ a Lenardova ulica.

Tabuľka 6 Počet obyvateľov v základných sídelných jednotkách Petržalky

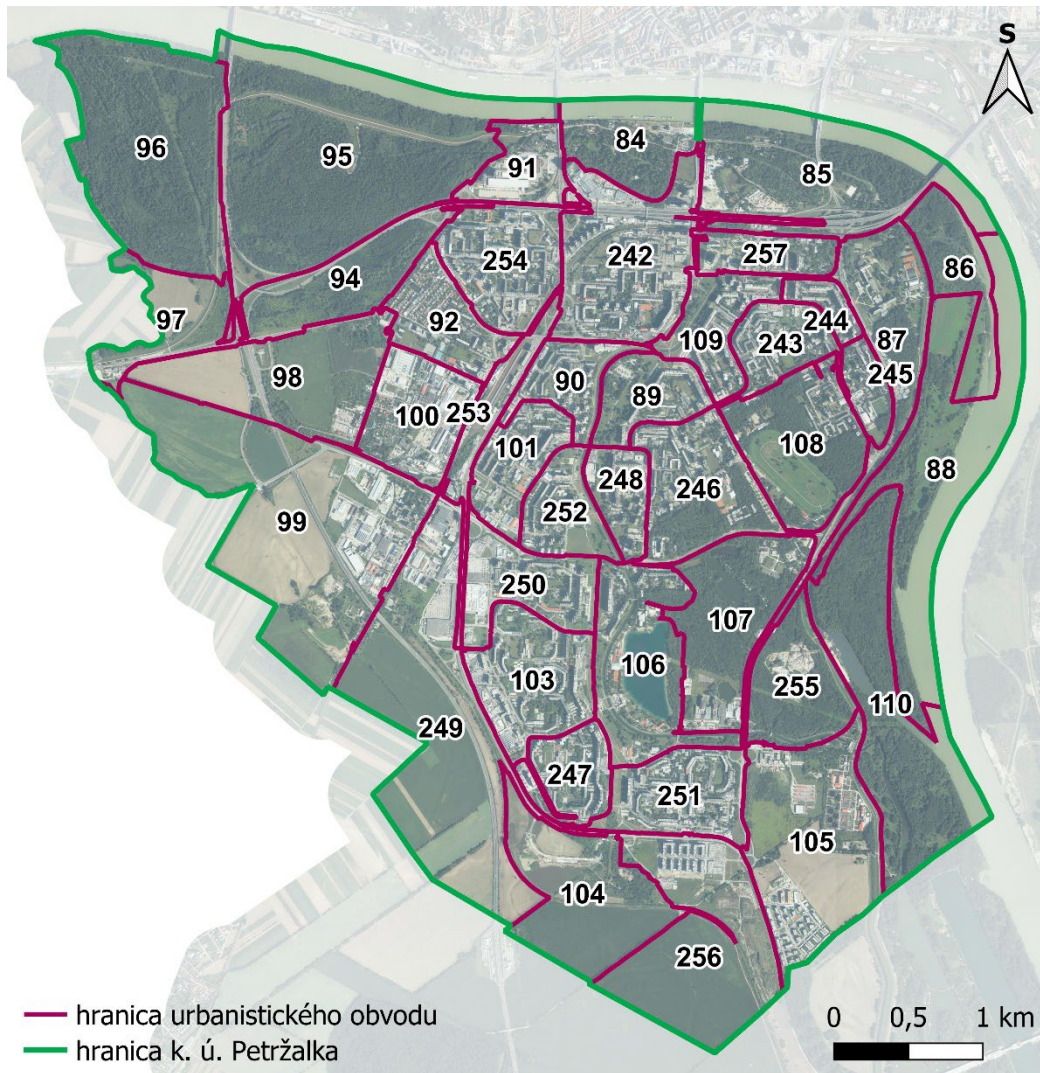
ICZSJ	Číslo urbanistického obvodu z mapy	Názov ZSJ	Počet obyvateľov ZSJ Podľa SODB 2011	Počet obyvateľov ZSJ Podľa SODB 2021
20488	84	Sad Janka Kráľa	3	4
20489	85	Petržalka - centrum	12	14
20490	86	Pod Lidom	0	0
20491	87	Ovsište	0	2
20492	88	V Hrabínach	0	0
20493	89	Gessayova ulica	4020	4062
20494	90	Hálova ulica	5357	5534
20495	91	Incheba	0	10
20496	92	Vilová ulica	2736	2309
20498	94	Rybárske rameno	0	0
20499	95	Dunajský háj	0	0
20500	96	Dunajský les	0	0
20501	97	Berg	0	0
20502	98	Kapitulský dvor	39	39
20503	99	Kapitulské pole	622	751
20504	100	Matador	143	160
20505	101	Ševčenkova ulica	4940	5672
20507	103	Lúky - stred	8876	9992
20508	104	Janíkov dvor	0	0
20509	105	Janíkovské role	16	1320
20510	106	Draždiak	3878	3781
20511	107	Draždiak - horáreň	153	344

² Základné sídelné jednotky (ZSJ) sú skladobnými časťami sídelných útvarov (obcí a ich častí) určenými na priestorovú identifikáciu a sledovanie sociálno-ekonomických a územno-technických javov priamo viazaných na osídlenie. ZSJ tvoria referenčnú bázu na vytvorenie sčítacích obvodov, pretože v rámci skladobnosti priestorových jednotiek predstavujú najpodrobnejšiu štruktúru, ktorá vychádza zo sídelnej štruktúry územia. Urbanistické obvody, ktoré sú v rámci mestskej časti totožné so základnými sídelnými jednotkami (ZSJ). Vymedzuje a označuje ich Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci so Štatistickým úradom SR. Vymedzovanie ZSJ sa žiaľ v priebehu rokov menilo.

20512	108	Dostihová dráha	3274	3103
20513	109	Mlynarovičova ulica	7021	6998
20514	110	Pieskovisko	0	0
27954	242	Malé centrum	9708	9750
27955	243	Haanova ulica	3460	3655
27956	244	Blagoevova ulica	3748	3689
27957	245	Nové Ovsište	1813	1758
27958	246	Hrobákova ulica	7167	7618
27959	247	Lúky - juh	7166	7115
27960	248	Rovniankova ulica	4166	5494
27961	249	Zadné Lúky	0	0
27962	250	Lúky - sever	4426	4693
27974	251	Lúky - východ	7886	9008
27975	252	Tupolevova ulica	4225	5005
27976	253	Železničná stanica Petržalka	0	123
27977	254	Lenardova ulica	8973	8877
27980	255	Štrkopiesky	0	0
27981	256	Petržalka - juh	0	749
27982	257	Bosákova ulica - sever	2014	2371

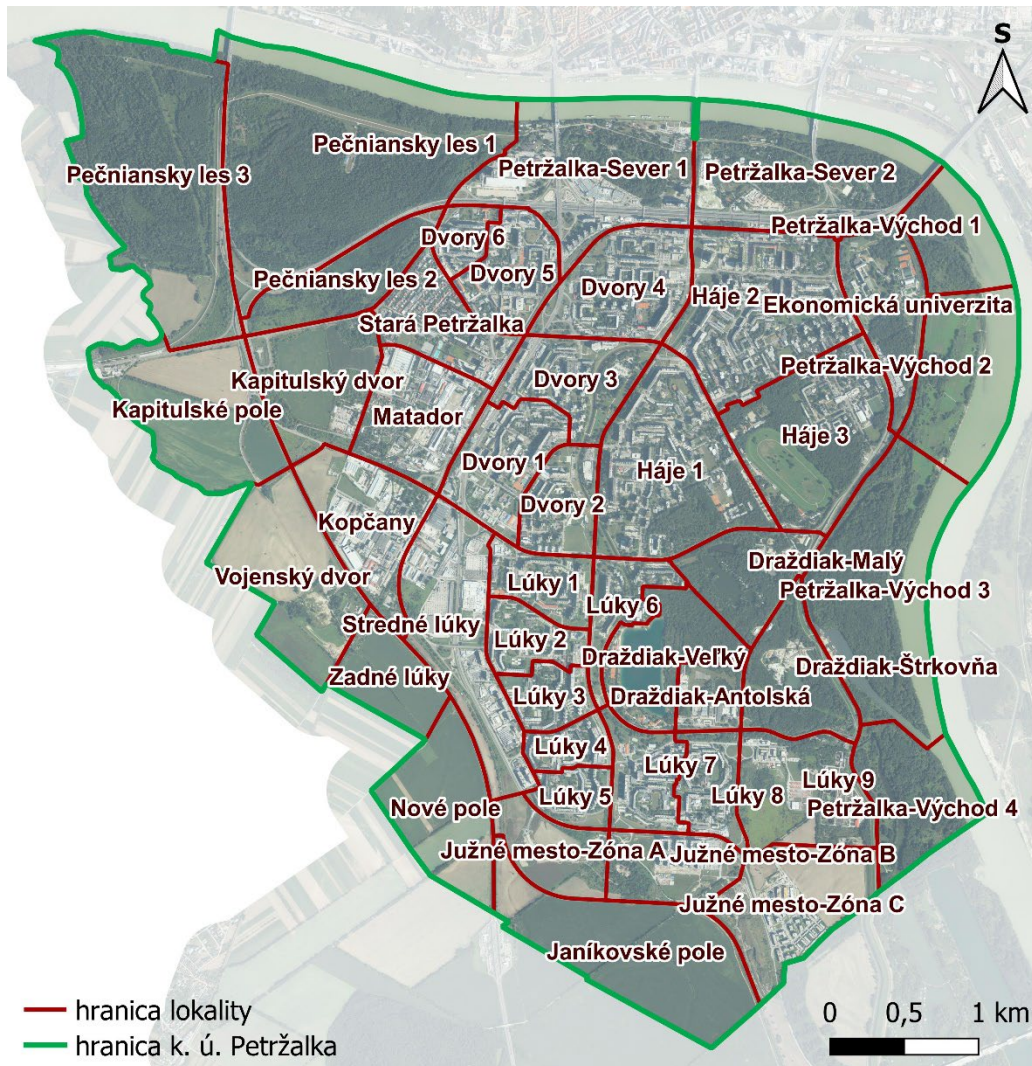
Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011, SODB 2021

Mapa 9 Členenie na urbanistické obvody, t. j. na základné sídlené jednotky

Zdroj: © GKÚ, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

Mapa 10 Členenie na lokality

Zdroj: referát územného rozvoja a GIS, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

B.1.1.2 Hmotovo-priestorová analýza a kompozícia mestskej časti

Pre lepšiu predstavivosť textu tejto kapitoly PHRSR je spracovaná aj nasledovná grafická schéma s názvom Kompozičné vnímanie riešeného územia mestskej časti. Slúži na zhodnotenie potreby uplatňovania rôznych nástrojov, metód a stimulov usmerňovania hospodárskeho a sociálneho rozvoja jednotlivých celkov a subcelkov mestskej časti. Do istej miery ju možno interpretovať aj ako sklbenie dvoch najdôležitejších aspektov rozvoja územnosprávnych jednotiek. Regionálneho rozvoja (PHRSR) a územného plánovania (ÚPN-Z). Kým územné plánovanie presne identifikuje všetky urbanistické a architektonické aspekty s presnosťou na mestské bloky, regionálny rozvoj, a teda aj PHRSR MČ, člení územie na celky, ktoré napomáhajú programovej časti tohto dokumentu formulovať rozvojové priority, aktivity regionálnej politiky a konkrétne organizačné opatrenia socioekonomického charakteru.

„Petržalka je zaujímavé a rôznorodé územie. Nachádzajú sa tu rozsiahle prírodné časti, rozľahlé urbanizované územia bytových ale aj rodinných domov, významné športoviská ale aj skladové hospodárstvo a logistika a nákupné zóny.“

B.1.2 Sociálno-ekonomická analýza

B.1.2.1 Analýza ľudských zdrojov a demografická analýza

Vývoj počtu obyvateľov

Na území Petržalky žije aktuálne 114 tisíc obyvateľov. Počet Petržalčanov za ostatnú dekádu stúpol o takmer 8 tisíc obyvateľov (čo je, po MČ Ružinov, druhý najvyšší absolútny prírastok obyvateľov na území mesta). Za ostatnú dekádu však nárast obyvateľstva pozorujem iba za posledné 2-3 roky, keďže ŠÚ SR do roku 2019 vykazoval každoročný pokles počtu obyvateľov Petržalky. Dôvodom tohto „evidenčného“ nárastu počtu obyvateľov bolo najmä sčítanie obyvateľov, ktoré sa realizovalo v roku 2021. Môžeme sa domnievať, že realizovaným „sčítaním“ došlo k pomyselnému dorovnaniu vykazovaného a skutočného počtu obyvateľstva mestskej časti.

Napriek uvedenému značnému absolútnemu nárastu počtu obyvateľov patrí mestská časť Bratislava-Petržalka k sídelným štruktúram s miernou dynamikou nárastu počtu obyvateľstva. Podľa ostatných údajov, teda ku koncu roku 2021 dosiahla mestská časť Bratislava-Petržalka 113 377 obyvateľov (pre porovnanie podľa výsledkov SODB2021, ktoré sa datujú k 1. 1. 2021 to bolo až 114 000 obyvateľov), čo je o 7 909 obyvateľov viac ako tomu bolo v roku 2012, to však predstavuje približne 7 % nárast. V rámci ostatnej dekády pozorujeme pre mestskú časť, až do roku 2018, dokonca pokles obyvateľov. Prírastok obyvateľstva sa po prvý krát prejavil až za rok 2019. Najvyšší medziročný nárast obyvateľstva (až o približne 9 tisíc) pozorujeme práve v ostatnom roku (rok 2021), čo je ovplyvnené aj realizovaným sčítaním obyvateľstva (SODB 2021).

Ukazovateľ rastu počtu obyvateľov pre MČ Bratislava-Petržalka vychádza za ostatnú dekádu približne 7 %, pričom priemer v rámci celého územia mesta Bratislava je 14 % a Bratislavského kraja až 18 %. Napriek tomu, že index prírastku obyvateľstva MČ je pod priemerom mesta, resp. kraja, v absolútnom vyjadrení sa jedná o pomerne významný počet obyvateľov (prírastok o takmer 8 tisíc obyvateľov)-druhý najvyšší (po MČ Ružinov) prírastok obyvateľov v porovnaní jednotlivých mestských častí.

„Podľa výsledkov SODB 2021 mala Petržalka 114 tisíc obyvateľov, čo bolo najviac s pomedzi všetkých mestských častí Bratislavy. Za ostatnú dekádu dosiahla Petržalka, v absolútnom vyjadrení, druhý najvyšší (po Ružinove) prírastok počtu obyvateľov, v porovnaní s ostatnými mestskými časťami, a to takmer 8 tisíc obyvateľov.“

Tabuľka 7 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2012-2021 (stav k 31. 12. a 01. 01. 2021-SODB) – ŠÚ SR

sídlná štruktúra	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021 - SODB	prír./úbytok obyv. 2012-2021	index rastu 2021/2012 (%)
Bratislava	415 589	422 932	425 923	429 564	432 864	437 726	440 948	475 577	475 503	59 988	114
Okres Bratislava V	111 124	110 888	110 753	110 801	110 942	112 339	112 688	122 296	122 729	11 172	110
MČ Bratislava-Petržalka	105 468	103 935	103 473	103 190	102 982	104 174	104 376	113 377	114 000	7 909	107
MČ Bratislava-Jarovce	1 566	2 011	2 100	2 200	2 345	2 500	2 580	2 840	2 706	1 274	181
MČ Bratislava-Rusovce	3 027	3 610	3 778	3 964	4 114	4 133	4 175	4 411	4 388	1 384	146
MČ Bratislava-Čunovo	1 063	1 332	1 402	1 447	1 501	1 532	1 557	1 668	1 635	605	157
Bratislavský kraj	612 682	633 288	641 892	650 838	659 598	669 592	677 024	723 714	719 537	111 032	118

Zdroj: SODB 2021, ŠÚ SR 2022

Pri porovnaní s evidenciou obyvateľstva v rámci registra obyvateľov môžeme konštatovať, že počet obyvateľov do roku 2017, resp. 2018 vykazoval výrazné disproporcie. K dorovnaniu údajov došlo až v ostatných rokoch. Celkovo môžeme povedať, že aktuálne údaje v registri obyvateľstva zodpovedajú údajom vykazovaných ŠÚ SR. Údaje o obyvateľoch s prechodným pobytom sa pohybujú v rádoch stoviek, čo nepredstavuje nejaké významné počty.

Samostatnou otázkou je skutočný počet trvale bývajúcего obyvateľstva, ktoré sa na území mestskej časti nachádza a býva. Celkový počet ľudí žijúcich na území mestskej časti tak môže byť aj o niekoľko tisíc vyšší.

Tabuľka 8 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2015-2021 (stav k 31. 12.) – register obyvateľov

sídlná štruktúra	počet obyvateľov							prír./úbytok obyv. 2015 - 2021	index rastu 2015 - 2021 (%)
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Bratislava-Petržalka prihlásení	85 754	89 537	93 424	97 748	103 531	108 159	113 359	27 605	132,2
Slováci	84 388	87 978	91 635	95 645	101 073	105 273	110 049	25 661	130,4
Cudzinci	1 366	1 559	1 789	2 103	2 458	2 886	3 310	1 944	242,3

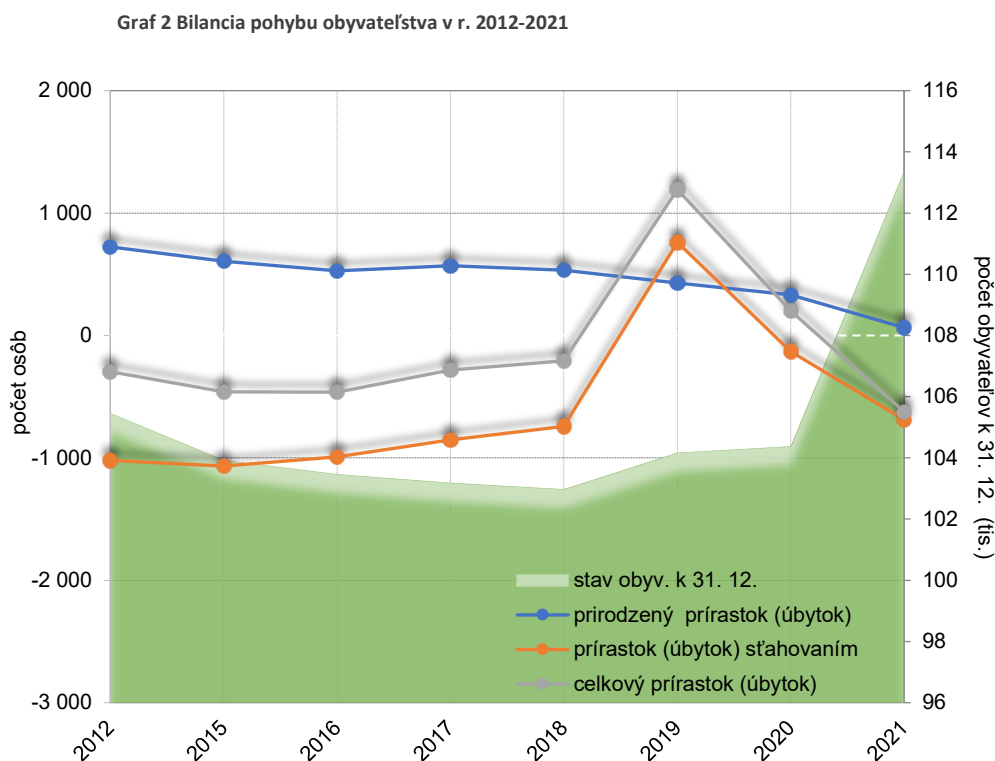
Zdroj: Register obyvateľov, MsÚ 2022

Bilancia pohybu obyvateľstva

Prírodný pohyb obyvateľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka sa dlhodobo pohybuje v kladných hodnotách aj keď iba mierne. Celkovú bilanciu obyvateľstva však najviac ovplyvňuje prírastok (resp. úbytok) obyvateľstva spôsobený sťahovaním. Prírastok (v tomto prípade skôr úbytok) obyvateľstva sťahovaním vykazoval takmer vždy záporné hodnoty (s výnimkou rokov 2019 a 2020). Na základe údajov môžeme konštatovať, že na celkovom prírastku (úbytku) obyvateľstva sa podieľal v ostatnom období úbytok obyvateľstva migráciou.

Celkovo teda môžeme konštatovať, že celkový prírastok obyvateľstva mestskej časti evidujeme (za ostatných 10 rokov) iba za roky 2019 a 2020. Zaujímavým je fakt, že napriek tomu, že v roku 2021 bol celkový prírastok obyvateľstva záporný (-623), paradoxne evidujeme nárast obyvateľstva o takmer 10 tisíc. Uvedený stav je spôsobený realizovaným sčítaním obyvateľstva.

„Celkovú bilanciu obyvateľstva však najviac ovplyvňuje prírastok (resp. úbytok) obyvateľstva spôsobený sťahovaním. Prírastky obyvateľstva Petržalky pozorujeme iba v ostatných troch rokoch, paradoxne, najvyšší prírastok (o takmer 10 tisíc obyvateľov) bol zaznamenaný v roku 2021. Treba však poznamenať, že rok 2021 je špecifický a to z dôvodu realizovaného sčítania obyvateľov, domov a bytov.“

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov ŠÚ SR, 2022

Pozn.: Celkový prírastok je súčet migračného salda a prírodného prírastku. Rok 2021 je špecifický kvôli sčítaniu obyvateľov, domov a bytov a preto predstavuje zvyšok (9 624) tých, ktorí žili v MČ a pravdepodobne si iba uviedli trvalý pobyt.

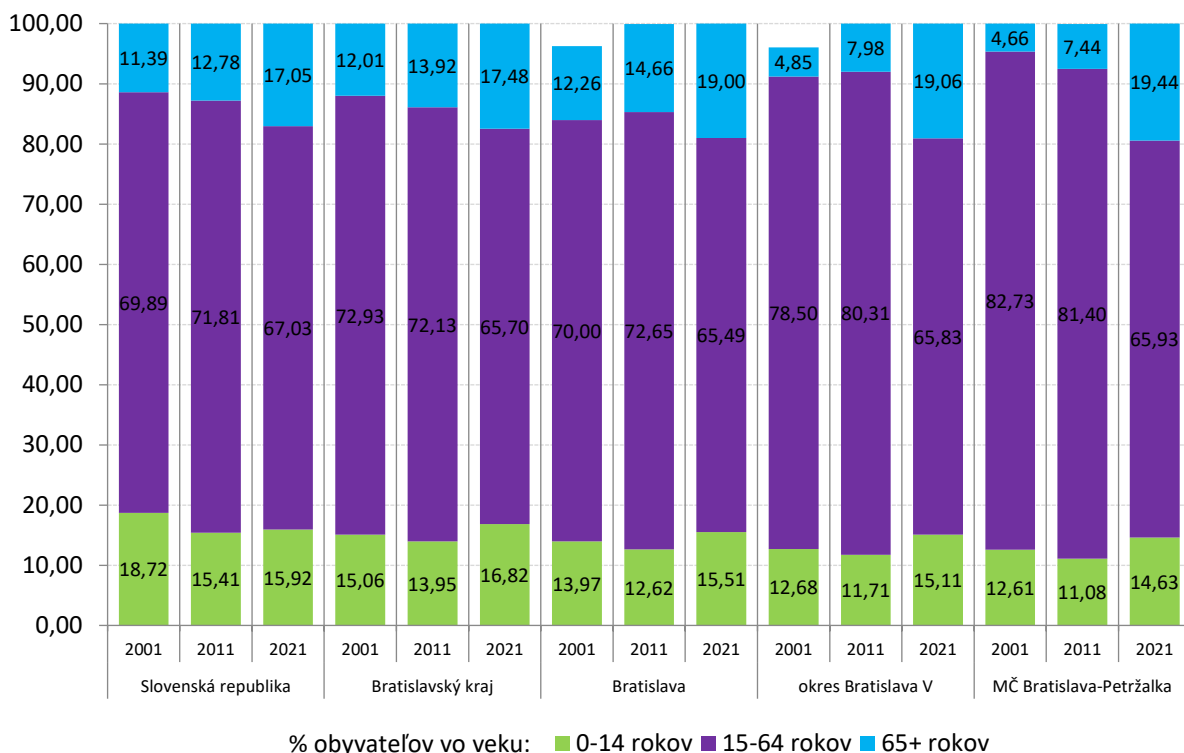
Veková štruktúra obyvateľstva

Mestská časť je na tom, aktuálne, v porovnaní s mestom Bratislava a okresom Bratislava V na obdobnej úrovni. V porovnaní s minulými obdobiami však pozorujeme výrazný nárast podielu najstaršej zložky obyvateľstva (65+ rokov), ktorá ku dňu SODB 2021 (1. 1.) tvorila 19,44 % podiel v rámci vekovej štruktúry obyvateľstva. Aktuálne, ku koncu roku 2021, už tento podiel predstavuje viac ako 20 % čo v absolútnom vyjadrení je viac ako 23 tisíc obyvateľov starších ako 65 rokov. Tento nárast je v súlade s celoslovenským trendom starnutia populácie, avšak s porovnávanými sídelnými jednotkami dosahuje Petržalka najvyšší podiel tejto najstaršej zložky obyvateľstva. Naopak pozitívnym faktorom je, v ostatnom sčítaní (podľa výsledkov SODB 2021), nárast najmladšej zložky obyvateľov (0-14 ročných).

„Za ostatných desať rokov došlo k výraznému nárastu najstaršej zložky obyvateľstva Petržalky (obdobne ako na úrovni celého mesta). Už v súčasnosti žije na území Petržalky viac ako 23 tisíc obyvateľov starších ako 65 rokov. Naopak pozitívnym faktorom je nárast podiel najmladšej zložky obyvateľstva.“

Obyvateľstvo mestskej časti, v ostatných desiatich rokoch, výraznejšie zostarło. V najbližšom období sa nedá očakávať nejaká výrazná zmena vekovej štruktúry obyvateľstva mestskej časti a bude pokračovať nárast najstaršej zložky obyvateľstva, pravdepodobne však miernejším tempom.

Graf 3 Veková štruktúra obyvateľstva v r. 2001, 2011 a 2021

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov ŠÚ SR a SODB 2001, 2011 a 2021
Pozn.: V roku 2001 tvorili, za mesto Bratislava a okres Bratislava V, takmer 4% podiel obyvateľia nezistenej vekovej štruktúry

Index populačnej dynamiky

Z hľadiska typu populácie (regresívny, stacionárny, progresívny) patrí mestská časť Bratislava-Petržalka k výrazne regresívnemu typu populácie (prevažuje počet ľudí v poproduktívnom veku). Mesto Bratislava ako celok tiež patrí k tomuto typu populácie i keď s mierne nižšou hodnotou. Hodnoty boli aplikované zo ŠÚ SR za rok 2021 (k 31. 12.).

$$\frac{\text{počet ľudí (predproduktívny vek)}}{\text{počet ľudí (poproduktívny vek)}} \times 100$$

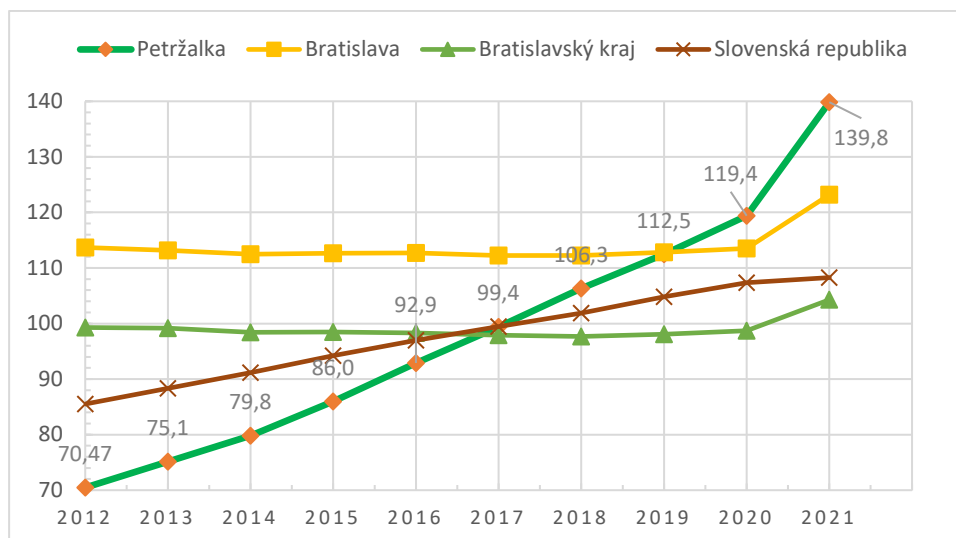
- Do 120 regresívny typ populácie
  - 121 – 200 stabilný typ populácie/ stacionárny
  - 201 – 300 progresívny typ populácie
- **MČ Bratislava-Petržalka** $\frac{16\,856}{23\,571} \times 100 = 71,5$
  - **Bratislava** $\frac{74\,713}{92\,031} \times 100 = 81,2$

Index starnutia

Od roku 2012 do roku 2021 stúpol index starnutia obyvateľstva MČ Bratislava-Petržalka z hodnoty 70,47 na hodnotu takmer 139,8, čo predstavuje výrazný nárast. Tento trend bude pravdepodobne pokračovať a v najbližšom období. Mesto Bratislava a Bratislavský kraj má, v porovnaní s MČ Bratislava-Petržalka, stabilnejšie hodnoty v celom sledovanom období. Vyšší index starnutia, v rámci územia mesta, evidujeme iba v mestských častiach Lamač a Dúbravka.

„Populácia na území mestskej časti postupne starne a to oveľa rýchlejšie v porovnaní s priemerom mesta Bratislava či Bratislavského kraja.“

Graf 4 Index starnutia

Zdroj: ŠÚ SR, 2022

Vyššie uvedené skutočnosti dopĺňajú ešte fakty, ktoré poukazujú na zvýšenie počtu obyvateľov, ktorí spadajú do poproduktívnej zložky obyvateľstva. Podľa údajov zo SODB 2021 žilo v Petržalke viac ako 22 tisíc obyvateľov vo vekovej skupine 65+, čo predstavuje oproti prechádzajúcemu sčítaniu z roku 2011 viac ako 3-násobné zvýšenie. Preto je možné tvrdiť, že v budúcnosti sa počet obyvateľov v tejto skupine zvýši. Z vlastných výpočtov na základe údajov vývoja počtu obyvateľov v poproduktívnej zložke, je možné konštatovať, že veľkosť tejto skupiny narastie o cca 50 až 100 % oproti pôvodnému stavu. Je nutné podotknúť, že sa jedná o hrubý odhad.

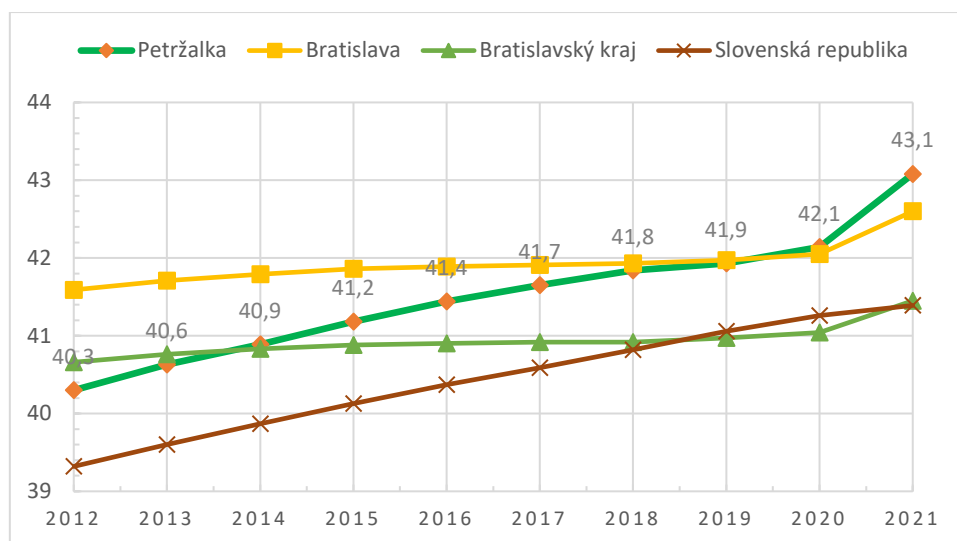
„Počet obyvateľov v dôchodkovom veku sa v Petržalke za ostatných 10 rokov stornásobil na približne 22 tisíc obyvateľov. Do roku 2029 sa dá očakávať ďalší nárast a to od 50 do 100 %.“

Priemerný vek

Aj podľa vyhodnotenia ukazovateľa priemerný vek, môžeme konštatovať, že obyvateľstvo Petržalky starne. V roku 2012 bol priemerný vek obyvateľstva na úrovni 40,3, pričom v roku 2021 to už bolo o takmer 3 roky viac (43,1). Priemerný vek obyvateľstva mestskej časti bol dlhodobo nižší ako je priemer mesta Bratislavy, až do roku 2019, kedy sa vyrovnal. Priemerný vek obyvateľstva MČ Bratislava-Petržalka stúpal postupne a v roku 2021 dosiahol úroveň 43,1 rokov, čo je približne o pol roka viacej ako priemer mesta. Uvedený trend (zvyšovanie priemerného veku) bude pravdepodobne pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Vyšší priemerný vek, v rámci územia mesta, dosahujú iba obyvatelia mestských častí Lamač, Staré Mesto, Dúbravka a Ružinov.

„Aj podľa údajov o priemernom veku obyvateľstva vidíme, že obyvateľstvo Petržalky starne rýchlejšie ako zvyšok Bratislavy. Priemerný vek Petržalčanov neustále narastá. V roku 2021 priemerný vek opäť stúpol a to na úroveň približne 43 rokov, čo je už mierne nad celomestským priemerom.“

Graf 5 Priemerný vek obyvateľov

Zdroj: ŠÚ SR, 2022

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva³

Štruktúra trvalo bývajúceho obyvateľstva MČ Bratislava-Petržalka z hľadiska vzdelanostnej úrovne, tak ako ju zachytilo SODB v roku 2021, je nasledovná: k 1. 1. 2021 sa na území Petržalky nachádzalo 11,30 % osôb vo veku do 14 rokov bez ukončeného vzdelania, základné vzdelanie má ukončené 9,34 % obyvateľov, stredné odborné a stredné vzdelanie bez maturity 11,97 %, stredné odborné a stredné vzdelanie s maturitou 23,59 % a vyššie odborné vzdelanie dosiahlo 5,58 % obyvateľov, vysokoškolské vzdelanie dosiahlo 32,64 % obyvateľov. Podiel obyvateľstva bez školského vzdelania vrátane osôb vo veku 15 rokov a viac tvorí menej ako 1 % trvalo bývajúceho obyvateľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka. Nezistených bolo menej ako 5,5 % trvalo bývajúceho obyvateľstva v mestskej časti.

Obdobná situácia platí aj na území mesta Bratislava, kde dominujú osoby s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním s maturitou. Podobne je na tom vzdelanostná štruktúra aj na úrovni kraja. V prípade Bratislavského kraja a Slovenska stredoškolsky vzdelané osoby prevyšujú nad vysokoškolsky vzdelanými.

„Podľa aktuálnych údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 má takmer 33 % obyvateľov mestskej časti vysokoškolské vzdelanie, čo je iba mierne pod celomestským priemerom. V porovnaní s hodnotami zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 sa podiel osôb so stredoškolským vzdelaním a podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním menil iba minimálne (v rozmedzí 1 až 3 %).“

Tabuľka 9 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (v %)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	MČ Bratislava-Petržalka	Bratislava spolu	BSK spolu	SR
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	11,30	11,66	12,52	11,44
základné vzdelanie	9,34	9,57	11,62	16,97
stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	11,97	8,88	11,70	19,22
úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	23,59	20,85	21,91	24,66
vyššie odborné vzdelanie	5,58	4,66	4,79	4,90
vysokoškolské vzdelanie	32,64	38,24	32,16	18,38
bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	0,11	0,11	0,14	0,28
nezistené	5,46	6,04	5,17	4,15
Spolu	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: SODB 2021, ŠÚ SR, 2022

³ Pod najvyšším dosiahnutým vzdelaním sa pri SODB rozumel najvyšší stupeň štúdia, ktorý obyvateľ ukončil. Študenti stredných odborných učilíšť a stredných škôl si vyznačili základné vzdelanie, študenti vysokých škôl príslušné stredoškolské vzdelanie.

Výhľadový počet obyvateľov

Oficiálna prognóza vývoja obyvateľov je spracovaná iba za územia okresov. Podľa Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2040 sa predpokladá, že vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých okresoch Bratislavského kraja bude do roku 2040 prebiehať nasledovne (pre porovnanie v 2. stĺpci uvádzame aktuálne hodnoty zo SODB 2021):

Tabuľka 10 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov v okresoch Bratislavského kraja do r. 2040

Sídlna štruktúra	Sčítanie 2021	počet obyvateľov v roku				Odchýlka 2025/ 2021 (%)	Odchýlka 2040/ 2021 (%)
		2025	2030	2035	2040		
Bratislava, hl. m. SR	475 503	452 864	459 038	463 177	466 274	-5,0	-2,0
okres Bratislava I	46 080	43 298	44 208	44 838	45 242	-6,4	-1,9
okres Bratislava II	125 179	123 218	126 444	128 686	130 215	-1,6	3,9
okres Bratislava III	76 270	72 392	74 341	75 752	76 667	-5,4	0,5
okres Bratislava IV	105 245	105 145	108 797	111 398	113 124	-0,1	7,0
okres Bratislava V	122 729	108 811	105 248	102 503	101 026	-12,8	-21,5
Bratislavský kraj	719 537	710 675	732 446	748 371	765 188	-1,2	6,0
Priemerná odchýlka sledovaných údajov v sídelných štruktúrach						-4,6	-1,1

Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve, Populačná prognóza do roku 2040, INFOSTAT, 2019

Najnovšia oficiálna prognóza predpokladá, že počet obyvateľov hl. m. SR Bratislavy dosiahne v roku 2030 približne 459 tis. obyvateľov, pričom už súčasný stav obyvateľov mesta (r. 2021) prekračuje túto hodnotu o približne 16 tisíc. Zároveň najnovšia oficiálna prognóza teda predpokladá, že počet obyvateľov hl. m. SR Bratislavy dosiahne v horizonte publikovanej prognózy (rok 2040) približne 466 tis. osôb. Treba poznamenať, že súčasný stav počtu obyvateľov hl. m. SR Bratislavy už prekračuje túto hodnotu o cca 9 tis. osôb.

Pre celý okres Bratislava V sa, v horizonte prognózy, či už do roku 2030 alebo 2040, predpokladá pokles obyvateľstva, čo sa v súčasnosti javí ako málo pravdepodobný scenár. Aj vzhľadom na pripravované investičné zámery v južnej (Slniečnice, Južné mesto), v západnej (napr. projekt Nesto a výstavba na území bývalého areálu Matador) alebo centrálnej časti územia mestskej časti, sa dá skôr očakávať nárast počtu obyvateľov v dôsledku novej výstavby, resp. migrácie. Do roku 2030 by to mohlo byť aj od niekoľko stoviek do niekoľko tisíc obyvateľov. Na uvedenú situáciu bude potrebné reagovať doplnením základnej občianskej vybavenosti (najmä školstvo, zdravotníctvo, resp. sociálne služby) a to najmä v lokalitách, kde dôjde k uvedenému skokovému prírastku obyvateľstva.

„Podľa odhadu Populačnej prognózy aplikovanej na súčasný stav sa do roku 2030 očakáva pokles obyvateľstva Petržalky. Uvedený stav sa však javí ako málo pravdepodobný a skôr sa dá očakávať ďalší postupný nárast populácie (pravdepodobne až o niekoľko tisíc obyvateľov). Dôvodom nárastu obyvateľstva bude zrejme nová hromadná bytová výstavba vo viacerých lokalitách územia mestskej časti a sťahovanie obyvateľov. Otvorenou otázkou je, či dôjde aj k nárastu obyvateľov s prihláseným trvalým pobytom na území mestskej časti.“

Dochádzanie a odhádzanie z riešeného územia

Podľa údajov z posledného sčítania SODB 2021 do Petržalky prichádzalo, k 1. 1. 2021, dokopy takmer 37 tisíc obyvateľov, z rôznych častí Slovenska, vrátane iných mestských častí Bratislavy. Najviac obyvateľov, spolu viac ako 17,5 tisíc, prichádza z iných mestských častí.

Podľa údajov zo SODB 2021 z Petržalky odchádzalo, k 1. 1. 2021, za prácou, školou alebo kvôli inému dôvodu, viac ako 42 tisíc obyvateľov. Najviac obyvateľov, a to dokopy viac ako 32 tisíc, odchádza do ostatných Bratislavských mestských. Zaujímavosťou je že viac ako 7 a pol tisíc obyvateľov odchádzalo k 1. 1. 2021, za prácou, školou alebo z iného dôvodu, do zahraničia.

Nezamestnanosť

Nezamestnanosť v okrese Bratislava V je aktuálne vôbec najnižšia v rámci celého Slovenska. Miera evidovanej nezamestnanosti v júni 2022 v okrese Bratislava V mala hodnotu 2,52 %. Zvyšné bratislavské okresy vykazovali približne o 1 p. b. vyššiu mieru nezamestnanosti.

Pri detailnejšom pohľade môžeme konštatovať, že ku koncu júna 2022 bolo v mestskej časti Bratislava-Petržalka, podľa ÚPSVR, evidovaných iba 1 855 uchádzačov o zamestnanie. V sledovanom období dominovali skupiny občanov, ktoré dosiahli vyššie sekundárne vzdelanie. Najväčšiu skupinu nezamestnaných tvorili 35-39 roční a zároveň krátkodobo evidovaní (do 3. mesiacov). Viac ako 24 mesiacov bolo evidovaných zhruba iba 12 % z evidovaných uchádzačov.

B.1.2.2 Sociálna starostlivosť a sociálna inklúzia

Oddelenie sociálnych vecí sa venuje skupinám obyvateľov a obyvateľkám, ktorí sa ocitli v núdzi – seniorom, zdravotne znevýhodneným ľuďom, osamelo žijúcim osobám bez rodiny, ale aj rodičom s deťmi. Poskytuje poradenstvo, realizuje monitoring v teréne, vybavuje žiadosti, zaoberá sa posudkovou činnosťou, ako opatrovník vykonáva právne úkony za občanov, ktorých súd zbavil spôsobilosti, zastáva funkciu poručníka/opatrovníka v prípadoch pozbavenia rodičovských práv a povinností alebo v prípadoch osvojenia detí, je osobitným príjmom rodinných prídavkov, poskytuje nenávratný finančný príspevok na vzdelávanie detí v súkromných materských školách, realizuje priestupkové konania, vykonáva sociálnoprávnu ochranu a sociálnu kuratelú, zabezpečuje domáce tiesňové volanie.

Žiadosti, ktoré vybavuje oddelenie sociálnych vecí sa najčastejšie týkajú posudzovania žiadosti o príspevok na stravovanie, žiadosti o sociálnu pomoc a žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Príspevok na stravovanie sa poskytuje starobným a invalidným dôchodcom, pričom mestská časť zatiaľ zabezpečuje stravu len prostredníctvom výdajní obedov. Seniorom, ale aj rodinám s deťmi či osamelo žijúcim osobám sa môže poskytnúť aj sociálna pomoc, a to v niekoľkých formách. Patrí k nim zdravotný kupón na lieky alebo kupón na potraviny, no je tu aj možnosť získania čipovej karty s bodmi, s ktorou sa dá „nakupovať“ v sociálnej výdajni.

Odkázanosť na sociálnu službu posudzuje oddelenie skúmaním zdravotného stavu, rodinných i bytových pomerov daného človeka a k sociálnemu posudku sa ešte pridružuje lekárske posudky. Na základe nich sa vydá posudok odkázanosti na sociálnu službu a rozhodnutie s uvedením stupňa odkázanosti žiadateľa a druhu sociálnej služby. Podľa toho sa potom pre neho hľadá vhodné zariadenie alebo služba. Niekoľko druhov sociálnych služieb zabezpečuje Stredisko sociálnych služieb Petržalka ako rozpočtová organizácia mestskej časti, s ktorým oddelenie úzko spolupracuje. A spolupracuje aj s rôznymi neziskovými organizáciami a občianskymi združeniami, ktoré sa venujú sociálnej práci, so súdmi, s notárskymi úradmi, políciou, lekármi, so zdravotníckymi zariadeniami, školami či s inými samosprávami.

Snaha strednodobého plánu je navrhnuť také opatrenia a postupy v sociálnej oblasti, ktorých naplnenie zaistí vytváranie komplexného sociálneho systému fungujúceho v optimálnej miere, ktorý bude schopný flexibilne reagovať na rôznorodé sociálne potreby, problémy a životné situácie obyvateľov mestskej časti. Taktiež už upozorňuje na prípadné trendy do budúcnosti a neriešené oblasti, ktoré často presahujú možnosti sociálnych služieb, napriek tomu však s nimi úzko súvisia.

Princíp práva na dôstojný život

- Každý občan má právo na dôstojný a plnohodnotný život a toto právo je tiež u ľudí so znevýhodnením napĺňané prostredníctvom sociálnych služieb.
- Je potrebné podporovať vlastnú schopnosť a samostatnosť osôb pri riešení ich životných potrieb. Poslanie sociálnych služieb spočíva v pomoci občanom prekonať ťažké životné situácie.
- Podpora terénnych a ambulantných foriem sociálnych služieb, ktoré umožňujú občanom žiť plnohodnotný a dôstojný život v prirodzenom prostredí.

Podpora procesov zmien a transformácie v pobytových a ambulantných sociálnych službách je cestou najvyššej možnej miery zapojenia do bežného života pre znevýhodnené osoby.

V náročných životných situáciách potrebujú zraniteľné skupiny obyvateľov, budúci prijímatelia a potenciálni prijímatelia sociálnych služieb, dostupnosť veľmi špecifických informácií šitých na mieru ich životnej situácií.

Dostupnosť a kvalita poskytovaných sociálnych služieb umožňuje obyvateľkám a obyvateľom žiť svoj život plnohodnotne a podľa svojich predstáv. Na kvalitne vybudovanú sieť sociálnych služieb je nesmierne dôležité mať k dispozícii dáta a to nielen kvantitatívne, ale hlavne kvalitatívne.

Pestrá ponuka sociálnych služieb umožňuje reagovať na široké spektrum cieľových skupín a napomáha k sociálnej inklúzii. Sociálne začleňovanie, sa týka hlavne najzraniteľnejšej skupiny obyvateľstva – seniorov, obyvateľov so zdravotným znevýhodnením, osamelých rodičov s deťmi, ľudí bez domova.

Pre aktívnu sociálnu inklúziu je potrebné scitlivovať verejnosť na sociálne témy prostredníctvom informovania a dobre nastavenej komunikácie. Postoje verejnosti k skupinám potrebným pomoc totiž ukazujú, že ak potreba spoločnosti byť solidárnymi s konkrétnou skupinou trvá príliš dlho, nastáva určitý druh morálnej únavy a ochota byť solidárny s touto skupinou postupne klesá. Na druhej strane je citeľný tlak zo strany obyvateľov, aby im boli poskytované kvalitné sociálne služby a sociálne programy.

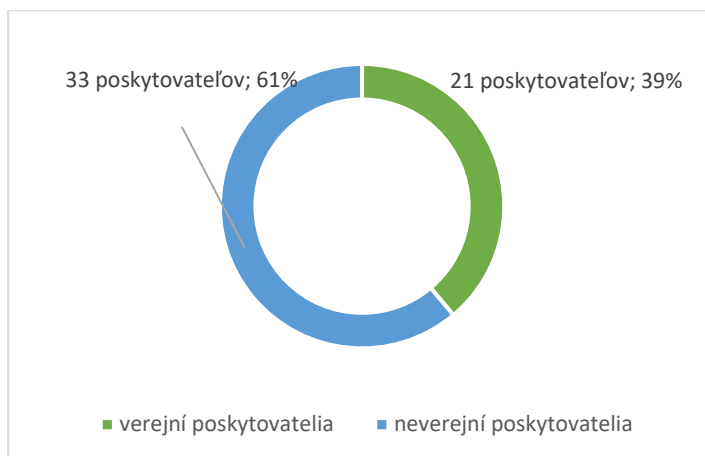
Poskytovatelia sociálnych služieb

Sociálne služby sú obyvateľom územia poskytované prostredníctvom:

- zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí,
- iných fyzických a právnických osôb, poskytujúcich sociálnu pomoc v zmysle zákona o sociálnych službách (ďalej len „neverejní poskytovatelia“).

Viac ako tretinu poskytovateľov sociálnych služieb tvoria neverejní poskytovatelia.

Graf 6 Podiel verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mestskej časti

Zdroj: Interné údaje oddelenia sociálnych vecí mestskej časti Bratislava-Petržalka, 2023

Zariadenia sociálnych služieb

V rámci zabezpečenia sociálnych služieb obcou sú kompetencie v rámci Bratislavy rozdelené medzi hlavné mesto a mestské časti. Mestská časť v rámci sociálnych služieb podľa Štatútu hlavného mesta v znení jeho dodatkov, čl. 32, bod 10, písmeno e) a f) má v kompetencii nasledovné:

- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

- sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- opatrovateľskej služby,
- prepravnej služby,
- odľahčovacej služby,
- pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- f) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie
  - sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie
  - základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,
  - sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu a v zariadení pre seniorov.

V sledovanom období počet zariadení sociálnych služieb ako aj počet miest v týchto zariadeniach v celoslovenskom meradle stúpali, čo sa týkalo aj územia Bratislavského kraja. Stúpajúci trend sa prejavil v každom okrese. Konkrétne v okrese Bratislava V je nárast mierny počtu zariadení. Od roku 2001 sa počet zariadení sociálnych služieb navýšil o 5 zariadení a počet miest stúpol o viac ako 200.

Najviac zariadení sociálnych služieb sa v roku 2021 nachádzalo práve v okrese Bratislava V (22). Najväčší počet miest je sústredený na území okresu Bratislava IV.

Tabuľka 11 Zariadenia sociálnych služieb v rokoch 2001-2021

Územie	počet zariadení			počet miest		
	2021	2011	2001	2021	2011	2001
SR	1 376	1 135	670	52 136	45 328	33 847
BSK	163	134	95	5 726	5 480	4 338
<i>Okres Bratislava I</i>	21	18	12	797	561	417
<i>Okres Bratislava II</i>	20	19	15	800	974	652
<i>Okres Bratislava III</i>	15	12	8	691	573	392
<i>Okres Bratislava IV</i>	21	20	9	1 303	1 242	1 120
<i>Okres Bratislava V</i>	22	13	17	705	666	492

Zdroj: ŠÚ SR, 10/2022

„Pri zhodnotení požiadaviek a záujmu o jednotlivé typy zariadení môžeme konštatovať, že nie sú dostatočné kapacity vo viacerých typoch zariadení a to najmä v zariadeniach opatrovateľskej služby a pobytovej služby pre seniorov.“

Za obdobie 2016-2021 bolo, zo strany mestskej časti, vydaných spolu 3510 rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu.

Tabuľka 12 Počet vydaných rozhodnutí o odkázanosti za roky 2016-2021

Rok	Opatrovateľská služba	Zariadenie pre seniorov	Zariadenie opatrovateľskej služby	Denný stacionár
2016	157	288	208	2
2017	149	285	210	2
2018	148	232	172	2
2019	127	262	171	7
2020	141	222	180	1
2021	128	257	157	2
Spolu:	850	1546	1098	16

Zdroj: interné údaje MsÚ MČ, 2022

Zariadenia sociálnych služieb podľa jednotlivých cieľových skupín

Seniori

V pôsobnosti MČ Bratislava -Petržalka:

- Denné centrum na Osuského ul. č. 3
- Denné centrum na Haanovej ul. č. 8
- Denné centrum na Vyšehradskej ul. č. 35
- Denné centrum na Medveďovej č. 21
  - V rámci Denného centra na ul. Osuského č. 3 a Denného centra na Medveďovej č. 21 je mestskou časťou prevádzkovaná výdajňa obedov.
- Denné centrum na Strečnianskej ul. č. 18
- Denné centrum na Gercenovej ul. č. 8
- Petržalská klubovňa seniorov, Osuského 7, Bratislava
- Sociálnej výdajne (potraviny a drogeria) Rovnianková ulica č. 12

Stredisko sociálnych služieb:

Zriaďovateľom strediska je mestská časť Bratislava-Petržalka. Stredisko prevádzkuje:

- Zariadenia opatrovateľskej služby:
  - Mlynarovičova č. 23, Bratislava
  - Vavilovova č. 18, Bratislava
- Terénnu opatrovateľskú službu
- Prepravnú službu

V pôsobnosti Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava:

- Dom tretieho veku, Poloreckého 2, Bratislava
- Petržalský domov seniorov, Vilová 19/A, Bratislava

Neverejní poskytovatelia:

- Rafael dom, n. o. so sídlom na Kutlíkovej ul. č. 15, Bratislava
- Dom pre seniorov SUN RISE, Bzovicka 3244 , Bratislava
- Rideo, spol. s. r. o. so sídlom na Röntgenovej ul. č. 12, Bratislava poskytuje opatrovateľskú službu terénnou formou

Chudoba a sociálne vylúčenie V pôsobnosti Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava

- Ubytovňa hlavného mesta SR Bratislavy Kopčany - Kopčianska 90, Bratislava

Neverejní poskytovatelia

- Okraj, o. z. so sídlom na Gercenovej ul. č. 8/H, Bratislava chránená dielňa pre ľudí so zdravotným postihnutím, ľudí zo sociálne slabšieho prostredia a ľudí bez domova

Neverejní poskytovatelia so sídlom mimo MČ Petržalka-poskytujú sociálne služby obyvateľom Petržalky alebo poskytujú terénnu sociálnu službu krízovej intervencie v MČ Petržalka

- oz Prima Hviezdoslavovo námestie 171/17, Bratislava - nízkoprahový klub na Kopčanoch, Fixné pointy na zber použitých striekačiek,
- Depaul Slovensko nezisková organizácia, Kapitulská 308/18, Bratislava prevádzkovanie nízkoprahovej nocľahárne a 2 útulkov pre ľudí bez domova,
- OZ Vagus Račianska 78, Bratislava - terénna sociálna práca pre ľudí bez prístrešia terénna sociálna práca s ľuďmi bez prístrešia na území celej Bratislavy,
- o.z. STOPA Slovensko Pražská 33, Bratislava 811 04, Bratislava – terénna sociálna služba krízovej intervencie
- o.z. Tenenet- Oravská 4,903 01 Senec – terénna sociálna práca so sociálne odkázanými rodinami na území celej SR.

Cirkevné organizácie

- Betlehem sv. Matky Terezy na Rovniankovej ul. č. 10, Bratislava

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela (deti a mládež)

Pôsobnosti mestskej časti v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je podľa štatút hl. m. Bratislavy v znení neskorších dodatkov nasledovná:

(1) Mestská časť podľa osobitného predpisu

- a) vykonáva
  - opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb podľa § 10,

- o opatrenia podľa § 11 ods. 1,
- b) spolupracuje s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a so zariadením pri vykonávaní odbornej metódy podľa § 11 ods. 3 písm. b) piateho bodu; za tým účelom môže mestská časť vyzvať Bratislavu na spoluprácu,
- c) spolupôsobí
  - o pri výkone výchovných opatrení uložených súdom alebo orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
  - o pri pomoci deťom, pre ktoré orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonáva sociálnu kuratelu, a podieľa sa na spracovaní a plnení plánu sociálnej práce s dieťaťom,
  - o pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa,
- d) poskytuje
  - o rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, príspevok na dopravu do zariadenia podľa § 64 ods. 1 písm. a),
  - o informácie fyzickej osobe, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom, na podanie žiadosti o zapísanie do zoznamu žiadateľov a o subjektoch vykonávajúcich prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť,
  - o štatistické údaje z oblasti výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately štátnym orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- e) poskytuje pomoc
  - o dieťaťu v naliehavých prípadoch, najmä ak je ohrozený jeho život, zdravie alebo priaznivý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin,
  - o dieťaťu alebo plnoletej fyzickej osobe ohrozenej správaním člena rodiny, členov rodiny alebo správaním iných fyzických osôb,
  - o na zachovanie a úpravu vzájomných vzťahov medzi dieťaťom a rodičom a úpravu rodinných pomerov dieťaťa, ak bolo dieťa umiestnené v zariadení na výkon ústavnej starostlivosti, predbežného opatrenia alebo výchovného opatrenia,
  - o mladému dospelému po skončení náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti a ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania,
- f) poskytuje súčinnosť
  - o štátnym orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri zisťovaní rodinných pomerov, bytových pomerov a sociálnych pomerov dieťaťa a jeho rodiny na účely vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
  - o zariadeniu pri zabezpečovaní osamostatnenia sa mladého dospelého,
- g) utvára podmienky na prácu s komunitou,
- h) môže zriadiť centrum, kontroluje a metodicky usmerňuje ňou zriadené centrum; zriadenie centra oznamuje orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 73 ods. 1,
- i) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti,
- j) vyjadruje sa k spôsobu života fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom, a jej rodiny podľa § 35 ods. 4 písm. d),
- k) vedie evidenciu detí, rodín a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

- l) kontroluje úroveň vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u subjektov, ktorým poskytuje finančný príspevok,
- m) plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a osobitných predpisov.

(2) Mestská časť môže s výnimkou odseku 1 písm. c) prvého a druhého bodu, písmena d), písmena e) prvého a štvrtého bodu, písmena f), písmen g), j) až m) zabezpečiť výkon samosprávnej pôsobnosti aj prostredníctvom centra podľa odseku 1 písm. h), akreditovaného subjektu alebo prostredníctvom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ak sa nevyžaduje akreditácia na vykonávané opatrenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitného predpisu.

V pôsobnosti MPSVaR

- Centrum pre deti a rodinu Studienka – Röntgenova 6, Bratislava

Neverejní poskytovatelia

- Ulita, o. z. na Kopčianskej ulici č. 90, Bratislava,
- Kaspian, o. z., Ambroseho ul. č. 15 – 17, Bratislava,
- Brána do života, o.z. Medved'ovej 2, Bratislava,
- Úsmev ako dar, Ševčenkova 21, Bratislava,
- Saleziáni don Bosca, Mamateyova ul. č. 4, Bratislava, cirkevná organizácia
- IPčko, o.z., na Vríšku 6 811 01 Bratislava- online poradňa pre deti a mládež (celoslovenská pôsobnosť),
- Materské centrum Budatko, Holíčska 30, Bratislava,
- Centrum pre deti a rodinu – PETO, Prokopova 45, Bratislava,
- UNI CARE, s r.o., Polereckého 3 , Bratislava zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov,
- Bystrá škôlka, Žltá ul. č. 13/A, Bratislava zariadenie starostlivosti aj o deti do 3 rokov.

Osamelí rodičia

Osamelí rodičia, samo živelia sú sociálnou skupinou, ktorú mestská časť v súčasnosti podporuje cez jednorazové finančné výpomoci, príspevky na stravu v školách, príležitostné aktivity a zbierky počas roka. Mestská časť identifikuje potrebu vhodnej nadväznej sociálnej služby na službu krízového ubytovania v Zariadeniach núdzového bývania pre matky s deťmi a zabezpečenie prepojenia na subjekty poskytujúce špecializované sociálne poradenstvo.

Tiež v súčasnosti chýba nadväzná dostupné bývanie pre osoby, ktoré prešli systémom sociálnych služieb a služba podpory samostatného bývania, prípadne prepojenie na takúto službu cez niektorého z verejných či neverejných poskytovateľov.

Prehľad zariadení v pôsobnosti jednotlivých poskytovateľov je uvedený v nasledujúcom texte.

V pôsobnosti MČ Bratislava-Petržalka

- Domov pre rodičov a deti (Zariadenie núdzového bývania, Útulok) – Vavilovova ul. č. 18, Bratislava

V pôsobnosti Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava

- Krízové centrum Repuls, Budatínska 59/A, Bratislava

Neverejný poskytovatelia

- Brána do života, o.z. Medvedovej 4, Bratislava
- Úsmev ako dar o. z. so sídlom na Ševčenkovej ul. č. 21, Bratislava
- O.z. Fórum osamelých rodičov – FOMa, o. z. so sídlom na Osuského č.1, Bratislava

Neverejný poskytovatelia so sídlom mimo MČ Petržalka-poskytujú službu na území Petržalky

- Centrum Nádej, Mokrohajská 3, Bratislava

Osoby so zdravotným znevýhodnením

Postoj spoločnosti k zdravotne postihnutým môže byť vnímaný rôznorodo. Spoločnosť často nevie, ako sa k osobe so zdravotným postihnutím správať, aby správanie voči zdravotne postihnutým nebolo príliš ľahostajné alebo naopak súcitné a naopak jedinec s postihnutím nevie, čo od spoločnosti môže očakávať. Osoby so zdravotným postihnutím sa usilujú o život v spoločnosti ako všetci ostatní, o normálny rodinný život, o vlastné bývanie, o zamestnanie, o to rozhodovať sami za seba. Nie vždy je to však možné. Z toho dôvodu je oblasť podpory pre zdravotne znevýhodnených stále veľmi aktuálnou témou.

Prehľad zariadení v pôsobnosti jednotlivých poskytovateľov je uvedený v nasledujúcom texte.

Pôsobnosť Bratislavského samosprávneho kraja

- Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých KAMPINO Haanova 36 – 38, Bratislava

Neverejný poskytovatelia

- Plamienok, n. o. so sídlom na Zadunajskej ul. č. 6/A, Bratislava;
- Centrum MEMORY, n. o. na Mlynarovičovej ul. č. 21, Bratislava;
- Domov sociálnych služieb združenia Most, n. o. na Haanovej ul. č. 10, Bratislava poskytujú rehabilitačné služby, sociálne poradenstvo a podporované bývanie pre ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím;
- Okraj, o. z. so sídlom na Gercenovej ul. č. 8/H, Bratislava ktoré má zriadené chránenú dielňu pre ľudí so zdravotným postihnutím, ľudí zo slabšieho prostredia a ľudí bez domova;
- Impulz, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím, Turnianska 10, Bratislava;
- VYSNÍVANÝ DOMOV, n. o. so sídlom na Fedinovej ul. č. 7, Bratislava poskytuje sociálne služby v špecializovanom zariadení pobytovou formou ročnou a prepravnú službu ambulantnou formou;
- Slovenský zväz telesne postihnutých so sídlom na Ševčenkovej ul. č. 19, Bratislava a na Turnianskej ul. č. 10;
- Slovenské hemofilické združenie o. z. so sídlom na Antolskej ul. č. 11, Bratislava;

- Diaconia Svätý Jur n. o. prevádzkuje Denné centrum Baobab na Blagoevovej č. ul. 10, Bratislava a poskytuje sociálne služby ambulantnou formou, pre deti s viacnásobným postihnutím vo veku 2 – 10 rokov.

Marginalizované rómske komunity

Uzavreté rómske komunity na území mestskej časti sa nenachádzajú.

Ľudia bez domova

Sociálne oddelenie mestskej časti Bratislava - Petržalka má nastavenú odbornú a koordinovanú starostlivosť o ľudí bez domova, ktorí sa nachádzajú na jej území. Prostredníctvom terénnej sociálnej služby krízovej intervencie „streetwork“, je realizovaná práca v teréne, ktorej cieľom je saturácia základných potrieb klienta v jeho prirodzenom prostredí. Terénna sociálna služba aktívne vstupuje do procesu delegovania klienta k sociálnym službám a zariadeniam, ktoré majú nastavené mechanizmy podpory. Zároveň pravidelne monitoruje počet ľudí pohybujúcich sa a prebývajúcich na uliciach alebo v neistých podmienkach (stany, chatky, squaty, kanály) na území mestskej časti.

Terénna sociálna služba mestskej časti Bratislava – Petržalka poskytuje:

- základné poradenstvo a pomoc pri vybavovaní dokladov (občiansky preukaz, rodný list) bývania, práce, trvalého pobytu a pod.
- motivačný rozhovor zameraný na zmenu svojej situácie a ľudský kontakt,
- sociálnu asistenciu,
- krízovú intervenciu pri ohrození života u ľudí bez domova a distribúciu klienta k nadstavbovým službám,
- výdaj čaju na kontaktných miestach na území mestskej časti, ako prevenciu počas zimných mesiacov,
- výdaj šatstva a podporného materiálu.

Mestská časť Bratislava – Petržalka poskytuje pri splnení určitých podmienok sociálnu výpomoc na eliminovanie krízy a zároveň deleguje klienta k sociálnym službám, kde im je poskytovaná ďalšia nadstavbová pomoc.

V zimných mesiacoch sa na území mestskej časti Bratislava – Petržalka zriaďujú kontaktné body na výdaj čaju, ako prevenčné aktivity proti podchladeniu, kde majú klienti zároveň možnosť dostať teplé oblečenie, termoizolačné fólie a iný podporný materiál.

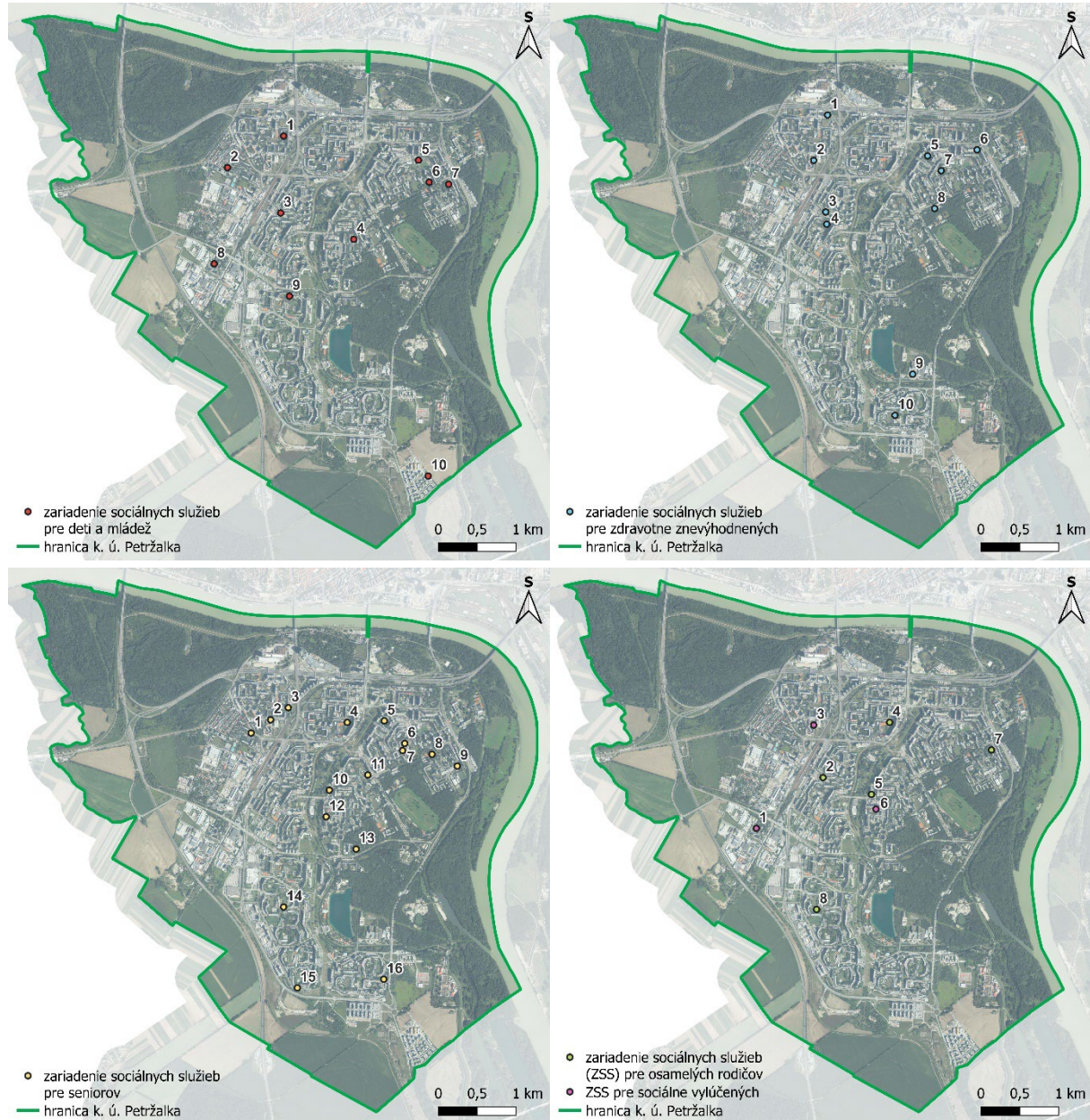
Okrem priamej pomoci mestská časť podporuje poskytovaním dotácií občianske združenia a neziskové organizácie, ktoré pomáhajú ľuďom bez domova.

Cudzinci

S fenoménom migrácie sa mestská časť sa doposiaľ stretávala predovšetkým ako tranzitné územie pre migrantov smerujúcich do krajín západnej Európy. Veľkú vlnu imigrácie z Ukrajiny zaznamenala aj naša mestská časť, ktorá napomáhala okrem organizovania materiálnych zbierok v DK Zrkadlový háj až po pomoci začleňovania do pracovného ako aj školského života. Pravdepodobný pokračujúci trend nárastu migrácie

posilňuje našu potrebu dostupnosti aktuálnych údajov a analýz ako kľúčovej podmienky pre prípravu a existenciu efektívnej a zodpovednej migračnej politiky, ktorej kvalita sa okrem iného odráža aj v postojoch majoritnej populácie k migrantov a napomáha k ich začleňovaniu.

Mapa 11 Lokalizácia zariadení sociálnych služieb na území mestskej časti

Zdroj: referát projektového riadenia, referát sociálnych vecí, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

Sociálne podnikanie

Celkovo na území Bratislavského kraja pôsobilo v roku 2022⁴ spolu 28 sociálnych podnikov, najviac ich pôsobilo na území hl. m. SR Bratislavy (21). V rámci mestskej časti Bratislava-Petržalka pôsobili 4 sociálne podniky:

⁴ Register sociálnych podnikov, MPSVR SR, 09/2022

- LAW & POLITICAL SCIENCE AGENCY s.r.o., r. s. p. , skratka L&P s.r.o., r. s. p. (Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, reklamné a marketingové služby, čistiace a upratovacie služby, prevádzkovanie čistiarne a práčovne, prenájom nehnuteľností spojený s poskytovaním iných než základných služieb spojených s prenájom, administratívne služby, činnosť podnikateľských, organizačných a ekonomických poradcov, poskytovanie služieb pre rodinu a domácnosť),
- Solcom Media s. r. o., r. s. p. (Výroba potravinárskych koncentrátov, sušeného ovocia a zeleniny, upratovacie služby, vydávanie periodických a neperiodických publikácií, sprostredkovanie obchodu a služieb v rozsahu voľnej živnosti, organizovanie školení a kurzov v rozsahu voľnej živnosti, predaj na priamu konzumáciu nealkoholických a priemyselne vyrábaných mliečnych nápojov, koktailov, piva, vína a destilátov a pod.),
- sasanqua s. r. o. (Textilná výroba, odevná výroba, výroba kožených a kožušinových výrobkov, sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb, sprostredkovateľská činnosť v oblasti výroby, oprava kožených a kožušinových výrobkov, vydavateľská činnosť),
- Intepo s.r.o. (Prípravné práce k realizácii stavby, dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov, sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb, výroby, nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5t vrátane prípojného vozidla, sťahovacie služby, počítačové služby a služby súvisiace s počítačovým spracovaním údajov, faktoring a forfaiting, prevádzkovanie športových zariadení a zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondíciu).

Sociálne oddelenie MČ Petržalka sa zameriava na pomoc pri hľadaní zamestnania pre ľudí zo sociálne slabšieho prostredia alebo pre dlhodobo nezamestnaných, poskytuje im sociálne poradenstvo a sprevádzanie. Plánovaná je spolupráca oddelenia sociálnych vecí a oddelenia správy verejných priestranstiev ponúkaním zamestnania dlhodobo nezamestnaným, ľuďom bez prístrešia.

Sociálna inklúzia a bývanie

Z hľadiska dostupnosti bývania evidujeme v Bratislavskom kraji najhoršiu cenovú dostupnosť na Slovensku. Na území kraja sa priemerne ročne dokončuje 5 000 nových bytov, výstavba a obstarávanie obecných nájomných bytov má od roku 2010 klesajúcu tendenciu.

Najvýznamnejšie identifikované problémy v rámci dostupnosti bývania sú: rast nadobúdacích cien nehnuteľnosti – vysoká zadlženosť, vysoké ceny trhového nájomného – nedostatok obecných nájomných bytov, nedostatok cenovo dostupného bývania, neexistujúca evidencia nájomných bytov, nedostatočná kapacita zariadení pre ľudí bez domova, osobitne so zdravotným postihnutím.

V BSK sa priemerne ročne dokončuje približne 5-6 tisíc nových bytov (30 % všetkých nových bytov). V roku 2020 sa cena za 1 m² nehnuteľnosti pohybovala okolo 2 300 €, čo je oproti roku 2015 nárast o takmer 600 €. Záujem bol hlavne o menšie byty. Priemerná plocha dokončených bytov bola 64 m². Napriek tomu, že v BSK príjmy domácností sú v rámci Slovenska najvyššie, môžeme tu hovoriť o najhoršej cenovej dostupnosti bývania.

Dostupné nájomné bývanie zároveň vytvára aj vhodné motivačné podmienky pre dlhodobo chýbajúce profesie na území mesta akými sú najmä zamestnanci v školstve, zdravotníctve alebo sociálnych službách.

„V okrese Bratislava V evidujeme relatívne vysokú cenu za 1 m² obytnej plochy (vyššie ako je priemer Bratislavy). Z hľadiska bytovej politiky môžeme teda konštatovať nedostatok cenovo dostupného bývania a nájomných bytov, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopríjmových pracujúcich, vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou.“

Mestská časť spravuje k dnešnému dňu 472 bytov, vrátane starších bytov, ktoré neboli nájomcami odkúpené podľa zákona č. 182/1993 z. z. a služobných bytov pri MŠ a ŽŠ.

V roku 2020 mestská časť nadobudla 10 nových bytov (na ul. Ondreja Štefanka 3, Bratislava). Žiadne ďalšie byty v ostatnom období (od roku 2018) neboli postavené.

Tabuľka 13 Počet všetkých dokončených bytov v okresoch BSK

Územie	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Okres Bratislava I	53	59	82	143	350	87	748	147	86
Okres Bratislava II	362	447	829	440	417	293	834	354	157
Okres Bratislava III	287	273	709	1 025	676	513	338	536	274
Okres Bratislava IV	819	662	958	611	411	643	309	320	455
Okres Bratislava V	389	1352	260	552	940	416	165	329	597
BSK	4 819	5 776	5 770	5 978	5 637	4 548	4 746	3 591	3 568
Slovenská republika	20 649	21 490	20 171	19 071	16 946	15 672	15 471	14 985	15 100

Zdroj: ŠÚ SR, databáza DATAcube, 09/2022

 Tabuľka 14 Cena za 1 m² obytnej plochy (v €) v krajoch SR

Rok	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PO	KE	SK
2015	1 693	830	633	556	753	712	745	946	1 240
2016	1 790	863	653	587	812	714	784	932	1 301
2017	1 896	936	740	663	864	745	833	1 015	1 388
2018	1 973	1 060	786	748	936	777	875	1 071	1 464
2019	2 102	1 138	877	944	1 123	825	1 036	1 034	1 574
2020	2 333	1 196	951	1 054	1 312	989	1 148	1 325	1 762
2021	2 832	1 329	1 069	1 215	1 480	1 169	1 486	1 354	2 092

Zdroj: NBS, 2022

 Tabuľka 15 Cena za 1 m² obytnej plochy (v €) v okresoch Bratislavy a v meste Bratislava

Rok	Bratislava I	Bratislava II	Bratislava III	Bratislava IV	Bratislava V	Bratislava
2021	4242	2746	2716	2204	3289	2787

 Zdroj: Realitný portál Trh nehnuteľností, 2022 [Štatistiky cien nehnuteľností - Bratislava \(trh.sk\)](https://trh.sk/statistiky/cien-nehnutelnosti-bratislava)

Sociálna inklúzia a starnutie obyvateľstva

Pre oblasť plánovania sociálnych služieb sú významné demografické a sociálne faktory, ktoré budú systém sociálnych služieb ovplyvňovať najviac. V určitom zmysle sú demografické determinanty odhadnuteľné v dlhodobom horizonte na rozdiel od ostatných vonkajších faktorov (sociálnych, ekonomických, spoločenských ai.), kde môže dochádzať počas rokov k zmenám, ktoré dnes nedokážeme úplne predvídať.

Na území Bratislavského kraja pozorujeme demografické starnutie obyvateľstva, t. j. znižovanie podielu produktívneho obyvateľstva a nárast počtu obyvateľov vo veku 65 a viac rokov. Podľa Prognózy vývoja vekovej štruktúry do roku 2035, resp. 2040 počet obyvateľov vo veku 65 a viac rokov môže dosiahnuť v priemere až 25 %. Pre porovnania v súčasnosti je počet obyvateľov vo veku nad 65 rokov na úrovni, v Bratislavskom kraji, približne 110 tis. osôb, pričom v horizonte prognózy (do roku 2040) počet týchto ľudí môže narásť až na viac ako 190 tisíc osôb. Súvisiacim problémom bude aj rastúci dopyt po službách v oblasti sociálnej starostlivosti a zdravotníctva.

S postupným starnutím obyvateľstva sa identifikujú problémy, ktoré môžu byť spojené s nedostatočnou kapacitou poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb, preferenciou sociálnych služieb pobytovou formou pred terénnou a ambulantnou formou nedostatkom sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím, hlavne v oblasti duševného zdravia, nízkou ponukou služieb, nerovnomerným rozložením sociálnych služieb a ich koncentrácie do miest, nedokonalým systémom evidencie žiadateľov odkázaných na sociálnu službu v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby pobytovou formou v duplicitnej evidencii žiadateľov, neexistujúcou prepojenosťou informácií medzi poskytovateľmi sociálnych služieb a nedostatok odborných pracovníkov v sociálnych službách – nízkou motiváciou pracovať v sociálnych službách, podporou aktívneho starnutia a podporou neformálnych opatrovateľov, chýbajúcou dlhodobou zdravotno-sociálnou starostlivosťou.

Z hľadiska udržateľnosti systému je nevyhnutné podporovať predovšetkým model zdieľanej starostlivosti a to zdieľanej starostlivosti medzi fyzickými ošetrojúcimi osobami (rodinný príslušníci) a terénnymi a ambulantnými službami. Je nevyhnutné vnímať aj najväčšieho nositeľa starostlivosti, t. j. rodinných príslušníkov. V prípade, že ošetrojúcim nebude poskytovaná podpora – opatrovateľská služba v domácnosti, odľahčovacia služba je možné očakávať, že s ohľadom na rozvoľňovanie medzigeneračnej súdržnosti sa môže systém neformálne starajúcich rozpadáť.

Zistenia v priebehu tvorby komunitného plánu sociálnych služieb

Mestská časť Bratislava-Petržalka pracuje na aktualizácii sektorového dokumentu zameraného na oblasť sociálnej starostlivosti (Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti na roky 2023-2027), ktorý podrobnejšie predstaví víziu rozvoja sociálnej siete na území našej mestskej časti.

Cieľom dokumentu je nastaviť systém podpory sociálnych služieb a odborného sociálneho poradenstva tak, aby odrážal základné trendy a špecifiká v sociálnej oblasti na území Petržalky.

- Podporovať projekty a nadväzné služby, aby intervenovali v oblastiach, kde systém sociálnych služieb nie je (a nemôže byť) účinný.
- Prinášať a prezentovať problémové okruhy užívateľov sociálnych služieb

V rámci komunitného plánu sa bude zameriavať na:

- podporu rozvoja kapacít v oblasti terénnych a pobytových služieb sociálnej starostlivosti na úrovni MČ,
- metodicky pracovať na mestských témach, ako je oblasť bezdomovectva, násilia páchaného na ženách, drogovej problematiky a pod.,
- podporu bezbariérovosti v zmysle nie len fyzických bariér a podporu začleňovania sociálne vylúčených skupín obyvateľstva,
- podporu preventívnych aktivít a programov.

B.1.2.3 Ekonomika a hospodárstvo

Pri hodnotení postavenia mestskej časti v štruktúre hospodárstva sa vychádza z predpokladu, že celé územie mestskej časti patrí pod centrum osídlenia najvyššieho významu na Slovensku a to hl. m. SR Bratislava, ktoré zároveň administratívne patrí pod región Bratislavský kraj, ktorý má aj v rámci európskeho priestoru pomerne významnú pozíciu vo vytváraní ekonomickej hodnoty. Preto pri niektorých špecifických údajoch sa popisujú agregované údaje či už za región (napr. HDP) alebo celý okres. Popis jednotlivých charakteristík je však doplnený o niektoré špecifiká viažuce sa k územiu mestskej časti Bratislava-Petržalka.

Organizačná štruktúra hospodárstva

Najväčší počet podnikov, takmer ¼, lokalizovaných na území m.č. je zaradená v kategórii odborné, vedecké a technické činnosti. V danej kategórii sledujeme zároveň aj najvyšší absolútny prírastok počtu podnikov medzi rokmi 2016 až 2021. Významné zastúpenie, podľa počtu podnikov, majú aj kategórie administratívne a podporné služby, veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov a informácie a komunikácia. V sledovanom období sa zvýšil aj celkový počet podnikov evidovaných na území Petržalky, pričom nárast bol zaznamenaný takmer v každej kategórii. Výnimkou je oblasť „veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov“, kde od roku 2016 sledujeme permanentný pokles. Najvýraznejší nárast počtu podnikov v relatívnom vyjadrení sledujeme v kategórii priemysel, informácie a komunikácia a finančné a poisťovacie činnosti.

Prehľad počtu podnikov podľa ekonomických činností je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 16 Vývoj počtu podnikov podľa ekonomických činností v okrese Bratislava V v rokoch 2016 – 2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	68	75	69	67	77	83
Priemysel spolu	437	607	730	792	858	832
Ťažba a dobývanie	2	1	1	3	4	5
Priemyselná výroba	401	566	679	742	802	773
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	12	10	11	14	13	14
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	22	30	39	33	39	40
Stavebníctvo	493	586	636	689	762	704
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	1 940	1 655	1 528	1 511	1 503	1 481
Doprava a skladovanie	298	330	356	376	411	389
Ubytovacie a stravovacie služby	328	336	336	368	411	396
Informácie a komunikácia	837	939	1 021	1 107	1 165	1 187
Finančné a poisťovacie činnosti	44	48	52	47	50	63
Činnosti v oblasti nehnuteľností	597	645	665	703	726	748
Odborné, vedecké a technické činnosti	2 362	2 524	2 607	2 698	2 753	2 773
Administratívne a podporné služby	1 368	1 392	1 367	1 583	1 710	1 699
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1	2	1	2	2	1
Vzdelávanie	170	183	186	188	187	191
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	172	176	186	191	194	196
Umenie, zábava a rekreácia	147	171	173	176	184	186

Ostatné činnosti	139	182	205	250	287	257
Spolu	9 401	9 851	10 118	10 748	11 280	11 186

Zdroj: Štatistický úrad SR, 11/2022

V mestskej časti Bratislava-Petržalka v roku 2021 pôsobilo 11 301 právnických osôb a 8 009 fyzických osôb – podnikateľov, čo spolu predstavuje 19 310 aktívnych ekonomických subjektov. Zatiaľ, čo v prípade fyzických osôb – podnikateľov evidujeme z dlhodobého hľadiska pokles, naopak, počet právnických osôb vykazuje dlhodobo permanentný nárast. Celkový počet ekonomických subjektov sa medzi rokmi 2004 až 2014 zvyšoval. V roku 2015 došlo k poklesu, no od ďalšieho roku sa počet ekonomických subjektov opäť zvyšuje.

Mestská časť, ako súčasť hlavného mesta SR, predstavuje významnú hospodársku základňu nielen mesta Bratislava, ale aj širšieho regiónu. Hospodárstvo je orientované predovšetkým do oblastí terciárneho sektora.

Z hľadiska organizačnej štruktúry taktiež dominuje terciárny sektor. Podiel podnikov v tomto sektore predstavuje 60 % z celkového počtu podnikov na území mestskej časti. V terciárnom sektore je to takmer 25 % a sekundárnom sektore pôsobí takmer 14 % podnikov.

Na území mestskej časti sa nachádza pomerne vysoká koncentrácia sídel nadnárodných spoločností a biznis centier. Zároveň na území mestskej časti sídlia viaceré nákupné centrá celomestského až regionálneho významu, kde sa na jednom mieste koncentrujú viaceré typy prevádzok.

V rámci primárneho sektora pôsobí najmenší počet subjektov a tiež aj najmenej zamestnancov zo všetkých sektorov. V roku 2021 tu malo sídlo iba 83 podnikov z odvetvia poľnohospodárstva.

V sekundárnom sektore – odvetvie priemyslu a stavebníctva v okrese Bratislava V malo v roku 2021 sídlo viac ako 1 500 subjektov.

Najväčší počet podnikov pôsobí práve v odvetviach terciárneho sektora a to až 60 percent. Terciárny sektor hospodárstva zahŕňa všetky druhy komerčných a komunálnych služieb.

Z pohľadu veľkosti podnikov vyjadreného na základe počtu zamestnancov jednoznačne dominujú malé podniky vo veľkostnej kategórii do 50 zamestnancov, pričom ich počet dlhodobo rastie. Vývoj počtu podnikov v jednotlivých veľkostných kategóriách podľa počtu zamestnancov je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Vo veľkostnej kategórii 50 – 249 zamestnancov je počet podnikov dlhodobo stabilizovaný. Najmenej podnikov sa nachádza v kategórii s viac ako 250 zamestnancami.

Tabuľka 17 Vývoj počtu podnikov kategorizovaných podľa veľkostnej kategórie počtu zamestnancov

okres	nezistené			0 - 49			50 - 249			250 a viac		
	2015	2018	2021	2015	2018	2021	2015	2018	2021	2015	2018	2021
Bratislava V	4 548	5 621	5 982	4 016	4 379	5 093	77	90	89	25	28	22

Zdroj: Štatistický úrad SR, 11/2022

Ekonomická aktivita

Obdobne, ako v prípade počtu podnikov, aj z hľadiska počtu zamestnancov v jednotlivých sektoroch hospodárstva v okrese Bratislava V vykazuje jednoznačnú dominanciu terciárneho sektora (sektor služieb), kde podiel zamestnaných predstavuje vyše 73 % všetkých zamestnaných obyvateľov.

„Z hľadiska počtu zamestnancov pôsobiacich v jednotlivých sektoroch vidíme jednoznačnú dominanciu terciárneho sektora v okrese Bratislava V, či už voči mestu Bratislava, kraja no najmä Slovensku ako celku.“

Najviac zamestnancov v sektore služieb je v kategóriách veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov a informácie a komunikácia.

Zloženie ekonomicky aktívneho obyvateľstva v okrese Bratislava V kopíruje štruktúru na celomestskej úrovni. Najvyšší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva je v terciárnom sektore. V porovnaní s mestom Bratislava je v okrese Bratislava V o niečo vyšší podiel počtu zamestnancov v terciárnom a kvartérnom sektore a naopak nižšie zastúpenie v sekundárnom sektore.

Trh práce

Počet nezamestnaných, resp. evidovaných uchádzačov o zamestnanie v MČ Bratislava-Petržalka bol v roku 2021 na úrovni 2 639 osôb. Z údajov za sledované obdobie (viď tabuľka nižšie) vyplýva, že až do roku 2019 sa počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie znižoval až na úroveň vyše 1 551. V roku 2020 sa došlo k pomerne výraznému nárastu, čo bolo dôsledkom globálnej hospodárskej krízy spôsobenej pandémiou koronavírusu.

Tabuľka 23 Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v MČ Bratislava- Petržalka medzi rokmi 2011 – 2021

	2010	2012	2014	2016	2018	2019	2020	2021
Bratislava-Petržalka	3 282	4 060	3 765	2 837	1 596	1 551	2 760	2 639

Zdroj: Štatistický úrad SR, 11/2022

Identický stav je aj v prípade podielu UoZ na počte obyvateľov vo veku 15-64 rokov, čo je ekvivalent ukazovateľa miery nezamestnanosti. V nasledujúcom grafe je znázornené porovnanie vývoja MČ Bratislava-Petržalka, meste Bratislava, Bratislavskom kraji a Slovenskej republiky.

„Úroveň podielu uchádzačov o zamestnanie na počte trvalo bývajúcich obyvateľov vo veku 15-64 v mestskej časti Bratislava-Petržalka kopíruje vývoj s úrovňou mesta a kraja, pričom je o niečo nižšia.“

Podľa stupňa dosiahnutého vzdelania v štruktúre uchádzačov o zamestnanie za obdobie október 2022 dominovali obyvatelia s vyšším sekundárnym vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa (podľa klasifikácie ISCED). V štruktúre uchádzačov podľa veku bolo najviac nezamestnaných v uvedenom období vo veku 35 - 39 rokov a 40 - 44 rokov. Z hľadiska dĺžky evidencie UoZ, najväčšiu skupinu tvoria uchádzači s dobou evidencie do 3 mesiacov (jedna tretina), čo znamená že sa jedná predovšetkým o krátkodobú,

prirodzenú nezamestnanosť. Spolu s kategóriou s dobou evidencie do 6 mesiacov je to až 57 % uchádzačov o zamestnanie.

Inflácia a vývoj cien

V roku 2022 pozorujeme pomerne výrazný nárast cenovej hladiny všetkých tovarov a služieb spôsobený viacerými externými faktormi v globálnej ekonomike. Tieto externé faktory sa logicky odzrkadľujú aj vo výdavkoch a príjmoch samospráv. Môžeme očakávať, že vyššia inflácia bude mať dopad aj na rast bežných, ale aj kapitálových výdavkov, ako aj vyvolaný rast personálnych nákladov. Uvedené bude musieť byť zohľadnené a premietnuté do rozpočtu miestnej samosprávy v nasledujúcich rokoch.

B.1.2.4 Energetika

Problematiku energetiky môžeme rozdeliť do 2 oblastí a to:

- 1) budovy a energia (energetická efektívnosť) a
- 2) energetika ako zdroj tepla a zásobovanie teplom.

Ak má obec viac ako 2500 obyvateľov a na jej území pôsobí dodávateľ alebo odberateľ, ktorý rozpočítava množstvo dodaného tepla konečnému spotrebiteľovi, obec je povinná podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, v znení neskorších predpisov, zabezpečiť vypracovanie koncepcie rozvoja obce v tepelnej energetike v súlade s dlhodobou koncepciou Energetickej politiky Slovenskej republiky.

Kľúčové dokumenty na úrovni mestskej časti:

- uznesenie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 390/2020 koncepcia v oblasti tepelnej energetiky hlavného mesta Bratislavy,
- uznesenie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 390/2020 o primeranej cene za teplo,
- uznesenie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Petržalka komisia pre energetiku.

Hlavné mesto SR Bratislava zabezpečilo spracovanie Koncepcie rozvoja hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v oblasti tepelnej energetiky v roku 2007. Od roku 2007 však došlo k zmenám v legislatíve aj v energetickej politike Slovenskej republiky a Európskej únie. Aktualizáciou koncepcie v roku 2019 splnil Magistrát hlavného mesta SR plní Bratislava svoju zákonnú povinnosť a zabezpečila jej súlad s energetickou politikou SR a platnou legislatívou.

Tak ako všetky odvetvia musí aj energetika neustále sledovať trendy vývoja a tým prispôbovať svoju ponuku služieb. Nemožno nereagovať na zmeny v spoločnosti a v uvažovaní spotrebiteľov ako zákazníkov. S rastúcou ekonomikou a možnosťou riešiť veci „po svojom“ a bez „závislosti“ je táto téma o to aktuálnejšia. Zákazníci chcú mať možnosť výberu a chcú optimalizovať svoje náklady využívaním moderných technológií. Vývoj v posledných rokoch ukazuje trend nárastu ohľadom elektromobility, smart domácností, fotovoltaických a hybridných elektrární na strechách domov, možnosť výberu dodávateľa energií, inštalácia tepelných čerpadiel, zriedkavo aj využívanie geotermálnej energie. S vyššie uvedenými informáciami o stave energetickej dostupnosti súvisí aj relatívne nová disciplína, a to poskytovanie energie chladu širokému spektru bežných užívateľov. Rovnako ako sa teraz pozeráme na zásobovanie tepelnou energiou pre vykurovanie objektov ako na štandard, musia energetické spoločnosti reagovať na zmeny klímy a požiadavky svojich zákazníkov týkajúce sa dodávok chladu na zabezpečenie tepelnej pohody nielen na pracovisku, ale aj v domácnostiach.

Strategické ciele sú:

- 1) Bezpečnosť dodávok energie,
- 2) Konkurencieschopnosť (energetiky a sociálna prijateľnosť),
- 3) Udržateľnosť (udržateľný rozvoj),
- 4) Primeraná cena za teplo.

Z analýzy vývoja a súčasného stavu zásobovania tepelnou energiou na území mestskej časti Petržalky vyplýva, že sektor ako celok sa musí vysporiadať s **niekoľkými trendmi** naraz. Tými sú **nárast využiteľnosti obnoviteľných zdrojov ako aj znižovanie energetickej náročnosti a zvyšovanie jednotkových cien tepla**. V súčasnosti sa zákazníkom odoberajúcim tepelnú energiu na vykurovanie a prípravu teplej vody ponúka široké spektrum možností a to nielen v decentralizovaných sústavách domových a blokových kotolní a individuálnych vykurovacích systémov rodinných domov. Už vôbec neplatí pravidlo, že pôvodné panelové sídliská bytových domov historicky napojených na centrálnu sústavu nemajú žiadnu alternatívu a musia odoberať teplo od centrálného dodávateľa, v našom prípade spoločnosti Veolia.

Veľké ale aj menšie centrálny zdroje teplárenského charakteru potom môžu posilňovať energetickú bezpečnosť ako záložné zdroje elektriny pre ostrovnú prevádzku v prípade rozsiahlejšieho blackoutu. Nie nepodstatná je potom možnosť v nich oveľa ľahšie zaviesť využitie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie, ak to bude ekonomicky výhodné alebo technicky nevyhnutné.

Zásobovanie teplom domácností a koncových odberateľov v oblasti služieb zabezpečuje v tejto mestskej časti prevažne spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a.s.. Celkový počet odberných miest, do ktorých dodáva spoločnosť Veolia Energia Slovensko teplo, je 770 a počet vykurovaných bytov je 39 775. Veolia Energia Slovensko prevádzkuje teplototechnické zariadenia v majetku mestskej časti Petržalka vybudovaných celkovo 21 blokových kotolní, z čoho v 18-tich zariadeniach sú inštalované kogeneračné jednotky s inštalovaným elektrickým výkonom 0,8 MW. Zároveň vyrába teplo v dvoch domových kotolniach. Celkový inštalovaný tepelný výkon všetkých zariadení je 303,47 MW, celkový inštalovaný elektrický výkon všetkých zariadení je 14,4 MW. Táto kombinovaná výroba elektriny a tepla zabezpečuje efektívne využitie premeny energie paliva na využiteľnú energiu (elektrickú energiu a teplo). Palivová základňa pre všetky zdroje je zemný plyn.

Mestská časť Bratislava-Petržalka chce ísť v tomto smere príkladom, napr. na svojom majetku tento princíp postupne a dôsledne implementuje (termoregulačné ventily vo svojich budovách ZŠ, MŠ...) aktivity v tomto smere, pre ďalšie obdobie navrhuje, okrem začlenenia čiastkových úsporných opatrení v jednotlivých objektoch, zavedenie systematického monitoringu a vyhodnocovanie energetickej náročnosti jednotlivých mestských zariadení. Zavedenie precízneho systému hospodárenia s energiou (energetického manažmentu) čo by viedlo k lepšej znalosti primeranosti spotreby energie ak identifikácii ďalších možných zlepšení. Cieľom energetickej politiky mestskej časti Bratislava-Petržalka spolu s jej vybranými organizáciami je sústavné a systematické znižovanie energetickej náročnosti budov v rámci spravovaného majetku.

Primeraná cena za teplo

Cena tepla a jej výpočet sa riadi predovšetkým vyhláškou URSO (Úrad pre reguláciu sieťových odvetví) č. 248/2016 v znení neskorších predpisov. Mestská časť nemôže vstupovať do tohto procesu. Avšak môže sa snažiť ovplyvniť vstupy do cenotvorby v rámci centrálného systému zásobovania teplom. A to predovšetkým:

- Zavedením transparentných nákupov služieb na opravy, údržbu tepelno-technických zariadení v majetku mestskej časti;

- Zavedením transparentného výberu, schvaľovania a realizácií investícií do tepelno-technických zariadení v majetku mestskej časti;
- Zavedením opatrení na zníženie strát pri dodávkach tepla;
- Zavedením opatrení na zníženie závislosti výroby tepla na plyne;
- Posilnením nasadenia OZE do procesu výroby tepla a teplej vody.

Realizáciou uvedených opatrení dospejeme k skutočnosti, kedy uvedené položky vstupujúce do výpočtu či už fixnej alebo variabilnej zložky ceny tepla budú transparentné a pod kontrolou.

Nástroje mestskej časti

Za hlavný nástroj mestskej časti možno bezpochyby považovať samotnú energetickú koncepciu hlavného mesta SR Bratislavy. Samotná koncepcia vytvára zreteľné mantinely pre budúci vývoj v oblasti tepelnej energetiky a to aj na úrovni mestskej časti Petržalka.

B.1.2.5 Výskum a vývoj

Oblasť vedy, výskumu a inovácií je v rámci slovenských podmienok dlhodobo zanedbávaná a predovšetkým z hľadiska objemu finančných prostriedkov podhodnotená. Podiel investícií do sféry vedy a výskumu predstavoval na Slovensku v roku 2020 len 0,92 % HDP, čo nás radí medzi krajiny s najnižším podielom v rámci EÚ 27. V rámci Bratislavského kraja bol tento podiel na úrovni 1,5 %. Táto úroveň je zároveň výrazne pod priemerom krajín Európskej únie (približne 2 % HDP) a v rozpore so stratégiou Európa 2020, ktorá hovorí o potrebe navýšenia prostriedkov do vedy a výskumu a znalostnej ekonomiky na úroveň 3 % HDP. Napriek existencii viacerých koncepčných a strategických materiálov na národnej úrovni sa tento pomerne nepriaznivý stav dlhodobo nedarí zmeniť.

V rámci Slovenska najvyššia koncentrácia vedecko-výskumných a inovačných aktivít je sústredená v Bratislavskom kraji a to predovšetkým v Bratislave. Je miestom koncentrácie najväčšieho počtu inovatívnych podnikov, výskumných univerzít, Slovenskej akadémie vied, ako aj miestom najväčšieho potenciálu pre absorpciu inovácií.

V Bratislavskom kraji sa dlhodobo sústreďujú najviac pracovníkov vo vede a výskume na Slovensku. V roku 2020 to bolo 45 %, čo v absolútnom vyjadrení znamenalo viac ako 15 tisíc vedeckých pracovníkov. Podstatnú časť tvoria pracovníci v oblasti prírodných (32 %) a technických (28 %) vied.

Obdobná situácia je aj v prípade vynaložených výdavkov na výskum a vývoj, kde podiel Bratislavského kraja tvorí takmer polovicu všetkých výdavkov do VaV realizovaných na Slovensku. Hoci sa tieto výdavky dlhodobo zvyšujú, stále je podiel regionálnych výdavkov na VaV pohybuje iba do úrovne 1,5 % voči HDP Bratislavského kraja. Charakteristické však je nedostatočné vnútroštátne financovanie výskumu a vývoja nahradzované podporou zo štrukturálnych fondov EÚ, či súkromným sektorom.

Mestská časť Bratislava-Petržalka predstavuje jedno z centier Bratislavy, kde sú lokalizované výskumné kapacity, ktoré sú priamo zapojené do činností súvisiacich s výskumom a vývojom a priamo tak profituje z prínosov, ktoré táto oblasť poskytuje. Tieto inštitúcie tu vykonávajú svoj výskum.

„Po Starom Meste patrí práve Petržalka k územiám s najvyššou koncentráciou fakúlt vysokých škôl a študentov v Bratislave.“

Svoje sídla tu majú 3 vysoké školy:

- EKONOMICKÁ UNIVERZITA, Dolnozemska cesta 1;
- VYSOKÁ ŠKOLA EKONÓMIE A MANAŽMENTU VEREJNEJ SPRÁVY; Furdekova 16 a
- VYSOKÁ ŠKOLA MANAŽMENTU, Panónska cesta 17.

V rámci Ekonomickej univerzity na Dolnozemskej ceste pôsobí 6 fakúlt vysokej školy a v rámci Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy a Vysokej školy manažmentu je to po jednej fakulte. Okrem toho na Tematínskej ulici majú ešte sídlo 4 fakulty Paneurópskej vysokej školy.

Samotná mestská časť Bratislava-Petržalka spolupracuje s viacerými vysokými školami, pričom táto spolupráca je zameraná najmä na oblasť vzdelávania.

B.1.2.6 Šport a voľný čas

V Petržalke je široká ponuka možností na športovanie, voľne dostupných pre verejnosť, ktorá má záujem o amatérsku športovú aktivitu. Na území mestskej časti pôsobí aj mnoho športových klubov a skupín rozvíjajúcich rôzne športy. Športová aktivita súvisí so zdravím občanov nielen z fyzického hľadiska, ale aj z psychického, je prevenciou pred rôznymi chorobami a prispieva k väčšej spokojnosti obyvateľstva, z toho dôvodu pristupuje mestská časť k rozvoju a podpore športu systematicky a zodpovedne.

História športu na území mestskej časti

Z histórie je známe, že Petržalka je miestom, kde sa športu darilo. Začiatky organizovaného športu na území Petržalky siahajú do 19. storočia. Vtedy začali v katastri obce vznikať prvé športové spolky a kluby. V roku 1862 (5. februára) vznikol Bratislavský veslársky klub, prvý moderný športový klub vo vtedajšom Uhorsku. Organizoval veslárske preteky ale aj ľahkoatletické súťaže na ihrisku, ktoré sa nachádzalo blízko dnešného nákupného centra Aupark. Klub si v roku 1884 otvoril reprezentatívnu klubovú budovu v štýle loveckého zámočku na brehu Dunaja. Veslárskym klubom sa darilo najmä v 19. a začiatkom 20. storočia, čoho dôkazom je aj vznik maďarského a nemeckého, a neskôr aj slovenského veslárskeho klubu.

„Na území mestskej časti už viac ako storočie pôsobia kluby zamerané na dostihový šport, ktorý sa neskôr rozšíril aj o parkúrový.“

Prvý dostihový klub v Petržalke vznikol v roku 1839, ale preteky sa organizovali už aj predtým. V roku 1903 bola založená Bratislavská klusácka spoločnosť, ktorej členovia vybudovali na území Petržalky kvalitnú dostihovú dráhu s drevenou tribúnou a vežou pre rozhodcov. Bola to prvá dostihová dráha v strednej Európe a prvé preteky sa tu konali už 6. 9. 1903.

V súčasnosti dostihový šport zastrešuje Závodisko š.p. na Starohájskej ulici a parkúrový TJ Slávia STU sídliaca na Májovej ulici. Na oboch sú organizované tradičné športové podujatia napr. 50. ročník GRAND PRIX v parkúrovom skákaní.

Koncom 19. a začiatkom 20. storočia vznikali ďalšie športoviská so zameraním najmä na tenis a futbal (PTE, 1. Čsl. ŠK Bratislava, ŠK MAKKABEA, ŠK Slávia, SC LIGETY, SC Engerau → ŠK Petržalka → Kovosmalt Petržalka → ZŤS Petržalka → FC Artmedia Petržalka → FC Petržalka 1898 je v súčasnosti FC Petržalka - Akadémia). Za „starým mostom“ mal svoj futbalový štadión Bratislavský športový spolok (PTE). Vznikol 7.6.1989 V roku 1900 bol slávnostne otvorený futbalový stánok, v roku 1903 zorganizoval PTE prvý turnaj, v roku 1913 sa stal víťazom ligy Horného Uhorska. Patril k najstarším klubom v Uhorsku.

Vždy obľúbené boli v Petržalke plavecké športy a rekreačné kúpanie . Prvé prírodné plážové kúpalisko na Dunaji vzniklo na prelome 19. a 20. storočia na brehu rieky v miestach za terajším Starým mostom. Bazén bol vybudovaný na pontóne z kovovej mrežovanej „vane“, takže sa kúpalo priamo vo vodách Dunaja. Neskôr bol vyhlbený bazén priamo na brehu Dunaja a vzniklo veľmi populárne kúpalisko LIDO. V 60. rokoch 20. storočia bolo pri závode Matador vybudované kúpalisko s rovnakým menom a príjemne teplou vodou (využívala chladiace médium elektrárne a teplárne závodu Matador). Bolo jediné svojho druhu v Bratislave a verejnosťou bolo mimoriadne obľúbené. Kúpalisko je v prevádzke aj v súčasnosti, aj keď už nie v spolupráci so závodom Matador. Od roku 2007 vždy v lete, medzi Starým mostom a mostom SNP vzniká MAGIO pláž, ktorej pieskový povrch umožňuje slnenie a športové ihriská rekreačné športovanie a zábavu. Na Tyršovom nábreží je situovaný Národný guľodrom pre hru pétanque.

„V Petržalke sa športu vždy darilo. Je tu široká ponuka možností pre športové vyžitie. Na území mestskej časti pôsobí mnoho športových klubov a skupín rozvíjajúcich rôzne športy.“

Veľa nezastavaného prírodného územia dávalo možnosti na spontánne športovanie i na budovanie športovísk pre rôzne oblasti športovej činnosti. Petržalčania vždy radi športovali a využívali každú možnosť, aby sa venovali svojim obľúbeným športom. Na voľných plochách vyrastali svojpomocne vybudované ihriská, v lete sa využívali bagroviská a tiež brehy Dunaja. Neskôr boli v už dobudovanom sídlisku vybudované verejné športové plochy a detské ihriská, na ktorých Petržalčania rozvíjali svoje športové záujmy, talent a nadanie.

Šport na území mestskej časti v súčasnosti

Mestská časť Bratislava-Petržalka je známa širokej verejnosti bohatým športovým zázemím a mimoriadnou starostlivosťou o rozvoj športu a zabezpečenie športového vyžitia jej obyvateľov a návštevníkov. Na území mestskej časti je možné sa venovať voľnočasovému športu, a to buď využívaním plôch dostupných k individuálnemu športu, organizovane v skupinách, alebo v športových kluboch. V prípade voľnočasových aktivít a športovému vyžitiu mestská časť ponúka v rámci svojich možností aj vďaka prírodnému potenciálu hneď niekoľko príležitostí na trávenie času športovou aktivitou.

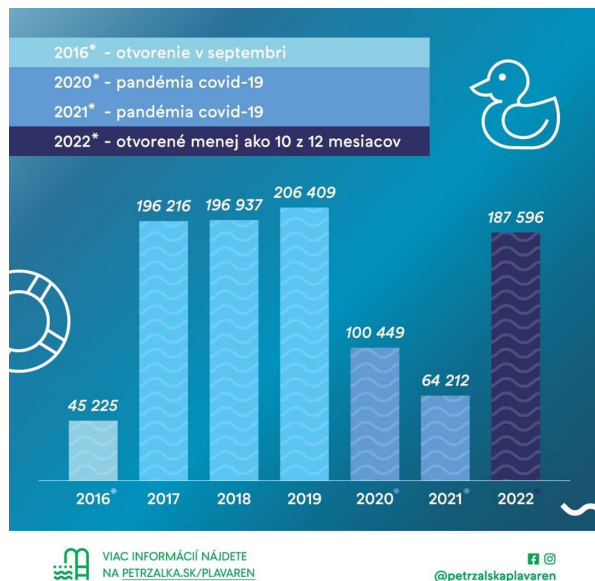
Okrem športových klubov majú obyvatelia MČ Bratislava-Petržalka aj ďalšie možnosti športového vyžitia. MČ Bratislava-Petržalka prechádza aj viacero cyklotrás, najvýznamnejšia je tzv. Dunajská cyklistická cesta, ktorá sa začína pri nemeckom meste Passau, prechádza cez územie Rakúska a pri obci Berg prechádza na územie MČ Bratislava-Petržalka. Ďalej cyklotrasa vedie cez nábrežie Dunaja, MČ Bratislava-Rusovce a MČ Bratislava-Čunovo až do Gabčíkova. Odtiaľ pokračuje cez územie Maďarska až do delty Dunaja v Rumunsku. Cyklotrasu možno využiť na cykloturistiku aj in-line korčuľovanie. Mestská časť Bratislava-Petržalka riešila projekt Cyklotrasy O4, ktorý bol prevedený na HMBA. Koncom roka 2022 sa začala realizovať Cyklotrasa č.13, ktorá bude skolaudovaná v roku 2023. Na Cyklotrasu č.19 je pripravená projektová dokumentácia.

Pre milovníkov kúpania je na území mestskej časti možnosť kúpať sa v jazere Veľký Draždiak, ktoré oficiálne nie je spravované ako kúpalisko, dôvodom tejto situácie je prechod vedenia elektrického prúdu veľmi vysokého napätia priamo ponad jazero. Napriek tomu mestská časť zabezpečuje v čase sezóny vodnú záchrannú službu. Jazero veľký Draždiak využívajú triatlonisti, orientační plavci, výcvik potápačov z Hasiaceho zboru, ako aj otužilci v zimnom období, padleboardisti, veslárske kluby. V letnom období je možné využiť kúpalisko Matador. Kúpalisko má olympijské parametre a v minulosti sa na ňom usporiadalo viacero významných športových vodnopólových podujatí.

Obyvatelia najväčšieho slovenského sídliska majú k dispozícii aj plaváreň. Na plavárni nájdú plavecký bazén s dĺžkou 25 metrov, ktorý ponúka 5 plaveckých dráh, saunový svet, a vírivky. V bazénoch nechýbajú vodné atrakcie, ako "sloníková" šmyklávka pre menších ale aj tobogán pre väčšie deti.

„Veľkej obľube sa teší plaváreň, ktorá je od jej otvorenia v roku 2016 neustále vyťažovaná s denným rekordom 1171 návštevníkov.“

Obrázok 3 Počet návštevníkov Petržalskej plavárne za ostatné roky

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

Stále viac je medzi obyvateľmi v mestskej časti obľúbený beh. Nepotrebuje žiadnu veľkú infraštruktúru, ani náročné športoviská, iba vhodný tréningový priestor. V MČ Bratislava-Petržalka behajú amatérski i profesionálni športovci, usporadúvajú sa tu veľké medzinárodné bežecké mítingy (Beh cez bratislavské mosty, Silvestrovský beh, ČSOB beh, atletické súťaže na školách a pod.), ale je tu možnosť behať aj na hrádzi Dunaja, v lesoparku pri Kutlíkovej či Gwerkovej ulici, pri Veľkom a Malom Draždiaku, v areáloch základných škôl na ováloch, v teréne na lúkach v okolí Dunaja, po chodníkoch i poliach popri hraničnom pásme s Rakúskom, či Maďarskom. Pre bežcov s lepšou kondíciou sa oplatí prebehnúť okolo Draždiaku, kde je rovinný bežecký okruh - beží sa okolo Nemocnice svätého Cyrila a Metoda, okolo vodných plôch Veľký a Malý Draždiak a na Pieskovisko, okruh má cca. 8 km.

Mestská časť posledných niekoľko rokov systematicky rekonštruje atletické ovály v areáloch ZŠ, kde inštaluje nové povrchy (tartan). Tieto sú vhodné pre všetky vekové kategórie na jogging, nordic walking alebo výkonnostných športovcov. Areály základných škôl sú otvorené pre verejnosť po vyučovaní. Súčasťou rekonštrukcie často bývajú aj vonkajšie workout konštrukcie na cvičenie, ktoré prinášajú možnosť cvičenia na akejkoľvek úrovni fyzickej zdatnosti s použitím vlastnej váhy tela.

Telesná a športová výchova a šport v MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti

Mestská časť je zriaďovateľom 27 materských škôl. Na území Petržalky pôsobia aj 2 cirkevné, 2 súkromné MŠ a 2 špeciálne štátne MŠ. Telesná a športová výchova v MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti sa realizuje v súlade so štátnym vzdelávacím programom ISCED 0 a školskými vzdelávacími programami. Súčasťou každej z MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti je aj školský areál s hracími prvkami, ktoré výlučne určené pre deti navštevujúce príslušnú MŠ. V zmysle platných všeobecne záväzných právnych predpisov nie je možné tieto areály využívať pre športovanie verejnosti. Areály MŠ sú pravidelne udržiavané, priebežne modernizované novými hracími prvkami, ako sú preliezačky, lezecké steny, šmykľavky a pod. Súčasťou MŠ Lietavská, Bohrova, Pifflova, Strečnianska, Gessayova a Turnianska sú aj

telocvične. MŠ Bohrova má saunu a dopravné ihrisko a v MŠ Bzovicka majú deti k dispozícii bazén, saunu a multifunkčné ihrisko.

Telesná a športová výchova a šport v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti

Výchova mladých športových talentov prebieha aj v priestoroch základných škôl. Na území mestskej časti sa nachádza 11 základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti. Sú vybavené na účely povinnej telesnej a športovej výchovy. Využívajú sa aj na mimoškolskú športovú a záujmovú činnosti, ale aj na športovanie verejnosti, v odpoľudňajších hodinách, kde sú riešené nájomnými zmluvami so ZŠ. Školské areály sú pre verejnosť otvorené v zimných mesiacoch do 18:00 hod. a v letných mesiacoch do 20:00 hod.

Každá základná škola sa špecializuje na istý druh športu, čo závisí najmä od toho, akú športovú infraštruktúru poskytuje. Prehľad o športoch, ktorým sa venujú jednotlivé ZŠ, športové aktivity, ktoré prebiehajú v poobedných hodinách a o športoviskách, ktoré sa nachádzajú v areáloch ZŠ je v nasledujúcich dvoch tabuľkách.

Tabuľka 18 Prehľad o športoch, ktorým sa venujú jednotlivé ZŠ

Základná škola	Fútbol	Tenis	Plávanie	Florbal	Stolný tenis	Mini hádzaná	Karate	Tanec	Gymnastika	Basketbal	Lukostreľba	Zápasenie	Rope skipping	Judo	Moderná gymnastika	Volejbal
ZŠ Budatínska	x	x	x													
ZŠ Černyševského	x			x	x	x										
ZŠ Dudova		x									x					
ZŠ Gessayova		x			x		x					x	x			
ZŠ Holíčska		x	x					x		x						
ZŠ Lachova																x
ZŠ Nobel. nám.		x												x	x	
ZŠ Pankúchova	x		x	x						x						
ZŠ Prokofievova		x														
ZŠ Tupolevova	x	x					x									
ZŠ Turnianska			x							x						x

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

Tabuľka 19 Prehľad športových zariadení ZŠ škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti

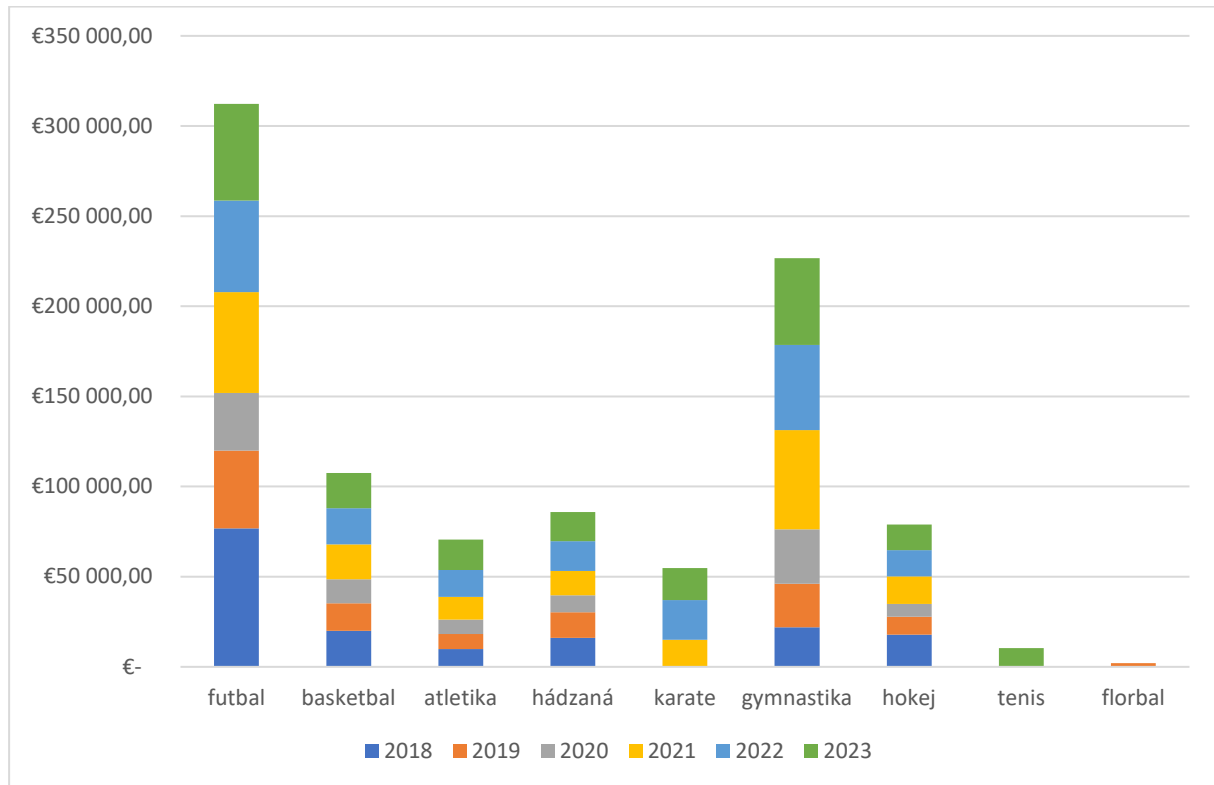
Základná škola	Telocvičňa 24 x 12 m	Telocvičňa 12 x 12 m	Tenisová hala	Posilňovňa	Viacúčelové ihrisko	Atletická dráha	Plavecký bazén 25 x 6 m	Externé ihrisko na volejbal	Externé ihrisko na tenis	Externé ihrisko na plážový volejbal	Externé ihrisko na futbal	Externé ihrisko na hádzanú	Externé ihrisko na basketbal
ZŠ Budatínska	áno	áno	nie	nie	áno	nie	áno	nie	2	nie	áno	nie	nie
ZŠ Černyševského	áno	áno	nie	nie	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	áno	áno
ZŠ Dudova	áno	áno	áno	nie	áno	áno	nie	nie	6	áno	nie	nie	nie
ZŠ Gessayova	áno	áno	nie	nie	áno	nie	nie	nie	2	nie	áno	nie	nie
ZŠ Holíčska	áno	áno	nie	nie	áno	áno	áno	nie	2	nie	áno	nie	3
ZŠ Lachova	áno	áno	nie	áno	áno	áno	nie	nie	1	nie	nie	nie	áno
ZŠ Nobel. nám.	áno	áno	nie	áno	áno	áno	nie	nie	5	nie	áno	nie	nie
ZŠ Pankúchova	áno	áno	nie	nie	áno	nie	áno	nie	1	nie	áno	nie	1
ZŠ Prokofievova	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	6	áno	nie	nie	nie
ZŠ Tupolevova	áno	áno	nie	áno	áno	áno	nie	nie	1	nie	áno	áno	2
ZŠ Turnianska	áno	áno	nie	áno	áno nie	áno	áno	áno	nie	áno	áno	nie	áno
Celkom	11	11	1	4	10	6	3	1	24	3	7	2	9

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

Športové kluby

Mestská časť Bratislava-Petržalka je známa širokej verejnosti bohatým športovým zázemím a mimoriadnou starostlivosťou o rozvoj športu a zabezpečenie športového vyžitia jej obyvateľov a návštevníkov. V zmysle svojho VZN rozdeľuje finančné dotácie pre športové kluby, ktoré sa venujú rozvoju športu pre deti a mládež. Za posledné roky prerozdelená financie vo výške takmer 1 mil. Eur.

Graf 7 Kumulatívna výška dotácie MČ pre jednotlivé druhy športov za obdobie rokov 2018 až 2023

Zdroj: interné údaje MČ o pridelených dotáciách, 2023

Ďalšie športové subjekty sídliace na území Petržalky

Na zabezpečovaní športovej činnosti pre občanov Petržalky sa podieľa aj neverejný sektor – občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné a iné organizácie rozvíjajúce na území mestskej časti svoje aktivity. Ich činnosť je predovšetkým orientovaná na deti a mládež, pričom využívajú miestne prírodné podmienky, verejné športoviská, školské priestory, jazerá, športové haly. Na športoviskách a verejných športových plochách v mestskej časti pôsobia športové kluby, ktoré využívajú jestvujúce športové zariadenia a podieľajú sa aj na revitalizácii starších, resp. vybudovaní nových športovísk. Prehľad o jednotlivých športových zariadeniach a ich sídlach dokumentuje tabuľka nižšie.

Tabuľka 20 Športové zariadenia sídliace na území mestskej časti

	Názov zariadenia	Adresa organizácie	Typ aktivity
Zariadenia MČ			
	Petržalská plaváreň	Jiráskova 7	plávanie
	Športové zariadenia Petržalky, s.r.o	Kutlíková 17	Zabezpečuje správu Petržalskej plavárne a ŠH Prokofievova
	Športová hala Wolkrova	Wolkrova 47	fitness, gymnastika
	Športová hala Znievska	Znievska 1/A	fitness, gymnastika, bojové umenia
	Športová hala Prokofievova	Prokofievova 2	bedminton, tenis, halový futbal, aerobik, fitness, thai-box, stolný tenis,
	Športová hala Gercenova	Gercenova 25	fitness
Iné zariadenia			
	Jazdecký areál	Starohájska 31	
	Jazdecký areál - Jazdecký klub Slovan Háje	Starohájska 31, 851 04	

	Jazdecký areál - Závodisko, š.p.	Starohájska 31, 851 04	
	Jazdecký areál – Rančík, Club Ippico-Dunaj	Starohájska 35, 851 02	
	Zimný štadión	Skłodowskej 1	
	Petržalské Bowlingové Centrum	Tupolevova 7/A	
	Tenisová hala TJ Slávia Právnik,	Tematínska 5	
	Kaspian, Skate Park	Ambroseho 16	rôzne športové aktivity
	Dunajklub Kamzík, Iodenica	Klokočova 1	vodné športy, kanoistika
	Vodácky klub Dunajčák	Klokočova 5	kanoistika a vodná turistika
	Športový areál TJ Slávia Agrofert STU	Májová 21	tenis, squash, futbal, plážový volejbal, streetball
	Saleziáni don Bosca	Mamateyova 4	rôzne športy
	Fitnes Golem club Aupark	Einsteinova 18	
	Letné kúpalisko Matador	Údernícka 20	
	PumpPark Petržalka	Haanova 2580/1	
	Kart One Arena	Kopčianska 82/A	
	Športová hala SSUŠAT Vlastenecké námestie	Vlastenecké námestie	basketbal, volejbal, tenis, bedminton, gymnastika, hádzaná, aerobik,

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

Tabuľka 21 Ďalšie športové zariadenia

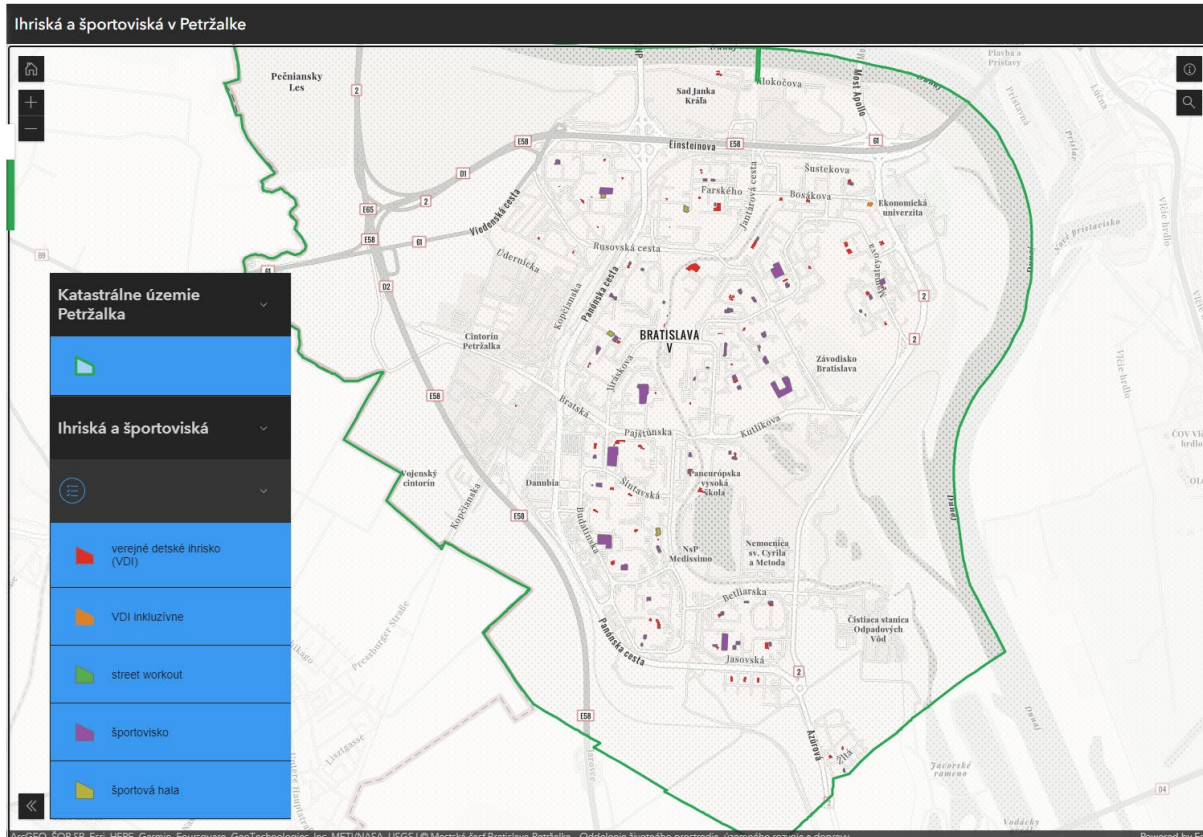
P. č.	Forma	Názov organizácie	Adresa
1.	s.r.o.	ŠK MEDVEDICA	Lovinského 39, 811 04
2.	o.z.	BAJKSLAVA	Poľná 23, 811 08
3.	o.z.	ŠK Juventa Bratislava	Švabinského 3, 851 01
4.	o.z.	Slovenská triatlonová akadémia	Zádunajská cesta27, 851 05
5.	o.z.	Plavecký klub ORCA Bratislava	Za kasárňou 1, 831 03
6.	o.z.	Karate klub Tekdan Bratislava	Björnsonova 3, 81105
7.	o.z.	Športový klub LG Bratislava	Olivová 5, 831 01
8.	o.z.	Slovenska asociácia amerického futbalu	Nevádzová 6/B, 821 01
9.	o.z.	Ultimate	Znievska 10, 851 06

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

Športová infraštruktúra

V roku 2022 mestská časť Bratislava-Petržalka pripravila mapový portál športovísk, ktoré sa nachádzajú na území mestskej časti.

Obrázok 4 Ihriská a športoviská v Petržalke

Zdroj: <https://mapy-petrzalka.hub.arcgis.com/apps/32fbddd524c04712b82aa3b1f39f23dc/explore> (2023)

Obyvatelia, ktorí obľubujú cyklistiku a cykloturistiku, môžu využívať na území MČ Bratislava-Petržalka aj cestnú sieť III. a IV. kategórie, spomínanú hrádzu Dunaja, cesty okolo Veľkého a Malého Draždiaka, lesopark pri Štátnom Závodisku na Starohájskej, lesopark na Kutlíkovej, cestičky na slovensko-rakúskom pomedzí a iné.

Na Markovej ulici je vybudovaný skatepark, ktorý slúži hlavne jazdom na bicykloch, freestyle kolobežkách, korčuliach a skateboardoch. Skatepark bol kompletne zrekonštruovaný na jar, v roku 2015, a o jeho údržbu sa stará nízkoprahový klub o.z. Kaspian spolu s jeho návštevníkmi.

Na Haanovej ulici sa nachádza Pumptrack - PumpPark. Tak, ako je naprojektovaný, je po realizácii dĺžkou svojich dráh najväčším areálom svojho druhu v strednej Európe – verejným športoviskom naozaj hodným najväčšieho stredo európskeho sídliska. Po dokončení prestavby je k dispozícii takmer 600m dráh rôznej obtiažnosti a to priamo v srdci Petržalky.

V mestskej časti sa nachádza viacero športových hál zameraných na rôzne športy, konkrétne ŠH Prokofievova, ŠH Znievka zameraná na fitness a gymnastiku, bojové umenia, ŠH Gercenova na fitness, ŠH Wolkrova na fitness a gymnastiku a ŠH SSUŠAT Vlastenecké námestie na bedminton, basketbal, tenis,

volejbal, florbal a tenis. V MČ Bratislava-Petržalka sa nachádza aj Zimný štadión na ulici M.C. Sklodowskej, ktorý je využívaný na hokej, krasokorčuľovanie a korčuľovanie verejnosti.

Medzi športovú infraštruktúru mestskej časti treba započítať aj revitalizované verejné športové plochy, ktorých bolo v minulých rokoch obnovených viac ako tridsať (napr.: Jankolova, Furdekova, Ševčenkova, Žehrianska, Budatínska, Hrobákova, Gessayova, Medvedovej, Jasovská a iné). Na kvalitnom povrchu s patričným vybavením je možné hrať malý futbal, hokejbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis, vybíjanú. Plážový volejbal na piesku si záujemcovia môžu zahrať v areáli na Tematínskej ulici a tiež v areáli ZŠ Turnianska 10, ZŠ Prokofievova.

Medzi netradičné športoviská patrí krytá kartingová dráha (pre motokáry) na Kopčianskej ulici, alebo offroadová dráha pre motokros a offroadové vozidlá na južnom konci Petržalky oproti novej obytnej časti Slnčnice. Krytá dráha pre freestylistov na bicykloch sa nachádza v areáli Strednej odbornej školy na Vranovskej ulici a vybudovaná bola svojpomocne nadšencami freestylového jazdenia.

„Mestská časť posledných niekoľko rokov systematicky rekonštruuje atletické ovály v areáloch ZŠ, kde inštaluje nové povrchy (tartan). Tieto sú vhodné pre všetky vekové kategórie na jogging, nordic walking alebo výkonnostných športovcov. Súčasťou rekonštrukcie často bývajú aj vonkajšie workout konštrukcie na cvičenie, ktoré prinášajú možnosť cvičenia na akejkolvek úrovni fyzickej zdatnosti s použitím vlastnej váhy tela.“

Na stave verejných športových plochách sa podpísal zub času. Bolo potrebné chátrajúce športové plochy obnovovať. Toto sa v posledných rokoch podarilo. Mestská časť z vlastných finančných prostriedkov revitalizovala existujúce športové plochy a získala granty na vybudovanie ihrísk pre športovanie obyvateľov i návštevníkov mestskej časti, osobitne pre staršiu mládež. Tým sledovala aj zmysluplné a účelné využitie voľného času mladých a výbornú ponuku pre rozvoj záujmov a potrieb Petržalčanov. V uvedených rokoch boli revitalizované športoviská. Ich prehľad, dokumentuje tabuľka:

Tabuľka 22 Prehľad revitalizovaných športových plôch

P. č.	Lokalita (ul.)	Realizácia	Popis
1.	Smolenická 8	2015	basketbal, malý futbal
2.	Areál ZŠ Tupolevova	2015	tartanová dráha doskočisko
3.	Areál ZŠ Dudova	2015-2016	multifunkčné ihrisko: malý futbal, hádzaná, volejbal, streetbal, tenis
4.	Ševčenkova	2016	workout
5.	Fedinova	2017	workout
6.	Areál ZŠ Pankúchova	2017	workout stolný tenis
7.	Pankúchova	2017	workout + revitalizácia verejného priestranstva (chodníky, pergola, zeleň)
8.	Budatínska	07/2017	fitness prvky
9.	Šášovská: Areál športu a hier JAMA	2017	workout, fitness prvky malý futbal, balančné prvky, lezecký kopec, lanová pyramída, skok z miesta
10.	Areál ZŠ Černyševského	2018	multifunkčné ihrisko (asfalt): basketbal, volejbal, softbal, hádzaná

11.	Areál ZŠ Nobelovo nám.	2018	tartanová dráha doskočisko
12.	Andrusovova	2018	malý futbal
13.	Bradáčova	2018	workout
14.	Haanova	2018	streetbal
15.	Holíčska	2018	petang
16.	Gessayova	2019	workout
17.	Žehrianska	12/2019	basketbal
18.	Areál ZŠ Holíčska	2020	oprava multifunkčného ihriska
19.	Vyšehradská	2021	petang
20.	Areál ZŠ Černyševského	2021	workout (obsahuje aj inkluzívne prvky)
21.	ZŠ Dudova	2021	tartanová dráha doskočisko
22.	ZŠ Lachova	2021	multifunkčné ihrisko: streetbal, malý futbal, volejbal, tenis
23.	Medvedovej	2020-2021	hokejbal
24.	Rovniankova	2021	basketbal
25.	Hrobákova	2021-2022	hokejbal workout streetbal ping-pong výsadba zelene
26.	Medvedovej	2022	basketbal
27.	Hrobákova	2022	basketbal
28.	Ševčenkova	2022	basketbal, malý futbal, stolný tenis
29.	Lachova	2022	basketbal
30.	Gessayova	2022	hokejbal
31.	ZŠ Lachova	2022	tartanová dráha doskočisko
32.	ZŠ Gessayova	2022-2023	tartanová dráha

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

Detské ihriská

Mestská časť Petržalka má v súčasnosti v správe 55 verejných detských ihrísk (VDI). Na základe záverov revíznej správy Hlavnej ročnej kontroly vykonanej v roku 2020 si stav herných zariadení na väčšine spravovaných VDI vyžadoval rozsiahle opravy, prípadne demontáže a následnú výmenu za nové certifikované herné prvky. Takmer na všetkých VDI bola potrebná úprava dopadových plôch (dosypanie jemného práného štrku do dopadových bazénov alebo výmena asfaltového povrchu za mäkkú EPDM podlahu) a výmena piesku v pieskoviskách s následnou pravidelnou údržbou.

Od roku 2019 bolo kompletne revitalizovaných 13 detských ihrísk vo výške takmer 680 000 eur. Mestská časť pri tom kladie dôraz aj na inklúziu – medzi novými hernými prvkami na viacerých detských ihriskách sú hojdačky typu „hniezdo“ určené aj pre deti so zdravotným znevýhodnením a VDI Blagoevova sa v roku 2019 stalo prvým bezbariérovým inkluzívnym detským ihriskom v Petržalke. Mestská časť ako správca detských ihrísk zároveň zabezpečuje zo svojho rozpočtu aj pravidelnú údržbu ihrísk – čistenie (kosenie, vyhrabávanie lístia, zber nečistôt, zametanie, prehrabávanie pieskovísk), úpravy dopadových plôch, údržbu / opravy herných prvkov a opravy ohrád pieskovísk a oplotení ihrísk.

„Od roku 2019 bolo kompletne revitalizovaných 13 detských ihrísk vo výške takmer 680 000 eur. Mestská časť pri tom kladie dôraz aj na inklúziu – medzi novými hernými prvkami na viacerých detských ihriskách sú hojdačky typu „hniezdo“ určené aj pre deti so zdravotným znevýhodnením a VDI Blagoevova sa v roku 2019 stalo prvým bezbariérovým inkluzívnym detským ihriskom v Petržalke.“

Prehľad kompletne obnovených detských ihrísk a zdroje financovania dokumentuje tabuľka.

Tabuľka 23 Prehľad revitalizovaných verejných detských ihrísk (VDI)

P. č.	Lokalita (ul.)	Realizácia	Suma spolu	Popis
1.	VDI Blagoevova	2019	107 000	vybudovanie inkluzívneho detského ihriska
2.	VDI Vilova	2019	12 500	
3.	VDI Budatínska VDI Jasovská VDI Šášovská VDI Fedinova	12/2019	18 500	čiastočná revitalizácia – výmena niektorých herných prvkov (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
4.	VDI Belinského	2021	8 360	kompletná revitalizácia
5.	VDI Markova	2021	22 000	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
6.	VDI Hrobákova 9	2021	8 000	kompletná revitalizácia
7.	VDI Holičska	2021	26 000	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
8.	VDI Smolenická 1	12/2021	7 000	kompletná revitalizácia
9.	VDI Šášovská	02/2022	27 000	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
10.	VDI Fedinova	08/2022	21 000	kompletná revitalizácia
11.	VDI Gessayova	08/2022	55 000	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
12.	VDI Medvedovej	10/2022	39 500	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
13.	VDI Haanova	12/2022 – finál v 2023	120 000	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)
14.	VDI Pečnianska	12/2022	200 000	kompletná revitalizácia (1 inkluzívny herný prvok - hojdačka)

Zdroj: MČ BA-Petržalka, interné údaje (2023)

V reakcii na Zákon č.371/2019 Z.z. o základných požiadavkách na bezpečnosť detského ihriska, ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2020 (v r.2021 bol zrušený), miestne zastupiteľstvo schválilo v novembri 2020 materiál „Návrh plánu revitalizácie verejných detských ihrísk (VDI) na roky 2021-2024“ s časovým harmonogramom revitalizácií jednotlivých detských ihrísk.

„Mestská časť Bratislava-Petržalka ponúka vďaka svojej polohe rozmanité možnosti na športové aktivity, individuálne ako aj skupinové. Obyvatelia majú k dispozícii veľa prírodných, ale aj vybudovaných športových plôch. Mestská časť vníma nárast záujmu, preto kladie veľký dôraz na modernizáciu športovej infraštruktúry.“

B.1.2.7 Kultúra

Subjekty kultúry v Petržalke

V Petržalke pôsobia štátom/krajom/hlavným mestom/obcou zriaďované inštitúcie paralelne so súkromnými – sú to najmä aktivity občianskych združení, nadácií a iných neštátnych subjektov, privátne subjekty pôsobiace v oblasti kultúry, samostatní tvoriví umelci a ich zoskupenia ako aj kultúrne platformy zastrešené uvedenými subjektmi. Okrem rozdielneho legislatívneho vymedzenia týchto subjektov je kľúčovou rolou pri ich fungovaní a riadení rozdielnosť v existujúcom zázemí, vo veľkosti a organizačnej štruktúre, predovšetkým však vo financovaní. Za posledných 10 rokov došlo k čiastočnému nárastu aktivít v neštátnej sfére, ktorá si postupne vytvára aj fyzickú infraštruktúru, častokrát novým využívaním existujúcich priestorov a budov, čím dostávajú novú pridanú hodnotu. Vďaka diverzifikovanej ponuke kultúrnych aktivít vzniklo a vzniká množstvo špecifických kultúrnych komunít, ktoré na seba nadväzujú ďalšie ekonomické a sociálne aktivity, čím zásadným spôsobom prispievajú k rozvoju mestskej časti a zvyšovaniu kvality života v nej. MČ Bratislava-Petržalka nevedie evidenciu k nezriaďovaným subjektom.

Zriaďovaná kultúra - subjekty:

- **Referát kultúry Miestneho úradu** mestskej časti Bratislava-Petržalka zabezpečuje úlohy samosprávy a prenesený výkon štátnej správy v oblasti kultúry. Monitoruje a zabezpečuje potreby rozvoja miestnej kultúry, vypracúva prognózy, chráni kultúrne pamiatky v zmysle zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, vedie evidenciu kultúrnych a technických pamiatok na svojom území.
- **Kultúrne zariadenia Petržalky** (ďalej len „KZP“) vznikli v roku 1986 ako rozpočtová kultúrno - osvetová organizácia s právnou subjektivitou vymedzenou zriaďovacou listinou a štatútom, ktorej zriaďovateľom je MČ Bratislava-Petržalka.

Hlavné úlohy KZP sú vytvárať podmienky a priestor pre napĺňanie kultúrno-výchovných a záujmových aktivít občanov v MČ Bratislava-Petržalka, organizovať podujatia pre všetky kategórie obyvateľov a umožňovať im aktívne aj pasívne kultúrne vyžitie, rozvíjať osvetovú činnosť založenú na princípoch demokracie, humanity a plurality. V priestoroch KZP sa konajú súťaže, festivaly, koncerty, divadelné a filmové predstavenia, rôzne prehliadky, výstavy a iné aktivity v rôznych odboroch kultúrnej a osvetovej činnosti.

KZP majú v správe 3 zariadenia, v ktorých zabezpečujú svoju činnosť:

Dom kultúry Zrkadlový háj na Rovniankovej ulici prezentuje široký záber kultúrnych podujatí, ako pravidelné divadelné predstavenia, hudobné koncerty, výchovné koncerty, školské akadémie, plesy a mnoho iných foriem kultúrneho vyžitia. V jeho priestoroch tiež prebieha klubová a spolková činnosť. Súčasťou DK Zrkadlový háj je Artkino za zrkadlom a znovuo tvorený Klub Za zrkadlom, s dramaturgiou smerujúcou skôr k alternatívnej kultúre. Dom kultúry Zrkadlový háj je tiež dejiskom festivalov Pet Jazz, Be2can – prehliadka ocenených filmov s trojice najprestížnejších Európskych festivalov Benátky, Berlín, Cannes, SCANDI – prehliadka súčasných severských filmov (Švédsko, Nórsko, Dánsko, Fínsko) a iných cyklických podujatí. K dispozícii je Veľká sála so 439 miestami (prízemie a balkón) a Spoločenská sála so 170 / 316 / 396 miestami.

- **Dom kultúry Lúky** je druhý kultúrny dom v MČ Bratislava-Petržalka, na Vígľašskej ulici. Pre návštevníkov ponúka podujatia pre deti, kurzy a prednášky pre verejnosť. Jeho súčasťou je Music club organizujúci množstvo koncertov rôznych hudobných skupín. (DK

Lúky má menšiu kapacitu). V roku 2022 prebehla modernizácia kina, ktorá priniesla aj nové sedenie a nové miesta pre ľudí na vozíčku.

- **CikCak centrum** na Jiráskovej ulici je zariadenie so sobášnou sieňou, ktoré slúži pre rozvoj umeleckého cítenia detí, mládeže, ale aj dospelých prostredníctvom ponuky výtvarných kurzov pre deti, mládež a dospelých, prípravu pre stredné a vysoké školy umeleckého zamerania, keramických kurzov pre deti.

- **Miestna knižnica Petržalka**

MČ Bratislava-Petržalka je zriaďovateľom Miestnej knižnice Petržalka, ktorá ma 9 lokálnych knižníc so zameraním na detského čitateľa a mládež, dospelých a špecializovanú lokálnu knižnicu s odbornou, umenovednou a cudzojazyčnou literatúrou.

- Lokálne knižnice pre deti a mládež: Furdekova 1;
- Lokálne knižnice rodinného typu: Turnianska 10; Vavilovova 24, Prokofievova 5
- Lokálne knižnice pre dospelých: Haanova 37, Rovniankova 3, Lietavská 16, Vyšehradská 27,
- Špecializovaná lokálna knižnica s odbornou, populárno-náučnou, umenovednou a cudzojazyčnou literatúrou: Vavilovova 26.

V petržalskej knižnici čitateľ môže nájsť beletriu, literatúru pre deti a mládež, odbornú a populárno-náučnú literatúru, taktiež knihy o Bratislave a bratislavskom regióne, umenovednú a cudzojazyčnú literatúru, špecializovaný fond literatúry o zahraničných Slovákoch, dennú tlač, časopisy a odborné periodiká. Knižnica poskytuje rôzne služby, konkrétne absenčné a prezenčné výpožičky kníh, novín, časopisov a odborných periodík, konzultačné a bibliograficko-informačné služby, prístup na internet pre verejnosť, rezervovanie dokumentov a iné. Miestna knižnica Petržalka usporadúva rôzne prezentačné podujatia, stretnutia a besedy o knihách, s cieľom sprostredkovať poznatky z oblasti prírodných, humanitných a technických vied, autorské besedy, ďalej sa angažuje v informačnej a regionálnej výchove detí a mládeže, organizuje formálne aj neformálne vzdelávanie detí a mládeže, programy na podporu čítania, výstavy, literárne súťaže, zábavné popoludnia a tvorivé dielne pre deti a knižnú burzu a knižné kolotoče. Miestna knižnica zároveň realizuje aj vlastnú publikačnú činnosť.

- **Centrum voľného času** je mimoškolské výchovné zariadenie sídliace na Gessayovej ulici v zriaďovateľskej pôsobnosti hl. mesta SR. Svojou činnosťou sa významne podieľa na výchove užitočne a efektívne využívať voľný čas a na usmerovaní rozvoja záujmov detí a mládeže.

Od 1.1.2022 sa doteraz päť samostatných organizácií formálne zlúčilo do jedného zariadenia, ktorým sa stalo Centrum voľného času, Gessayova 6 v Petržalke. Centrá ponúkajú - pre deti, mládež a mladých dospelých do veku 30 rokov - najmä krúžkovú činnosť tvorivého, športového a pohybového charakteru. Tá je dopĺňaná príležitostnou činnosťou, akou sú súťaže, olympiády, turnaje, či detské tábory počas školských prázdnin.

- **Divadlo Aréna**, je v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja a po plánovanej prestavbe bude slúžiť verejnosti od roku 2024. Divadlo Aréna Divadlo Aréna sídli v historickej budove z roku 1898 na petržalskom nábreží Dunaja (Viedenská cesta č. 10), ktorá je vo vlastníctve Bratislavského samosprávneho kraja. Maximálna kapacita veľkej divadelnej sály je 318 divákov, pri štandardnej úprave hľadiska a javiska je to 264 miest. Napriek modernizácii zvukovej a osvetľovacej techniky v roku 2013, ktorá umožnila uviesť na scénu aj technicky náročné žánrové a multižánrové predstavenia, divadlo v súčasnosti potrebuje rekonštrukciu, zameranú predovšetkým na vybavenie adekvátnou javiskovou technikou a na vytvorenie variabilného

hľadiska formou zásuvnej tribúny, vrátane nových sedadiel. Ambíciou divadla Aréna je prinášať tituly, ktoré na domácich javiskách ešte neboli uvedené a ktoré obohacujú repertoár ponukou, oslovujúcou aj náročného diváka. Na javisku sa aj v roku 2014 striedala súčasná i klasická činohra, opera, charitatívne a organizované predstavenia, rockové a džezové koncerty. Najväčší počet repríz zaznamenala inscenácia Koza, alebo Kto je Sylvia 74-krát, ďalšími hrami s vyšším počtom repríz boli už osvedčené a divácky úspešné divadelné inscenácie Boh masakra 54, November a Perfect days po 42 repríz.

Kľúčovým krokom rozvoja Divadla Aréna je plánovaná rekonštrukcia, ktorá prispôsobí technické parametre divadla súčasným inscenačným požiadavkám (momentálny stav vybavenosti javiska je pre umeleckú tvorbu nedostačujúci). Aktuálne (polovica roka 2023) prebieha komplexná rekonštrukcia divadla. Divadlo Aréna plánuje rozšíriť svoju programovú ponuku o projekt Kino Aréna (premietanie série tzv. televíznych pondelkov v spojení so skvostami svetovej kinematografie v rámci tematických filmových večerov). Tým sa multi-žánrový rozmer divadla rozšíri o ďalší programový segment. Divadlo Aréna taktiež do budúcnosti plánuje vytvoriť projekt Young Aréna Art Meeting Point – tvorivý inkubátor pre mladých umelcov, dizajnérov, grafikov, filmárov, video-artistov atď., čím pružne reaguje na súčasnú výzvu podpory kreatívneho priemyslu.

- **ZUŠ** (dve základné umelecké školy spadajú pod zriaďovateľa Hlavné mesto SR Bratislava a päť súkromných základných umeleckých škôl).

Okrem uvedených subjektov funguje na území Petržalky aj informačné centrum-PIC (prvé turistické infocentrum v Petržalke), ktoré bolo otvorené v roku 2022. Infocentrum poskytuje potrebné informácie o bohatých možnostiach trávenia voľného času, ktoré Petržalka svojim obyvateľom a návštevníkom ponúka. PIC informuje aj o destináciách a možnostiach Bratislavského kraja a má ambíciu stať sa vstupnou bránou do prihraničných oblastí Rakúska a Maďarska.

Mediálna komunikácia

Mestská časť Bratislava-Petržalka má vypracovanú Komunikačnú stratégiu Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Petržalka na roky 2022-2026. V rámci nej boli opísané základné pracovné činnosti referátu komunikácie, ktorý v spolupráci s príslušnými odbornými útvarmi a volenými orgánmi zabezpečuje komunikáciu miestneho úradu a mestskej časti smerom k verejnosti, médiám či partnerom, ako aj internú komunikáciu smerom k zamestnancom a organizáciám samosprávy. Zverejňuje informácie z diania v mestskej časti na oficiálnom webe samosprávy PETRZALKA.sk a ďalších samosprávnych doménach, pričom na šírenie tohto obsahu aktívne využíva aj ďalšie online nástroje ako e-mailový newsletter, push či SMS notifikácie. Mestská časť komunikuje so svojimi občanmi aj prostredníctvom svojich sociálnych sietí Facebook, Instagram, Google, YouTube, LinkedIn, Anchor, Messenger či WhatsApp. Pravidelne vydáva svoje samosprávne noviny Naša Petržalka v mesačnom intervale vrátane tvorby vlastného obsahu a grafického zalomenia. V snahe čo najlepšie informovať a priblížiť obyvateľom prácu a aktivity samosprávy sa pripravuje výroba vlastného podcastu v rámci projektov Z petržalskej obývačky a Petržalský kompas, čo sú relácia z dielne Miestneho úradu Petržalka.

Referát komunikácie v predmetnom období **plánuje pracovať na:**

- vytvorení vlastného štúdia pre potreby tvorby audiovizuálnych záznamov,
- navýšení počtu informačných kanálov rôznych formátov,
- ďalších vylepšeniach vlastného podnetového webu podnety.petrzalka.sk,

- prispôbení novín Naša Petržalka potrebám obyvateľov, napr. navýšením nákladu či preklápaním časti obsahu na web mestskej časti,
- transformácii aktuálnej webovej stránky mestskej časti na modernejšiu a funkčnejšiu.

Tabuľka 24 Základné umelecké školy a ich umelecké odbory

Názov a adresa	Umelecké odbory
ZUŠ Františka Oswalda, 85101 Bratislava-Petržalka, Daliborovo námestie 2	hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický
Základná umelecká škola, 85105 Bratislava-Petržalka, Topoľčianska 15	hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický
Súkromná ZUŠ, 85101 Bratislava-Petržalka, Kremnická 26	hudobný
Súkromná ZUŠ, 85101 Bratislava-Petržalka, Macharova 1	hudobný
Súkromná ZUŠ, 85101 Bratislava-Petržalka, Prokofievova 5	hudobný, výtvarný, tanečný
Súkromná ZUŠ, 85105 Bratislava-Petržalka, Strečnianska 20	Hudobný, tanečný
Súkromná ZUŠ ART PEGAS, 85101 Bratislava-Petržalka, Tupolevova 20	hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický

Zdroj: Miestny úrad Mestskej časti Bratislava-Petržalka

Najviac navštevovaný je hudobný odbor, ktorý navštevuje viac ako 1,7 tisíc žiakov. ďalej sú populárnej aj tanečný a výtvarný odbor, ktoré navštevuje približne po 1,2 tisíc žiakov.

Kultúrna infraštruktúra

Podľa územného generelu kultúry Hlavného mesta Bratislavy spracovaného v roku 2019 má MČ Bratislava-Petržalka hneď po MČ Bratislava-Staré mesto najvyššiu kultúrnu vybavenosť zo všetkých mestských častí.

Kultúrnu infraštruktúru tvoria nasledovné zariadenia:

- DK Lúky,
- DK Zrkadlový háj,
- Cik Cak centrum,
- Miestna knižnica Petržalka so sieťou 9 lokálnych knižníc.

Nezriadovaná kultúra – subjekty na území Petržalky:

- Divadlo v podnájme divadlo Atrapa amatérske divadlo, ktoré vytvára priestor pre záujemcov o nezávislú kultúru divákov i protagonistov,
- Loď Divadlo v podpalubí - uvádza zaujímavé divadelné tituly zo Slovenska, Čiech, ale aj širšieho zahraničia,
- INCHEBA a.s. výstavné a kongresové centrum, kultúrne a spoločenské podujatia,
- O. Z. Moonschine Camp,
- Agentúra White s.r.o.,
- Divadlo Makile,
- Divadlo Kasia,
- PesničkoLa-Landia,
- Atelier – umelecké remeslá,
- Múza Bratislava,
- Euforion,

- Artefakt,
- Súkromna základní umelecká škola,
- Moyzesovo Kvarteto,
- Poleno,
- Tanečné štúdio ASSOS,
- Všetechníci,
- NEO nezisková organizácia,
- CirKusKus,
- Divadlo Mici a Mňau , Solamente Naturali a Ary Part,
- Galéria Photoport, LOM - zvukové laboratórium, Galéria Station,
- OZ Kaspian,
- OZ Ulita,
- OZ Moonlight camp,
- Divadlo Rozprávkový Gašparko,
- O.Z Záhrada dvory,
- Tera Kulta,
- Cafe Lampy a
- iné.

Organizuje sa tu festival Bratislavská komorná gitara a iné príležitostné koncerty.

Umelecká tvorba

Tradičná ľudová kultúra predstavuje súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach. Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním alebo písomnou formou. Tradičná ľudová kultúra ako ucelený a živý systém zanikala postupne s modernizáciou spoločnosti. Viaceré prejavy sa stali zdrojom kultúrnej a spoločenskej identity a uchovávajú sa ako prejavy lokálneho, regionálneho alebo národného kultúrneho dedičstva. Základným motívom je jej sprístupnenie pre súčasné i budúce generácie.

Prezentácia folklórnych súborov so zachovávaním ľudových zvykov aj v mestskom regióne patrí medzi najvýznamnejšie podujatia v oblasti uchovávaní a šírenia kultúrnych tradícií a zvykov kultúrneho dedičstva, či už v rámci Novoročných koncertov, Večerov autentického folklóru s predstavovaním obcí a regiónov Slovenska prostredníctvom filmov, folklórnych skupín a gastronomických špecialít, pravidelné podujatia pod názvom Folklórne zrkadlenie, vystúpenia najznámejších folklórnych súborov pri výročiach svojho vzniku alebo pri pravidelnom prezentovaní svojej činnosti, hudobných skupín a interpretov. Každý druhý rok KZP organizuje program venovaný bratislavským seniorským folklórnym súborom pod názvom Superstari. Dom kultúry Zrkadlový háj je dlhoročne centrom folklórnych podujatí nielen v Bratislave. Pravidelne sa organizujú cestovateľské kluby, filmové festivaly, tanečné zábavy pre seniorov, spojené s kultúrnym programom a tanečnou školou, kreatívne dielne pre mamičky na materskej dovolenke a pre školopovinné deti.

Folklórne súbory:

- OZ Hájenka,
- Lúčka,
- Poleno,

- UFS Ekonóm,
- Petržalčanka,
- Petržalská Melódia.

Na území MČ Bratislava-Petržalka pôsobia 3 folklórne súbory a 1 ľudová hudba, zachovávajúce tradície a umeleckú tvorbu regiónov Slovenska. Detský folklórny súbor Hájenka bol založený v roku 1988 a účinkuje v ňom asi 80 chlapcov a dievčat vo veku od 6 do 15 rokov, hlavne z bratislavskej MČ Bratislava-Petržalka. Súbor nacvičuje v priestoroch ZŠ Tupolevova 20. Hájenka od roku 1993 spolupracuje s Detskou ľudovou hudbou Jarabinka, ktorá sprevádza súbor pri všetkých vystúpeniach a zájazdoch. Detský folklórny súbor Lúčka bol založený v roku 1985 v Petržalke. V súbore nacvičuje počas roka asi 60 chlapcov a dievčat vo veku od 6 do 15 rokov. Svoju tvorbu zamerali najmä na región Liptova a Záhoria. Folklórny súbor Poleno má 25 ročnú tradíciu, jeho tvorba je charakteristická najmä vtipnými replikami, humorne ladenými textami ľudových piesní, občasnou paródiou na známe tanečné motívy v ľudových tancoch.

Tradičné kultúrne podujatia na území mestskej časti Bratislava – Petržalka:

- Večer autentického folklóru,
- Jablkové hodovanie.

Tanečné školy:

- Poďme spolu tancovať,
- Topcentrum,
- Škola Breaku Petržalka,
- Tanečná akadémia Dansovia,
- Tanečná škola DanceCool,
- Tanečná škola Piú Dolce,
- Charlie dance studio,
- Sun Dance Academy,
- Dance Kids,
- HIP HOP FAKULTA o.z.,
- Baletné štúdio Terpsichore- Janičkovičová Marta,
- Tanečné štúdio EtnoDance,
- Love Dance School,
- TS Haló Haló,
- Country Cloggers,
- TanecUlice,
- Zuzana Čorejová,
- Dopravár a Danza Mea.

Kiná a filmové kluby:

- Zrkadlový háj,
- DK Lúky,
- Letné kino DK Lúky,

- Cinema City.

Kultúrne a spoločenské podujatia

Pre všetky vekové kategórie organizuje **Miestna knižnica Petržalka** ročne okolo 800 podujatí zameraných na popularizáciu literatúry, ekologickú a enviromentálnu výchovu, kritické myslenie, etiku, regionálnu výchovu, výtvarnú výchovu, rytmiku, kreatívne písanie a pod. Knižnica vytvára priestor pre neformálne vzdelávanie zastrešovaním komunitných podujatí ako Knižný klub, biblioerapeutické stretnutia, vyučovanie angličtiny pre seniorov, muzikoterapiu, Literárny klub Generácia a pod.

Pre všetky vekové kategórie organizuje **Miestna knižnica Petržalka** ročne okolo 800 podujatí zameraných na popularizáciu literatúry, ekologickú a enviromentálnu výchovu, kritické myslenie, etiku, regionálnu výchovu, výtvarnú výchovu, rytmiku, kreatívne písanie a pod. Knižnica vytvára priestor pre neformálne vzdelávanie zastrešovaním komunitných podujatí ako Knižný klub, biblioerapeutické stretnutia, vyučovanie angličtiny pre seniorov, muzikoterapiu, Literárny klub Generácia a pod.

Zoznam najväčších podujatí, ktoré sa realizujú pravidelne:

- **Dni Petržalky** –Multižánrový festival pre Petržalčanov, vystúpeniami mnohých umelcov, petržalskej mládeže a seniorov, sprievodný program v spolupráci so športovými klubmi, občianskymi združeniami, školami, vrátane stánkov s občerstvením.
- **Oslobodenie Petržalky** – koná sa pravidelne v prvý týždeň v apríli na počesť oslobodenie Petržalky od nemeckej okupácie počas II. svetovej vojny;
- **Bratislavský majáles** – organizovaný v prvý májový týždeň na Tyršovom nábreží;
- **Pietna spomienka na vojakov z II. svetovej vojny** – koná sa každoročne 1. novembra na Vojenskom cintoríne v Kopčanoch, kde si prídu vojakov uctiť nielen občania, ale aj veľvyslanci, vojenský pridelení ambasád, kultúrnych inštitútov zahraničných veľvyslanectiev aj zástupcovia petržalských cirkví, samosprávy, ministerstiev a iní;
- **Výročie obliehania Bratislavy Napoleonom** – podujatie je organizované BSK v Sade Janka Kráľa na Tyršovom nábreží, kde sa koná rekonštrukcia bitky z roku 1809;
- **Súťaž dobrovoľných hasičov** O putovný pohár starostu Petržalky;
- **Seniorfest** – kultúrne, spoločenské a športové podujatia pre petržalských seniorov;
- **Petržalské vianočné trhy** – spojené s víkendovými kultúrnymi programami hudobných skupín, folklórnych súborov a cirkevných zborov, trhy sú organizované na Námestí republiky počas adventného obdobia;
- **Projekt Vianočná Petržalka** – kultúrne a charitatívne podujatia v zariadeniach MČ;
- **Petržalský Majáles** – májový event určený petržalskej verejnosti, s dôrazom na seniorov;
- **Večer autentického folklóru** – pravidelné večery prezentujúce folklórne súbory z rôznych regiónov;
- **Folklórne zrkadlenie** – pravidelné dvojkoncerty folklórnych súborov z celého Slovenska ;
- **Livin' blues** – medzinárodný festival bluesovej hudby;
- **Pet Jazz** – druhý najstarší jazzový festival na Slovensku;
- **Folk blues session**- žánrový hudobný festival;
- **POP-HIT** – súťaž mladých speváckych talentov;
- **Teplákový bál** – každoročné kultúrno-spoločenské podujatie s hudobnou skupinou Lojzo;
- **Momentum musicum** – cyklus koncertov vážnej hudby;
- **Na palube jednorožca** – každoročný celodenné podujatie a rozlúčka s letom v Sade Janka Kráľa;

- **Petržalská Baretka** – celoslovenské podujatie;
- **Keby všetky Bandy sveta** – cyklus koncertov v žánri world music;
- **Petržalské súzvuky Ferka Urbánka** – celoslovenská literárna súťaž,
- **Týždeň slovenských knižníc**- tradičné marcové podujatie,
- **Osobnosť Petržalky**,
- **Petržalský maškarný ples**,
- **Talent Prahy 5 (účasť umelcov z Petržalky)**.

Artkino za zrkadlom v DK Zrkadlový háj a Kino Lúky v DK Lúky :

KZP prevádzkuje dve kiná, Artkino za zrkadlom v DK Zrkadlový háj a Kino Lúky v DK Lúky. Nedávna výmena kinokresiel v Kine Lúky zavrášila proces modernizácie kín pod patronátom KZP. V súčasnosti obe kiná spĺňajú najnáročnejšie štandardy kinoexhibície, ktoré sa týkajú aj bezbariérového prístupu pre imobilných návštevníkov. Dramaturgia oboch kín je koncipovaná komplementárne. Artkino za Zrkadlom sa orientuje smerom k reflexívnemu divákovi s ambíciou prekonať pôsobenie v lokálnom rámci Petržalky rozšírením na región Bratislavy. Naopak, dramaturgia Kino Lúky je zameraná prevažne na mainstreamovú produkciu cielenú na petržalského diváka očakávajúceho v kultúre oddych a zábavu. Najväčšou výzvou do budúcnosti pre obe kiná predstavuje implementácia do komunitného spôsobu prevádzky, v ktorej sa aktivity kina prepájajú s ďalšími kultúrnymi a voľnočasovými aktivitami (návšteva knižnice, kaviarne, koncertu). Zavedenie komunitnej recepcie filmu je v súlade s myšlienkou kina ako pravidelného, celovečerného a kolektívneho kultúrneho vyžitia konaného vo vnútri danej komunity na jednom mieste, pôde kultúrneho domu posilnené ďalšími aktivitami. Túto úlohu majú naplňať najmä programy ako prehliadky dôležitých umeleckých filmov z festivalov (**Be2Can, Ozveny filmových festivalov**), alebo prehliadky zamerané na určitý atraktívny typ kinematografie (prehliadka severskej produkcie **SCANDI**), **Ladie's night** (predstavenia určené pre ženské publikum s voucherom pre konzumáciu bublinkového nápoja v kaviarni), detské predstavenia (kaviareň disponuje detským kútikom).

- **Artkino za zrkadlom** je s kapacitou 349 miest v súčasnosti najväčšie pravidelne prevádzkované kino v Bratislave. Kino zároveň spĺňa najvyššie štandardy technického vybavenia (digitalizácia v roku 2015) a komfortu nielen pre filmového diváka, ale aj pre návštevníka vyhľadávajúceho multimediálny obsah. Dramaturgia kina sa sústreďuje na predvádzanie najmä európskej artovej produkcie (člen siete kín **Europa Cinemas**) vrátane Slovenskej (**Domáca úroda**). V kinosále sa usporadúvajú nielen filmové, ale aj ďalšie multižánrové a intermediálne umelecké podujatia (ide najmä o prepojenie audiovizuálneho, hudobného, ale aj dramatického umenia). Do budúcnosti práve dôraz na prepojenie audiovizuálneho s hudobným obsahom by mal tvoriť jeden z dôležitých elementov inovácie.
- **Kino Lúky** disponuje najnovším a komfortným kinosedením poskytujúcim kinofilský zážitok aj pre imobilných divákov. Zároveň s kapacitou 196 miest a 10 miest pre imobilných divákov disponuje premietacím zariadením využívajúcim laserovú technológiu (digitalizácia a znovuoživenie v roku 2022), čo v súčasnosti predstavuje najvyšší stupeň kvality. Na rozdiel od Artkina za zrkadlom sa Kino Lúky chce v budúcnosti ešte viac zamerať na oslovenie spádovej oblasti Petržalky (vrátane oblasti Slnecník), čím prispôsobuje svoj program viac na mainstreamovú a žánrovú produkciu (**Klenoty žánrového kina**). K ťažisku dramaturgie Kina Lúky patria

aj premietania pre najstarších divákov (**Senior kino**). Ďalším dôležitým zámerom je posilnenie komunitných aktivít naviazaných navyše aj na detskú komunitnú záhradu, ktorá je súčasťou komplexu DK Lúky (Kino pre deti). Paralelne s hlavným zámerom pritiažnutia masového diváka sa rozvíja aj umelecká dramaturgia s osvetovou ambíciou využívať filmovú schopnosť reflektovať spoločenskú realitu uvádzaním aktuálnych dokumentárnych diel s naviazanou diskusiou (dokumentárne pondelky s Ludwigom Baginom), prípadne ďalších filmov opatrených lektorským úvodom.

Kultúrne pamiatky a umelecké diela

Na území MČ Bratislava-Petržalka sa nachádza 15 objektov so štatútom Národnej kultúrnej pamiatky. „Pamätná tabuľa mosta sovietskej armády“ bola odcudzená a fyzicky zničená. V roku 2015 pribudlo medzi kultúrne pamiatky Depo tzv. Viedenskej električky – Depo Kopčany, ktoré bolo vybudované ešte v období Rakúsko-Uhorska a kde prebiehala výmena lokomotív kvôli zmene napájacieho napäťového systému.

V lokalite Matador sa nachádza technicky a historicky cenná budova bývalej Uhorskej továrne na smaltované a kovové výrobky v Petržalke. Nové stavby smaltovne, postavené v prvom desaťročí 20. storočia, sa zachovali dodnes a sú dielom žitavského architekta Heinricha Ziegera (1873 – 1943). Shedové stavby, kde sa morili nádoby, si dodnes zachovali svoju typickú ozubenú siluetu. Ich strešné pásové okná dodávajú do interiéru požadované severné osvetlenie, ktoré je najvhodnejšie pre pracovné prostredie. Unikátne dvojhalie v sebe spája moderné železobetónové staviteľstvo s harmóniou tehlovej fasády, ktorá má na tomto území charakteristickú žltú farebnosť. Na Kopčianskej ulici sa nachádza budova – vila riaditeľa továrne Sphinx, Herknera.

Národné kultúrne pamiatky na území MČ Bratislava-Petržalka:

- Mostný nájazd, Starý most (Františka Jozefa I.),
- Mýtny domček Petržalka, Starý most (Františka Jozefa I.),
- Kostol Povýšenia sv. Kríža, Daliborovo námestie 1,
- Pomník obetiam holokaustu a masový hrob židovských obetí, Hrobárska ulica,
- Dom riaditeľa smaltovne, Kopčianska ulica 6,
- Mestský park, Sad Janka Kráľa,
- Gotická veža, Sad Janka Kráľa,
- Pomník so sochou Janka Kráľa, Sad Janka Kráľa,
- Pamätná tabuľa mosta sovietskej armády, Tyršovo nábregie,
- Divadlo Aréna, Viedenská cesta 10,
- Vodárenská veža, Viedenská cesta,
- Dom strojnika vodárenskej veže, Viedenská cesta 8,
- Nemecký veslársky klub Donau, Viedenská cesta 22,
- Slovenský veslársky klub, Viedenská cesta 24,
- Depo Viedenskej električky, Kopčianska ulica,
- Most SNP.

Okrem národných kultúrnych pamiatok sa na území MČ Bratislava-Petržalka zachovali aj ďalšie fragmenty výstavby tzv. starej Petržalky. Ako príklad môžeme uviesť budovu pôvodného zájazdového hostinca Leberfinger na Viedenskej ceste, v ktorom od roku 1948 sídlilo učňovské stredisko kominárov a od roku

1998 v ňom opäť sídli reštaurácia. V miestnej časti Dvory, v lokalite ohraničenej priemyselným areálom Matador a petržalským cintorínom, na uliciach Dargovská, Kubínska, Nábřežná, Goralská a Hrobárska, sa zachovala lokalita s pôvodnými rodinnými domami, teda zástavbou, aká tvorila Petržalku pred vybudovaním sídliska.

Počas budovania nového sídliska v 70-tych a 80-tych rokoch 20. storočia bola prijatá legislatíva, upravujúca povinnosť zabezpečiť financovanie umeleckých diel, ktoré sa stali neoddeliteľnou súčasťou architektúry a verejného priestoru. Prvky a témy diel boli v podstate určené a zobrazovali rôzne motívy holubíc, práce a kvetov, napríklad postmoderné plastiky, stĺporadia a reliéfy od Michala Studeného, sochy a plastiky Jozefa Jankoviča či Jána Korkoša a iných. Diela umelcov je možné nájsť vo vnútroblokoch sídliska, na fasádach verejných a obytných budov alebo na verejných priestranstvách a námestiach. Mnohé umelecké diela sú v nevyhovujúcom stave a vyžadujú čiastočné opravy či rekonštrukcie, v súčasne platnej legislatíve, spôsobe financovania hlavného mesta a mestských častí, ich kompetencií ku kultúrnym pamiatkam, nedoriešených vlastníckych vzťahov ako aj vlastníctva autorských práv, je to veľmi zložitá a nedoriešená interdisciplinárna problematika.

Výrazným prvkom výtvarného dotvorenia sídliska boli monumentálne maľby na bočných fasádach ôsmych terasových domoch (Fedinova, Markova, Romanova, Osuského, Nám. hraničiarov, Vígľašská a Dolnozemska). Tieto maľby plnili okrem estetickú aj orientačnú funkciu, v súčasnosti sú maľby ukryté pod fasádami domov, ktoré prešli zatepľovaním. Jedinú impozantnú maľbu, „Mier“ podľa pôvodného Porubčinovho návrhu, sa podarilo obnoviť, vďaka občianskej iniciatíve, koncom roka 2015 na pôvodnom mieste na Osuského ulici pred Domom kultúry Zrkadlový háj.

Niektoré prvky boli obnovené ako napr. rekonštrukcia Stromu života od Antona a Olgy Vrankových na Furdekovej (2019) a preliezačky Mušle od Alexandra Bilkoviča pri Veľkom Draždiaku (2020).

Ďalšie pamiatky na území Petržalky:

- Línia petržalského opevnenie,
- Priemyselný areál Petržalka,
- Petržalský cintorín,
- Cintorín vojakov z 2.sv. vojny,
- Umelecké diela vo verejnom priestore od významných autorov,
- “Zachované budovy z obdobia starej Petržalky” (Zdravotné stredisko na Záporožskej, Pavilonová škola na Záporožskej, Gymnázium Einsteinova, Budova súkromného gymnázia Mercury na Zadunajskej, ZUŠ na Daliborovom nám....)
- Budovy “novej Petržalky” (Centrum Ovsíšte, Technopol, Železničná stanica, Evanjelický kostol na Strečnianskej, DK Zrkadlový háj...).

V roku 2022 prešla obnovou Holubica mieru. Na území MČ Bratislava-Petržalka sú prítomné **pamiatky vojenskej histórie**. Jednou z nich je vojenský cintorín na Kopčianskej ulici, z roku 1916, na ktorom je pochovaných 331 vojakov bojujúcich v I. svetovej vojne. Cintorín od konca II. svetovej vojny chátral, pretože sa nachádzal v hraničnom pásme a nebol prístupný pre verejnosť. Na základe občianskej iniciatívy bol cintorín zrekonštruovaný z financií, ktoré poskytlo hlavné mesto SR a Slovenská republika. Historicky cenným prvkom na území MČ Bratislava-Petržalka je **system pohraničného opevnenia**, tvorený 15 ťažkými objektmi (pevnosť – pechotný zrub).

Ako prvý bol zrekonštruovaný bunker s označením B-S 8, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti vojenského cintorína na Kopčianskej ulici. Fotoreportér M. Košírer, ktorý stál za iniciatívou rekonštrukcie blízkeho cintorína, inicioval aj založenie občianskeho združenia, v rámci ktorého bol následne svojpomocne zrekonštruovaný bunker B-S 8 a v súčasnosti je takmer v pôvodnom stave s expozíciou v interiéri. Po vzore rekonštrukcie bunkru B-S 8 sa rad dobrovoľníkov a občianskych združení rozšíril, a následne bolo po dohode s Ozbrojenými silami SR, prístupné k rekonštrukcii ďalších bunkrov. V súčasnosti sú zrekonštruované bunkre B-S 4, B-S 6 a B-S 8 prístupné verejnosti.

K ďalším pamätihodnostiam patrí:

- Pamätník 497 obetiam, ktoré boli nájdené v masovom hrobe pri petržalskom cintoríne. Pamätník v tvare kamennej mohyly bol na petržalskom cintoríne odhalený 8. júna 1958 a každoročne sa pri ňom organizuje stretnutie za účasti zástupcov židovskej náboženskej obce.
- Pamätník obetiam 1. svetovej vojny, dobrovoľných hasičov na petržalskom cintoríne.

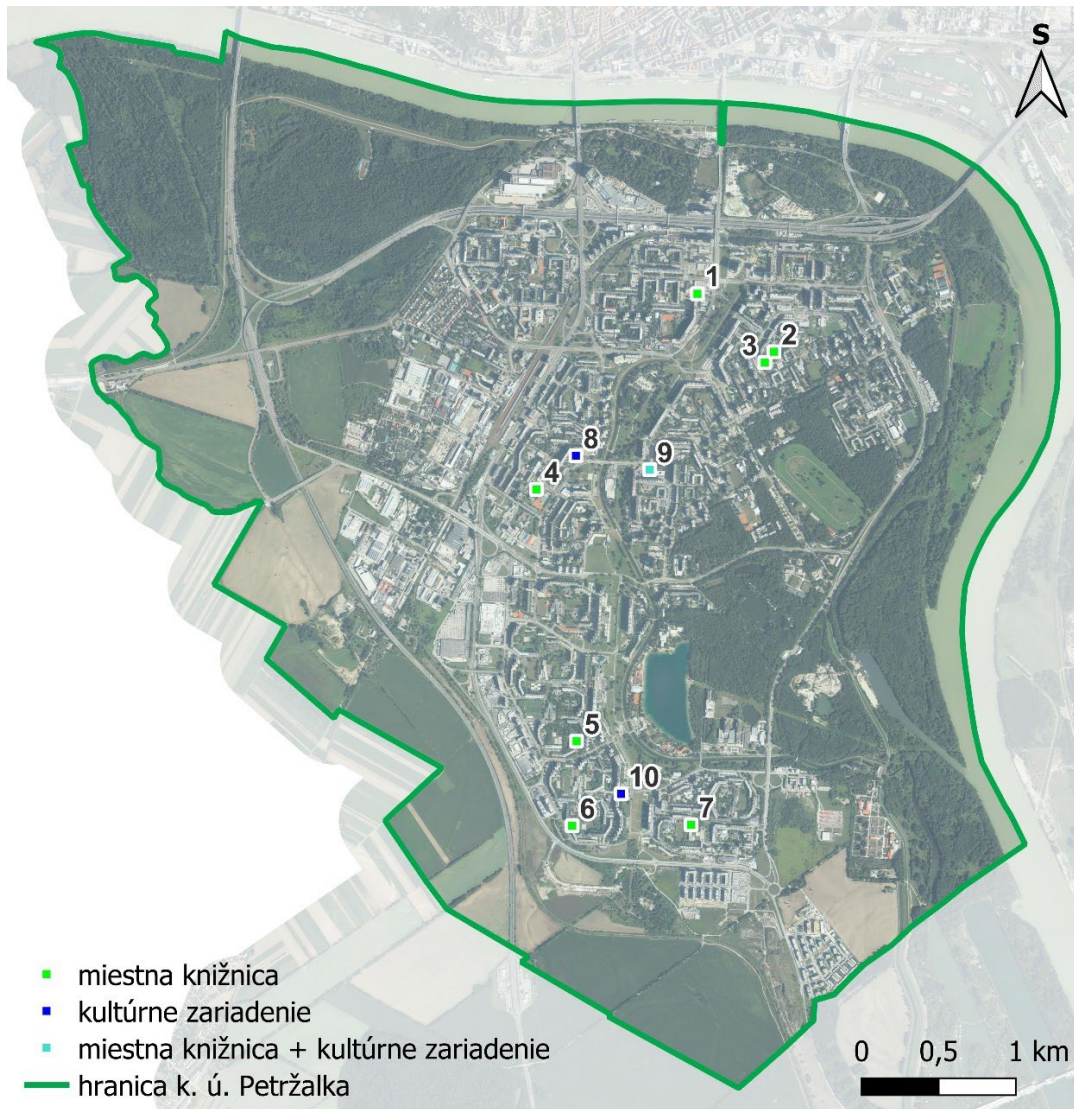
K zachovávaní pamiatok vojenskej histórie významne prispieva aj občianske združenie **Múzeum Petržalského opevnenia**, ktoré spája fanúšikov vojenskej histórie, Československého opevnenia, zbraní a vojenskej techniky. Hlavným cieľom tohto združenia je rekonštrukcia Československého opevnenia v Petržalke a Bratislave, sprístupnenie piatich jeho objektov vo forme múzea, organizácia rôznych podujatí rekonštruujúcich historické udalosti viažuce sa k pohraničiu a k objektom Československého opevnenia, organizácia výstav vojenskej techniky, zbraní, vojenských vozidiel a iných podobných prvkov spojených s vojenskou históriou. V roku 2015 tomuto občianskemu združeniu udelila Redakčná rada Revue pre kultúrne dedičstvo Pamiatky a múzeá spoločne s jeho vydavateľmi Slovenským národným múzeom a Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky výročnú cenu za dlhodobý projekt Bunker B-S 4, **Múzeum československého opevnenia**, čo je významnou cenou za najvýznamnejšie aktivity z oblasti ochrany nášho kultúrneho dedičstva.

Medzi ďalšie významné pamiatky vojenskej histórie, ktoré sa zachovali v MČ Bratislava-Petržalka, patria protinapoleonské valy okolo Sadu Janka Kráľa, ktoré každým rokom chodia obdivovať účastníci rekonštrukcie bojov roku 1809, ďalej káblové studne z rokov 1936 – 1938, tri protitankové steny z rokov 1944 – 1945, ktoré boli budované ako súčasť Juhovýchodného valu nacistickým Nemeckom.

Niektoré OZ, ktoré sú aktívne ochrane, dokumentácii a šírení poznatkov hmotného kultúrneho dedičstva, prípadne inak verejne angažované: okrem **Múzeum petržalského opevnenia (B-S 4)**, OZ **Zachráňme petržalské bunkre (B-S 8)**, OZ **B-S 6 Vrba**, OZ **Petržalský okrásľovacie spolok**, OZ **Konduktor**, OZ **Krásy terasy**.

V roku 2022 mestská časť Bratislava-Petržalka spustila mapový portál, ktorý nájdu obyvatelia na adrese <https://mapy-petrzalka.hub.arcgis.com/> Bratislava-Petržalka, aplikácia umožňuje interaktívne prelínanie ortofotomáp a vybraných historických máp na území mestskej časti Bratislava-Petržalka. Zobrazuje kultúrne zariadenia a miestne knižnice a tiež umelecké diela a pamätníky, historické budovy, národné kultúrne pamiatky a vojenské objekty v mestskej časti Bratislava-Petržalka.

Mapa 12 Kultúrne zariadenia na území mestskej časti

Zdroj: Miestna knižnica Petržalka, Kultúrne zariadenia Petržalky, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

Číslo popisku mapy vyššie	Názov zariadenia
1	Miestna knižnica Petržalka, Vavilovova 24 a Vavilovova 26
2	Miestna knižnica Petržalka, Haanova 37
3	Miestna knižnica Petržalka, Furdekova 1
4	Miestna knižnica Petržalka, Prokofievova 5
5	Miestna knižnica Petržalka, Lietavská 16
6	Miestna knižnica Petržalka, Vyšehradská 27
7	Miestna knižnica Petržalka, Turnianska 10
8	CC Centrum, Jiráskova 1
9	Miestna knižnica Petržalka a Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3
10	Dom kultúry Lúky, Vígfašská 1

B.1.2.8 Občianska vybavenosť

B.1.2.8.1 Zdravotníctvo

Aj na základe analytických výsledkov Stratégie rozvoja zdravotnej starostlivosti Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2022-2026 (pracovná verzia, február, 2022) môžeme konštatovať, že z hľadiska zdravotníctva je na území mestskej časti k dispozícii významná kapacita vytváraná najmä nemocnicami. Celkovo sa tu nachádzajú dve nemocnice, a to Nemocnica sv. Cyrila a Metoda a súkromná Nemocnica s poliklinikou Medissimo. Ďalej sa v okrese nachádza celkovo 7 polikliník, resp. zdravotných stredísk (Záporožská; Fedinova; Strečnianska; Šustekova; SI Medical, s.r.o.; Pneumomed, s.r.o. a Euromedix, a.s.).

„Mestská časť Bratislava-Petržalka sa teda vyznačuje dobrou koncentráciou zdravotníckej infraštruktúry (2 nemocnice a 7 polikliník). Obdobná situácia je aj v oblasti ambulantných zariadení. Na území Petržalky však dlhodobo absentuje detská ambulancia pohotovostnej služby ako aj zubno-lekárska pohotovostná služba.“

Tabuľka 25 Dostupnosť zariadení poskytujúcich ambulantnej pohotovostnej služby pre MČ Bratislava–Petržalka

Názov poskytovateľa (ambulancie)	Ulica poskytovania	Okres miesta prevádzkovania	Pokrytie
APS pre dospelých			
MED STAR, s.r.o.	Strečnianska 13	Bratislava V	Bratislava V a IV
APS pre deti a dorast			
Národný ústav detských chorôb	Limbová 2643/1	Bratislava III	Bratislava I, II, III, IV, V, Senec
Zubno–lekárska pohotovostná služba			
DENTA Group, s.r.o.	Drieňová 80/38	Bratislava II	Bratislava I, II, III, IV, V, Malacky, Pezinok, Senec

Zdroj: e-vuc.sk a Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v BSK na roky 2022 – 2026; 2022

Na území Petržalky je dostupná (nepretržite) aj ústavná pohotovostná služba v rámci Univerzitnej nemocnice Bratislava – sv. Cyrila a Metoda, Antolská 11. Je to jedna z troch ústavných pohotovostných služieb dostupných v rámci územia mesta Bratislava (okrem Antolskej sa centrálné príjmy nemocníc nachádzajú v Ružinove, Ružinovská 6 a na Kramároch, Limbová 5).

Tabuľka 26 Ambulancie na území MČ podľa ŠÚ SR

ambulancia	2021	2011	2001
praktický lekár pre dospelých	32	28	34
praktického lekára pre deti a dorast	23	31	37
stomatológ	58	58	53
gynekológ	20	18	7
lekár špecialista	254	201	118

Zdroj: DATAcube 2022

„Aj na základe dostupných údajov môžeme konštatovať mierne zhoršenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti, ktoré je spôsobené znížením počtu niektorých typov ambulancií (praktický lekár pre dospelých a praktického lekára pre deti a dorast).“

Pri porovnaní v rámci územia Bratislavy môžeme konštatovať, že počet ambulancií je relatívne (v prepočte na obyvateľa) nízky. Najvyššia koncentrácia ambulancií pre dospelých je na území mestských častí Bratislava-Staré Mesto a Ružinov (približne po 50 ambulancií).

Na základe posledných údajov Štatistického úradu SR pripadalo na Slovensku v priemere 2 146 obyvateľov na praktického lekára (2056 ambulancií), 1065 detí a mládeže na praktického lekára pre deti a dorast a 2 394 obyvateľov na zubného lekára (2276 ambulancií). K 1. 1. 2021 v MČ Bratislava–Petržalka bolo približne 2 779 obyvateľov na praktického lekára (32 ambulancií), 1061 detí a mládeže na praktického lekára pre deti a mládež a 1 965 obyvateľov na zubného lekára (58 ambulancií).

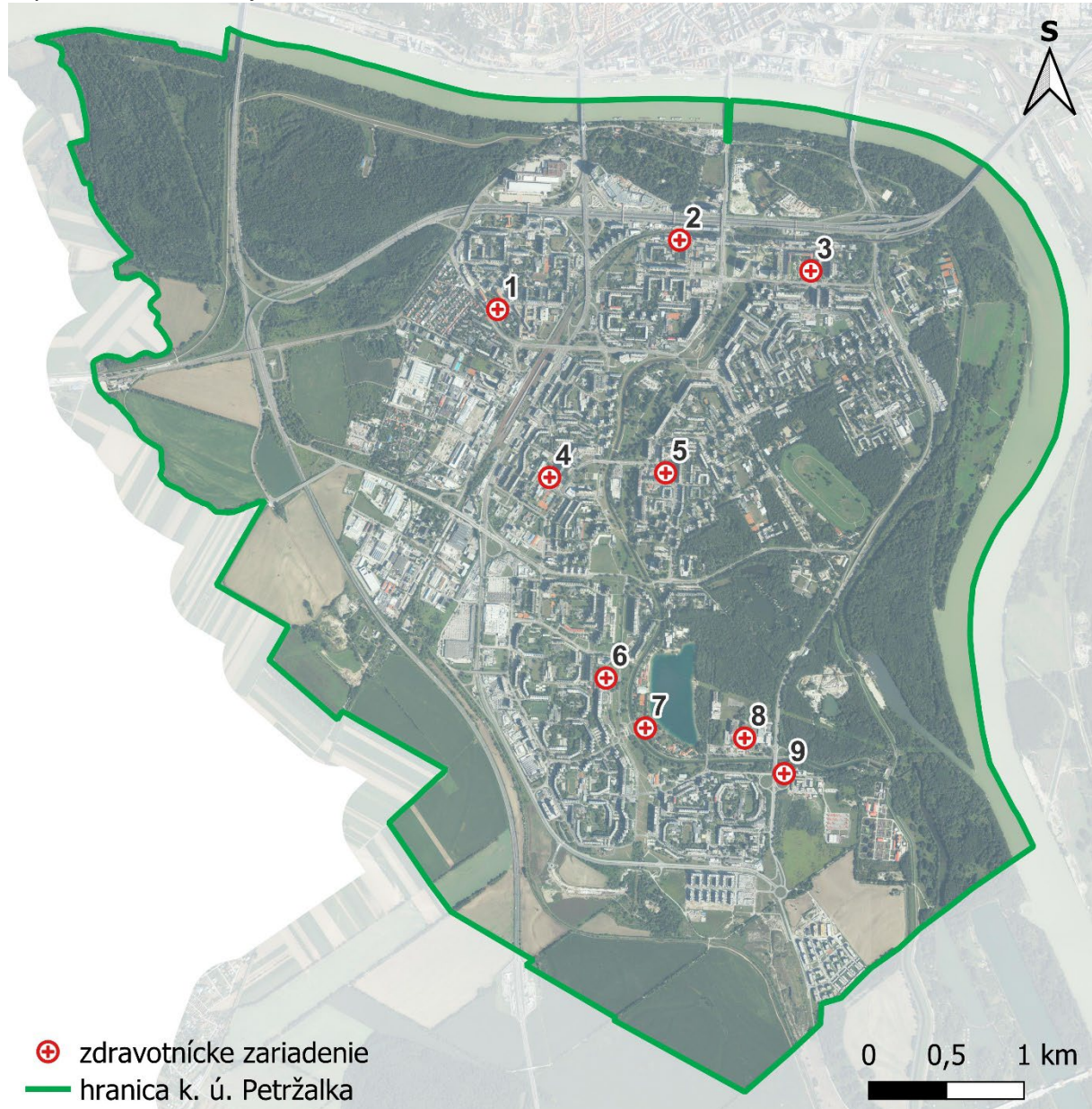
Čo sa týka lekárenskej starostlivosti, podľa údajov ŠÚ SR sa ku koncu roku 2021 nachádzalo na území MČ Bratislava–Petržalka 32 lekární s rovnomerným geografickým rozmiestnením. Počet lekární má, v rámci mestskej časti, ale aj celého kraja, rastúci trend. V rámci územia Bratislavy je najviac lekární (resp. výtajní zdravotníckych pomôcok) lokalizovaných na území II. a III. bratislavského okresu.

„Ohrozením do budúcnosti je starnutie obyvateľstva a rastúca záťaž zdravotníckeho systému. Zatiaľ čo v roku 2021 bol podiel osôb starších ako 65 rokov na úrovni 19,4 %, už v roku 2030 sa očakáva, že podiel osôb v tejto vekovej kategórii bude v okrese na úrovni 24,9 %.⁵“

---

⁵ Zdroj: Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v BSK na roky 2022 – 2026, BSK 2022

Mapa 13 Zariadenia zdravotnej starostlivosti na území MČ v roku 2022

Zdroj: referát krízového riadenia, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

Číslo popisku z Mapy	Názov zariadenia s adresou
1	Zdravotné stredisko Záporožská, Záporožská 12
2	Sportclinic, Černyševského 14
3	Poliklinika Šustekova, Šustekova 2
4	Zdravotné stredisko Fedinova, Fedinova 9
5	Zdravotné stredisko Rovniankova, Rovniankova 1
6	Poliklinika Strečnianska, Strečnianska 13
7	Nemocnica s poliklinikou Medissimo, Tematínska 5A
8	Nemocnica svätého Cyrila a Metoda, Antolská 11
9	Poliklinika Betliarska, Betliarska 17

B.1.2.8.2 Školstvo

Oblasť školstva predstavuje jednu z najvýznamnejších oblastí, ktoré zabezpečuje priamo miestna samospráva, teda mestská časť, či už prostredníctvom originálnych alebo prenesených kompetencií (jedná sa najmä o materské školy a základné školy).

„Takmer $\frac{3}{4}$ z celkových kapacít v rámci materského a základného školstva, na území Petržalky, zabezpečuje mestská časť“.

MČ ma vo svojej správe 27 MŠ. Celkovo sa však na území MČ nachádzalo (ku koncu roku 2022) až 44 zariadení typu materská škola (veľká časť má súkromného zriaďovateľa). V školskom roku 2022/2023 navštevovalo materské školy (na území Petržalky) spolu 4 157 detí, ktoré sa učili v 200 triedach (podľa údajov CVTI). Z celkového počtu detí bolo 1 393 detí v rámci povinného predprimárneho vzdelávania. Treba poznamenať, že približne $\frac{3}{4}$ kapacít pokrývali MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Petržalky.

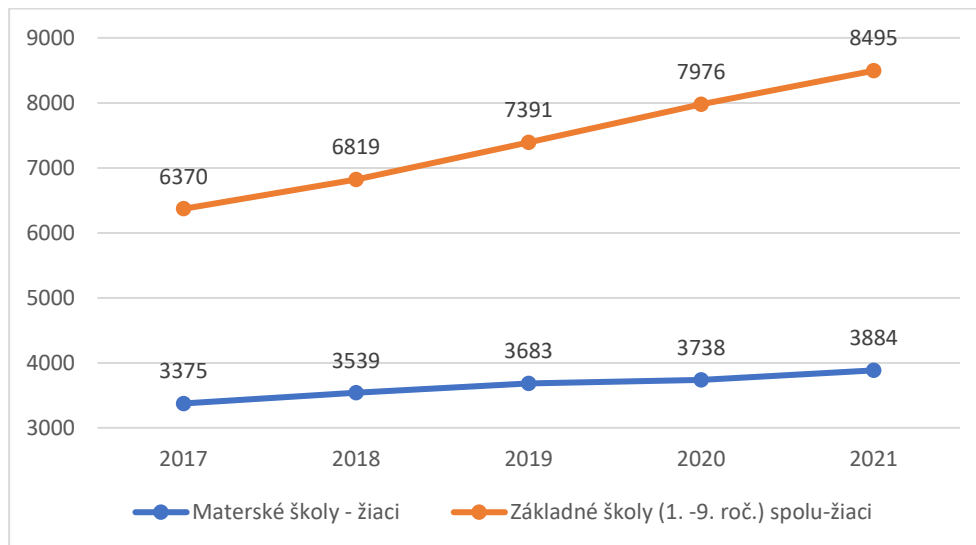
Mestská časť Bratislava-Petržalka zvyšuje kapacitu prebudovaním existujúcich priestorov materských škôl od roku 2008. V roku 2019 začala systematicky pracovať najmä na uvoľnení školníckych bytov, za účelom ich prestavby na nové triedy. Za účelom zvýšenia vybavenosti MŠ mestská časť plánuje v období rokov 2023 – 2025 vybudovať telocvičnice na 11 MŠ formou nadstavby na budove.

Čo sa týka ZŠ, tak MČ má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 11 ZŠ. Celkovo sa však na území MČ nachádzalo (ku koncu roku 2022) až 27 zariadení typu základná škola (veľká časť má súkromného zriaďovateľa). V školskom roku 2022/2023 navštevovalo základné školy (na území Petržalky) spolu 9 290 žiakov, ktorí sa učili v 415 triedach (podľa údajov CVTI). Treba poznamenať, že približne 70 % kapacít pokrývali ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Petržalky.

K jednotlivým školám prislúchajú aj pomerne rozsiahle športoviská, ktoré postupne prechádzajú modernizáciou. Avšak úroveň niektorých nereflektuje aktuálnym požiadavkám na spôsob realizácie športových a voľnočasových aktivít ako aj požiadavkám z hľadiska bezpečnosti. Viac aj v časti venujúcej sa športu a voľnočasovým aktivitám.

Počet detí v MŠ ako aj počet žiakov v ZŠ má stúpajúcu tendenciu. Celkový počet detí v MŠ stúpol za posledných 5 rokoch až o približne 15 % (509 detí). Celkový počet žiakov v ZŠ stúpol za posledných 5 rokoch až o približne 33 % (2 125 žiakov). Počet tried v MŠ stúpol o 21 triedy (z 90 tried v roku 2015 na 111 tried v roku 2020) a ZŠ stúpol o 27 triedy (z 179 tried v roku 2015 na 206 tried v roku 2020).

Graf 8 Počet detí / žiakov v materských a základných školách na území m. č. Bratislava–Petržalka

Zdroj: ŠÚ SR, databáza DATAcube, 04/2023

„Vývoj počtu detí a žiakov navštevujúcich MŠ a ZŠ neustále stúpa. V rámci ZŠ je tak každoročný nárast o približne 500 žiakov. Čo sa týka MŠ je tento nárast približne na úrovni 150 až 200 detí.“

Treba poznamenať, že dlhodobo takmer 3/4 žiakov MŠ navštevuje zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ, zhruba 21 % cirkevné MŠ a zvyšok tvoria súkromné školy. Obdobné výsledky vykazuje aj základné školstvo kde dlhodobo približne 70 % žiakov ZŠ navštevuje štátne zariadenia, zhruba 18 % cirkevné ZŠ a zvyšok tvoria súkromné školy.

Tabuľka 27 Počet detí a tried v materských školách na území m. č. Bratislava–Petržalka

rok	Materské školy				Základné školy			
	Školy	Triedy	Zapísané deti	priemerný počet detí na 1 triedu	Školy	Triedy	Zapísaní žiaci	priemerný počet žiakov na 1 triedu
2017	36	159	3375	21,2	17	309	6370	20,6
2018	37	166	3539	21,3	17	324	6819	21,0
2019	38	172	3683	21,4	17	339	7391	21,8
2020	39	176	3738	21,2	19	365	7976	21,9
2021	40	185	3884	21,0	20	393	8495	21,6

Zdroj: ŠÚ SR, databáza DATAcube, 4/2023

Napriek neustále narastajúcemu počtu detí a žiakov v MŠ a ZŠ sa darí mestskej časti dosahovať uspokojivý počet detí/žiakov na 1 triedu, a to vďaka neustálemu navyšovaniu kapacít škôl (najmä materských škôl). Lepšie sú na tom aktuálne kapacity ZŠ v porovnaní s kapacitami MŠ.

„V priemere pripadalo v roku 2021 necelých 22 žiakov na 1 triedu ZŠ a približne 21 detí na 1 triedu MŠ. Počet žiakov a detí na jednu triedu v ZŠ, resp. v MŠ je teda v MČ Bratislava–Petržalka prijateľný.“

Budúci dopyt po miestach v materských a základných školách

Dopyt po kapacitách materských škôl ovplyvňuje najmä počet narodených detí s trvalým pobytom na území MČ. Aj z nasledovnej tabuľky je zrejmé, že tento počet je, v ostatných 3 rokoch, kontinuálne na úrovni okolo 1200 až 1300 detí.

Tabuľka 28 Počet obyvateľov podľa vekových skupín v MČ Bratislava-Petržalka v rokoch 2017 až 2022

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Spolu	113215	113377	104376	104174	102982	103190
4 roky alebo menej	6135	6385	6633	6734	6653	6546
2 rokov alebo menej	3658	3780	3957	4136	4176	4125
Od 3 do 5 rokov	3729	3882	3883	3822	3598	3549
Nula rokov	1211	1275	1272	1321	1398	1436
Od 1 do 4 rokov	4924	5110	5361	5413	5255	5110

Zdroj: ŠÚ SR, databáza DATAcube, 04/2023

Prognóza vývoja počtu obyvateľov s povinnosťou absolvovania primárneho vzdelávania s trvalým pobytom v Petržalke

Na základe evidencie obyvateľstva podľa trvalého bydliska vedenej Ministerstvom vnútra SR k 20.1.2022 bol vypočítaný počet obyvateľov, ktorí k dátumu 31. 8. 2022 budú vo vekovej kategórii 6 – 14 rokov (tabuľka nižšie), teda vo veku zodpovedajúcej povinnej školskej dochádzke a tiež bol vypočítaný počet obyvateľov v „školopovinnom“ veku pri zohľadnení odkladu nástupu na primárne vzdelávanie (nasledujúca tabuľka), pričom bolo uvažované, že odklad, na základe údajov z predchádzajúcich rokov), sa týka asi 10 % populácie.

Tabuľka 29 Počet obyvateľov v MČ Bratislava-Petržalka s trvalým pobytom podľa veku (dosiahnutým k 31.8.2022)

	0	1	2	3	4	5	6	7	8
MČ Bratislava-Petržalka	500*	1 262	1 298	1 297	1 295	1 327	1 260	1 225	1 173
	9	10	11	12	13	14	>15	Spolu	
MČ Bratislava-Petržalka	1 161	1 098	982	947	909	857	100 390	116 981	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z Evidencie obyvateľov vedená MV SR, k 20.1.2022

*Pozn.: obyvatelia vo veku 0 rokov predstavujú časť obyv., ktorí sa narodili v období 1.9.2021 – 20.1.2022

Z uvedených údajov vyplýva, že za ostatných 14 rokov dochádzalo k rastu najmladšej zložky obyvateľstva. Tento trend sa v posledných 4 rokoch ustálil a prírastok najmladšej zložky ostáva nezmenený na pomerne vysokej úrovni.

Tabuľka 30 Vývoj počtu obyvateľov vo veku 6 – 14 rokov (vek dosiahnutý k 31.8.2022) na základe evidencie MV SR (k 20.1.2022)

Školský obvod	Školský rok						
	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29*
Budatínska 61	1 114	1 155	1 227	1 271	1 276	1 305	1 330
Černyševského 8	704	764	801	849	884	913	963
Dudova 2	943	977	969	976	974	968	962
Gessayova 2	618	638	654	666	681	678	684
Holíčska 50	1 227	1 309	1 382	1 473	1 555	1 626	1 642
Lachova 1	1 040	1 072	1 097	1 129	1 166	1 154	1 164
Nobelovo námestie 6	847	897	940	954	1 008	1 049	1 050
Pankúchova 4	715	728	733	727	731	715	734
Prokofievova 5	900	952	1 030	1 078	1 154	1 188	1 192
Tupolevova 20	420	453	471	489	503	500	520
Turnianska 10	931	986	1 008	1 044	1 039	1 027	999
Nezistené	153	151	156	162	163	175	190
SPOLU	9 612	10 082	10 468	10 818	11 134	11 298	11 431

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z Evidencie obyvateľov vedená MV SR, k 20.1.2022

* Pozn.: pre šk. rok 2028/29 boli (aliquotne) dopočítané údaje na základe údajov o počte obyv. narodených v období 1.9.2021 – 20.1.2022

Tabuľka 31 Vývoj počtu obyvateľov v školopovinnom veku (vek dosiahnutý k 31.8.2022) na základe evidencie MV SR (k 20.1.2022) pri zohľadnení odkladu

Školský obvod	Školský rok						
	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29*
Budatínska 61	1 110	1 151	1 220	1 267	1 276	1 302	1 327
Černyševského 8	700	758	797	844	881	910	958
Dudova 2	941	974	970	975	974	969	963
Gessayova 2	617	636	652	665	680	678	684
Holíčska 50	1 219	1 301	1 375	1 464	1 547	1 619	1 640
Lachova 1	1 036	1 069	1 095	1 126	1 162	1 155	1 163
Nobelovo námestie 6	842	892	936	953	1 003	1 045	1 050
Pankúchova 4	714	727	733	728	731	717	732
Prokofievova 5	893	947	1 022	1 073	1 146	1 185	1 192
Tupolevova 20	415	450	469	487	502	500	518
Turnianska 10	924	981	1 006	1 040	1 040	1 028	1 002
Nezistené	152	151	156	161	163	174	188
SPOLU	9 563	10 035	10 429	10 783	11 102	11 282	11 418

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z Evidencie obyvateľov vedená MV SR, k 20.1.2022

* Pozn.: pre šk. rok 2028/29 boli (aliquotne) dopočítané údaje na základe údajov o počte obyv. narodených v období 1.9.2021 – 20.1.2022

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že pri nulovom migračnom salde (obyvateľov vo vekovej kategórii 6 – 15 rokov) počet obyvateľov s povinným primárnym vzdelávaním sa bude v najbližších 7 rokoch permanentne zvyšovať, pričom z 9 612 (resp. 9 563) v šk. roku 2022/2023 narastie na 11 431 (resp. 11 418) v šk. roku 2028/2029, čo predstavuje nárast o takmer 20 %.

„Najvyšší relatívny nárast (pri súčasne zachovanom členení školských obvodov) sa prejaví v prípade ZŠ Černyševského, ZŠ Holíčska a ZŠ Prokofievova. Najväčší počet školopovinných obyvateľov bude pripadať na šk. obvod ZŠ Holíčska, ZŠ Budatínska, ZŠ Tupolevova, ZŠ Lachova a ZŠ Nobelovo námestie.“

Nová výstavba v Petržalke

Na území MČ sa očakáva pomerne masívna nová bytovej výstavby a to predovšetkým v zóne Slniečnice a okolí na juhu územia Petržalky. Nakoľko detailný výpočet počtu obyvateľov v novovybudovaných lokalitách by si vyžadoval podrobné preskúmanie plánovaného počtu bytových jednotiek, ako aj ich veľkostnú štruktúru podľa aktuálnej projektovej dokumentácie, ako aj zohľadnenie ďalších faktorov (kúpyschopnosť obyvateľstva, dostupnosť financovania bývania a pod.) pre účely tohto materiálu uvažujeme s nárastom počtu obyvateľov v tejto lokalite približne o 20 000 v období do 10 rokov. Pri zjednodušenom predpoklade identickej vekovej štruktúry, ako je v súčasnosti v Petržalke (8,22 % vekovej zložky 6 – 14 rokov) by počet obyvateľov vo veku 6 – 14 rokov (školopovinný vek) bol na úrovni približne 1 650.

Nové kapacity v základných školách v pôsobnosti mestskej časti

V priestoroch 4 ZŠ v zriaďovateľskej povinnosti MČ sa v súčasnosti nachádzajú aj priestory materských škôl. Najneskôr do začiatku šk. roku 2023/2024 sa uvažuje so zvýšením kapacít v budovách existujúcich MŠ a presunutím žiakov z MŠ pôsobiacich na ZŠ do týchto novovzniknutých priestorov. Následne by uvoľnené priestory v ZŠ mohli byť upravené a prispôsobené pre využívanie pre účely výchovno-vzdelávacieho procesu ZŠ. Podľa predpokladu (na základe obdobných realizácií) sa uvažuje, že z jednej triedy MŠ môžu v určitých prípadoch vzniknúť 2 triedy ZŠ, pričom náklady na rekonštrukciu 1 podlažia (2 triedy MŠ upravené na 4 triedy ZŠ) sa pochybujú na úrovni 80 000 Eur. V prípade ZŠ Gessayova, ZŠ Nobelovo námestie a ZŠ Tupolevova dispozično-priestorové usporiadanie existujúcich MŠ umožňuje vytvorenie rovnakého počtu tried ZŠ, ako je počet tried v MŠ prípadne 1 miestnosť využívanú ako učebňa (do 17 žiakov).

Prehľad ZŠ, v ktorých sa nachádza MŠ aj s uvedeným počtom tried a predpokladaným počtom nových tried pre ZŠ, resp. plánovaných nákladov je uvedený v tabuľke nižšie.

Tabuľka 32 Prehľad ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ BA-Petržalka s umiestnenou MŠ a možné zvýšenie kapacít ZŠ

Základná škola	Počet tried		Nová kapacita žiakov v ZŠ	Náklady na úpravu (Eur)
	MŠ	ZŠ		
ZŠ Gessayova	2	2	58	80 000
ZŠ Holíčska	2	4	116	80 000
ZŠ Nobelovo nám.	2	2	58	80 000
ZŠ Tupolevova	4	4	116	160 000
Spolu	10	12	348	400 000

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z MČ BA-Petržalka (Odd. školstva, Ref. investičných činností)

Celkovo by sa reorganizáciou a rekonštrukciou súčasných priestorov využívajúcich pre účely MŠ mohla navýšiť kapacita pre účely základných škôl o 12 tried, čo pri maximálnej obsadenosti 29 žiakov/trieda predstavuje 348 žiakov. Celkové finančné náklady sú odhadované vo výške 400 tis. Eur.

Ďalej, v niektorých budovách ZŠ sa v súčasnosti nachádzajú priestory, ktoré, nakoľko neboli využívané pre potreby ZŠ, sú poskytované formou prenájmu tretím stranám.

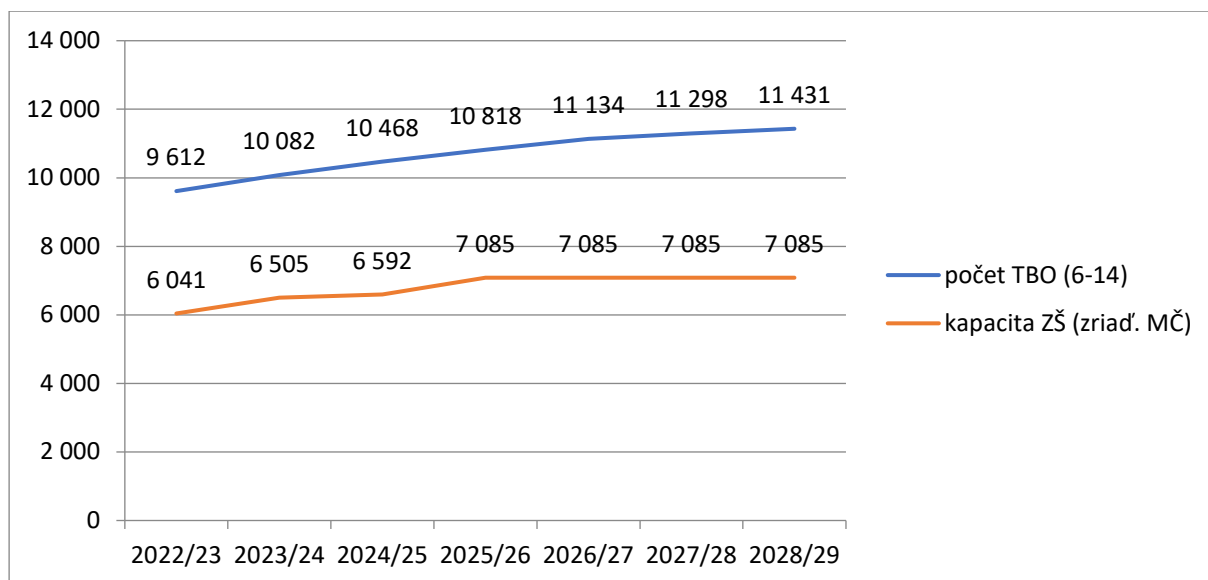
Pri navyšovaní kapacít v ZŠ je však potrebné zohľadniť aj kapacitné možnosti jedálne a telocviční, ktoré sú dimenzované na určitú kapacitu, resp. pri nadmernom navýšení kapacít ZŠ by bolo potrebné navýšiť aj kapacity uvedených priestorov.

Porovnanie vývoja školopovinných detí a existujúcich kapacít ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ

Ako je uvedené v texte vyššie (Prognóza vývoja počtu obyvateľov s povinnosťou absolvovania primárneho vzdelávania s trvalým pobytom v Petržalke) v období nasledujúcich šiestich rokov sa predpokladá nárast zložky obyvateľstva vo veku 6 – 14 rokov (povinná školská dochádzka) vychádzajúc z údajov o aktuálnom počte obyvateľov a ich vekovom zložení. V uvedenom vyjadrení nie je uvažované s prírastkom obyvateľstva na základe migrácie, ktorú však možno tiež predpokladať z dôvodu atraktívnosti územia hlavného mesta SR Bratislavy pre mladých obyvateľov, ktorý v meste ostávajú po absolvovaní VŠ, či sa sem sťahujú z dôvodu získania zamestnania. V uvedenom vyjadrení tiež nie je zakomponovaný prírastok obyvateľstva z dôvodu novej bytovej výstavby, ktorá výhľadovo počíta s nárastom viac ako 20 tisíc obyvateľov.

Očakávaný počet školopovinnnej zložky obyvateľstva je konfrontovaný s údajom o aktuálnom počte žiakov na ZŠ v zriaďovateľskej povinnosti MČ BA-Petržalka navýšený o počet získaný z titulu získania priestorov v existujúcich ZŠ, ktoré aktuálne nie sú využívané pre účely ZŠ.

Graf 9 Vývoj počtu TBO vo veku 6-14 a kapacity žiakov v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ BA-Petržalka

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z Evidencie obyvateľov vedená MV SR, k 20.1.2022 a MČ BA-Petržalka (Odd. školstva, Ref. investičných činností)

Z uvedeného vyplýva, že pri zachovaní súčasného stavu kapacity ZŠ, ktorých je zriaďovateľom MČ nebudú svojimi kapacitami pokrývať všetkých školopovinných obyvateľov, ktorí majú v Petržalke trvalý pobyt.

Stav škôl a školských zariadení

Ako pozitívum je potrebné uviesť, že v ostatných rokoch sa pomerne veľké finančné prostriedky venovali úprave MŠ aj ZŠ (najmä za účelom zvyšovania kapacít MŠ a úprav vnútorného vybavenia ako sú telocvične, toalety a kuchyne). Napriek tomu celkový implicitný dlh na stavbách základných škôl je odhadovaný na úrovni takmer 11 mil. eur a na budovách materských škôl na úrovni 8 mil. eur.

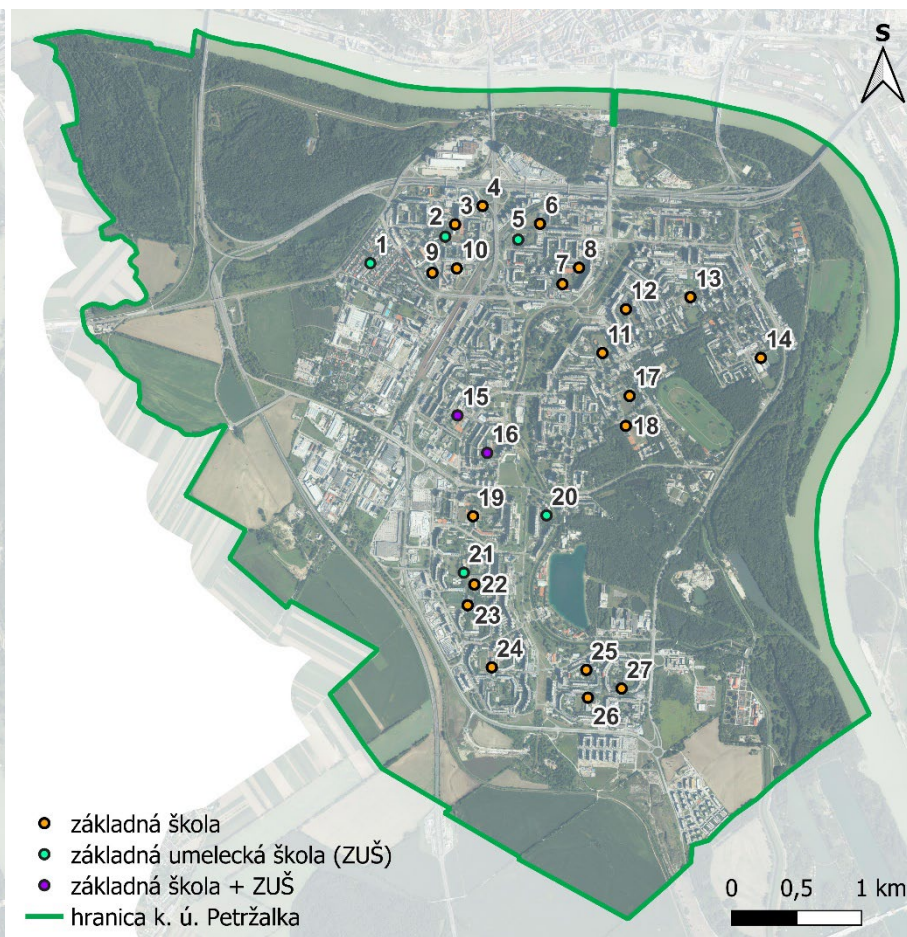
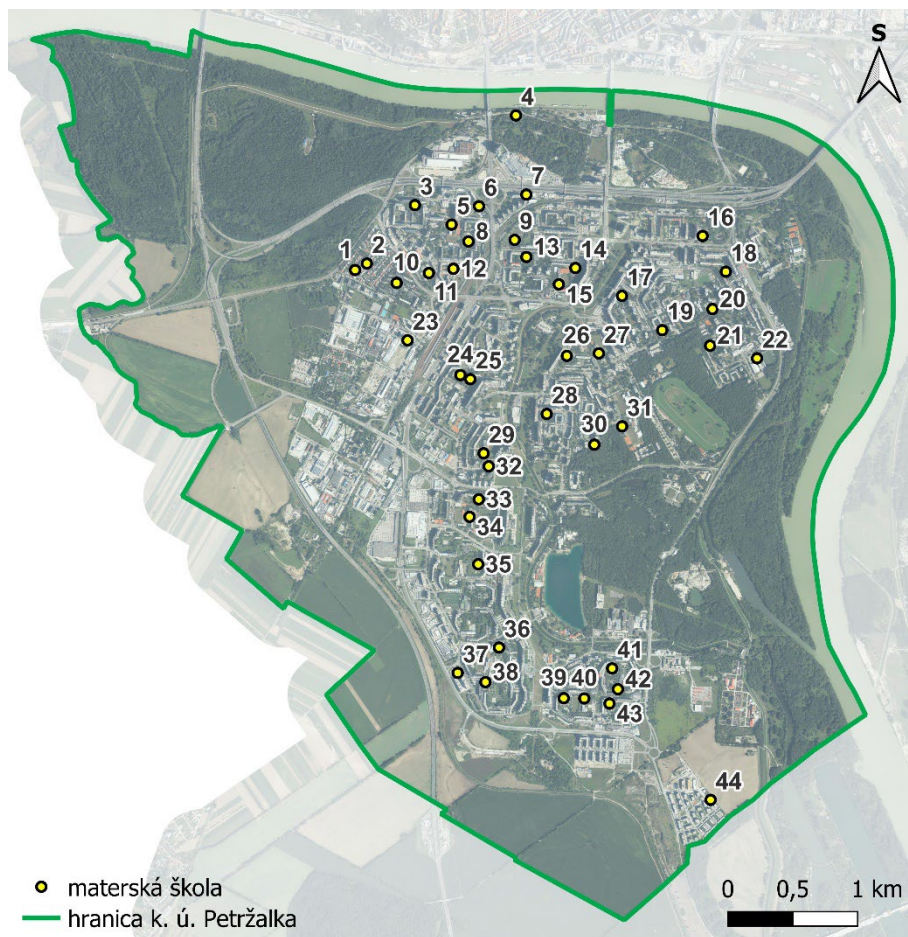
„Budovy viacerých základných aj materských škôl sú z dnešného pohľadu prevažne opotrebované a nespĺňajú aktuálne štandardy vybavenosti a energetickej efektívnosti a vyžadujú si nemalé investície.“

Lokalizácia MŠ aj ZŠ nadväzuje (historicky) na územie s najvyššou koncentráciou bytovej zástavby a obyvateľstva. V nových, rozvojových lokalitách však bude potrebné počítať s budovaním škôl a školských zariadení keďže tu dôjde aj k nárastu obyvateľstva (najmä mladšej zložky).

Aktuálne trendy v školstve a súvisiacej legislatíve budú v nasledujúcich rokoch vytvárať ešte väčší tlak na kapacity v MŠ a to z dôvodu povinnosti obcí prijímať stále mladšie a mladšie deti (4. a 3. ročné deti). Zároveň sa aj v rámci ZŠ presadzujú tendencie inkluzívneho vzdelávania a odborného vzdelávania čo vytvára tiež tlak na dostatočné priestorové a materiálové vybavenie škôl. Spoločne s tým je potrebné počítať aj s nárastom adekvátnych odborných kapacít v školstve.

Na území Petržalky sa nachádzajú aj viaceré stredné školy a gymnázia a rovnako aj vysoké školy a univerzity. Oblasť stredného školstva je v gescii krajskej samosprávy (BSK). Podrobnejšie údaje ohľadom vysokých škôl sú popísané v samostatnej časti (Výskum a vývoj).

Mapa 14 Zariadenia školskej infraštruktúry – MŠ a ZŠ

Zdroj: oddelenie školstva, minedu.sk, [webové stránky škôl](http://webove.stranky.skol), ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

Číslo popisku z mapy vľavo	Názov školy s adresou
1	Jasle a škôlka Gašparko, Novobanská 6
2	Súkromná materská škola, Kremnická 26
3	Materská škola Bohrova 1
4	Súkromná materská škola Hviezdičky, Viedenská cesta 9
5	Materská škola Nobelovo námestie 6 a Súkromná materská škola – BABYLAND, Nobelovo námestie 6
6	Súkromná materská škola, Zadunajská cesta 4
7	Súkromná materská škola Citybabycare, Einsteinova 19
8	Materská škola Röntgenova 16
9	Materská škola Macharova 1
10	Súkromná materská škola, Krupinská 4
11	Súkromná materská škola Christa Boteva, Záporožská 8
12	Súkromná materská škola Pramienok, Gercenova 10
13	Materská škola Pifflova 10
14	Súkromná materská škola, Vavilovova 18
15	Spojená škola internátna - špeciálna materská škola, Vlastenecké námestie 1
16	Materská škola Šustekova 33
17	Materská škola Lachova 31 a Cirkevná materská škola Márie Mazzarellovej, Lachova 33
18	Materská škola Bulíkova 25
19	Materská škola Haanova 9
20	Súkromná materská škola UniCare, Polereckého 3
21	Materská škola Jankolova 8
22	Súkromná spojená škola francúzsko-slovenská - základná škola s materskou školou, Marie Curie-Sklodowskej 1
23	Súkromná materská škola, Ulica Gustáva Mallého 2
24	Materská škola Ševčenkova 35
25	Súkromná materská škola Vysnívaný domov, Fedinova 7
26	Materská škola Gessayova 31
27	Materská škola Gessayova 2
28	Materská škola Rovniankova 8
29	Materská škola Tupolevova 20 a Evanjelická materská škola Dr. Filipa Melanchtona, Tupolevova 20
30	Materská škola Bradáčova 4
31	Súkromná detská škôlka Krtko, Dudova 2
32	Materská škola Iljušinova 1
33	Materská škola „Štvorlístok“, Holičska 30
34	Materská škola Holičska 50
35	Materská škola Strečnianska 2
36	Materská škola Lietavská 1
37	Súkromná materská škola Kids Paradise, Vyšehradská 12
38	Materská škola Vyšehradská 17
39	Materská škola Turnianska 6
40	Materská škola Turnianska 10
41	Materská škola Bzovicka 6
42	Špeciálna základná škola s materskou školou, Žehrianska 9
43	Súkromná materská škola Škôlka pre naše deti, Žehrianska 6
44	Súkromná materská škola, Žltá 13A

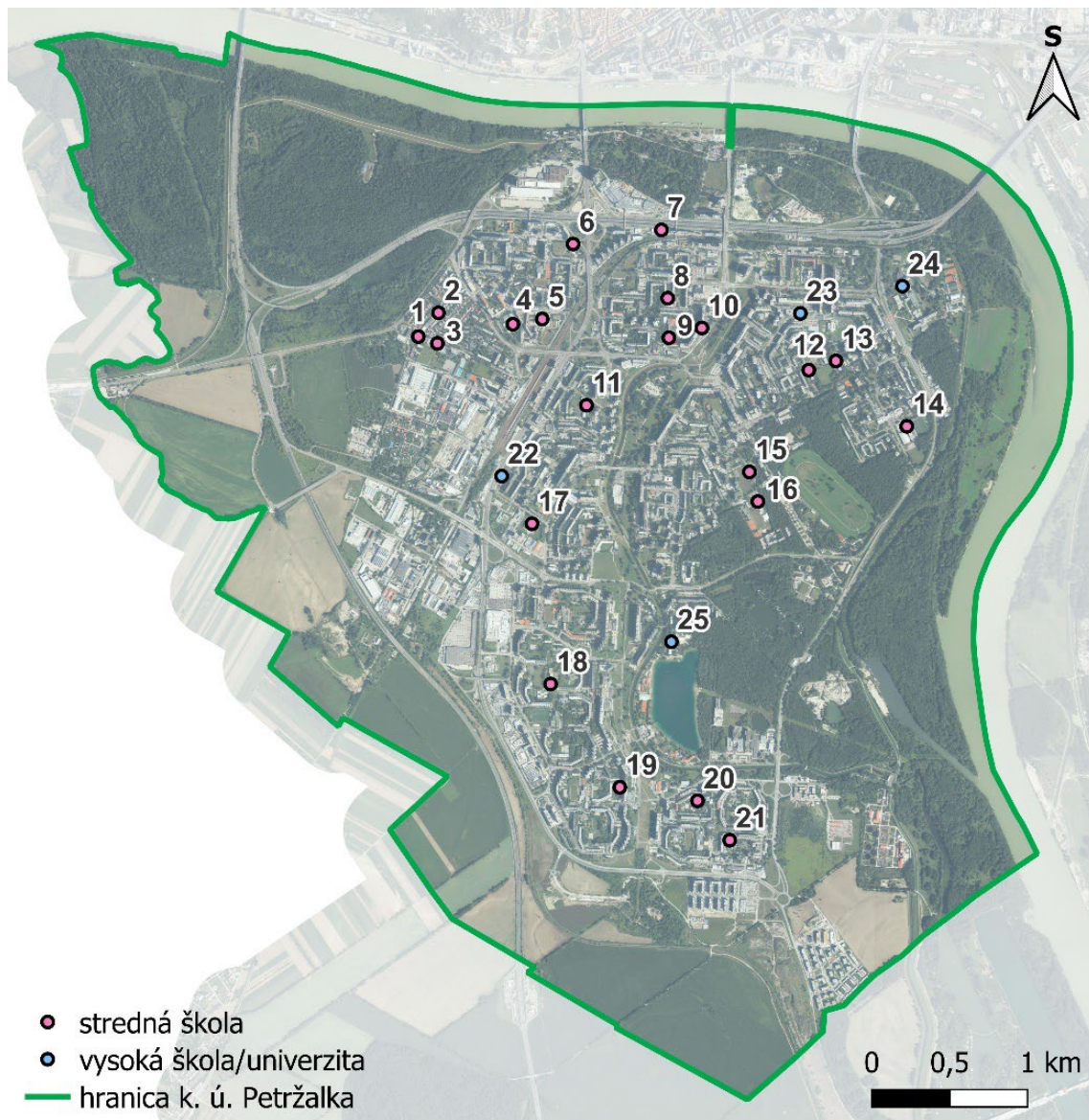
Zdroj: oddelenie školstva, minedu.sk, webové stránky škôl

Číslo popisku z Mapy vpravo	Názov školy s adresou
1	Súkromná základná umelecká škola, Kremnická 26
2	Základná umelecká škola Františka Oswalda, Daliborovo námestie 2
3	Základná škola Nobelovo námestie 6
4	Súkromná základná škola, Zadunajská cesta 4
5	Súkromná základná umelecká škola Macharova 1
6	Základná škola Černyševského 8
7	Spojená škola internátna - základná škola internátna pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, Vlastenecké námestie 1
8	Súkromná základná škola Brilliant Stars, Vavilovova 18
9	Súkromná bulharská základná škola a gymnázium Christa Boteva, Záporožská 8
10	Spojená škola Svätej rodiny - základná škola a gymnázium, Gercenova 10
11	Základná škola Gessayova 2
12	Základná škola Lachova 1
13	Základná škola Pankúchova 4
14	Súkromná spojená škola francúzsko-slovenská - základná škola s materskou školou, Marie Curie-Sklodowskej 1
15	Základná škola Prokofievova 5 a Súkromná základná umelecká škola, Prokofievova 5
16	Základná škola Tupolevova 20 a Súkromná základná umelecká škola Art Pegas, Tupolevova 20
17	Základná slovensko-ruská škola v Bratislave, Hrobákova 11
18	Základná škola Dudova 2
19	Základná škola Holíčska 50
20	Základná umelecká škola Jána Albrechta, Topolčianska 15
21	Súkromná základná umelecká škola, Strečnianska 20
22	Súkromná základná škola pre intelektovo nadaných žiakov, Znievska 2
23	Základná škola Budatínska 61
24	Cirkevná základná škola Narnia, Beňadická 38
25	Súkromná základná škola FELIX, Krásnohorská 14
26	Základná škola Turnianska 10
27	Špeciálna základná škola s materskou školou, Žehrianska 9

Zdroj: oddelenie školstva, minedu.sk, [webové stránky škôl](#)

Mapa 15 Zariadenia školskej infraštruktúry – stredné školy a univerzity

Zdroj: referát projektového riadenia, minedu.sk, webové stránky škôl, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

Číslo popisku z mapy	Názov školy s adresou
1	Evanjelické lýceum, Vranovská 2
2	Súkromné gymnázium, Súkromná obchodná akadémia, Súkromná hotelová akadémia, Kremnická 26
3	Stredná odborná škola technická a Súkromná stredná odborná škola ochrany osôb a majetku, Vranovská 4
4	Súkromná bulharská základná škola a gymnázium Christa Boteva, Záporožská 8
5	Spojená škola Svätej rodiny - základná škola a gymnázium, Gercenova 10
6	Súkromné gymnázium Mercury, Zadunajská cesta 4
7	Gymnázium Alberta Einsteina, Einsteinova 35
8	Stredná odborná škola gastronómie a hotelových služieb, Farského 9
9	Súkromná škola umeleckého priemyslu animovanej tvorby, Vlastenecké námestie 1
10	Súkromná stredná odborná škola Johannes Senio Service, Jungmannova 10
11	Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Hálova 16
12	Bilingválne gymnázium C. S. Lewisa a Stredná odborná škola lýceum C. S. Lewisa, Haanova 28

13	Spojená škola - gymnázium, Pankúchova 6
14	Súkromná stredná športová škola a Súkromná spojená škola francúzsko-slovenská - súkromné gymnázium francúzsko-slovenské, Marie Curie-Sklodowskej 1
15	Obchodná akadémia Imricha Karvaša Bratislava, Hrobákova 11
16	Obchodná akadémia Dudova 4
17	Spojená škola internátna - odborné učilište a praktická škola, Švabinského 7
18	Stredná zdravotnícka škola a Stredná odborná škola podnikania, Strečnianska 20
19	Cirkevné konzervatórium v Bratislave, Beňadická 16
20	Súkromné gymnázium FELIX, Krásnohorská 14
21	Súkromná stredná odborná škola GASMO, Žehrianska 6
22	Vysoká škola manažmentu, Panónska cesta 17
23	Vysoká škola ekonómie a manažmentu v Bratislave, Furdekova 16
24	Ekonomická univerzita v Bratislave, Dolnozemska cesta 1
25	Paneurópska vysoká škola, Tematínska 10

Zdroj: oddelenie školstva, minedu.sk, webové stránky škôl

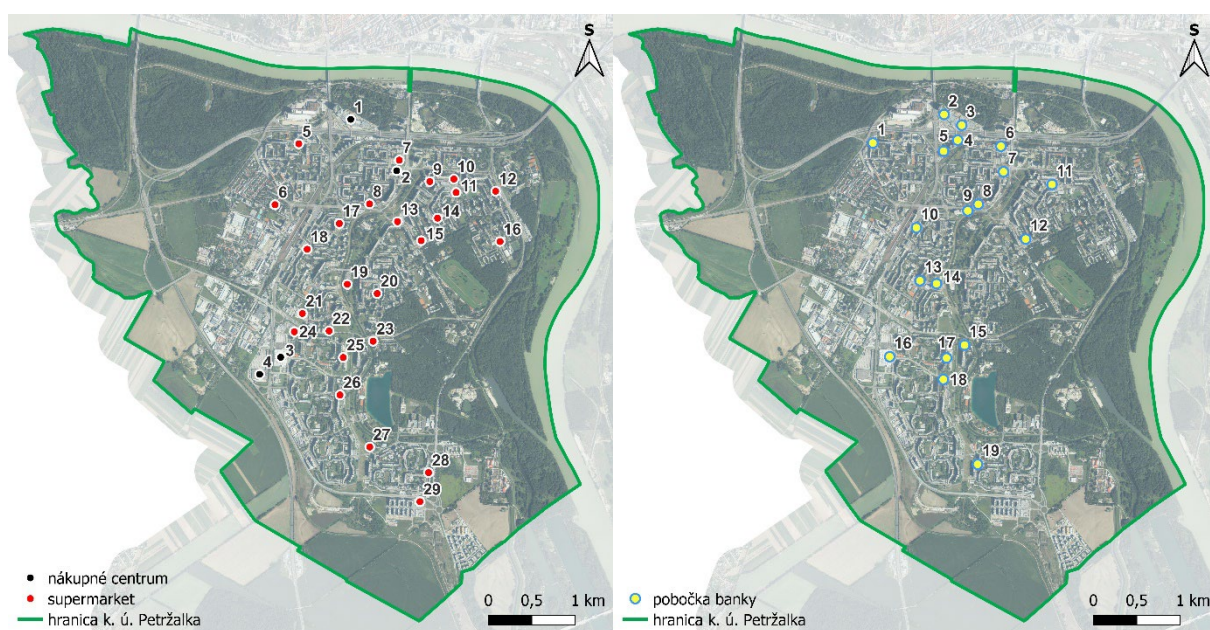
Aktuálne trendy v školstve

Aktuálnym trendom je koncept SMART školy. Tento koncept je založený na myšlienke vybudovania školy a príslušnej školskej infraštruktúry, ktorá zabezpečuje vzdelanie a komplexný rozvoj zodpovedajúci potrebám 21. storočia. Koncept je založený na viacerých školských funkciách: zelená škola, digitálna škola, inkluzívna škola, partnerská škola, aktívna a otvorená škola, podporuje celoživotné vzdelávanie, globálna škola, podporuje zdravý životný štýl žiakov, podporuje kritické myslenie, finančnú gramotnosť a podnikateľské myslenie, zabezpečuje efektívnu, bezpečnú a udržateľnú dopravu žiakov.

B.1.2.8.3 Komerčná vybavenosť

Na území MČ je situácia ohľadom **dostupnosti základných potravín** vyhovujúca až vynikajúca. Základnú sieť supermarketov vhodne dopĺňajú minimarkety. **Najväčším nákupným centrom je Aupark** (situovaný v severnej časti územia v dotyku so Sadom Janka Kráľa). Okolie tohto nákupného centra zároveň patrí k jedným z najväčších centier zdieľaných služieb v Bratislave (Aupark Tower a Digital park). Vo východnej časti MČ sa aktuálne nachádzajú až **2 veľké nákupné centrá** s množstvom obchodov, prevádzok a služieb (OC Galéria Petržalka-TESCO a DANUBIA). Zároveň **v južnej časti vznikla nová** komplexná zábavno-nákupná zóna s viacerými obchodmi a službami (Slnečnice). Jedným z mála chýbajúcich služieb sú väčšie „hobby markety“.

Mapa 16 Zariadenia komerčnej vybavenosti

Zdroj: © OpenStreetMap, webové sídla bánk, ortofotomozaika © GKÚ, NLC, 2022

B.1.2.9 Digitalizácia a informatizácia

Z hľadiska vybavenia domácností na území Bratislavského kraja informačno-komunikačnými technológiami možno skonštatovať, že podiel domácností s prístupom k internetu má v posledných rokoch stúpajúcu tendenciu. V roku 2021 dosiahol tento podiel v Bratislavskom kraji hodnotu 90,6 %, pričom celoslovenský priemer bol 77,2 %.

Elektronické služby mestskej časti

Mestská časť je zapojená do elektronických služieb, ktoré poskytuje mesto Bratislava v rámci Portálu elektronických služieb hl. m. SR Bratislavy (<https://esluzby.bratislava.sk/>).

Registre, ktoré spravuje priamo mestská časť Bratislava-Petržalka:

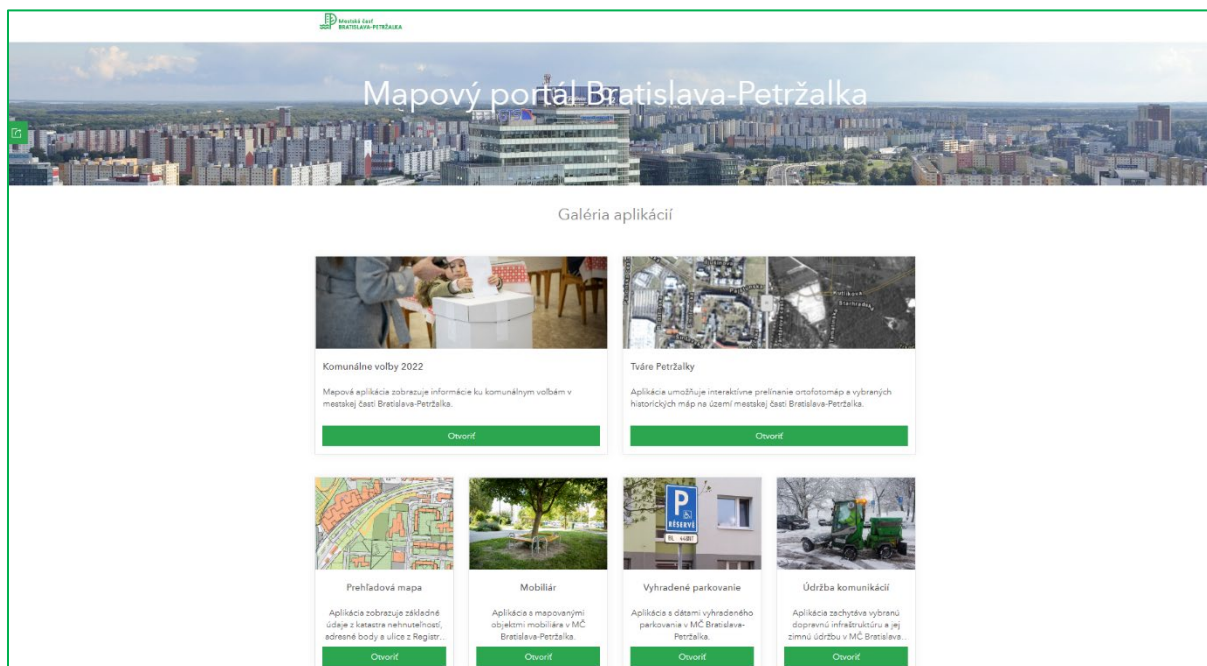
- **Školstvo:** Register školských obvodov, Základné školy, Materské školy, Zariadenia školského stravovania,
- **Oznamy a správy:** Úradná tabuľa, Aktuality, Správy, Zoznam žiadostí o dotáciu,
- **Pamiatky:** Zoznam pamätihodností.

Mapový portál

Okrem základných služieb poskytuje mestská časť aj služby mapového portálu. V priebehu roku 2022 bol spustený nový mapový portál: <https://mapy-petrzalka.hub.arcgis.com/>.

Cez nový web mestskej časti MAPY.PETRZALKA.SK obyvatelia i návštevníci nájdu napríklad prehľad kultúrnych zariadení a zariadení sociálnych služieb, športovísk a ihrísk, zelene, pitných fontánok, pamätihodností, ale aj kosby či zimnej údržby.

Obrázok 3 Nový mapový portál Petržalky

Zdroj: <https://mapy-petrzalka.hub.arcgis.com/>

Digitalizácia služieb parkovacej politiky

Samostatnou oblasťou je **Petržalská parkovacia politika**, ktorá je taktiež obsluhovaná prostredníctvom špecializovanej webovej stránky, mobilnej aplikácie ako aj SMS. Zavedená je aj **mobilná aplikácia na parkovanie** s možnosťou sa registrovať pre obyvateľov i návštevníkov a viesť evidenciu (pre MČ), zaviedli sme pravidelné kontroly v rezidenčných zónach cez mobilné aplikácie, hromadné posielanie SMS konkrétnym obyvateľom – čím zabezpečujeme cielene pravidelnú informovanosť obyvateľov, ktorých sa to týka (ideme upratavať parkovisko, cielene oslovíme konkrétne osoby, ktoré tam parkujú). Zriadený je aj systém kontroly všetkých ŠPZ – rezidenti majú nárok na parkovacie miesta, ktorý podľa VZN zaniká ak nemajú platnú STK/emisnú kontrolu alebo ak zmenili trvalý pobyt. Zároveň bol zriadený aj nový informačný systém pre odťahové parkovisko.

Elektronická komunikácia

V rámci komunikácie sa takisto snaží neustále posúvať vpred a novinky z diania v mestskej časti dostať k ľuďom čo najadresnejšie. Napríklad zasielaním notifikácií cez **mobilnú aplikáciu** či **newsletter**. Zaviedli sa nové formy komunikácie s občanmi (web, Facebook, Instagram), prijímajú sa podnety aj cez sociálne siete a odpovedá sa na ne (nie len jednostranne prijaté ale aj riešené a zodpovedané), okrem toho sa na komunikáciu využíva ja mobilná aplikácia Whatsapp. Zavedené boli aj **elektronické ankety** – využili sa pri zisťovaní názorov občanov pri plánovaní parkovacích domov – elektronický systém hlasovania.

Ďalšie aktivity v oblasti elektronizácie a digitalizácie služieb

Už dávnejšie sa Petržalke vďaka dotácii z audiovizuálneho fondu podarilo **zdigitalizovať kino v Dome kultúry Zrkadlový háj**, ktoré sa kvalitou premietania radí k tým najlepším v hlavnom meste.

Počas celoplošného testovania obyvateľov zas, ako prvá na Slovensku, zaviedla **vlastný systém registrácie cez čítačky dokladov** a SMS, čím stovkám tisícov ľudí ušetrila hodiny času skrátením administratívnych úkonov na odberných miestach.

Aktuálne pracuje aj na modernizácii svojho webu **www.PETRZALKA.sk**, ktorý by mal byť responzívnejší, prehľadnejší, modernejší a užívateľsky menej náročný.

Zavedený bol aj **prístupový systém a kamerový systém na ochranu majetku** – bytový dom Medvedova, lokálne kamery a prístupový systém v MŠ Bohrova.

Zaviedlo sa aj **GPS monitorovanie vozidiel** (vozidlový park mestskej časti), ktoré automaticky generuje elektronickú knihu jász a vyhodnocuje efektívne využívanie zamestnancov (vozidiel aj kosačiek).

V budove miestneho úradu (Technopol) bolo zavedené **bezplatné WIFI pre obyvateľov**.

Zamestnanci miestneho úradu používajú **elektronický dochádzkový systém** s mobilnou aplikáciou pre zamestnancov v teréne. Zavedený je aj **špeciálny softvér na skladové hospodárstvo a riadenie ľudských zdrojov pre VPS** – evidencia materiálu a ľudskej práce – umožňuje vyhodnocovanie projektov: čo bolo spravené, s akou potrebou ľudských zdrojov (spustené od 01. 09. 2022).

Počas ostatných volieb bol zavedený aj **vlastný program na voľby** – registrácia záujemcov cez web, následne im boli hromadne zasielané maily a SMS, personálne oddelenie dostalo podklady na spracovanie dohôd priamo zo systému, manažment ľudských zdrojov prebiehal pomocou softvérového riešenia.

Aktuálne sa pripravuje **vyvolávací lístkový systém** v budove miestneho úradu (osadí sa turniket) a **platobné kiosky vo vestibule** (občania nemusia čakať na pokladňu, môžu prísť aj mimo úradných hodín).

Pre grantové programy mestskej časti je zriadený systém **E-grant** – dotačný elektronický systém samosprávy.

„Petržalka kráča s dobou aj v rámci digitalizácie. V ostatných 7 rokoch boli zavedené mnohé, aj inovatívne, služby a nástroje na optimalizáciu každodenných úkonov ale aj komunikáciu s obyvateľmi mestskej časti. Do budúcnosti bude potrebné vytvárať podmienky pre rozvoj elektronických služieb vo vzťahu mestskej časti a obyvateľov, resp. mestskej časti a podnikateľského sektora tak, aby bolo možné agendu vybaviť rýchlo a jednoducho cez online prostredie.“

B.1.2.10 Analýza financovania samosprávy

Z porovnania vybraných finančných ukazovateľov možno konštatovať, že **finančná situácia samosprávy** mestskej časti Bratislava-Petržalka je **veľmi dobrá**. Hodnoty ukazovateľa bilancie bežného účtu dosiahla mestská časť počas sledovaného obdobia (roky 2016, 2018, 2020 a 2021) kladné, čo znamená, že v každom roku obdobia dokázala pokrývať svoje bežné výdavky zo svojich bežných príjmov. Taktiež pozorujeme pozitívny trend vývoja bilancie bežného účtu. Pri pohľade na hodnoty ukazovateľov zadlženosti a dlhovej služby taktiež dosahuje mestská časť veľmi priaznivé hodnoty so značnou rezervou k zákonným limitom (50, resp. 60% bežných príjmov). Posledným skúmaným ukazovateľom bol čistý majetok samospráv. Z údajov tohto ukazovateľa vyplynulo, že mestská časť disponovala v roku 2021 približne 2-násobne väčšou hodnotou majetku, ako predstavoval jej ročný objem bežných príjmov.

„Celkovo možno konštatovať, že finančná kondícia mestskej časti Bratislava-Petržalka je veľmi priaznivá, nakoľko svoj bežný chod dokáže bezproblémovo pokrývať zo svojich bežných príjmov a disponuje rezervami v prípade celkového dlhu, či dlhovej služby vo vzťahu k zákonným limitom.“

Na obdobie rokov 2022 až 2024 plánuje samospráva hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom. Programový rozpočet na rok 2022 počíta s celkovými výdavkami na úrovni približne 56,5 mil. EUR, pričom objem bežných výdavkov predstavuje približne 54,8 mil. EUR a kapitálové výdavky 630 tisíc. EUR. Najviac financií z bežného rozpočtu samosprávy je určených pre oblasti vzdelávanie (najmä prevádzka a fungovanie základných a materských škôl), moderný miestny úrad, kultúra a šport a sociálna pomoc a sociálne služby. Celkový dlh na úrovni iba 10,8 % z bežných príjmov (v roku 2021) poskytuje výrazný priestor pre prijímanie návratných zdrojov financovania na rozvojové aktivity.

„Odhadovaná investičná kapacita (potenciálne úvery do výšky zákonného limitu), predstavuje približne 24 mil. EUR.“

Podrobnejšie informácie k jednotlivým skúmaným ukazovateľom sú opísané v ďalšom texte. V rámci analýzy finančného zdravia sa posudzovali ukazovatele ako: bilancia bežného účtu, bilancia kapitálového účtu, celkový dlh, dlhová služba a čistý majetok. Zároveň v rámci analýzy aktuálneho stavu a budúceho výhľadu hospodárenia samosprávy sa hodnotil aktuálny rozpočet roku 2022 a programový rozpočet na nasledujúce 2, resp. 3 roky.

Ukazovatele finančného zdravia

V rámci hodnotenia finančného zdravia verejných financií boli použité ukazovatele bilancia bežného účtu, bilancia kapitálového účtu, celkový dlh, dlhová služba a čistý majetok. Hodnoty týchto ukazovateľov pochádzajú z verejnej databázy Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) dostupnej na internetovej stránke www.hospodarenieobci.sk. Na danej doméne je uvedená podrobná špecifikáciu jednotlivých ukazovateľov ako aj detailný postup a metodika ich výpočtu. Pre hodnotenie stavu v mestskej časti Bratislava-Petržalka boli použité údaje za roky 2016, 2018, 2020 a 2021.

Tabuľka 33 Prehľad vybraných ukazovateľov finančného zdravia verejných financií mestskej časti

Ukazovateľ	2016	2018	2020	2021
	Hodnoty ukazovateľa za mestskú časť Bratislava-Petržalka / priemer mestských častí			
Bilancia bežného účtu	8,1 % (3,6) / 8,0 %	10,3 % (4,1) / 10,7 %	14,8 % (5,0) / 11,7 %	14,5 % (4,9) / 8,7 %
Celkový dlh	18,8 % (5,1) / 15,1 %	18,0 % (5,1) / 15,2 %	10,1 % (5,5) / 11,9 %	10,8 % (5,5) / 13,9 %
Dlhová služba	2,6 % (5,7) / 1,3 %	4,3 % (5,5) / 1,3 %	7,2 % (5,1) / 1,8 %	3,8 % (5,5) / 1,1 %
Čistý majetok	280,5 % (2,8) / 349,4 %	240,4 % (2,4) / 291,5 %	214,1 % (2,1) / 249,9 %	204,2 % (2,0) / 233,4 %

Zdroj: Spracované na základe údajov z databáz INEKO, r. 2022

Pozn.: hodnota v zátvorke predstavuje prepočet dosiahnutej hodnoty v rámci škály od 0 do 6, pričom 6 predstavuje najlepšiu hodnotu

Bilancia bežného účtu

Bilancia bežného účtu je počítaná ako (bežné príjmy - bežné výdavky) / (bežné príjmy). Ukazovateľ informuje o tom, či samospráva hospodárila prebytkovo alebo deficitne z pohľadu bežného účtu. Hovorí o tom, či samospráva dokáže pokrývať výdavky na svoj bežný chod (bežné výdavky na chod úradu, prevádzku školských zariadení a podobne) zo svojich bežných príjmov (daňové príjmy, príjmy z poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady a pod.). Kladná hodnota znamená, že subjekt dokáže pokryť výdavky na svoj bežný chod prostredníctvom bežných príjmov, t. j. bežné príjmy sú vyššie ako bežné výdavky. Čím je hodnota ukazovateľa vyššia tým lepšie.

Hodnota ukazovateľa pre mestskú časť Bratislava-Petržalka v sledovanom období, teda medzi rokmi 2016 až 2020 rastie (v roku 2021 v medziročnom porovnaní evidujeme iba minimálnu zmenu), čo znamená, že po odpočítaní bežných výdavkov ostáva samospráve viac prostriedkov z bežných príjmov, ktoré je možné následne použiť na rozvojové aktivity. Na základe vývoja tohto ukazovateľa možno predpokladať zodpovedné hospodárenie aj v ďalšom období.

Celkový dlh

Ukazovateľ hovorí o tom, či samospráva môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania. Dlh je uvádzaný v pomere k bežným príjmom za predchádzajúci rok a podľa zákona by nemal presiahnuť úroveň 60 %. Ukazovateľ hovorí o miere zadĺženia daného subjektu. Pokiaľ je hodnota ukazovateľa na úrovni 0, znamená to, že výška celkového dlhu je nulová. Pokiaľ je hodnota ukazovateľa na úrovni 100 %, znamená to, že výška dlhu predstavuje 100 % bežných príjmov.

Celkový dlh mestskej časti Bratislava-Petržalka postupne klesol z hodnoty 18,8 % na hodnotu 10,8 %. Úverové finančné prostriedky boli použité za účelom zníženia energetickej náročnosti školských budov a ostatného nehnuteľného majetku v správe mestskej časti, na výstavbu krytej plavárne, na zlepšenie technického stavu základných a materských škôl a Kultúrnych zariadení Petržalky, na rekonštrukciu

materskej školy Vyšehradská, dofinancovanie výstavby plavárne a ďalšie kapitálové výdavky v oblasti kultúry, športu a školstva. V roku 2020 prijala mestská časť aj návratnú finančnú výpomoc z Ministerstva financií SR vo výške približne 1 mil. EUR na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb, v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19.

Uvedený fakt znamená, že mestská časť má veľmi dobrú východiskovú situáciu v možnostiach prípadného čerpania návratných zdrojov financovania budúceho rozvoja (prepočítané k plánovaným bežným príjmom v roku 2022 a zadlženosti na úrovni 10,1 % v roku 2020 mestská časť môže potenciálne čerpať úvery do výšky približne 24 mil. EUR). Navyše v ďalších rokoch je naplánované vyrovnané hospodárenie mestskej časti.

Dlhová služba

Dlhová služba je počítaná ako (výdavky na splácanie istiny + úrokové splátky) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Ukazovateľ informuje o tom, aké vysoké výdavky má samospráva v súvislosti s obsluhou dlhu a zároveň vypovedá o možnosti, respektíve obmedzení prijímať návratné zdroje financovania. Zo zákona vyplýva, že ak suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov prekročí 25 %, nemôže prijať ďalšie návratné zdroje financovania.

V prípade mestskej časti Bratislava-Petržalka v ostatných rokoch mierne stúpala a podľa ostatných údajov je ukazovateľ dlhovej služby na úrovni 3,8 %, čo značí výbornú finančnú kondíciu samosprávy. Z tohto pohľadu samospráva bezproblémovo spĺňa podmienku možnosti prijímania návratných zdrojov financovania.

Čistý majetok

Indikátor informuje o výške majetku samosprávy po odpočítaní záväzkov (bankové úvery, dlhodobé záväzky a pod.) v pomere k jej bežným príjmom za predchádzajúci rok. Ukazovateľ zahŕňa údaje o výške neobežného majetku, finančných účtov, bankových úverov a výpomocí, úverov od Štátneho fondu rozvoja bývania ako aj záväzkov z predfinancovania projektov, spolu hrađených z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Čím je uvedená hodnota vyššia, tým vyššia je hodnota majetku vo vzťahu k bežným príjmom.

V prípade mestskej časti Bratislava-Petržalka má tento ukazovateľ v dlhšom časovom období mierne klesajúci trend, čo znamená, že hodnota majetku mestskej časti v pomere k bežným príjmom mierne klesala. Napriek tomu hodnota čistého majetku samosprávy po odrátaní jej záväzkov bola počas sledovaného obdobia približne dvakrát väčšia ako bol objem jej bežných príjmov z predchádzajúceho roka.

Aktuálny stav a budúci výhľad hospodárenia

PREHĽAD AKTUÁLNE SCHVÁLENÉHO ROZPOČTU NA ROK 2023 A VÝHĽAD DO ROKU 2025

Mestská časť Bratislava-Petržalka počíta v roku 2023 s vyrovnaným rozpočtom (obdobne aj v ďalších rokoch). Treba však poznamenať, že napr. v roku 2021 hospodárila mestská časť s prebytkom približne 8,3 mil. EUR (zdroj: Záverečný účet a finančné usporiadanie mestskej časti Bratislava-Petržalka za rok 2021). Celkové príjmy sa odhadujú na úrovni približne 56,5 mil. EUR, pričom bežné príjmy tvoria viac ako 53,5 mil. EUR (t. j. 95 %), kapitálové príjmy sú vo výške viac ako 52 tis. EUR a príjmové finančné operácie 2,8 mil. EUR. Objem bežných výdavkov je približne o 1,3 mil. EUR vyšší, ako objem bežných príjmov. Kapitálové výdavky prevyšujú kapitálové príjmy viac ako 12-násobne. Z uvedených údajov vyplýva, že v aktuálnom roku

2023 samospráva pokryje väčšinu svojich kapitálových výdavkov prostredníctvom financií z príjmových finančných operácií. Prehľad rozpočtov na roky 2023 až 2025 poskytuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 34 Prehľad Programového rozpočtu mestskej časti na roky 2023, 2024 a 2025 (v EUR)

	2023	2024	2025
Bežné príjmy spolu	53 584 317	54 656 897	55 705 627
Kapitálové príjmy spolu	52 200	152 200	152 200
Finančné operácie spolu – príjmové	2 859 350	0	0
Príjmy spolu	56 495 867	54 809 097	55 857 827
Bežné výdavky spolu	54 867 374	53 935 814	55 135 037
Kapitálové výdavky spolu	631 562	35 500	54 800
Finančné operácie spolu - výdavkové	996 931	837 783	667 990
Výdavky spolu	56 495 867	54 809 097	55 857 827

Zdroj: Rozpočet mestskej časti

Pozn.: r. 2023, 2024 a 2025 – návrh

PROGRAMOVÝ ROZPOČET NA ROK 2023 S VÝHLÁDOM NA ROKY 2024 A 2025

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad návrhov programových rozpočtov samosprávy na roky 2023 – 2025 za jednotlivé rozpočtové programy. Najväčší objem prostriedkov je vyčlenených na oblasti vzdelávanie, moderný miestny úrad, kultúru a šport a sociálnu pomoc a sociálne služby. **Na oblasť vzdelávanie samospráva vyčlenila viac ako polovicu financií z celkových výdavkov.** Výdavky v tejto oblasti majú predovšetkým smerovať na zabezpečenie výkonov materských a základných škôl. Prevažná časť bežných výdavkov sú dotácie pre rozpočtové organizácie na úseku školstva, čo predstavuje 11 základných škôl v celkovej čiastke 17,4 mil. EUR, pričom príjmy a výdavky materských škôl a školských jedální pri materských školách sú naďalej rozpočtované vo výške 14,2 mil. EUR. Na funkčný chod miestneho úradu, prevádzkové výdavky na administratívnu budovu mestskej časti na Kutlíkovej ulici a ul. O. Štefánka a výdavky spojené so zabezpečením správy informačného systému je vyčlenených približne 11,5 mil. EUR každoročne. V rámci programu Kultúra a šport je vyčlenených na bežný chod približne 2,9 mil. EUR. Tento program zahŕňa predovšetkým dotácie pre rozpočtové organizácie mestskej časti na úseku kultúry, a to pre Miestnu knižnicu Petržalka a pre Kultúrne zariadenia Petržalky. V rámci programu Sociálna pomoc a sociálne služby najväčšiu položku zahŕňajú výdavky na sociálnu činnosť vykonávanú prostredníctvom miestneho úradu a rozpočtovej organizácie mestskej časti – Strediska sociálnych služieb Petržalka.

Tabuľka 35 Prehľad navrhovaných (bežné) výdavkov programového rozpočtu mestskej časti na roky 2023 – 2025, za jednotlivé rozpočtové programy (v EUR)

Kód	Rozpočtový program	2023	2024	2025
01	Rozhodovanie, manažment a kontrola	1 266 015	985 835	995 835
02	Moderný miestny úrad	11 923 000	11 850 000	11 955 000
03	Služby občanom	347 260	347 260	347 260
04	Doprava a komunikácie	850 320	661 120	1 089 320
05	Vzdelávanie	32 234 179	32 189 439	32 480 179
06	Kultúra a šport	2 903 304	2 903 304	2 903 304
07	Životné prostredie	1 540 201	1 392 201	1 553 201
08	Územný rozvoj	66 638	66 638	66 638
09	Nakladanie s majetkom a bývanie	1 285 900	1 090 800	1 293 193
10	Sociálna pomoc a sociálne služby	2 363 507	2 363 167	2 365 207
11	Bezpečnosť a poriadok	87 050	86 050	85 900
	Výdavky spolu	54 867 374	53 935 814	55 125 037

Zdroj: Rozpočet mestskej časti

Pozn.: r. 2023, 2024 a 2025 – návrh

AKTUÁLNE DAŇOVO-ODVODOVÉ ZMENY A ICH VPLYV NA ROZPOČET SAMOSPRÁVY

Hlavnú časť príjmov samospráv tvoria daňové príjmy (návrh rozpočtu počíta s daňovými príjmami vo výške približne 31,4 mil. EUR čo predstavuje viac ako 55 % podiel na celkových príjmoch Petržalky), resp. podiel na dani z príjmov fyzických osôb ako aj daň z nehnuteľností. V prípade mestskej časti Bratislava-Petržalka je v roku 2022 podiel dane z príjmov fyzických osôb (v rámci plánovaných príjmov) rozpočtovaný na úrovni približne 22,7 mil. EUR čo predstavuje približne 40 % podiel na celkových príjmoch.

Aktuálne schválené daňovo-odvodové zmeny (tzv. daňový bonus) zníži objem výdavkov, ktoré budú prerozdeľované medzi samosprávy a v končenom dôsledku zníži aj príjem do rozpočtu mestskej časti Bratislava-Petržalka. Na druhej strane však aj podľa výsledkov SODB 2021 dôjde k nárastu podielu na dani z príjmov fyzických osôb (čo v horizonte nasledujúcich 2 rokov môže predstavovať nárast v sume 1 až 2 mil. EUR ročne).

B.1.3 Územno-technická analýza

B.1.3.1 Dopravná infraštruktúra

Dopravnú infraštruktúru na území Petržalky tvoria takmer všetky druhy a formy dopravy. Individuálna automobilová s problematikou statickej dopravy, železničná, verejná hromadná doprava, prímestská integrovaná doprava a v neposlednom rade aj cyklistická a pešia doprava.

MČ Bratislava-Petržalka ako cestný správny orgán zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy pre oblasť cestného hospodárstva na miestnych cestách III. a IV. triedy a účelových komunikáciách ako aj činnosť špeciálneho stavebného úradu pre tieto komunikácie. V zmysle zákona č. 135/1961 Zb. - Zákona o pozemných komunikáciách MČ Bratislava-Petržalka zabezpečuje plánovanie, prípravu a výstavbu ciest a miestnych ciest vo vlastníctve obce. MČ Bratislava-Petržalka koordinuje svoje zámery a činnosť so zámermi dopravnej a parkovacej politiky Hl. m. SR Bratislavy.

B.1.3.1.1 Pešia doprava

Pešia doprava nebola doteraz považovaná za úplne legitímnu súčasť celého dopravného systému. Zanedbanie systému peších ciest viedlo k takému rozvoju ostatných druhov dopravy, ktorý vytváral pre chodcov stále nové bariéry. Špecifickou skupinou, ktorej potreby individuálneho pohybu nie sú u nás stále dostatočne zaistené, sú rodičia s kočíkmi, starí ľudia, vozíčkari aj inak handicapovaní občania. Bezbariérové riešenie je pritom známkou vyššej kvality, pretože ho ocenia nielen vozíčkari, ale aj ďalší občania s obmedzením pohybu (aj keď niekedy len dočasným). Starnutie populácie čaká v nasledujúcich rokoch aj Petržalku.

S kvalitným prostredím pre peších by sa do verejného priestoru vniesla aj pobytová sociálna funkcia, aby bolo mesto pre peších atraktívne, musí predovšetkým k chôdzi motivovať. Samozrejmosťou by malo byť poskytnutie dostatku priestoru pre peších, či už ide o šírku chodníka alebo kapacitu námestí, ale aj eliminácia prekážok v podobe stĺpov či prístreškov. Dôležitú úlohu zohráva aj povrch, ktorý musí byť príjemne pochôdzny.

V uplynulých rokoch boli spracované **Koncepcia pešej dopravy pre lokality Háje a Dvory**. Hlavným cieľom koncepcií je určiť priority pri rozvoji pešej dopravy v rámci dopravného systému mesta, definovať podmienky a vhodné opatrenia k zvýšeniu pohodlia a bezpečnosti chodcov. Zámerom je prostredníctvom zatriaktívnenia verejných priestorov a skvalitnenia infraštruktúru pre chodcov zvýšiť podiel ľudí využívajúcich pešiu chôdzu ako spôsob premiestňovania sa.

Chôdza je veľmi dobrý druh dopravy na krátke vzdialenosti – je zadarmo, netreba ju organizovať, nemá cestový poriadok, vyžaduje málo miesta a žiadne parkovanie, nehovoriac o pozitívnych dopadoch na zdravie a na životné prostredie. Veľa ľudí si však myslí, že presúvať sa po meste peši je namáhavé, nepohodlné a dlho to trvá. Aj keď to častokrát nie je pravda, ľudia majú predstavu, že chôdzou stratia veľa času a pokiaľ nemajú bicykel, tak idú v lepšom prípade hromadnou dopravou, v horšom dokonca autom.

Chodníky, terasy a parkoviská

Oprava chodníkov je jednou z veľkých tém, ktorá sa pravidelne opakuje pri tvorbe strategického dokumentu. Treba poznamenať, že na území Petržalky sa nachádza až takmer 300 km chodníkov. Náklady na opravu 1 m² chodníkov sa aktuálne (polovica roku 2023) pohybujú na úrovni približne 100 EUR.

Ďalšou problémovou oblasťou sú terasy. Samostatnou kapitolou v tom to prípade je majetkovo-právne vysporiadanie, ktoré je na jednotlivých terasách veľmi rôznorodé. Ďalšou problematickou oblasťou sú

náklady na ich opravu, ktoré sú násobne vyššie ako v prípade rekonštrukcie chodníkov (z dôvodu, že je potrebné riešiť izoláciu konštrukcie).

Tabuľka 36 Počet kilometrov ako aj metrov štvorcových ciest, chodníkov a parkovísk

	Spolu		V správe Petržalky	
	km	m ²	km	m ²
chodníky	281,40	858 855	212,14	677 889
cesty	145,45	1 395 422	65,14	558 904
parkoviská	25,91	328 416	23,13	293 845

Zdroj: evidencia mestskej časti, koniec roka 2022

Náklady na kompletnú opravu chodníkov by sa tak pohybovali v rozsahu desiatok miliónov eur, spoločne s opravou ciest a parkovísk to vychádza na viac ako 100 mil. eur.

B.1.3.1.2 Cyklistická doprava

MČ Bratislava-Petržalka má vypracovaný strategický dokument: „Štúdiu rozvoja cyklistickej dopravy“, ktorá hodnotí súčasný stav cykloinfraštruktúry a výhľady jej rozvoja do budúcnosti. Územie MČ Bratislava-Petržalka je svojou konfiguráciou - pre rovinatý charakter územia – pre cyklistickú dopravu ideálne. Vybudovaním kvalitnej a súvislej siete cyklotrás by časť miestnych dopravných tokov mohla prevziať cyklistická doprava, čím by sa znížilo zaťaženie komunikácií motorovou dopravou, znečistenie exhalátmi a hlukom, ako aj nároky na MHD. Vybudovanie siete cyklistických trás a ich prepojenie na okolité širšie územie, bude mať pre MČ Bratislava-Petržalka zásadný význam z hľadiska jej ďalšieho udržateľného rozvoja. Cyklistická doprava by sa mohla stať reálnou alternatívou k individuálnej automobilovej doprave.

Cyklistická doprava naráža na problém malého množstva vyznačených a bezpečných cyklistických komunikácií. Postupne vznikajú nové úseky, problémom ostáva ich nedostatočná prepojenosť. Cyklisti musia preto často využívať komunikácie vysoko zaťažené automobilovou dopravou. Nezriedkavým javom je využívanie chodníkov pre peších, kde môže dochádzať a aj dochádza ku kolíziám s chodcami.

V súčasnosti na území MČ možno identifikovať niekoľko typov cyklistických komunikácií:

cyklochodník (cyklocestička, cyklocesta) - segregovaná cestička pre cyklistov – samostatná a fyzicky oddelená od iných druhov dopravy. Nachádza sa na vybraných úsekoch pozdĺž oboch strán Vajnorskej ulice medzi Trnavským mýtom a križovatkou Bajkalská/Jarošova.

oddelená cestička pre chodcov a cyklistov (cyklisti a peší v oddelených pruhoch) – je súčasťou komunikácie delenej s chodcami, v ideálnom prípade je cyklistická časť chodníka označená zeleným podfarbením s piktogramom bicykla. Príkladom je cestička na Starom moste a jeho nájazdoch.

cyklistický pás - súvislá plocha zložená z viacerých cyklistických pruhov určená na hlavnú cyklistickú premávku.

cyklopruh (cyklistický pruh) – je súčasťou cestnej komunikácie, väčšinou na jej okraji, od ostatného dopravného priestoru je oddelený pozdĺžnou neprerušovanou, príp. prerušovanou čiarou. V prípade použitia fyzickej bariéry (oddeľovače, príp. obrubníky) namiesto čiary, má charakter cyklochodníka.

cyklokoridor – veľmi častý typ komunikácie, ktorá je vyznačená vodorovným značením - **cyklopiktogramom** - priamo na vozovke cestnej komunikácie. Tu nastáva nebezpečenstvo kolízie s motorovým vozidlom, či nebezpečenstvo vyplývajúce z nekvalitného stavu okrajov ciest. Životnosť piktogramu je obmedzená, dochádza k rýchlemu opotrebovaniu náteru motorovými vozidlami.

spoločná cestička pre chodcov a cyklistov (viacúčelový pruh, zmiešaný pohyb chodcov a cyklistov) – častý typ zdieľanej komunikácie, je však nebezpečný najmä pre chodcov

V septembri 2018 bol v meste sprevádzkovaný systém zdieľaných bicyklov - **bikesharing**. Jedná sa o zdieľaný systém staníc s bicyklami, ktoré sú umiestnené v blízkosti zastávok MHD.

V MČ Bratislava-Petržalka sú vybudované cyklistické trasy prevažne v radiálnom smere. Chýbajú priečne prepojenia a problémom je tiež, že existujúce trasy majú charakter izolovaných a prerušovaných úsekov. Z veľkej časti sú vedené pozdĺž vodných tokov, preto nedostatočne pokrývajú hlavné dopravné ciele. Na trasách sa vyskytujú početné bodové a líniové nedostatky – nevhodné úpravy obrubníkov, problematické riešenie križovatiek s automobilovými komunikáciami. Časť cyklotrás má nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu alebo nedostatočné šírkové parametre.

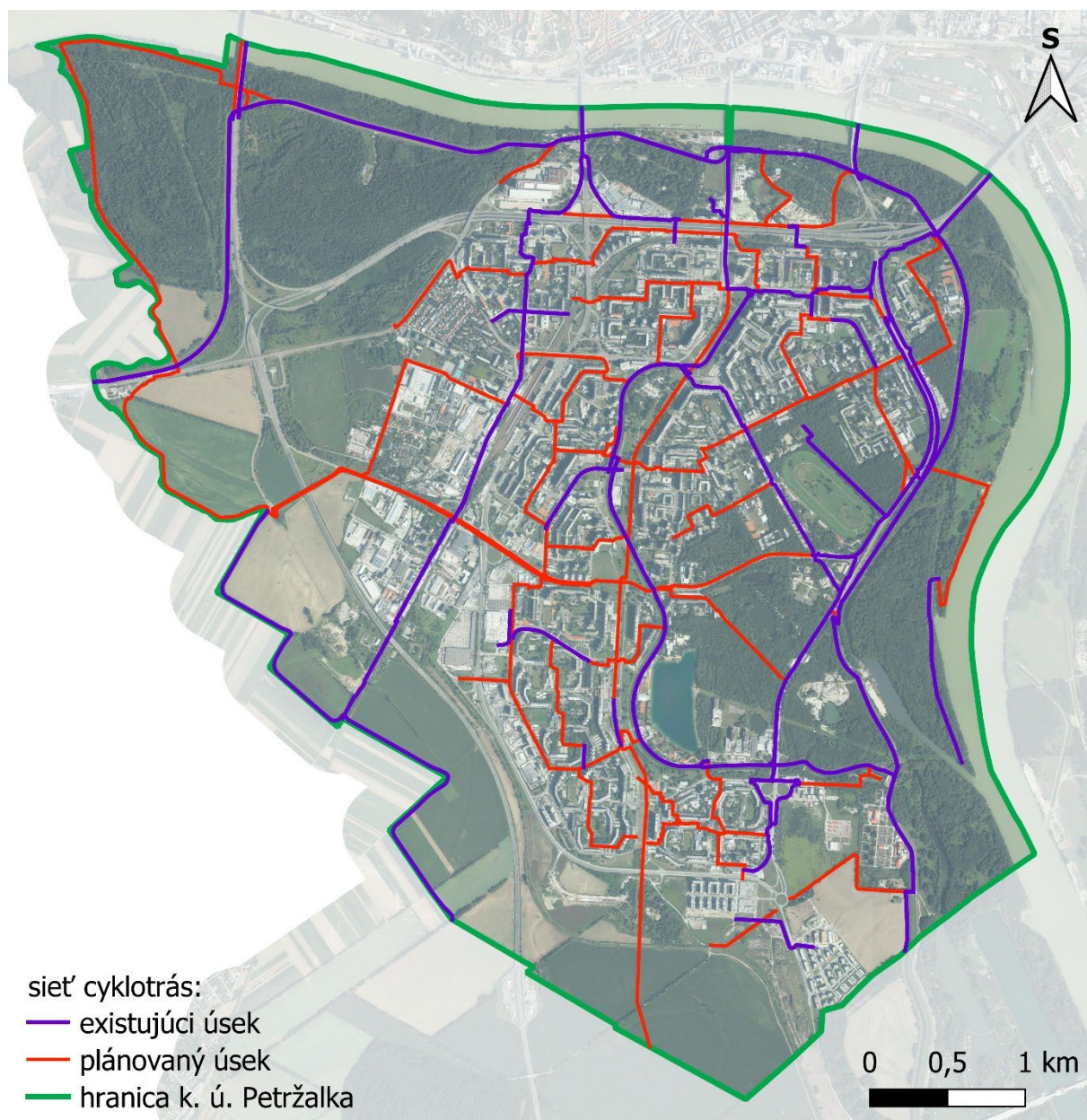
Aktuálne sa na území MČ Bratislava-Petržalka nachádza 16 cyklotrás:

1. Medzinárodná Dunajská cyklistická cesta,
2. Cyklotrasa pozdĺž Chorvátskeho ramena (Južná radiála),
3. Cyklotrasa Most SNP – Kopčianska ulica,
4. Cyklotrasa na Dolnozemskej ceste – časti A a B,
5. Cyklotrasa na Starohájskej ulici,
6. Cyklotrasa na Einsteinovej ulici – časti A,B,C,
7. Cyklotrasa na Krasovského ulici,
8. Cyklotrasa na Pajštúnskej ulici,
9. Cyklotrasa na Holíčskej ulici,
10. Cyklotrasa na Šintavskej ulici,
11. Cyklotrasa na Bosákovej ulici,
12. Cyklotrasa na Gercenovej ulici,
13. Moravsko-Dunajská cyklistická trasa,
14. Cyklotrasa cez Most Apollo,
15. Cyklotrasa cez Starý most,
16. Cyklotrasa cez Prístavný most.

Okrem budovania líniovej infraštruktúry cyklodopravy je potrebné zamerať sa aj na výstavbu a vybavenie verejného priestoru doplnkovou infraštruktúrou, ako sú stojany na bicykle, odpočívadlá pre cyklistov, cykloservisy a požičovne bicyklov. Výstavbu infraštruktúry pre cyklodopravu je potrebné koordinovať na celomestskej úrovni, pričom vhodné lokality predstavujú uzlové priestory ako železničná stanica alebo zastávky Nosného dopravného systému.

MČ Bratislava-Petržalka sa bude zameriavať na výstavbu a rekonštrukciu existujúcich cyklotrás, ktoré nebudú slúžiť primárne na rekreačné účely, ale na dochádzanie do práce, školy či na stanicu. Cieľom je výstavbou novej cyklistickej infraštruktúry podporiť zvýšenie podielu cyklistickej dopravy na celkovej delbe prepravnej práce pri dochádzke do zamestnania a škôl a pri prestupe na železničnú dopravu.

Mapa 10 Cyklistická doprava

Zdroj: © OpenStreetMap, © Cyklokoalícia (stav k 09/2022), ortofotomozaika © GKÚ, NLC

B.1.3.1.3 Integrovaná doprava

Územie mesta Bratislavy a celého BSK je zapojené do **Integrovaného dopravného systému Bratislavského kraja** (IDS BK). Na území mesta Bratislavy je do IDS BSK zapojená mestská hromadná doprava (MHD), prímestská autobusová doprava (dopravca ARRIVA Bratislava, a.s.) a regionálna železničná doprava (ZSSK). MHD tvorí sieť električkových, trolejbusových a autobusových tratí. V roku 2020 bolo v rámci MHD Bratislavy realizovaných 40 025 000 vozidlových km, a to v pomere 73 (autobusy) : 14 (trolejbusy) : 13 (električky). Vplyvom korona-krízy poklesli medziročne výkony všetkých trakcií. Vybrané prevádzkové ukazovatele poskytuje nasledovná tabuľka.

Poskytovateľom mestskej hromadnej dopravy na území MČ Bratislava-Petržalka je Dopravný podnik Bratislava, a.s. (ďalej DPB, a.s.), ktorý prevádzkuje trolejbusovú, autobusovú a električkovú dopravu. Vybudovanie električkovej trate zastrešuje Hl. mesto SR Bratislava. Zmluvu s DPB, a.s. o výkone a objeme služieb zastrešuje Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy.

B.1.3.1.4 Cestná doprava

Hlavné mesto SR Bratislava vypracovalo Územný generel dopravy Bratislavy. Tento dokument zhodnocuje aktuálny stav a využívanie infraštruktúry všetkých dopravných subsystémov. Za posledných 20 rokov nastalo výrazné zaostávanie rozvoja infraštruktúry jednotlivých dopravných subsystémov za územným rozvojom, výsledkom čoho sú prehlbujúce sa problémy v ich prevádzke. Sekundárnym dôsledkom súčasných trendov je odklon od pôvodne plánovanej prognózy dopravy, vyjadrený najmä ukazovateľom delby dopravnej práce. Tento jav je najviac viditeľný v nežiaducom raste individuálnej automobilovej dopravy, čo popri zaostávaní rozvoja komunikačnej siete a zariadení statickej dopravy smeruje k neudržateľnému trendu zvyšovania objemov automobilovej dopravy. Účelom strategického dokumentu bude aktualizácia prognózy dopravy v reálnych ukazovateľoch, ktorá bude základným podkladom pre návrhovú časť jednotlivých dopravných subsystémov. Nedeliteľnou súčasťou dokumentu bude územný priemet a definovanie územných požiadaviek na líniové dopravné stavby a dopravné plochy vyplývajúce z návrhu.

Katastrálnym územím MČ Bratislava-Petržalka v súčasnosti prechádzajú dve diaľnice a jedna cesta I. triedy (obrázok 6). Diaľnica D1 je vedená cez Einsteinovu ulicu na severe mestskej časti a ďalej cez Prístavný most smerom na západ. Diaľnica D1 predstavuje hlavné spojenie MČ Bratislava-Petržalka s celým územím Slovenska. Diaľnica D2 prechádza cez most Lafranconi a ďalej vedie po západnom okraji intravilánu smerom na juh, kde sa na ňu napája nadradená cestná sieť v Rakúsku a Maďarsku. Výstavbu a správu diaľnic má v kompetencii Národná diaľničná spoločnosť.

Hl. m. SR Bratislava má vo vlastníctve miestne cesty I.-IV. triedy, miestne cesty III. a IV. triedy Bratislava zverila do správy mestským častiam. Miestne cesty I. a II. triedy sú vo vlastníctve a správe hl. mesta SR Bratislavy. Miestne cesty III. triedy a IV. triedy v správe MČ Bratislava-Petržalka, sú cesty s miestnym významom a tvoria základ uličnej a cestnej siete mestskej časti. Účelové cesty obce sú nezaradené cesty v sieti miestnych ciest Bratislavy. Cesta I. triedy 1/2 prebieha v celej dĺžke 100,9 km po západnom Slovensku

z mesta Holíč cez Záhorie do Bratislavy. Komunikácia prekonáva Dunaj súbežne s diaľnicou D2, po moste Lafranconi a vedie ďalej po Einsteinovej ulici súbežne s diaľnicou D1. MČ Bratislava-Petržalka obchádza z východnej strany po Dolnozemskej ceste smerom na MČ Bratislava-Rusovce a hranicu s Maďarskou republikou. Cesta I/2 tvorí prepojenie na prihraničnú maďarskú obec Rajka, ktorú zasiahol proces suburbanizácie Bratislavy. Správu na území mesta Bratislava vykonáva magistrát, štátnu správu okresný úrad Bratislava.

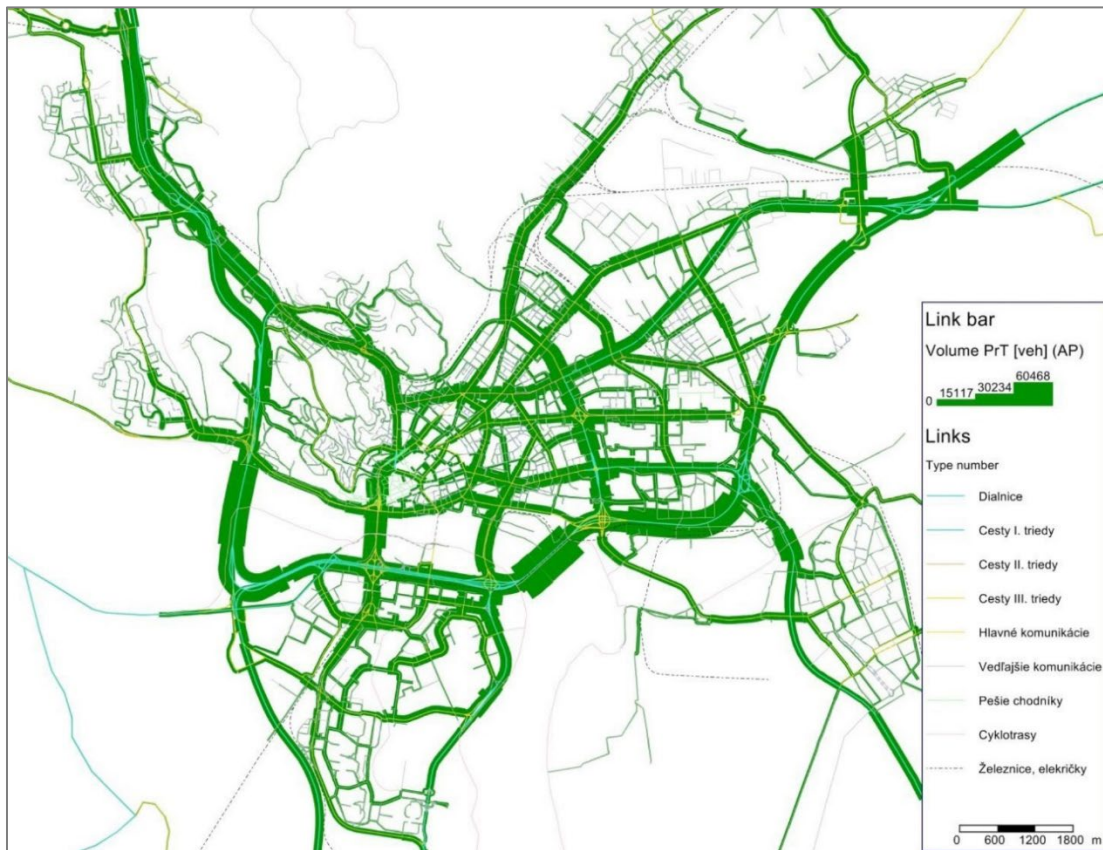
MČ Bratislava-Petržalka vykonáva údržbu ciest, umiestňuje dopravné značky a dopravné zariadenia podľa určenia použitia dopravných značiek a dopravných zariadení dopravného značenia, a vykonáva uzávierky. Z prostriedkov, určených na rekonštrukciu komunikácií realizuje najmä opravy havarijného stavu jednotlivých úsekov komunikácií. MČ Bratislava-Petržalka má spracovaný grafický pasport dopravných značiek, dopravných zariadení, vpustov a odlučovačov ropných látok. Bolo by žiadúce obstaráť elektronický systém hospodárenia s cestami pozostávajúci z viacerých subsystémov (pasport pre opravy vozoviek, pasport dopravných značiek a dopravných zariadení, vybavenia ciest a i.) ako účinný nástroj pre správu a údržbu, ako aj pre plánovanie. Takýto nástroj by mal grafické a tabuľkové výstupy. Aktuálne vedie evidenciu stavu vozoviek referát investičných činností (vek komunikácie, životnosť povrchov, informácie o poslednej rekonštrukcii). O pláne rekonštrukcií na najbližšie obdobie rozhoduje podľa stanovených objektívnych kritérií naliehavosti opráv, kde definuje prioritné úseky ciest. Kvalita ciest je dôležitá aj pre cyklistov, ktorí pre nedostatok cyklotrás, alebo chýbajúce prepojenia medzi nimi, využívajú cesty. Výtlky, prepádajúce sa kanalizácie, stojaca voda na ceste ohrozujú ich pohyb a odrádzajú od používania bicyklov.

O čistenie a údržbu komunikácií v správe mestskej časti sa stará Oddelenie správy verejných priestranstiev, ktorý obstaráva strojové zemetanie a zimnú údržbu komunikácií. Okrem toho v letnom období zabezpečuje MČ Bratislava-Petržalka v spolupráci s miestnymi hasičmi kropenie ulíc za účelom zníženia prašnosti a teploty rozpalených ciest.

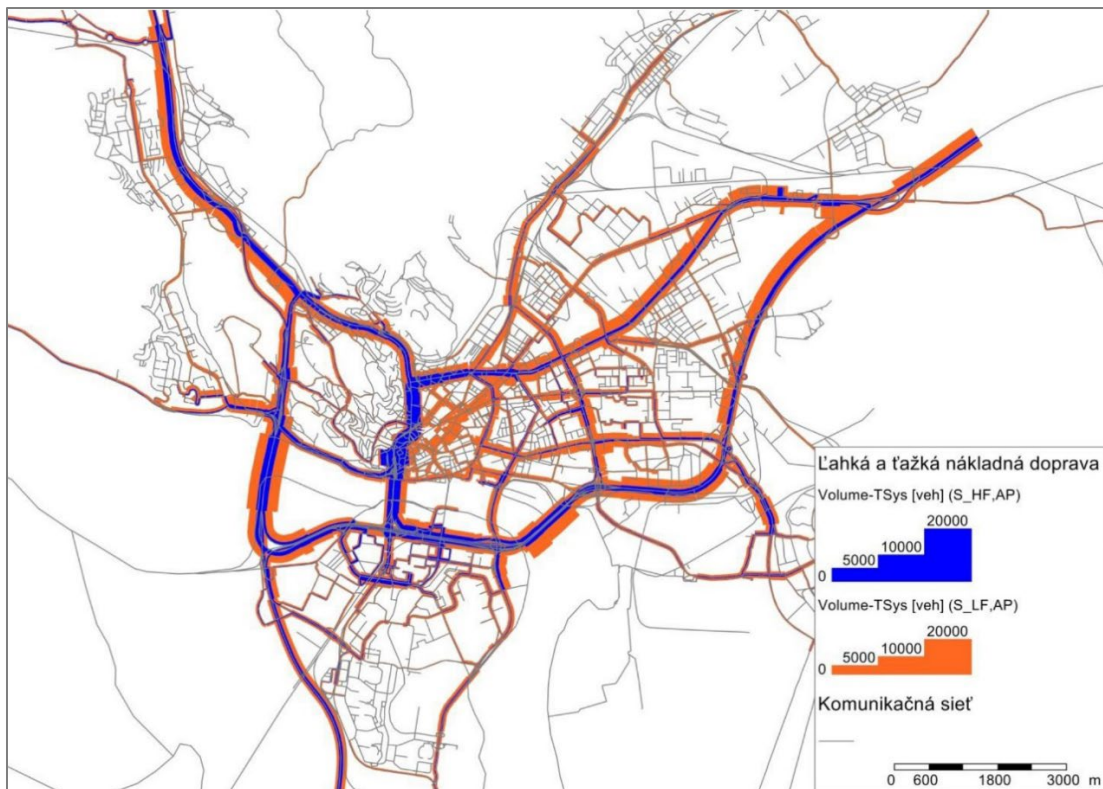
MČ Bratislava-Petržalka plánuje riešiť aj organizáciu dopravy pre zásobovanie prevádzok (vjazdy, centrálna miesta – prekladiská odkiaľ by sa potom rozvážal tovar ďalej napr. nízkoemisnými autami). V súčasnosti MČ povoľuje vyhradené parkovacie miesta iba pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Pre rezidentov sú v súčasnosti zriadené dva parkovacie systémy.

Riešením nedostatočnej kapacity statickej dopravy môže byť jej zjednosmerňovanie. MČ Bratislava-Petržalka v prípade takéhoto riešenia potrebuje vykonať dopravné prieskumy a kapacitné posúdenia križovatiek. .

Mapa 17 Modelové intenzity privatej cestnej dopravy (IAD, LND a TND)

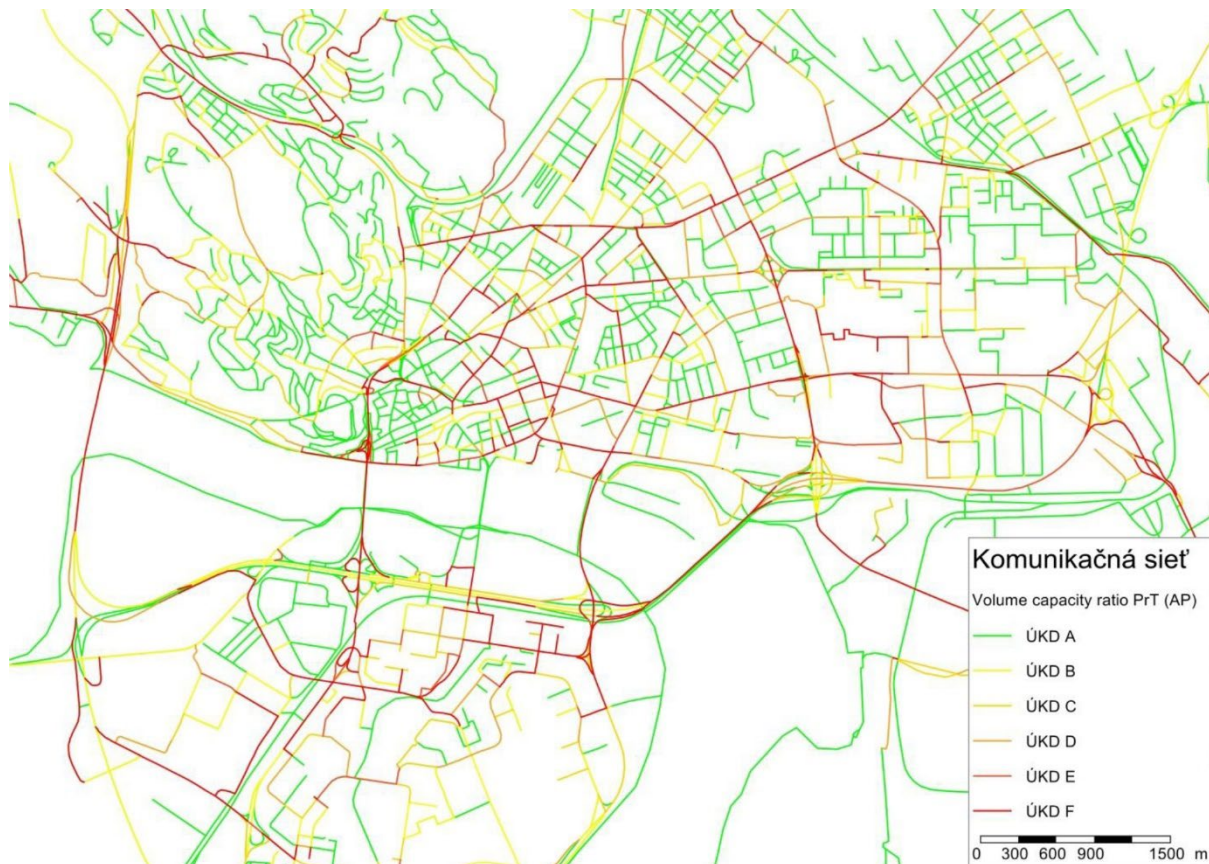
Mapa 18 Modelové intenzity TND a LND

Zdroj oboch máp: Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy, Centrum dopravného výzkumu 2014

Porovnaním denných intenzít a kapacity komunikácií možno zobraziť pomer kapacita-intenzita na všetkých hranách siete modelovaného územia. Technické predpisy SR definujú úrovne kvality dopravy v kategóriách A až F práve na základe tohto pomeru. Nasledujúca schéma vyjadruje tento pomer pre rannú špičkovú hodinu do ôsmej hodiny rannej.

Mapa 19 Úroveň kvality dopravy v širšom centre Bratislavy

Zdroj: Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy, Centrum dopravného výzkumu 2014

Kapacita úsekov závisí od priepustnosti križovatiek, ktoré sa na trase nachádzajú. Priepustnosť ovplyvňujú aj zastávky MHD (vjazd a výjazd vozidiel na zastávku), skladba dopravného prúdu a pod.

Z výsledkov dopravného modelu vo forme modelovaných intenzít dopravy a zobrazenia pomeru intenzita - kapacita komunikačnej siete bolo zistené, že viacero ciest v západnej a severnej časti územia Petržalky vykazuje vysokú intenzitu dopravy.

V rámci spracovania ÚGH hl. m. SR bol zorganizovaný prieskum mobility obyvateľov mesta Bratislavy. Vizualizácia vzorky ciest prevážaná na celé obyvateľstvo Bratislavy charakterizuje celkové prepravné vzťahy v rámci Bratislavy odvodené zo vzorky v rámci prieskumu dopravného správania. Metodika je podrobne popísaná v prílohe č. 1.3 územného generelu dopravy Bratislavy.

B.1.3.1.5 Statická doprava

MČ Bratislava-Petržalka od roku 2019 začala budovať parkovací systém, ktorý malo následne prebrať Hl. mesto SR Bratislava. Parkovací systém umožňoval rezidentom zaregistrovať si vozidlá na bezplatné parkovanie v rámci celej Petržalky ako jednej zóny. Tento pilotný systém prešiel viacerými zmenami odvíjajúcimi sa aj od schváleného VZN Hl. mesta SR Bratislava o dočasnom parkovaní. V súčasnosti má MČ

Bratislava-Petržalka dva parkovacie systémy. V lokalite Dvory IV bol od januára 2022 spustený parkovací systém HI. mesta SR Bratislavy – PAAS a v ostatných lokalitách zostal v platnosti petržalský parkovací systém. Tu MČ Bratislava-Petržalka postupne zavádza zóny regulovaného parkovania, čo by malo obyvateľom uľahčiť prechod na systém PAAS, ktorý reguluje parkovanie zónovou značkou. V nasledujúcom období by petržalský systém mal zaniknúť a celé územie Petržalky bude mať jednotný systém parkovania PAAS.

B.1.3.1.6 Železničná doprava

Železničná trať prechádzajúca MČ Bratislava-Petržalka je súčasťou Paneurópskeho dopravného koridoru IV, ktorý spája nemecké prístavy Brémy, Hamburg a Rostock, cez Českú republiku a Slovensko s vetvou vedúcou Rakúskom a ďalej cez Maďarsko, s rumunským prístavom Konstanca, bulharským prístavom Burgas, vetvou do Turecka s gréckymi prístavmi Solún a Pierus a „morskou diaľnicou“ s Cyprom.

Na území MČ Bratislava-Petržalka sa nachádza jediná železničná stanica, medzi ulicami Kopčianska a Panónska. Železničná stanica v MČ Bratislava-Petržalka je s ďalším územím SR spojená cez Prístavný most. Postavená bola v roku 1897, v 90. rokoch 20. storočia bola radikálne prebudovaná. S centrom mesta ju spája pešia a cyklistická trasa Petržalské korzo. Po druhej svetovej vojne, po zrušení oboch tratí do Rakúska, význam petržalskej stanice z hľadiska osobnej dopravy klesol na minimum a dlhé roky slúžila len pre potreby nákladnej dopravy.

Železničná stanica bola po rekonštrukcii uvedená do prevádzky v roku 1998. Prechádzajú ňou vlaky smerujúce do Viedne a iných rakúskych miest, Maďarska, Poľska, Českej republiky a na územie Slovenska. Z technického hľadiska je stanica zaujímavá tým, že sa v nej stretávajú dve trakčné sústavy – slovenská 25 kV/50 Hz a rakúska 15 kV/16,7 Hz. Najfrekventovanejšie vlakové spojenie predstavuje trasu do Viedne. Plánuje sa, že táto stanica bude konečnou stanicou jednej vetvy európskej siete vysokorýchlostných vlakov (TGV a pod.), ktorá spojí Bratislavu napr. s Mníchovom a Parížom. Počas bežného pracovného dňa premáva 18 priamych vlakových spojení, s hodinovým intervalom v čase medzi 5:30 a 22:20.

V blízkosti železničnej stanice v MČ Bratislava-Petržalka je vybudovaný terminál pre nakladanie osobných motorových vozidiel na tzv. autovlaky. V lete 2015 bolo zriadené nové pravidelné rýchlikové spojenie, Bratislava-Petržalka – Split. Vlakové súpravy tejto linky, s pravidelným piatkovým odchodom, majú radený autovozeň na prepravu osobných automobilov. V roku 2018 stanicu začali požívať nové regionálne vlaky s cieľom, aby sa odľahčila automobilová preprava na Prístavnom moste v Bratislave.

Železnice Slovenskej republiky aktuálne pripravujú nasledovné rozvojové aktivity:

- „Modernizácia trate Bratislava – Petržalka – Rusovce – št. hr. SK/HU“ (bude riešená v zmysle záverov štúdie realizovateľnosti pre uzol Bratislava a bude spočívať v komplexnej rekonštrukcii železničného zvršku, prípadne železničného spodku (v miestach, kde to bude potrebné) a v modernizácii elektrotechnických a energetických zariadení),
- „Modernizácia trate Bratislava – Petržalka – št. hr. SK/AT (bude riešená v zmysle záverov štúdie realizovateľnosti pre uzol Bratislava a bude spočívať v rekonštrukcii železničného zvršku, modernizácii oznamovacích a zabezpečovacích zariadení s diaľkovým riadením (zavedenie Európskeho systému správy a riadenia železničnej dopravy ERTMS) a v modernizácii elektrotechnických a energetických zariadení),

- „Predĺženie širokorozchodnej železničnej trate na území Slovenska s prepojením na územie Rakúska“.

B.1.3.1.7 Vodná doprava

Vodná doprava je vzhľadom na svoje kapacitné možnosti energeticky, ekonomicky a ekologicky najvhodnejšia pre prepravu tovarov zo strednej Európy smerom do všetkých západoeurópskych štátov EÚ a v pokračovaní námornou dopravou aj do ostatných štátov sveta. MČ Bratislava-Petržalka leží na brehu rieky Dunaj, ktorý predstavuje Paneurópsky dopravný koridor č. VII a má veľký význam pre SR z dôvodu prístupu k vodnej magistrále Rýn – Mohan – Dunaj, ktorá spája Severné more s Čiernym morom.

V MČ Bratislava-Petržalka nie je v prevádzke žiadny prístav pre osobnú alebo nákladnú vodnú dopravu, takáto infraštruktúra sa nachádza na ľavom brehu Dunaja. Na Tyršovom nábreží bolo v roku 1930 vybudované prístavisko propeleru, ktorý predstavoval kyvadlovú lodnú dopravu medzi pravým a ľavým brehom Dunaja. Služba kyvadlovej dopravy sa utlmila v roku 2003. Uvažovalo sa, že by sa mohli prepojiť lokality ako je Tyršovo nábrežie a Sad Janka Kráľa, čo sa doposiaľ nezrealizovalo.

V minulosti sa uvažovalo aj o obnove prevádzky Propeleru a jeho prípadné integrovanie do systému mestskej hromadnej dopravy. Trasa nového Propeleru mala byť rozšírená o zastávky pri Riverparku (pontón pod botelom Fairway), Eurovei a taktiež sa vybudovala infraštruktúra prístavísk v blízkych sídlach Šamorín, Hamuliakovo a Čunovo. Pre lodnú dopravu má na Slovensku zásadný význam rieka Dunaj, je najvýznamnejšia tepna, ktorá spája Slovensko s Rakúskom a Maďarskom a vďaka kanálu Dunaj – Rýn - Mohan prepája Severné more s Čiernym morom. Okrem pravidelných liniek rýchlolodami medzi Bratislavou a Viedňou a vyhladkových plavieb v Bratislave, ponúka voľné kapacity na chartrové plavby. V súčasnosti plávajú pod našou vlajkou tri rýchlolode s kapacitou (112 miest), vyhladkové lode s kapacitou (220 miest) PREŠOV, (160 miest) MARTIN a reštauračná loď ŽILINA s kapacitou (120 miest).

B.1.3.2 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra sa člení na vodné hospodárstvo a energetiku. Vodné hospodárstvo tvorí primárny systém zásobovania pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd. Osobitou súčasťou je však aj zachytávanie a odvádzanie dažďových vôd, ako aj dodávky úžitkovej vody pre hospodárske aktivity. Energetickú základňu hlavného mesta tvorí zásobovanie elektrickou energiou, teplofikácia, plynoifikácia a tiež produktovody. Súčasťou technickej infraštruktúry je aj problematika odpadového hospodárstva, ktorá je uvedená v samostatnej kapitole B.1.5.1 Odpadové hospodárstvo.

B.1.3.2.1 Zásobovanie vodou

Zásobovanie vodou mestskej časti možno hodnotiť len v rámci celomestských súvislostí Bratislavy. Urbanizované prostredie hlavného mesta je pritom z hľadiska vodného hospodárstva na veľmi dobrej úrovni. Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejného vodovodu dosahuje prakticky 100 %.

Štruktúru domov mestskej časti Bratislava-Petržalka podľa vodovodnej prípojky reflektuje nasledujúca tabuľka. Z pomedzi všetkých 1 924 domov v MČ, nie je bez vodovodnej prípojky evidovaný ani jeden dom. Celkovo 1 724 (89,6 %) má inštalovanú vodovodnú prípojku z verejného vodovodu priamo v dome.

Tabuľka 37 Štruktúra domov mestských častí Bratislavy podľa vodovodnej prípojky

Mestská časť Bratislava	Spolu	v dome - z verejnej siete (abs.)	v dome - z verejnej siete (%)	v dome - vlastná (abs.)	v dome - vlastná (%)	mimo domu - z verejnej siete (abs.)	mimo domu - z verejnej siete (%)	mimo domu - vlastná (abs.)	mimo domu - vlastná (%)	bez prípojky (abs.)	bez prípojky (%)	Nezistený (abs.)	Nezistený (%)
Staré Mesto	4 727	4 409	93,27	25	0,53	109	2,31	0	0	1	0,02	183	3,87
P. Biskupice	3 048	2 175	71,36	14	0,46	803	26,35	22	0,72	2	0,07	32	1,05
Ružinov	6 314	5 209	82,5	39	0,62	237	3,75	1	0,02	0	0	828	13,11
Vrakuňa	2 299	1 319	57,37	21	0,91	842	36,62	6	0,26	1	0,04	110	4,78
Nové Mesto	4 613	3 787	82,09	38	0,82	650	14,09	9	0,2	2	0,04	127	2,75
Rača	2 677	2 372	88,61	30	1,12	230	8,59	3	0,11	3	0,11	39	1,46
Vajnory	1 735	1 483	85,48	223	12,85	5	0,29	0	0	5	0,29	19	1,1
Devínska Nová Ves	2 036	1 791	87,97	4	0,2	32	1,57	0	0	2	0,1	207	10,17
Dúbravka	1 817	1 084	59,66	5	0,28	492	27,08	1	0,06	2	0,11	233	12,82
Karlova Ves	1 805	1 618	89,64	2	0,11	150	8,31	1	0,06	3	0,17	31	1,72
Devín	988	931	94,23	6	0,61	4	0,4	2	0,2	33	3,34	12	1,21
Lamač	1 056	962	91,1	5	0,47	27	2,56	0	0	1	0,09	61	5,78
Z. Bystrica	2 227	2 088	93,76	27	1,21	27	1,21	5	0,22	13	0,58	67	3,01
Čunovo	571	524	91,77	36	6,3	3	0,53	0	0	3	0,53	5	0,88
Jarovce	900	857	95,22	22	2,44	5	0,56	2	0,22	4	0,44	10	1,11
Petržalka	1 924	1 724	89,6	10	0,52	74	3,85	0	0	0	0	116	6,03
Rusovce	1 371	1 316	95,99	32	2,33	6	0,44	0	0	0	0	17	1,24

Zdroj: SODB 2021

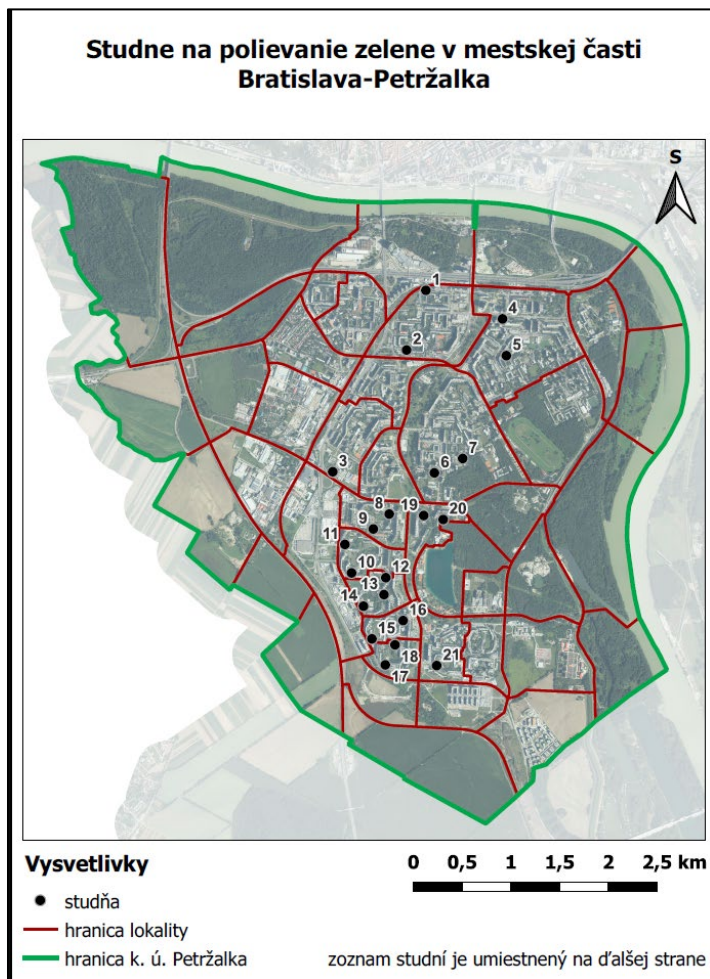
Podľa štatistickej ročenky hlavného mesta z roku 2021 predstavuje kapacita vodárenských zdrojov v Bratislave celkovo 3 362 litrov za sekundu. Pitná voda vyrobená vo vlastných vodohospodárskych

zariadeniach je 39 599 000 m³ za rok. Spotreba vody predstavuje 31 814 000 m³, z toho 53,0 % pre domácnosti. Napriek rastu počtu obyvateľov si spotreba vody udržiava pomerne stabilnú hladinu.

Technickú špecifikáciu systému vodného hospodárstva uvádza územný plán mesta Bratislavy v znení zmien a doplnkov. Stanovené riešenia overuje a spodrobňuje aj Územný generel zásobovania vodou Bratislavy z roku 2009.

Na území Petržalky sa nachádza spolu 21 studní na polievanie zelene.

Mapa 20 Studne na polievanie zelene v mestskej časti Bratislava-Petržalka

Zdroj: Podkladová mapa: Ortofotomozaika 2020 © GKÚ, © Mestská časť Bratislava-Petržalka, 2022

Číslo popisku z Mapy uvedenej vyššie	Označenie studne (interné)
1	MC-21 /MC-21/
2	D-4 /D4-41/
3	ZB-1
4	SH-2B /B2-50/
5	SH-2A /B2-48/
6	ZH-23 /A1-23/
7	ZH-26 /A1-26/
8	L-1A /L1-30/
9	L-1B /L1-31/
10	L-2A /L2-25/
11	L-2B /L2-26/
12	L-3A /L3-30/
13	L-3B /L3-29/
14	L-3C /L3-27/
15	L-4A /L4-25/
16	L-4B /L4-27/
17	L-5A /L5-20/
18	L-5B /L5-21/
19	L-6A /L6-336/
20	L-6B /L6-37/
21	L-7 /L7-39/

Zdroj: interné údaje MČ BA-Petržalka (2022)

B.1.3.2.2 Odkanalizovanie územia

Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s čistením odpadových vôd dosahuje v mestskej časti Bratislava-Petržalka viac ako 99 %, čo je veľmi priaznivá situácia.

Kapacita kanalizačnej siete je v súčasnosti dostatočná, a to vrátane kapacity ČOV. Hlavným prevádzkovateľom verejnej kanalizácie je Bratislavská vodárenská spoločnosť a. s. (BVS). Odkanalizovanie Bratislavy má autonómny charakter. Všetky odpadové vody, odvádzané z jej územia sa na ňom aj likvidujú.

Štruktúru všetkých domov mestskej časti podľa typu kanalizačného systému reflektuje nasledovná tabuľka. MČ Bratislava-Petržalka má priaznivé hodnoty, bez kanalizačnej prípojky je evidovaných len zanedbateľných 0,05 % z pomedzi všetkých 1 924 domov. Viac ako 89 % domov má vybudovanú prípojku na verejnú kanalizačnú sieť. Vlastný septik alebo žumpu využíva 68 domov (3,53 %) a domáca čistička odpadových vôd je inštalovaná v 21 domoch.

Tabuľka 38 Štruktúra domov mestských častí Bratislavy podľa typu kanalizačného systému

MČ Bratislavy	Spolu	septik, žumpa (abs.)	septik, žumpa (%)	prípojka na kanalizačnú sieť (abs.)	prípojka na kanalizačnú sieť (%)	domáca čistička odpadových vôd (abs.)	domáca čistička odpadových vôd (%)	bez kanalizácie (abs.)	bez kanalizácie (%)	Nezistený (abs.)	nezistený (%)
Staré Mesto	4 727	94	1,99	4 445	94,03	5	0,11	1	0,02	182	3,85
Podunajské Biskupice	3 048	338	11,09	2 653	87,04	10	0,33	20	0,66	27	0,89
Ružinov	6 314	510	8,08	4 846	76,75	28	0,44	4	0,06	926	14,67
Vrakuňa	2 299	313	13,61	1 828	79,51	37	1,61	7	0,3	114	4,96
Nové Mesto	4 613	355	7,7	4 061	88,03	58	1,26	8	0,17	131	2,84
Rača	2 677	152	5,68	2 471	92,3	11	0,41	4	0,15	39	1,46
Vajnory	1 735	222	12,8	1 471	84,78	5	0,29	19	1,1	18	1,04
Devínska Nová Ves	2 036	195	9,58	1 604	78,78	8	0,39	117	5,75	112	5,5
Dúbravka	1 817	47	2,59	1 503	82,72	15	0,83	9	0,5	243	13,37
Karlova Ves	1 805	109	6,04	1 640	90,86	17	0,94	10	0,55	29	1,61
Devín	988	165	16,7	488	49,39	19	1,92	310	31,38	6	0,61
Lamač	1 056	138	13,07	841	79,64	9	0,85	8	0,76	60	5,68
Záhorská Bystrica	2 227	321	14,41	1 819	81,68	50	2,25	21	0,94	16	0,72
Čunovo	571	40	7,01	442	77,41	5	0,88	66	11,56	18	3,15
Jarovce	900	134	14,89	744	82,67	2	0,22	10	1,11	10	1,11
Petržalka	1 924	68	3,53	1 720	89,4	21	1,09	1	0,05	114	5,93
Rusovce	1 371	155	11,31	1 187	86,58	7	0,51	6	0,44	16	1,17

Zdroj: SODB 2021

B.1.3.2.3 Elektrická energia

Systém zásobovania elektrickou energiou má celomestský charakter. Zásobovanie mesta Bratislavy elektrickou energiou je v prevažnej miere zabezpečované prostredníctvom nadradených transformovní 400/110/22 kV Podunajské Biskupice a 400/110/22 kV Stupava a z transformovní vodného diela Gabčíkovo, resp. vodného diela Čunovo. Na území mesta je niekoľko zdrojov elektrickej energie - tepelné, závodné a vodné elektrárne - napojených na sústavu veľmi vysokého napätia (VVN).

Distribútorom elektrickej energie napäťovej sústavy 110 kV a 22 kV je Západoslovenská distribučná, a.s.. Majoritným predajcom a distribútorom elektrickej energie koncovým zákazníkom je Západoslovenská energetika, a. s. Okrem nich elektrickú energiu ponúka aj Slovenský plynárenský priemysel a.s., Bratislavská teplárenská, a. s. ako aj niekoľko súkromných spoločností, ako napr. ČEZ Slovensko, s.r.o., Energie2, a.s., EP ENERGY TRADING, a.s., GEON, a.s., Istrochem Reality, a.s. alebo SLOVNAFT, a.s..

Pre koncových odberateľov sa elektrická energia transformuje v trafostaniciach 110/22 kV. Prostredníctvom distribučného systému VN 22 kV sú zásobovaní jednotliví odberatelia, či transformačné stanice 22/0,4 kV. Zo siete nízkeho napätia (NN) sú napájané domácnosti a menšie odbery podnikateľského charakteru. Sústava VVN je tvorená tak, že každá TR 110/22 kV je pripojená aspoň na dve 110 kV vedenia, čím je zabezpečená spoľahlivosť napájania aj v prípade výpadku jedného z nich.

Technickú špecifikáciu systému elektrifikácie uvádza územný plán mesta Bratislavy v znení zmien a doplnkov, ktorého spracovanie vychádzalo z Územného generelu zásobovania elektrickou energiou z roku 2001.

B.1.3.2.4 Vykurovanie

Najväčším výrobcom tepla v hlavnom meste je Bratislavská teplárenská, a. s., ktorá vlastní a prevádzkuje dve sústavy (východnú a západnú) centralizovaného zásobovanie teplom (CZT). Dodáva teplo a teplú vodu do približne 40 % objektov v Bratislave.

Vykurovacím médiom je horúca voda. Zdrojom energie je prevažne plyn. Priestory bez CZT sú vykurované domovými kotolňami, resp. v individuálnej podobe domáci kotlami, zanedbateľne elektrickou energiou. Obnoviteľné zdroje tvoria vo vykurovaní len zanedbateľný podiel.

Technickú špecifikáciu systému vykurovania uvádza územný plán mesta Bratislavy v znení zmien a doplnkov, ako aj Konceptia tepelnej energetiky hlavného mesta SR z roku 2007.

Štruktúru bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie reflektuje nasledovná tabuľka. Z pomedzi všetkých 52 379 bytov v MČ Bratislava-Petržalka má dominantné postavenie plyn, ktorý dosahuje podiel až 97,6 %. Spolu 446 bytov využíva na kúrenie elektrickú energiu.

Tabuľka 39 Štruktúra bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie

MČ Bratislavy	Spolu	plyn (abs.)	plyn (%)	elektrina (abs.)	elektrina (%)	kvapalné palivo (abs.)	kvapalné palivo (%)	pevné palivo (abs.)	pevné palivo (%)	solárna energia (abs.)	solárna energia (%)	iný (abs.)	iný (%)	žiadny (abs.)	žiadny (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
Staré Mesto	28 248	24 778	87,72	356	1,26	29	0,1	53	0,19	8	0,03	749	2,65	1	0	2 274	8,05
P. Biskupice	11 459	10 266	89,59	753	6,57	2	0,02	64	0,56	0	0	294	2,57	3	0,03	77	0,67
Ružinov	49 881	43 766	87,74	1113	2,23	2	0	79	0,16	13	0,03	2336	4,68	2	0	2 570	5,15
Vrakuňa	9 427	6 763	71,74	301	3,19	3	0,03	36	0,38	6	0,06	2141	22,71	2	0,02	175	1,86
Nové Mesto	27 325	24 077	88,11	646	2,36	231	0,85	148	0,54	9	0,03	1638	5,99	11	0,04	565	2,07
Rača	11 543	11 073	95,93	164	1,42	1	0,01	71	0,62	3	0,03	11	0,1	2	0,02	218	1,89
Vajnory	2 897	2 554	88,16	231	7,97	0	0	87	3	0	0	1	0,03	5	0,17	19	0,66
D. N. Ves	7 677	7 177	93,49	136	1,77	31	0,4	98	1,28	0	0	22	0,29	2	0,03	211	2,75
Dúbravka	18 326	17 887	97,6	25	0,14	2	0,01	29	0,16	2	0,01	88	0,48	5	0,03	288	1,57
Karlova Ves	17 565	16 912	96,28	259	1,47	42	0,24	56	0,32	3	0,02	117	0,67	6	0,03	170	0,97
Devín	1 110	513	46,22	478	43,06	0	0	82	7,39	0	0	22	1,98	4	0,36	11	0,99
Lamač	3 911	3 673	93,91	54	1,38	1	0,03	30	0,77	4	0,1	52	1,33	2	0,05	95	2,43
Z. Bystrica	3 148	2 632	83,61	322	10,23	3	0,1	90	2,86	6	0,19	13	0,41	17	0,54	65	2,06
Čunovo	587	434	73,94	45	7,67	0	0	10	1,7	1	0,17	83	14,14	2	0,34	12	2,04
Jarovce	1 023	951	92,96	42	4,11	0	0	12	1,17	0	0	3	0,29	5	0,49	10	0,98
Petržalka	52 379	51 123	97,6	446	0,85	0	0	35	0,07	0	0	96	0,18	0	0	679	1,3
Rusovce	1 693	1 382	81,63	83	4,9	0	0	20	1,18	0	0	182	10,75	1	0,06	25	1,48

Zdroj: SODB 2021

B.1.3.2.5 Plynofikácia

Na území mesta Bratislava je plynofikovaných 83 % domov, čo predstavuje až cca 93 % domácností. Podiel na dĺžke všetkých plynovodných sietí Slovenska činí približne 9 %. Územie MČ Bratislava-Petržalka je pokryté sieťou stredotlakových (STL) a nízkotlakových (NTL plynovodov). Najväčším dodávateľom plynu, ako aj prevádzkovateľom plynofikačnej sústavy je Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (SPP), ktorý má v kompetencii aj postupnú modernizáciu potrubí. Nakoľko mali staršie oceľové potrubia tendencie hrdzaviť, čo spôsobovalo úniky plynu, postupne sú nahrádzané za modernejšie plastové.

Štruktúru domov podľa plynovej prípojky reflektuje nasledovná tabuľka. Z pomedzi všetkých 1 924 domov v MČ disponuje prípojkou na plyn 82 %, bez plynovodnej prípojky je 12 % domov, a u necelých šiestich % domov tento údaj zistení nebol.

Tabuľka 40 Štruktúra domov podľa plynovej prípojky

Územná jednotka	Spolu	áno (abs.)	áno (%)	nie (abs.)	nie (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)
Staré Mesto	4 727	4 349	92	142	3	236	4,99
Podunajské Biskupice	3 048	2 558	83,92	464	15,22	26	0,85
Ružinov	6 314	4 829	76,48	583	9,23	902	14,29
Vrakuňa	2 299	1 910	83,08	276	12,01	113	4,92
Nové Mesto	4 613	3 961	85,87	511	11,08	141	3,06
Rača	2 677	2 479	92,6	159	5,94	39	1,46
Vajnory	1 735	1 457	83,98	260	14,99	18	1,04
Devínska Nová Ves	2 036	1 606	78,88	314	15,42	116	5,7
Dúbravka	1 817	1 509	83,05	87	4,79	221	12,16
Karlova Ves	1 805	1 540	85,32	234	12,96	31	1,72
Devín	988	482	48,79	500	50,61	6	0,61
Lamač	1 056	871	82,48	120	11,36	65	6,16
Záhorská Bystrica	2 227	1 802	80,92	412	18,5	13	0,58
Čunovo	571	422	73,91	146	25,57	3	0,53
Jarovce	900	854	94,89	36	4	10	1,11
Petržalka	1 924	1 579	82,07	231	12,01	114	5,93
Rusovce	1 371	1 216	88,69	139	10,14	16	1,17

Zdroj: SODB 2021

Technickú špecifikáciu systému plynofikácie uvádza územný plán mesta Bratislavy v znení zmien a doplnkov, ktorého spracovanie vychádzalo z Územného generelu zásobovania plynom z roku 2002.

B.1.4 Bezpečnosť

Polícia

V mestskej časti Bratislava-Petržalka sídli Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave V. Nachádza sa na Nám. hraničiarov 1/b. Okresnému riaditeľstvu zodpovedajú 4 obvodné oddelenia, z toho 3 sa nachádzajú na území Petržalky (PZ Petržalka – stred, Nám. hraničiarov 1/B, PZ Petržalka – juh, Holíčska 22 a PZ Petržalka – sever, Bohrova 22). Špeciálne pracovisko je na Záporožskej ulici č. 8, ktoré vybavuje najmä agendu občianske preukazy, vodičské preukazy, cestovné doklady a zbrojné preukazy.

V mestskej časti Bratislava-Petržalka sídli aj mestská polícia. Funguje nonstop 24 hodín denne. Sídlo má na Haanova č. 10. Mestská polícia plní agendu ochrany verejného poriadku, boja proti páchaniu delikvencie, zabezpečuje bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a odhaľuje a objasňuje priestupky. Objem mzdových prostriedkov a technických prostriedkov potrebných na činnosť mestskej polície stanovuje mestské zastupiteľstvo v rozpočte mesta.

Mestský kamerový systém

Od roku 2000 je na území mesta Bratislavy v prevádzke mestský kamerový systém, ktorý monitoruje verejné priestranstva. Na území mestskej časti Bratislava-Petržalka je verejný poriadok monitorovaný aj pomocou kamerového systému. V uliciach mestskej časti je na verejne prístupných miestach inštalovaných 23 kamier. Je to najmenej kamier spomedzi všetkých bratislavských okresov. Nachádzajú sa na miestach, kde dochádza k pohybu občanov, na miestach, na ktorých dochádza vo zvýšenej miere k páchaniu trestnej, či priestupkovej činnosti, rovnako ako na frekventovaných križovatkách, kde hrozí vysoké riziko narušenia plynulosti cestnej dopravy, či dopravných nehôd. Bežná lehota uchovania záznamu predstavuje 15 dní.

Smerovanie ďalšieho rozvoja kamerového systému Mestskej polície v Bratislave bude závisieť predovšetkým na celkovej bezpečnostnej situácii v jednotlivých mestských lokalitách, s ohľadom na druh riešenia problémov. Do budúca je možné predpokladať implementáciu moderných digitálnych technológií, umožňujúcich značnú mieru automatizácie kontrolnej činnosti a automatickej reakcie systému na nežiaduce protiprávne jednanie osôb, či narušenie bezpečnosti a plynulosti dopravy a pod.

Civilná ochrana a riziká

Mestská časť Bratislava-Petržalka sa nenachádza na vymedzenom území v oblasti ohrozenia, v blízkosti jadrového zariadenia. MČ Bratislava-Petržalka nespadá do kategórie A alebo do kategórie B, ani jedna právnická alebo fyzická osoba, podnikateľ manipulujúci z nebezpečnými látkami, z dôvodu toho, že množstvo vybraných nebezpečných látok ani v jednom podniku nedosahuje prahové hodnoty podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 128/2015 Z. z o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (viď § 3 predmetného zákona).

Celkový počet obyvateľstva v MČ Petržalka je, na základe údajov Štatistického úradu SR, aktuálne na úrovni približne 113 tisíc obyvateľov. Na území Petržalky je evidovaných 10 odolných úkrytov (OÚ) pre kapacitu 1 750 ukrývaných a 5 plynutesných úkrytov (PÚ) pre kapacitu 1088 ukrývaných od 1. 10. 2006 novozriadených jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne (JÚBS) celkovo 23 s kapacitou 25 182

ukrývaných v zmysle § 3 písmeno a) vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. ako samostatne stojace. Zabezpečenie ukrytia na predmetnom území predstavuje v odolných a plynottesných úkrytoch 2,75 %.

Pre prípad vyhlásenia krízovej situácie vojna, vojnový, stav, pre ukrytie 30 % zamestnancov MÚ MČ Bratislava-Petržalka je plánované zriadenie a využitie v JÚBS priamo v Budove Technopolu na Kutlíkovej 17.

Tabuľka 41 Prehľad ukrytia v mestskej časti Bratislava-Petržalka

Počet osôb		Ochranné stavby				OÚ a PÚ spolu		% Zabezpeč.	JÚBS	
		OÚ		PÚ		Počet	Kapacita		Počet	Kapacita
		Počet	Kapacita	Počet	Kapacita					
obyvateľstvo	113063	0	0	0	0	0	0	24,45 %	23	25 182
zamestnanci	28692	10	1 750	5	1 088	15	2 838	2,75 %		
Celkom		10	1 750	5	1 088	15	2 838		23	25 182

Zdroj: interné údaje MČ

Poznámka: % zabezpečenia v OÚ a PÚ = (kap.OÚ a PÚ/počet obyv.)x100

% zabezpečenia v JÚBS = {kap. JÚBS / (počet obyv.- kap OÚ a PÚ)}x100

„Kapacita jednotlivých úkrytov pojme približne ¼ z celkového počtu obyvateľstva Petržalky. Z toho kapacita odolných úkrytov a plynottesných úkrytov je na úrovni iba približne 3 %. Treba ešte poznamenať, že MČ nemá vo vlastníctve žiadne odolné alebo plynottesné úkryty.“

Územie Petržalky predstavuje, v rámci Bratislavy, územie s pomerne nízkym výskytom rizikových javov a minimálnymi dopadmi na obyvateľstvo. Medzi ohrozujúce faktory patrí voda a požiar. Medzi identifikované najvýznamnejšie sekundárne krízové javy patrí povodeň (rieka Dunaj), ktorou je však ohrozených iba necelých 100 obyvateľov a s tým súvisiace premnoženie hmyzu. K ďalšiemu krízovému javu patrí požiar (lesný požiar), ktorým nie je priamo ohrozené obyvateľstvo. K zdrojom rizika požiarov sú najmä lokality Hrabiny, Soví les, Starý háj a Pečniansky les.

Na území Petržalky sa nenachádzajú žiadne stacionárne zdroje nebezpečných látok.

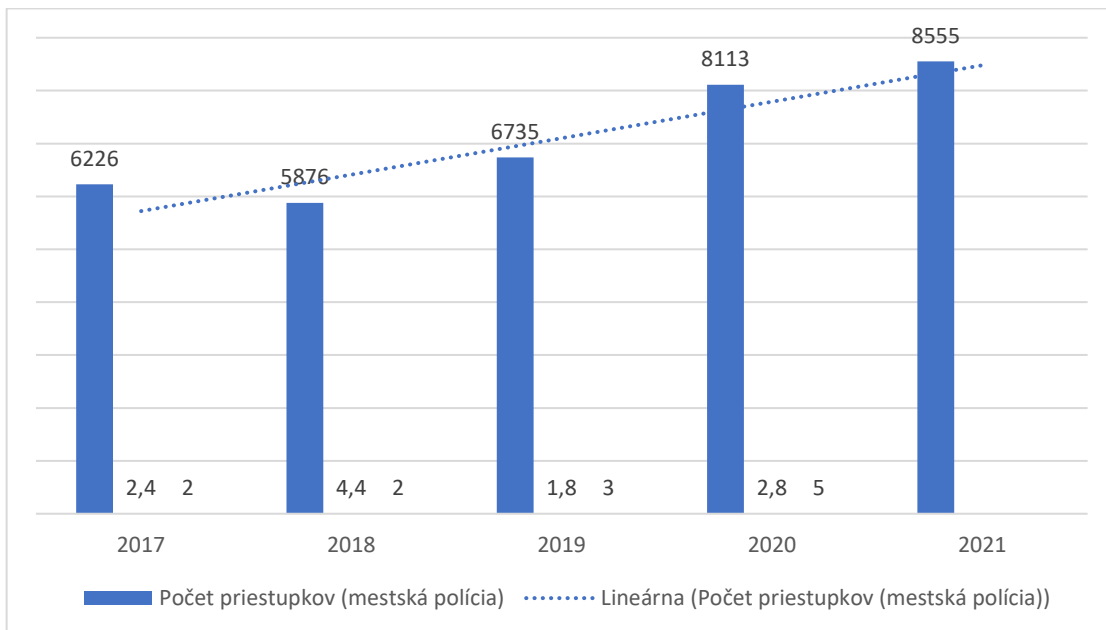
Trestné činy a priestupky

Počet priestupkov (ktoré rieši mestská polícia) na území mestskej časti rastie. Naopak údaje štátnej polície ukazujú mierne klesajúci trend počtu priestupkov a rovnako aj trestných činov.

Podľa údajov mestskej polície hlavného mesta SR Bratislavy môžeme konštatovať, že od roku 2017 do roku 2021 došlo k viac ako 30 % nárastu počtu zistených priestupkov až na približne 8,5 tisíc. Najviac frekventovanými ulicami so zistenými priestupkami patria: Viedenská cesta, Antolská, Krasovského, Einsteinova a Gessayova. V ostatnom období (najmä rok 2021) môžeme nárast počtu priestupkov pripísať aj sprísneným opatreniam v rámci parkovacej politiky na území mestskej časti.

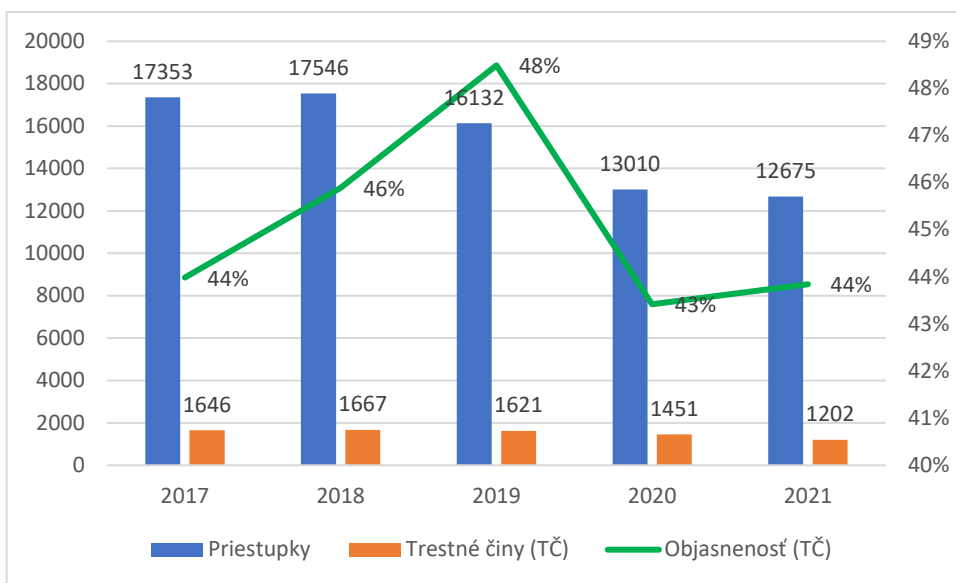
„Celkový počet priestupkov v Petržalke sa zvyšuje no počet trestných činov mierne klesá.“

Graf 10 Vývoj počtu priestupkov na území MČ v rokoch 2017 – 2021 (mestská polícia)

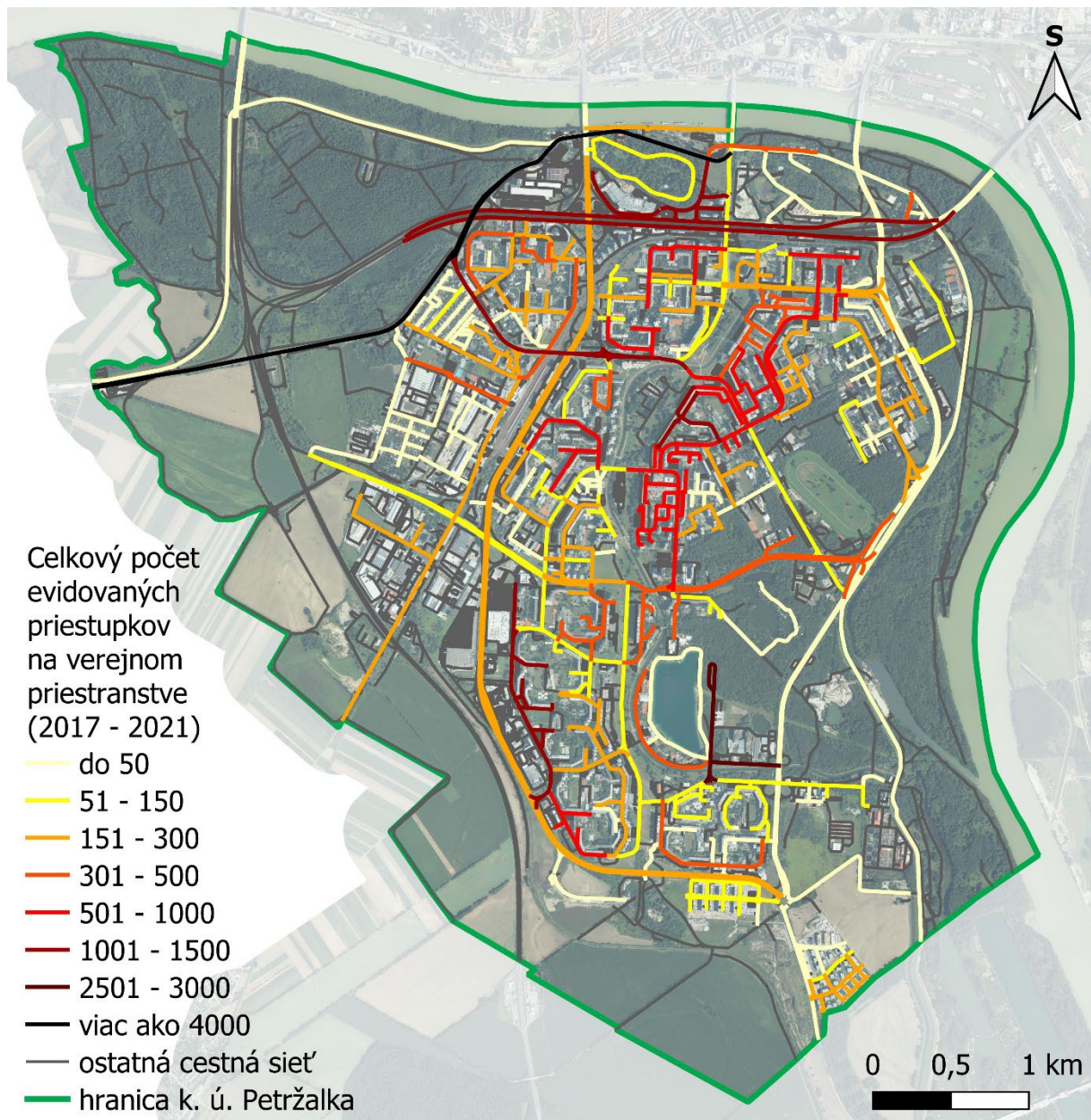
Zdroj: Mestská polícia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, 2022

Graf 11 Vývoj počtu priestupkov a trestných činov na území MČ v rokoch 2017 – 2021 (štátna polícia)

Zdroj: Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave V, 2022

Mapa 21 Priestupky v mestskej časti

Zdroj: Mestská polícia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, 2022, ortofotomozaika © GKÚ, NLC

Hasičský a záchranný zbor

Mestská časť Bratislava-Petržalka je súčasťou zásahového obvodu HS 5 Petržalka, ktorá sa nachádza na Ul. Ondreja Štefana 8. Je súčasťou Hasičského a záchranného útvaru hlavného mesta Bratislavy.

Hasičský a záchranný zbor

- plní úlohy štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
- vykonáva štátny požiarny dozor,
- plní úlohy pri zdolávaní požiarov, pri poskytovaní pomoci a vykonávaní záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach a pri ochrane životného prostredia,
- poskytuje pomoc pri ohrození života a zdravia fyzických osôb, majetku právnických osôb a fyzických osôb,
- vykonáva záchranné práce pri núdzovom odstraňovaní stavieb a ľadových bariér,
- zabezpečuje jednotné uplatňovanie technických požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti, posudzovania zhody a vykonávanie dohľadu nad výrobkami,
- plní úlohy v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi a v oblasti preventívno-výchovného pôsobenia,
- plní úlohy na úseku materiálneho vybavenia a technického zabezpečenia súvisiace s vykonávaním činností zboru.

Na území Petržalky pôsobí aj dobrovoľný verejný hasičský zbor Petržalka so sídlom na Zadunajskej ceste 3329/2.

B.1.5 Prírodno-environmentálna analýza

B.1.5.1 Odpadové hospodárstvo

Významným dokumentom v oblasti odpadového hospodárstva je Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021– 2025. Na predchádzanie vzniku odpadov kladie dôraz dokument „Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025“. Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním najmä pre komunálne odpady. Prvým základným pravidlom v rámci hierarchie odpadového hospodárstva je predchádzanie vzniku odpadu. Poslednými možnosťami pre likvidáciu odpadov by mali byť energetické zhodnotenie a skládkovanie.

Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu na území mesta Bratislava, ktorého súčasťou je aj územie riešenej mestskej časti, predstavuje 10 % množstva, ktoré sa za rok vyprodukuje na celom Slovensku. Z tohto dôvodu mesto disponuje vlastným strategickým dokumentom, a to Stratégiou nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 – 2026 (Sekcia životného prostredia, Oddelenie životného prostredia magistrátu hlavného mesta SR).

Súčasný stav odpadového hospodárstva na území Bratislavy

Podľa zákona č. 377/1990 Zb. je Bratislava samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. V rámci samosprávnej funkcie má Bratislava vyhradené zabezpečovať zber, odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu a organizovať triedenie odpadu z domácností a z prevádzkarní, spravovať poplatok za zber a odvoz komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu, zabezpečovať zber a prepravu komunálneho odpadu vznikajúceho pri čistení komunikácií I. a II. triedy a verejných priestranstiev, ktoré sú vo vlastníctve a správe hlavného mesta, a pri správe a údržbe verejnej zelene parkov a cintorínov, ktoré sú vo vlastníctve hlavného mesta, zabezpečovať údržbu, zjazdnosť a schodnosť miestnych komunikácií I. a II. triedy a verejných priestranstiev nezverených do správy mestskej časti.

Mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy a vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len „štatút“); v tomto rozsahu má postavenie obce.

V oblasti odpadového hospodárstva (ďalej len OH) mestské časti plnia úlohy samosprávy Bratislavy miestneho významu. Zásadným zásahom do systému nakladania s komunálnym a drobným stavebným odpadom, ako aj jeho financovania bola legislatívna zmena, ktorú priniesla novela zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave. Na základe tejto novely je od roku 2009 časť príjmov z poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady vo výške 10 % prerozdeľovaná jednotlivým mestským častiam. 10 % z výnosu miestneho poplatku sa prerozdeľuje podľa počtu obyvateľov mestským častiam Bratislavy. Z tejto sumy si financujú náklady na odpadové hospodárstvo.

Spôsob nakladania s odpadom na území mestskej časti

Dôležitou súčasťou infraštruktúry odpadového hospodárstva sú zberné dvory. Zberný dvor pre obyvateľov Petržalky sa nachádza na ulici Ondreja Štefanka 4 (<https://www.petrzalka.sk/zbernydvor/>). Centrálny zberný dvor pre všetkých pôvodcov komunálnych odpadov Bratislavy sa nachádza na Starej Ivanskej ceste 22. Vybrané druhy odpadov je možné uložiť aj na zbernom dvore Rača, pri Šajbách 1.

Na triedený zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi sa používajú zberné nádoby/kontajnery troch farieb, žltá na plast, kov a kompozitné obaly na báze lepenky, modrá na papier a zelená na sklo, s objemom ako pri zmesovom komunálnom odpade, avšak pre sklo sú využívané najmä kontajnery typu zvon s objemom 1 200 l a 1 800 l.

Zber a prepravu biologicky rozložiteľného odpadu z údržby zelene v individuálnej bytovej výstavbe v meste Bratislava vykonáva spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu a.s. Mesto nedisponuje vlastným zariadením na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov.

Okrem iného Hlavné mesto Bratislava na svojom území umožňuje držiteľovi biologicky rozložiteľného odpadu zriadiť komunitné kompostovisko, ktoré bude slúžiť pre vlastnú potrebu komunity v určitej lokalite.

Mestská časť Bratislava-Petržalka na úseku odpadového hospodárstva zabezpečuje najmä:

- zber a prepravu komunálneho odpadu vznikajúceho pri čistení komunikácií III. a IV. triedy a verejných priestranstiev, ktoré sú v správe mestskej časti, a pri správe a údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú v správe mestskej časti, a pri údržbe trhovísk,
- obsluhu, údržbu a opravu odpadových košov na uličné smeti (vyššie 600ks),
- zber a prepravu objemného odpadu minimálne dvakrát do roka, na jar a jeseň, pristavením veľkokapacitných kontajnerov. Zber objemného odpadu sa realizuje prostredníctvom vlastného Zberného dvora Petržalka,
- prevádzku Zberného dvora Petržalka,
- budovanie komunitných kompostovísk,
- mobilný zber vyradených elektrozariadení z domácností cez oprávnenú osobu,
- mobilný zber biologicky rozložiteľného odpadu zo zelene,
- zber použitého kuchynského oleja,
- zber textilu a šatstva prostredníctvom oprávnenej osoby,
- likvidáciu nezákonne uloženého odpadu.

Zber odpadov a predchádzanie jeho vzniku

Samospráva sa snaží aktívne zapájať (formou vyvesovania oznamov na bránach, uverejňovania článkov so zameraním na environmentálnu výchovu a zodpovednosť) všetkých obyvateľov do procesov, ktoré vedú k zlepšeniu verejného priestoru a skvalitneniu životného prostredia. V mnohých prípadoch stojí za vytváraním nelegálnych skládok aj nedostatočná environmentálna osвета. Petržalská samospráva preto neustále informuje o platnom systéme zberu a možnostiach, kam odpad odovzdať prostredníctvom dostupných médií a platforiem.

Dôležitým opatrením v prevencii tvorby nezákonne uloženého odpadu je prevádzkovanie zberného dvora, ktorý je obyvateľom s trvalým pobytom v Petržalke prístupný od utorka do soboty. Petržalská

samospráva realizuje **2 x do roka zber objemného odpadu** prostredníctvom veľkokapacitných kontajnerov, ktoré sú v pristavované v rôznych lokalitách, tak aby boli občanom čo najprístupnejšie. Množstvo pristavených kontajnerov bolo v rámci rokov 2016-2023 navýšené, podľa aktuálnej potreby a požiadaviek obyvateľov.

Zberný dvor je situovaný priamo v Mestskej časti, je sprístupnený celoročne a obyvatelia Petržalky tak majú k dispozícii bezplatný, dostupný a komfortný systém zberu aj pre odpad, ktorý nie je možné uložiť do kontajnerov/nádob umiestnených v rámci kontajnerových stanovišť.

Opatrenia mestskej časti v rámci prechodu na obehové odpadové hospodárstvo

Mestská časť budovaním a podporou komunitných kompostovísk vytvorila podmienky pre zvýšenie objemu kompostovateľného odpadu, pomocou záhradných kompostérov zriadených v rámci legálnych komunitných kompostovísk. V rokoch 2020 a 2021 vzniklo na území 9 komunitných kompostovísk, ďalšie kompostoviská sú prevádzkované príslušnými kompostmajstrami v rámci existujúcich komunitných záhrad s cieľom spoločne kompostovať biologický odpad, ktorý vzniká v danej lokalite. Vznikajúci kompost je využívaný pre vlastnú potrebu komunity.

Okrem centrálného zberu jedlých tukov a olejov z domácností, ktorý prostredníctvom tzv. „olejoték“ zaviedlo mesto Bratislava v roku 2021, mestská časť Bratislava-Petržalka v spolupráci so spoločnosťou MEROCCO, a. s. spustila v roku 2020 zber použitého kuchynského oleja pre obyvateľov Petržalky. Použitý kuchynský olej sa zbiera v petržalskom zbernom dvore. V rámci projektu „Prilej olej“ dostane odovzdávajúci za 1-5 litrov použitého oleja 1 liter kuchynského octu. V prípade odovzdaných 6 litrov použitého oleja je možné získať 1 liter slnečnicového oleja.

Zber textilu, odevov a obuvi prebieha prostredníctvom špeciálnych kontajnerov, ktoré sú rovnomerne umiestnené na území Petržalky. Odvoz obsahu kontajnerov sa zabezpečujú na území Petržalky spoločnosťami **Ekocharita Slovensko** a **Charita Humana Slovensko**. Kontajnery na textil a šatstvo sú umiestnené v rámci zberných miest.

V súlade so strategickými dokumentami mesta Bratislava, Program rozvoja mesta Bratislava 2030 a Stratégiou nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 — 2026“, mestská časť v rámci vlastných projektov kladie dôraz na predchádzanie vzniku odpadov, znižovanie využitia prírodných materiálov, ekodizajn, taktiež na podporu opätovného používania.

Opatrenia na skvalitnenie verejných priestranstiev a skvalitnenia infraštruktúry odpadového hospodárstva

V rámci skvalitnenia verejných priestranstiev mestská časť iniciovala hromadnú výmenu košov v snahe reflektovať požiadavky občanov. Nový typ koša je nielen kapacitne väčší ale aj odolnejší voči vandalizmu a vonkajším vplyvom. Výmenou košov by sme chceli dosiahnuť skvalitnenie verejného priestoru, zefektívnenie zvozu odpadu a hlavne predísť znečisťovaniu verejných priestranstiev. Nové betónové koše sú oproti tým pôvodným objemnejšie (70l) a tiež zabezpečené krytom, takže znemožňujú prístup nielen vtáctvu ale aj občanom, ktorí by do nich chceli ukladať zmesový komunálny odpad. Výmena košov prebehla počas prvého polroka 2022, kedy boli postupne nahradené takmer všetky pôvodné koše. V súčasnosti je

na území Petržalka osadených už vyše 600 ks nových košov, čím sa skvalitnila aj kontrola dopĺňania vreciek na psie exkrementy, aj ich upevnenie zabraňujúce plytvaniu týchto vreciek.

Dotačná schéma úradu na kontajnerové stojiská

V roku 2012 MČ v rámci riešenia nepriaznivej situácie v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi prijala uznesenie, ktorým upravila spôsob a čerpanie účelovej dotácie z jej rozpočtu pre stavebníkov nových kontajnerových stanovišť, resp. stavebne upravovaných už existujúcich kontajnerových stanovišť. Hlavným dôvodom pre prijatie uznesenia boli pretrvávajúce problémy so znečisťovaním okolia aj z toho dôvodu, že mnohé domy stále nemajú doriešené kontajnerové stojiská. Dotačná schéma vyplynula aj vo väzbe na Akčný plán adaptácie na zmenu klímy hlavného mesta SR Bratislavy, kedy sa pri budovaní kontajnerových stanovišť musia zohľadňovať súčasné trendy v riešení verejných priestorov v súlade s Manuálom kontajnerových stanovišť vypracovaný Útvárom architektky hlavného mesta Bratislava. Jedným z opatrení akčného plánu ktorým sa mesto zaviazalo zmierňovať nepriaznivé vplyvy zmeny klímy je aj zvyšovanie podielu zelených plôch a využívanie alternatívnych druhov zelene (vertikálna a popínava zeleň, vegetačné strechy) a to aj v prípade budovania kontajnerových stojísk. Aplikovať moderné stavebné postupy a retenčné opatrenia je finančne náročné, a preto sú žiadateľom poskytované podporné dotačné prostriedky. Zavedenie zberu kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu v praxi znamenalo navýšenie počtu kontajnerov pre každé kontajnerové stojisko. Momentálna kapacita viacerých kontajnerových stojísk v mestskej časti Petržalka je v tomto smere nepostačujúca, v dôsledku toho sú kontajnery umiestnené mimo stojísk. Ponechaním kontajnerov na verejných priestranstvách často dochádza k znečisťovaniu širšieho okolia odpadom, ako aj znehodnoteniu už vytriedených komodít (mokrý papier). Nevyhovujúca situácia sa dá riešiť rozšírením dispozície stojiska, a v niektorých prípadoch iba riadnym zabezpečením, zastrešením a uzamknutím stojiska. Dostatočná kapacita stojiska dáva občanom priestor pre zavedenie ďalších možností v oblasti triedenia odpadov, ako zber jedlých olejov a tukov z domácností, prostredníctvom tzv. „olejoték“, prípadne vytvorením lokálneho „reuse“ miesta priamo v priestoroch stojísk.

„Mestská časť zabezpečuje zber a prepravu komunálneho odpadu vznikajúceho pri čistení komunikácií III. a IV. triedy a verejných priestranstiev, ktoré sú v správe mestskej časti, a pri správe a údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú v správe mestskej časti, a pri údržbe trhovísk v pôsobnosti dopravného oddelenia príslušnej mestskej časti.“

Produkcia komunálneho odpadu

V meste Bratislava sa za rok 2020 vyprodukovalo 214 480, 11 ton komunálneho odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov 486,5 kg odpadu na obyvateľa za jeden rok. Oproti predošlému roku sa množstvo vyprodukovaného odpadu znížilo. V rokoch 2015 a 2016 bola produkcia odpadu v Bratislave nižšia, čo zobrazujú aj nasledujúce grafy, a môže to znamenať, že aj napriek medziročnému poklesu celkové množstvo odpadu má tendenciu rásť. Hmotnostne najviac zastúpeným druhom odpadu v meste Bratislava za rok 2020

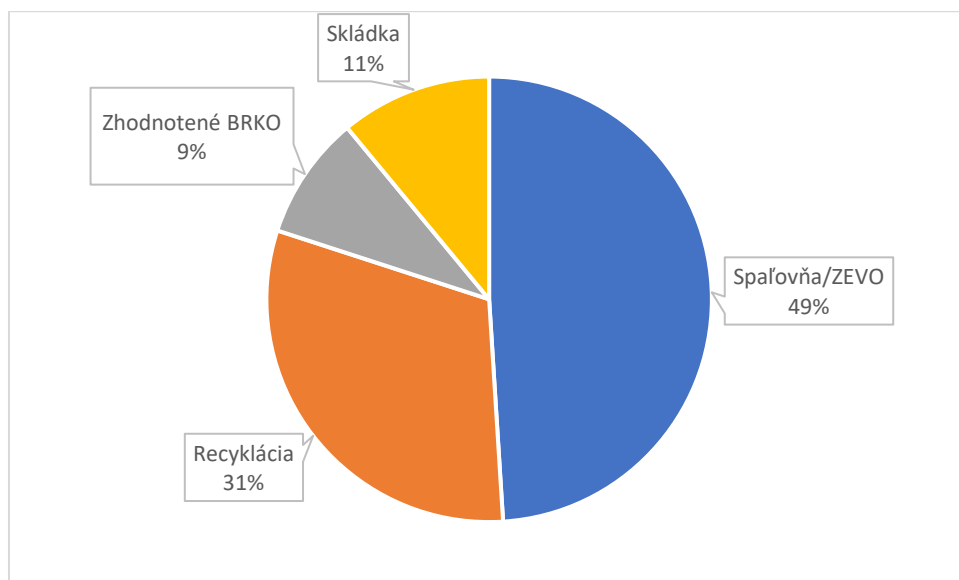
bol zmesový odpad, ktorý tvoril až 51 % odpadu. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2020 bola 37,7 %.

Tabuľka 42 Ukazovateľ produkcie komunálneho odpadu na území Hlavného mesta Bratislava

Ukazovateľ	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celková produkcia odpadu (t)	208 658,9	206 907,4	226 692,6	215 732,1	213 047,6	214 480,1
Produkcia odpadu/obyvateľ (kg) - mesto	493,4	485,8	527,7	498,4	486,7	486,5
Produkcia odpadu/obyvateľ (kg) – kraj BSK	463,39	459,42	502,37	516,13	506,64	531,38
Produkcia odpadu/obyvateľ (kg) - SR	348,33	359,77	392,98	427,02	434,63	445,78

Zdroj: *Stratégia nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 – 2026*
 Štatistický úrad Slovenskej republiky

Graf 12 Spôsob nakladanie s odpadmi v roku 2020

Zdroj: *Stratégia nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 – 2026, Hl. m. SR Bratislava, 2021*

Hlavné mesto Bratislava dlhodobo patrí medzi mestá s najnižšou mierou skládkovania. Vďaka zariadeniu na energetické zhodnocovanie odpadov sa v Bratislave skládkuje len desatina všetkých komunálnych odpadov, čo je výrazne menej ako 50 %, čo je národný priemer. V meste Bratislava sa v roku 2020 nakladalo s odpadom nasledujúcim spôsobom: 11 % bolo uložených na skládku odpadov, 31 % sa recyklovalo, 9 % tvoril biologicky rozložiteľný odpad, ktorý bol skompostovaný, a 49 % odpadov sa zhodnocovalo energeticky v zariadení ZEVO v OLO vo Vlčom hrdle.

Cieľom Bratislavy je udržať mieru skládkovania na úrovni do 10 %. Podľa analýzy Inštitútu environmentálnej politiky (IEP) „Čo s odpadom v Bratislave“ bude počas rokov 2025 až 2045 produkcia komunálneho odpadu v Bratislave medziročne rásť v priemere o 2,5 % a miera recyklácie stúpne. Rast produkcie komunálnych odpadov bude ťahaný vyššou spotrebou domácností a vyšším počtom obyvateľov.

Dôležité organizácie odpadového hospodárstva na území Hlavného mesta Bratislava

- **OLO a.s.** je spoločnosť založená mestom Bratislava s cieľom zberu a prepravy komunálnych odpadov na jeho území. 100 % akcionárom spoločnosti je hlavné mesto SR Bratislava. V rámci nakladania s odpadom vykonáva spoločnosť OLO a.s. tri hlavné činnosti - zber a preprava odpadu, spracovanie odpadov, energetické zhodnotenie.
- **Organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV) – v zmysle platných zmlúv vykonáva OZV NATUR-PACK.**
- **Bratislavská recyklačná s. r. o.** je významným dodávateľom služieb v oblasti odpadového hospodárstva pre spoločnosť OLO a.s. a súčasne dodávateľom služieb v oblasti triedeného zberu (papieru a plastov) a v zabezpečení odberu, prepravy a zhodnotenia alebo zneškodnenia škvary a popola zo spaľovne odpadov.
- **Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS)** ročne v rámci svojich prevádzok na území mesta Bratislavy pri čistení odpadových vôd vyprodukuje približne 36 000 ton kalov. Kaly, ktoré vznikajú touto činnosťou, sú zhodnocované pri výrobe kompostu. Celú produkciu čistiarenského kalu skupiny BVS v spádovej oblasti hlavného mesta spracuje BIONERGY, a. s., 100 % dcérska spoločnosť BVS.

Ciele odpadového hospodárstva na území Hlavného mesta Bratislava

Cieľom mesta je, aby ani v rámci odpadového hospodárstva neprispievalo ku klimatickým zmenám, ale práve naopak, aby svojimi opatreniami znižovalo dopad na klimatické zmeny. Ciele, ktoré sú nastavené v schválenom dokumente Stratégia nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 – 2026, má mesto dosiahnuť v rámci samosprávy, tiež s jeho mestskými podnikmi, obyvateľmi a takisto aj s podnikateľmi, ktorí pôsobia na jeho území.

Bratislava chce do roku 2035 splniť ciele v odpadovom hospodárstve:

- minimálne 65 % miera triedenia a recyklácie/materiálového zhodnocovania,
- menej, ako 5 % skládkovania,
- zvyšok odpadov energeticky zhodnocovať.

Do roku 2026 Bratislava chce:

- 45 % komunálneho odpadu triediť,
- 40 % komunálneho odpadu recyklovať,
- menej ako 10 % odpadu skládkovať,
- zvyšok odpadov energeticky zhodnocovať.

„Nakladanie s odpadmi je v gescii hlavného mesta SR Bratislavy. Mesto má vypracovanú Stratégiu nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 — 2026. Dlhodobým cieľom je zvýšiť mieru recyklácie a znížiť mieru skládkovania.“

Problémy v oblasti odpadového hospodárstva

Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu na území mesta Bratislava, ktorého súčasťou je aj územie riešenej mestskej časti predstavuje 10 % množstva, ktoré sa za rok vyprodukuje na celom Slovensku. Tu však treba poznamenať, že toto môže byť spôsobené vysokou koncentráciou obyvateľstva, ktoré na území nemá trvalý pobyt.

Nelegálne skládky

Pod pojmom nelegálne skládky rozumieme odpad uložený v rozpore so zákonom o odpadoch. Tieto skládky vznikajú nedisciplinovanosťou občanov v spôsobe nakladania s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi. Zodpovednosť za nezákonne umiestnený odpad vychádza z ustanovení § 15 zákona č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“).

V k.ú. Petržalky existujú viaceré problematické oblasti, v ktorých opakovane vznikajú nelegálne skládky. V roku 2015 využila samospráva príležitosť získať dotáciu z Environmentálneho fondu na likvidáciu nelegálnych skládok na svojom území. V mesiacoch november a december sa zo siedmich dlhodoboznečistených pozemkov odviezlo vyše 433 ton odpadu. Na ich vyčistenie schválil fond dotáciu vo výške 38 064 eur. Mestská časť sa finančne podieľala na čistení piatimi percentami z pridelenej sumy.

V roku 2021 prebehol monitoring a detekcia nezákonne uloženého odpadu v rámci k.ú. Petržalka, ktorú realizoval tím zamestnancov mestskej časti Bratislava-Petržalka. V intraviláne, teda v zastavanom území Petržalky, evidujeme najväčší počet podnetov k nezákonne uloženému odpadu. Môže za to fakt, že v obývanej časti Petržalky je odpad na verejnom priestore viditeľnejší, zatiaľ, čo v prípade okrajovej časti mestskej časti (extravilán) sa podnety odvíjajú od návštevností danej oblasti. Medzi najviac znečistené časti katastrálneho územia Petržalka, patrí Viedenská cesta smer tzv. Stará Petržalka (Kapitulské polia a Dvory) a Kaukazská ul., Pečniansky les a Lužné lesy - rybárske revíry. Ohliadkami bol zistený aj stav, druh a rozsah znečistenia odpadom na základe, ktorého boli vyčíslené sanačné náklady. Tie predstavovali sumu vo výške 16 400 eur. V roku 2021 boli viaceré existujúce nelegálne skládky z intravilánu odstránené. Na sanácii spolupracovali zamestnanci mestskej časti, mesta Bratislava spoločne s dobrovoľníkmi z radov verejnosti.

Vzhľadom na momentálnu právnu úpravu, z ktorej vyplýva aj postup pri sanácii nezákonne uloženého odpadu, samospráva musí mnohé nelegálne skládky odstraňovať v súčinnosti firemnými dobrovoľníkmi, environmentálnymi aktivistami. Tieto brigády sú zamerané najmä na pozemky s problematickými vlastníckymi vzťahmi, vždy podľa aktuálnej potreby a stavu znečistenia.

Tabuľka 43 Aproximatívne náklady na sanáciu skládok v k.ú. Petržalka

Názov lokality	Predpokladaný objem odpadu (m ³)	Počet kontajnerov potrebných na odvoz odpadu s objemom 10m ³ (ks)	Predpokladané necenenie sanácie /doprava, pristavenie kontajnera, naloženie a likvidácia odpadu/ (Eur)
Viedenská cesta a Pečniansky les	60 m ³	6 ks	2 400 Eur
Kočánkova, Klokočova a Prístavný most	50 m ³	5 ks	2000 Eur
Kaukazská, Kapitulske dvory a polia	60 m ³	6 ks	2 400 Eur
Dolnozemska cesta, Žehrianska ul.	60 m ³	6 ks	2 400 Eur
Slniečnice a Panónska cesta	80 m ³	8 ks	3 200 eur
Aproximatívne náklady na zatiaľ nezistené skládky, alebo sanáciu miest s rizikom vzniku výskytu nových nelegálnych skládok	100 m ³	10 ks	4 000 Eur
SPOLU:	410 m³	41 ks	16 400 Eur

Zdroj: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka, 2023

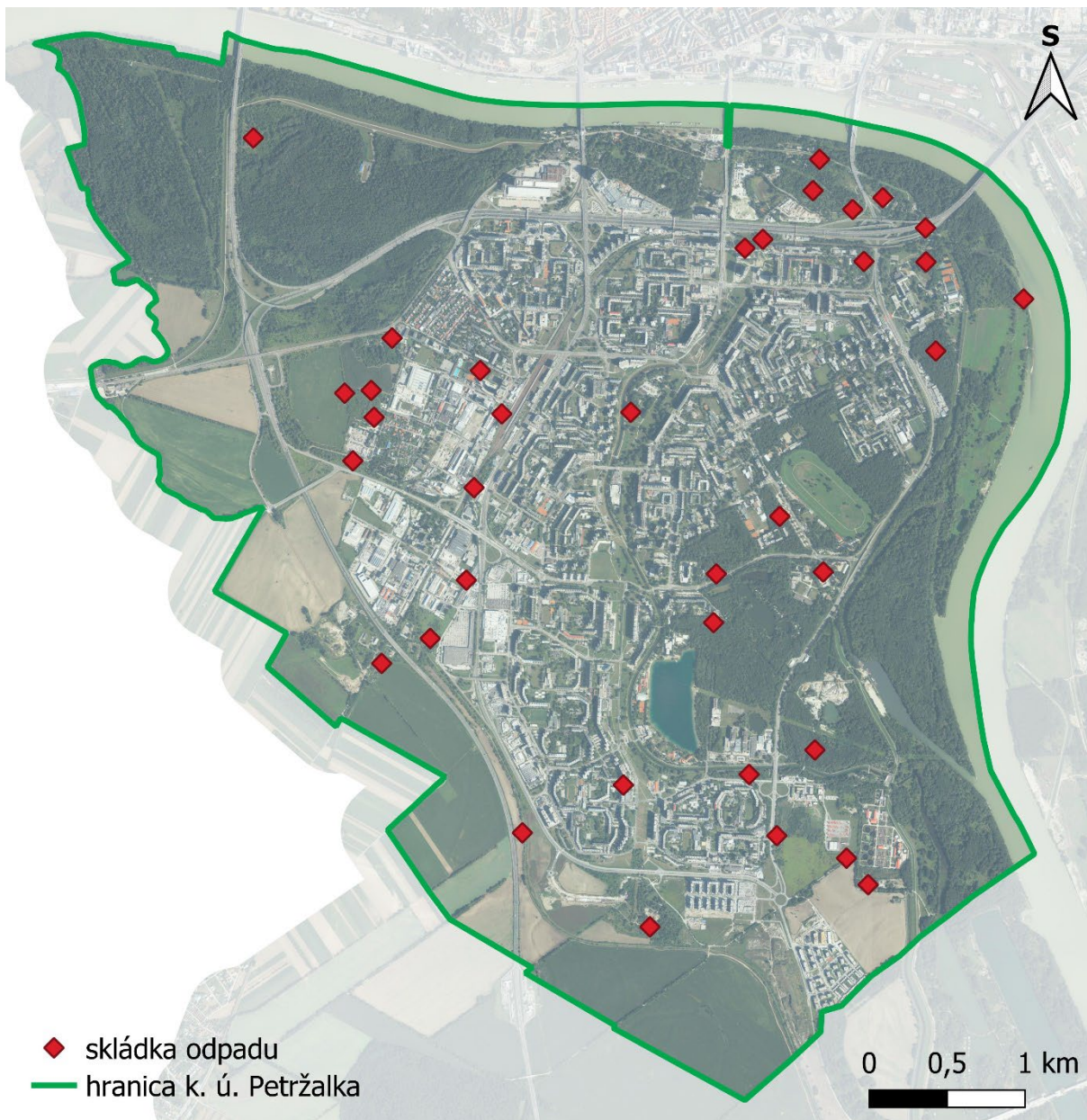
Vzhľadom na skutočnosť, že nezákonne umiestnený odpad sa na území mestskej časti objavuje neustále, mestská časť plánuje v rámci riešenia ich odstránenia, zaviesť evidenciu nezákonne umiestneného odpadu v prostredí GIS-u. Súčasne postupne plánuje zefektívniť proces ich evidovania a odstraňovania, tak aby bol v súlade s legislatívou a aby vzhľadom na finančnú náročnosť boli odstraňované v čo najkratšom čase tie, ktoré sú v malom rozsahu.

Cieľom mestskej časti je zníženie produkcie odpadu na kultúrnych, športových a verejných podujatiach, ktoré v rámci roka organizuje. Chceme obmedziť množstvo jednorazových plastových obalov a zmesového komunálneho odpadu a zaviesť povinnosť pre poskytovateľov a organizátorov mať kompostovateľné riady, prípadne používať opakovane použiteľné obaly na nápoje. Zároveň návštevníkom podujatí poskytnúť služby v oblasti triedenia odpadov a informovanosť o systéme zberu a ďalšieho zhodnotenia vyzberaných odpadov. Aplikovať stimuly pre kúpu obalov šetrných k životnému prostrediu alebo zavedenie povinnej platby pre spotrebiteľov za obal, ktorý by sa inak poskytoval zadarmo. Jednotný koncept minimalizácie produkcie odpadov chceme postupne zavádzať aj v rámci rekreačných oblastí a sezónnych prevádzok.

Cieľom úradu je zníženie negatívneho dosahu na životné prostredie formou správneho triedenia a predchádzania vzniku odpadov na pracovisku, hlavne v kanceláriách. Zavádzané zmeny v kancelárskom prostredí by sa mali týkať najmä opatrení, ktoré môžu ovplyvniť produkciu odpadu na pracovisku. Ekologickú politiku následne plánujeme uplatniť aj v ďalších organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka, podľa jednotného manuálu.

„Cieľom Petržalky je znížiť produkciu odpadu na kultúrnych, športových a verejných podujatiach, ktoré v rámci roka organizuje a znížiť negatívny dosah na životné prostredie formou správneho triedenia a predchádzania vzniku odpadov na pracovisku, hlavne v kanceláriách.“

Mapa 22 Nelegálne skládky na území mestskej časti

Zdroj: interné údaje MČ (skládky), SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC

B.1.5.2 Environmentálne aspekty

Chránené územia spoločnej európskej siete Natura 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

„V Petržalke sa nachádza viacero území s niektorým stupňom ochrany vrátane chránených území spoločnej európskej siete Natura 2000.“

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtácoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Chránené vtáčie územia

V rámci katastrálneho územia Petržalky patria do Chráneného vtáčieho územia tieto maloplošné chránené územia:

- CHA Pečniansky les
- CHA Soví les
- PR Starý háj

Územia európskeho významu

V rámci katastrálneho územia Petržalky sú súčasťou Území európskeho významu tieto maloplošné chránené územia:

- CHA Pečniansky les
- CHA Soví les
- CHA Hrabiny
- PR Starý háj
- CHA Chorvátske rameno

Pás zalesnených lokalít, v bezprostrednej blízkosti brehu Dunaja, tvorí ekologicky veľmi významné územie. Najhodnotnejšie časti podunajskej prírody, ktoré sa zachovali v blízkosti hlavného toku Dunaja, sú chránené prostredníctvom viacerých typov maloplošných chránených území. V súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny boli tieto územia vyhlásené za niektoré z nasledovných typov chránených území:

- **chránený areál (CHA)** – lokalita, spravidla s výmerou do 1 000 ha, na ktorej sa nachádzajú biotopy európskeho alebo národného významu alebo ktorá je biotopom druhu európskeho alebo národného významu a kde priaznivý stav týchto biotopov závisí na obhospodarovaní človekom; platí tu spravidla 3., 4. alebo 5. stupeň ochrany;
- **prírodná rezervácia (PR)**, príp. **národná prírodná rezervácia (NPR)** – lokalita spravidla s výmerou do 1 000 ha, ktorá predstavuje pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené biotopy európskeho alebo národného významu alebo biotopy druhov európskeho alebo národného významu; platí tu spravidla 4. alebo 5. stupeň ochrany.

V rámci katastrálneho územia Bratislava-Petržalka sú súčasťou Území európskeho významu tieto maloplošné chránené územia:

CHA Pečniansky les sa nachádza v severozápadnej časti k. ú. Petržalka, na brehu Dunaja. Účelom vyhlásenia chráneného areálu je zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: Vrbovo- topoľové nížinné lužné lesy, Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, Prirodené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, živočíšnych druhov európskeho významu, najmä bobra vodného (*Castor fiber*) a viacerých druhov netopierov (*Chiroptera*) a druhov národného významu.

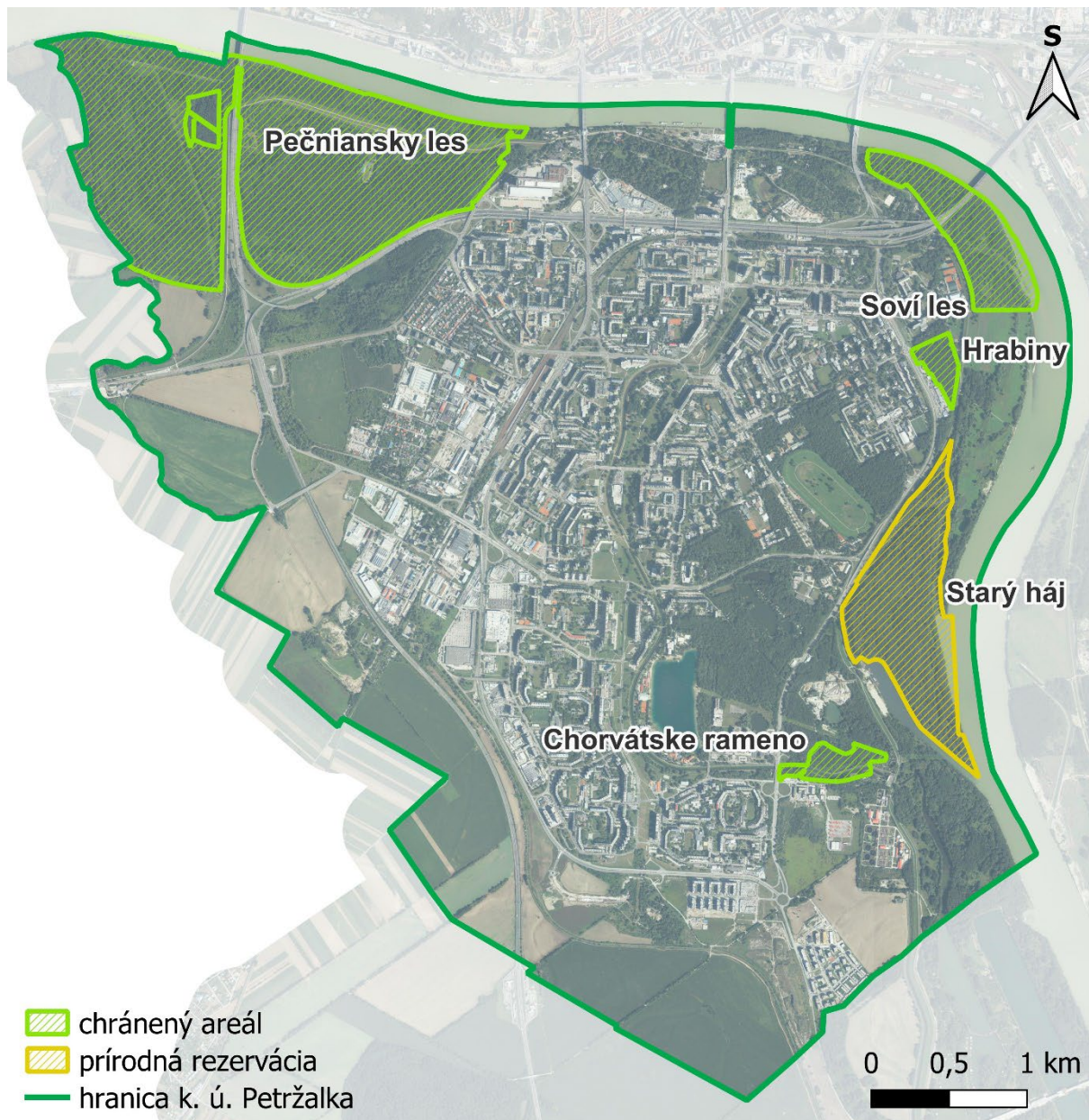
CHA Hrabiny sa nachádza vo východnej časti k. ú. Petržalka, cca 600 m od hlavného toku Dunaja. Prírodne hodnotné územie lužného lesa je v priamom kontakte so silne urbanizovaným prostredím. CHA bol vyhlásený v roku 2002 a je významný predovšetkým z dôvodu ochrany lokality výskytu (jedinej na Slovensku) najväčšej známej populácie kriticky ohrozeného rastlinného druhu, kozinca drsného (*Astragalus asper* Wulfen ex. Jacq.).

CHA Chorvátske rameno sa nachádza v juhovýchodnej časti k. ú. Petržalka. Chránený areál bol spolu so svojim ochranným pásmom (0,31 ha) vyhlásený v r. 2003 za účelom zabezpečenia ochrany rôznorodosti mnohých vývojových štádií organizmov flóry a fauny Chorvátskeho ramena a udržanie stability biodiverzity v rámci vodného diela Gabčíkovo.

CHA Soví les sa nachádza v severnej časti k.ú. Petržalka. Bol vyhlásený v r. 2010 za účelom zabezpečenia ochrany biotopov európskeho významu: Vrbovo- topoľové nížinné lužné lesy, Dubovo- brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy, Prirodené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition a Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*, ako aj viacerých druhov európskeho a národného významu.

PR Starý háj sa nachádza v k. ú. Petržalka, bola vyhlásená v r. 2005 aj s ochranným pásmom (10,72 ha) za účelom ochrany prirodeného lužného lesa s výskytom viacerých chránených druhov rastlín a živočíchov.

Mapa 23 Priestorové usporiadanie chránených území

Zdroj: Atlas krajiny SR © MŽP SR, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC

Územný systém ekologickej stability

ÚSES predstavuje celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Na území MČ Petržalka sem patria nasledovné oblasti:

- Regionálne biocentrum – CHA Pečniansky les, CHA Soví les, Draždiak, Sad Janka Kráľa;
- Nadregionálne biocentrum – Bratislavské luhy (v rámci Petržalky – PR Starý háj, CHA Chorvátske rameno);
- Biokoridor provinciálneho významu – Dunaj;
- Biokoridor regionálneho významu – Chorvátske rameno.

Obecné chránené územie

V zmysle § 25a zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, bol v roku 2021 začatý proces na vyhlásenie Obecného chráneného územia „Petržalské lesy“. V súčasnosti by mala prebiehať príprava na prekategORIZOVANIE územia s charakterom lesného porastu na lesy osobitného určenia - kategória rekreačné lesy.

Obrázok 5 Mapa plánovaného Obecného chráneného územia „Petržalské lesy“

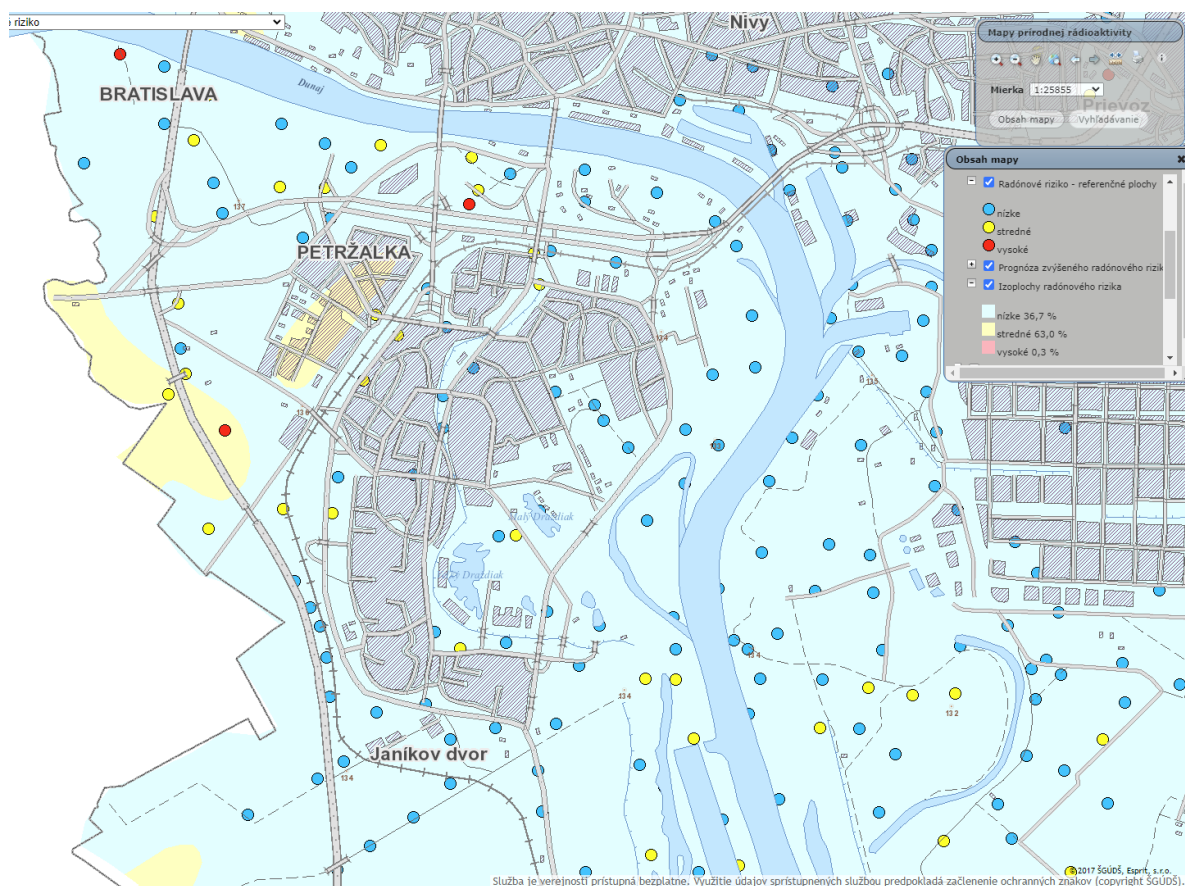

Zdroj: Interné údaje MČ BA-Petržalka (2022)

Radónové riziko

Územie Petržalky spadá do nízkeho až vysokého radónového rizika, tak ako je to zobrazené na obrázku nižšie. Stredné a vysoké radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného a vysokého radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Obrázok 6 Radónové riziko

Zdroj: SGÚDŠ, 2023 (<https://apl.geology.sk/radio/>)

B.1.5.3 Environmentálne záťaže

Environmentálna záťaž (EZ) je v zmysle geologického zákona zadaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. Ide o široké spektrum území kontaminovaných priemyselnou, vojenskou, banskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom.

Podľa informačného systému environmentálnych záťaží (IS EZ), ktorý pre MŽP SR vytvára SAŽP, a ktorý zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií o environmentálnych záťažiach a je súčasťou informačného systému verejnej správy sa v katastrálnom území Petržalky, nachádza viacero environmentálnych záťaží.

Na území Petržalky sa nachádza 12 lokalít s identifikovanou environmentálnou záťažou rôznej kategórie tak, ako je možné vidieť na mapke nižšie. Nachádza sa tu teda 5 Pravdepodobných environmentálnych záťaží (**modré kruhy**): B5 (002) / Bratislava - Petržalka - areál DPMB na skládke odpadov, B5 (2188) / Bratislava - Petržalka - znečistenie pri lávke cez Chorvátske rameno, B5 (2047) / Bratislava - Petržalka - Kopčianska - okolie vojenského cintorínu, B5 (005) / Bratislava - Petržalka - Kopčianska – obalovačka, B5 (004) / Bratislava - Petržalka - Janíkov dvor - bývalé PD, 1 (potvrdená) Environmentálna záťaž (**červený kruh**): B5 (006) / Bratislava - Petržalka - Kopčianska - pri vojenskom cintoríne, 3 Sanované/rekultivované lokality (**zelený kruh**): B5 (005) / Bratislava - Petržalka - HYDRONIKA DEE - areál bývalého závodu ZŤS, B5 (003) / Bratislava - Petržalka - ČS PHM Lúky II, B5 (002) / Bratislava - Petržalka - ČS PHM Lúky I, 1 Pravdepodobná environmentálna záťaž aj sanovaná/rekultivovaná lokalita (**modrý štvorec**): B5 (008) / Bratislava - Petržalka - Smetný kopec a 2 Environmentálne záťaže aj sanované/rekultivované lokality (**žltý štvorec**): B5 (003) / Bratislava - Petržalka - ČS PHM Viedenská cesta a B5 (007) / Bratislava - Petržalka - Matador - areál bývalého závodu.

Na obdobie rokov 2022 až 2027 bol uznesením vlády Slovenskej republiky č. 320/2022 z 11. mája 2022 schválený Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2022 – 2027). Strategický dokument obsahuje zoznamy najrizikovejších lokalít. Monitorovanie, prieskum a sanácia týchto lokalít má byť zabezpečené prostredníctvom Operačného programu Kvalita životného prostredia a tiež pripravovaného programu Slovensko. Spolufinancovanie bude zabezpečené zo štátneho rozpočtu.

V uvedenom programe sa v najbližšom období neráta so žiadnou lokalitou nachádzajúcou sa v Petržalke. Podľa systému bodovania, na základe ktorého sa určuje prioritizácia záťaží nedosahujú záťaže v Petržalke dostatočné bodové hodnotenie na to, aby boli v rámci nového štátneho programu sanácie riešené. V súčasnosti prebieha sanácia EZ B5 (006) / Bratislava - Petržalka - Kopčianska - pri vojenskom cintoríne. Sanácia je v štádiu realizácie, čiže výsledok zatiaľ nie je k dispozícii. Vedľajšia pravdepodobná záťaž B5 (2047) / Bratislava - Petržalka - Kopčianska - okolie vojenského cintorínu by mala byť tiež v procese riešenia-realizácia zatiaľ len prieskumných prác, výsledok nie je zatiaľ zverejnený. Čo sa týka EZ ČS PHM Viedenská cesta, sa síce sanácia podľa dostupných zdrojov skončila, avšak v registri environmentálnych záťaží (IS EZ) je lokalita evidovaná aj v registri B tzn. že záťaž ešte nebola z nejakých dôvodov preklasifikovaná kompletne z registra B do registra C. Obdobná situácia je aj s lokalitou Matador. Aj vzhľadom na informácie k vyššie uvedeným vybraným záťažiam, bude potrebné preveriť stav všetkých záťaží na území Petržalky z pohľadu aktuálnosti dát a ich potenciálnych rizík pre obyvateľov Petržalky a pre životné prostredie.

Po doriešení uvedených lokalít sa javí, že Petržalka sa môže stať mestskou časťou bez evidovaných potvrdených environmentálnych záťaží, resp. bude časťou s už vyriešenými environmentálnymi záťažami z pohľadu možných rizík nielen pre životné prostredie ale aj pre obyvateľov. V súčasnej dobe, kedy sa dostáva do popredia aj kvalita života a životného prostredia by bola takáto informácia pozitívnou správou pre jej obyvateľov. Zároveň môže táto skutočnosť prilákať viacero potenciálnych občanov, ktorí majú záujem žiť v prostredí bez potenciálnych environmentálnych hrozieb. Skrytou hrozbou môžu byť lokality, kde sa kvôli vlastníckym vzťahom nepodarilo overiť dané územia z pohľadu znečistenia, nakoľko sa nedali realizovať prieskumné práce potrebné pre zistenie stavu znečistenia horninového prostredia a podzemných vôd.

Mapa 24 Lokalizácia environmentálnych záťaží na území Petržalky

Zdroj: Enviroportál, © 2009 - 2023 pre MŽP SR vytvára SAŽP, 2023

„Na území Petržalky sa nachádza 12 environmentálnych záťaží rôznej kategórie.

Z toho je 5 pravdepodobných environmentálnych záťaží, 1 (potvrdená) environmentálna záťaž, 3 sanované/rekultivované lokality, 1 pravdepodobná environmentálna aj sanovaná/rekultivovaná lokalita a 2 environmentálne záťaže aj sanované/rekultivované lokality.“

B.1.5.4 Ovzdušie, voda a hluk

Ovzdušie

Aglomerácia Bratislava (územie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy) sa nachádza v členitom teréne s nadmorskou výškou 126-514 m.

Dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia v Bratislave je cestná doprava. Diaľničným obchvatom D1 a D2 prejde ročne viac ako 175 000 áut.

Kvalitu ovzdušia v Bratislave sleduje 5 monitorovacích staníc. Sídliskovú zástavbu reprezentuje stanica národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia v Petržalke na Mamateyovej ulici, ktorá monitoruje požadované hodnoty znečistenia v mestskej oblasti. Zaznamenáva znečisťujúce látky PM₁₀, oxid dusičitý a ozón.

Znečisťujúce látky PM₁₀ sú všetky častice s aerodynamickým priemerom menším 10 µm. Častice PM₁₀ môžu pochádzať z veľmi rozmanitých zdrojov – prírodných aj antropogénnych. Medzi antropogénne zdroje častíc PM₁₀ patria hlavne emisie zo spaľovacích procesom, vykurovanie domácností, doprava, teplárne, výroba elektrickej energie, spaľovanie odpadu.

Obrázok 7 Monitorovanie kvality ovzdušia

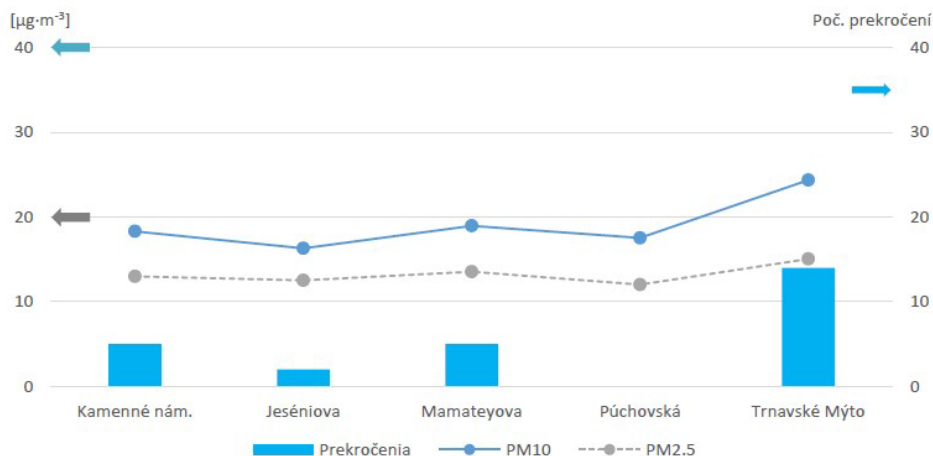
AGLOMERÁCIA Zóna	Znečisťujúca látka	Ochrana zdravia									VP ²⁾	
		SO ₂		NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}	CO	Benzen	SO ₂	NO ₂
		1 h	24 h	1 h	1 rok	24 h	1 rok	1 rok	8 h ¹⁾	1 rok	3 h po sebe	3 h po sebe
		počet prekročení	počet prekročení	počet prekročení	priemer	počet prekročení	priemer	priemer	priemer	priemer	počet prekročení	počet prekročení
		Limitná hodnota [µg·m ⁻³]										
Maximálny počet prekročení												
BRATISLAVA	Bratislava, Kamenné nám.					5	18	13				
	Bratislava, Trnavské mýto			0	33	16	24	15	928	0,74		0
	Bratislava, Jeséniova	0	0	0	9	2	16	13			0	0
	Bratislava, Mamateyova	0	0	0	17	5	19	14			0	0
	Bratislava, Púchovská*	0	0	0	13	0	18	12	781	0,80	0	0
Bratislavský kraj	Malacky, Mierové nám.	0	0	0	16	4	21	15	1248	0,59	0	0
	Pezinok			0	16	11	22	12	1 113			0
	Rovinka	1	0	0	12	7	22		665	0,93	0	0
	Senec, Boldocká*			0	23	4	25	20	1 070			0

 ≥ 90 % platných meraní

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia v SR 2021 – Príloha: Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava v zóne Bratislavský kraj

Limitná hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ je stanovená na 40 µg·m⁻³. Na meracej stanici Mamateyova bola v r. 2021 priemerná ročná koncentrácia 19 µg·m⁻³.

Obrázok 8 Priemerná ročná koncentrácia PM₁₀ – počet prekročení na jednotlivých staniciach

Počet prekročení – zachytáva denné priemerné koncentrácie vyššie ako 50 µg·m⁻³; stanica NMSKO Púchovská neodráža znečistenie ovzdušia za celý rok.

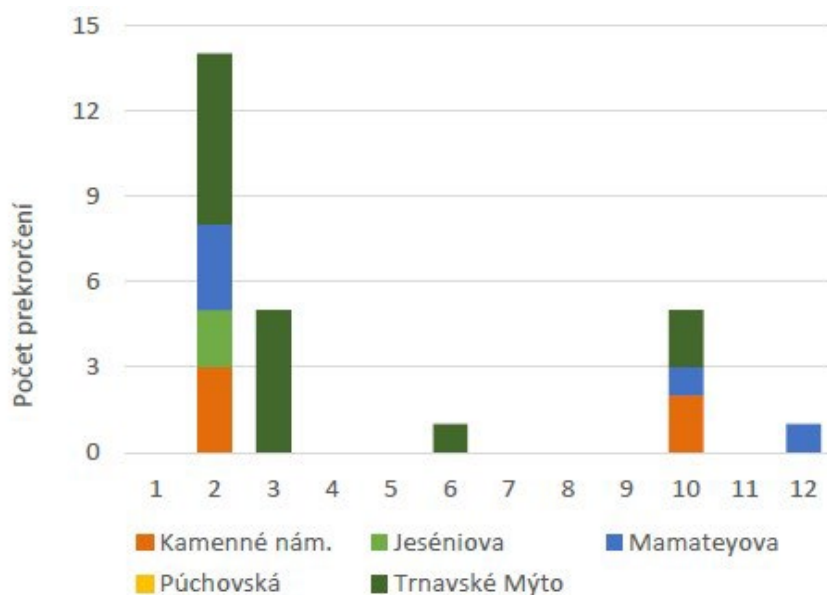
Šípky znázorňujú limitné hodnoty, **šedá** PM_{2,5} (priemerná ročná koncentrácia < 20 µg·m⁻³); **modrá vľavo** PM₁₀ (priemerná ročná koncentrácia < 40 µg·m⁻³); **modrá vpravo** počet prekročení (priemerná denná koncentrácia PM₁₀ 50 µg·m⁻³ sa nesmie prekročiť viac než 35-krát za kalendárny rok).

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia v SR 2021 – Príloha: Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava v zóne Bratislavský kraj

„Denné prekročenie znečisťujúcej látky PM₁₀ limitných hodnôt na monitorovacej stanici v Petržalke bolo, podľa meraní SHMÚ, zaznamenané celkovo 5 krát v roku 2021, a to tri krát v mesiaci február, raz v mesiaci október a december.“

Limitná hodnota pre počet prekročení priemernej dennej koncentrácie PM₁₀ je 50 µg·m⁻³. Priemerné denné koncentrácie PM₁₀ podľa platnej legislatívy nesmú prekročiť viac ako 35 dní v kalendárnom roku.

Obrázok 9 Počet prekročení dennej koncentrácie PM₁₀ podľa mesiacov za rok 2021

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia v SR 2021 – Príloha: Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava v zóne Bratislavský kraj

Mesačné koncentrácie vykazujú najmenšie rozdiely v koncentráciách PM₁₀ medzi chladnejšími a teplejšími mesiacmi z dôvodu toho, že v Bratislave prevažuje centrálné vykurovanie domácností, ktoré má oveľa nižšie emisie tuhých častíc.

V mesiaci február boli vyššie hodnoty pravdepodobne spôsobené relatívne nízkymi teplotami, prítomnosťou anticyklónov na území zóny a prítomnosťou saharského piesku.

Na území mestskej časti Bratislava-Petržalka platí pre znečisťujúcu látku PM₁₀ Všeobecne záväzná vyhláška Obvodného úradu životného prostredia Bratislava č. 3/2013 z 15. februára 2013, ktorou sa vydáva akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia pre oblasť riadenia kvality ovzdušia. V rámci akčného plánu sú určené krátkodobé opatrenia na regulovanie činností a zdrojov znečisťovania ovzdušia znečisťujúcou látkou PM₁₀ po dosahovaní denného priemeru koncentrácie PM₁₀ nad 45 µg·m⁻³ tri dni po sebe ak je predpoklad, že poveternostné podmienky sa nezlepšia.

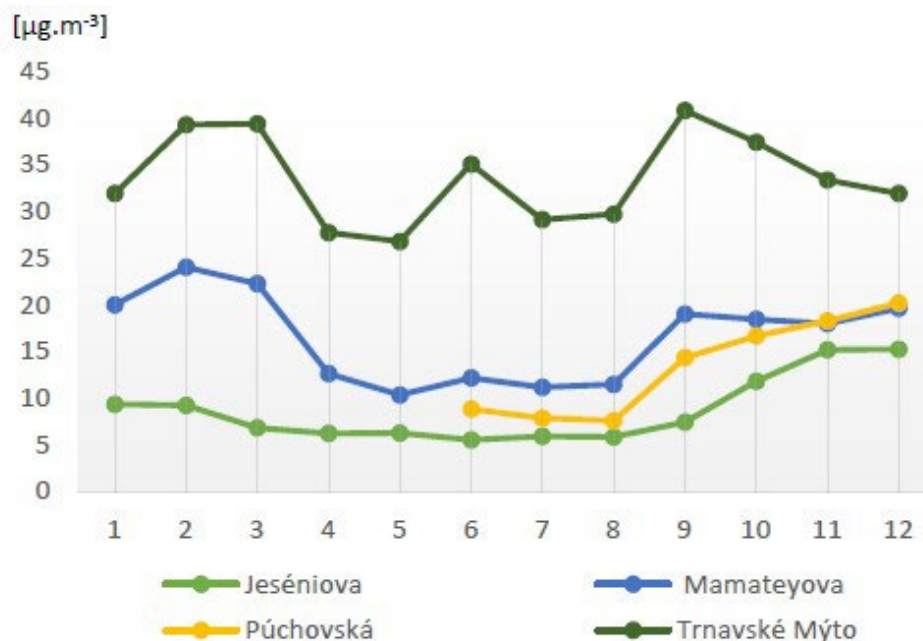
Medzi krátkodobé opatrenia voči sekundárnej prašnosti z automobilovej dopravy patrí čistenie a splachovanie komunikácií I. až III. triedy štátnych ciest a I. a II. triedy mestských komunikácií mimo zimnej údržby, ktoré musí zabezpečiť Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava a čistenie a splachovanie ciest III. a IV. triedy mimo zimnej údržby, zabezpečované Mestskou časťou Bratislava-Petržalka.

Za sekundárnu prašnosť zo stavebnej činnosti je zodpovedný stavebník, pričom kontrolu obmedzovania prašnosti vykonáva stavebný úrad Mestskej časti Bratislava-Petržalka v zmysle podmienok, ktoré sú určené v stavebných povoleniach.

Okrem technických opatrení má mestská časť voči občanom aj informačnú povinnosť, v rámci ktorej je povinná upozorniť občanov na zvýšené koncentrácie prachových častí a doporučiť im obmedzenie niektorých činností.

Monitorovacia stanica Mamateyova zachytáva aj meranie oxidu dusičitého a ozónu. Hlavný zdroj emisií oxidu dusičitého je cestná doprava, pričom limitná hodnota $40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ nebola prekročená.

Obrázok 10 Výsledky merania oxidu dusičitého za rok 2021

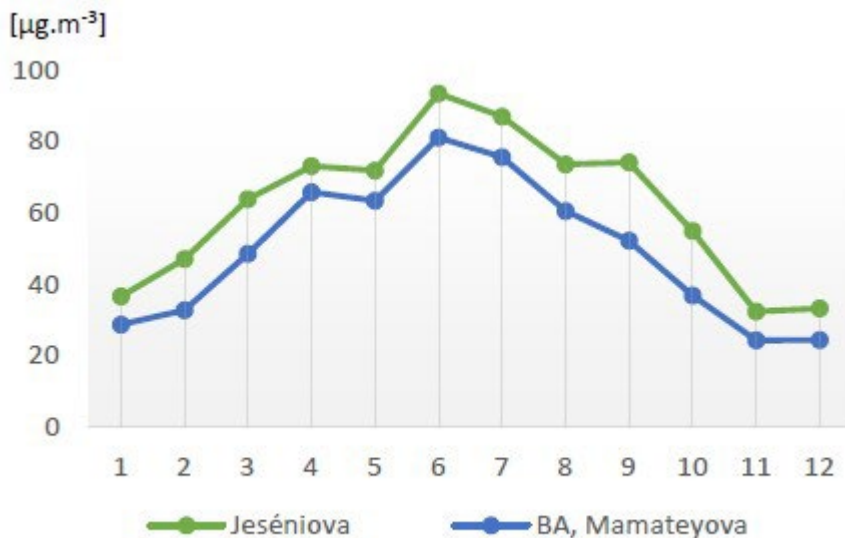

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia v SR 2021 – Príloha: Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava v zóne Bratislavský kraj

V mesiacoch s vysokou intenzitou slnečného svitu stúpa koncentrácia prízemného ozónu. Koncentrácia stúpa s východom slnka, vrchol dosahuje okolo poludnia a vo večerných hodinách postupne klesá na minimum, ktoré sa vyskytuje nadržanom. Rozdiely v koncentráciách prízemného ozónu sa menia aj počas teplých a studených dní. Za prítomnosti slnečného žiarenia chemickou reakciou oxidov dusíka a prchavých organických látok alebo oxidu uhoľnatého vzniká prízemný ozón v atmosfére. Zdrojom oxidov dusíka sú spaľovacie procesy, v Bratislave ide najmä o cestnú dopravu a rafinériu.

Do budúcnosti sa javí aj potreba preverenia stavu kvality ovzdušia z pohľadu automobilovej dopravy v oblastiach s intenzívnou dopravou. S plánovanou výstavbou nielen v centrálnej osi časti Petržalky, ale aj v okrajových častiach, pri diaľnici a novobudovaných prívádzkach, sa bude zvyšovať tlak verejnosti na informácie aj o kvalite ovzdušia. Okrem meraní na Mamateyovej ulici sa javí ako potrebné prehodnotiť miesta merania ovzdušia podľa odporúčaní odborníkov z oblasti merania kvality ovzdušia.

Obrázok 11 Výsledky merania ozónu za rok 2021

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia v SR 2021 – Príloha: Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava v zóne Bratislavský kraj

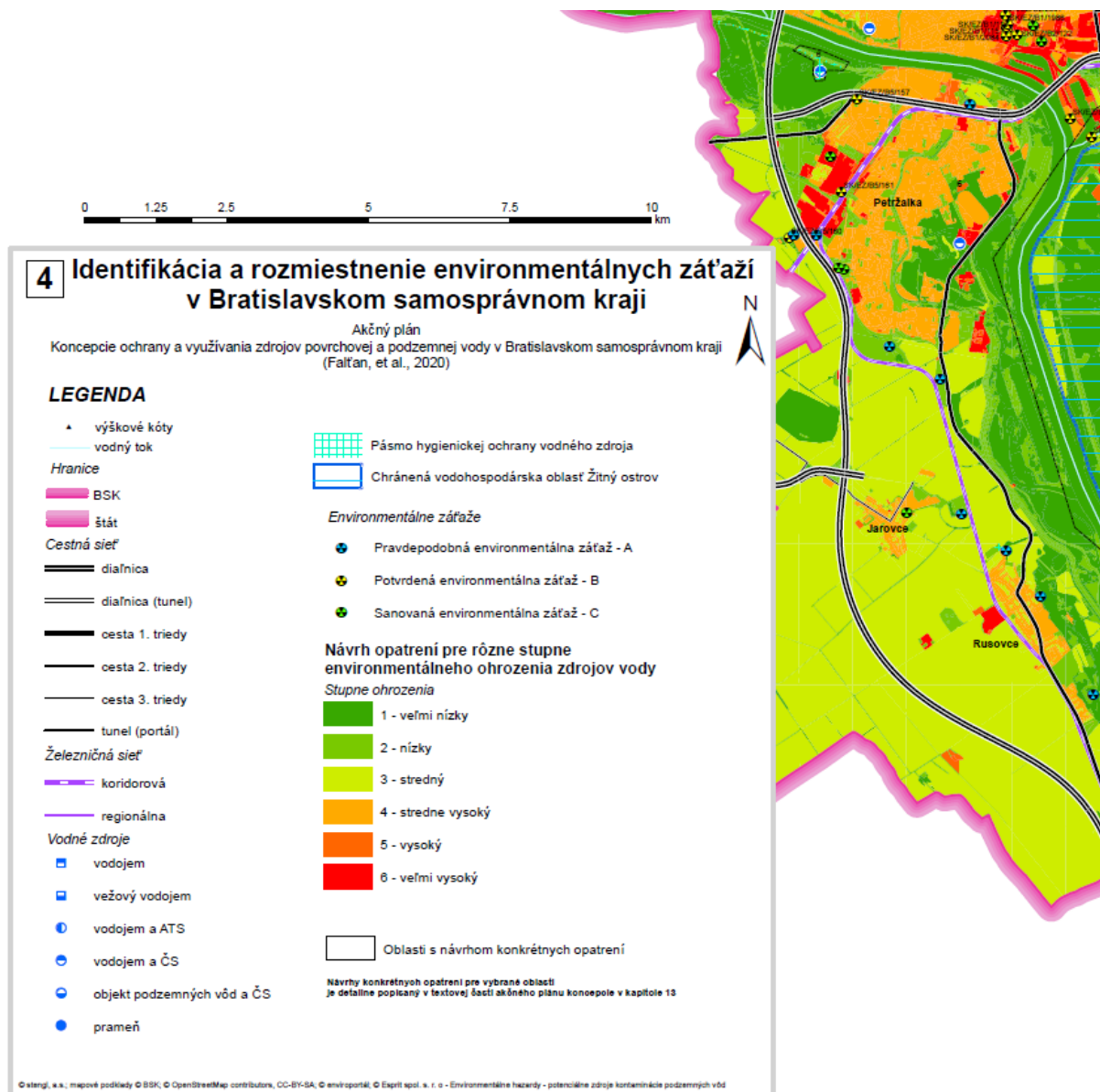
Na základe výsledkov získaných z monitorovacej stanice Mamateyova v r. 2021 neboli prekročené ročné limitné hodnoty PM₁₀, oxidu dusičitého a ozónu.

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v Petržalke je spoločnosť zabezpečujúca dodávky tepla domácnostiam- Veolia Energia Slovensko, a. s. (Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike – 2021, Slovenský hydrometeorologický ústav, databáza NEIS). Jedná sa o znečistenie tuhými znečisťujúcimi látkami, oxidom dusíka a oxidom uhoľnatým.

Voda

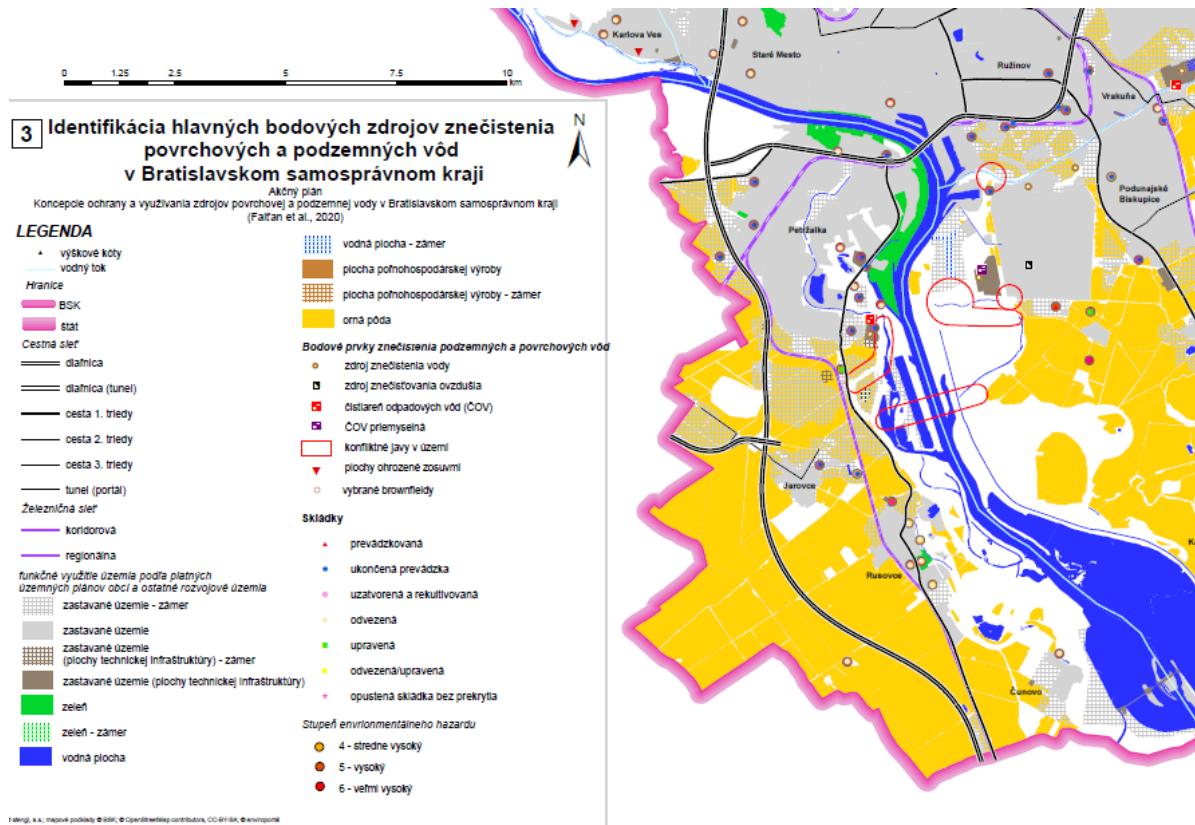
Ochranou a využívaním zdrojov povrchovej a podzemnej vody aj na území Petržalky sa venuje aj dokument Akčný plán Koncepcie ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v Bratislavskom samosprávnom kraji (2020). Na území Petržalky sa nachádzajú všetky stupne ohrozenia vrátane veľmi vysokého. Najzraniteľnejšie oblasti sú lokalizované v západnej časti územia, lokalita Kopčany, najmä areál bývalého podniku Matador. ďalšie územia sa nachádzajú aj vo východnej, resp. severovýchodnej časti územia Petržalky (napr. areál ČOV, areál s ťažbou štrkopiesku).

Obrázok 12 Stupne environmentálneho ohrozenia zdrojov vody

Zdroj <https://bratislavskykraj.sk/zivotne-prostredie/> (2023), Akčný plán Koncepcie ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v Bratislavskom samosprávnom kraji, BSK, 2020

Obrázok 13 Hlavné body zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd

Zdroj <https://bratislavskykraj.sk/zivotne-prostredie/> (2023), Akčný plán Konceptie ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v Bratislavskom samosprávnom kraji, BSK, 2020

Povrchové a podzemné vody

Vodné toky na území Petržalky patria z hydrogeologického hľadiska do povodia Dunaja, kde hlavným tokom je rieka Dunaj, ktorá je zmysle vyhlášky č. 211/2005 MŽP SR zaradená k vodohospodársky významným vodným tokom.

Hydrologická bilancia a vodné zdroje reagujú citlivo na vývoj klímy. Zmena zrážkových úhrnov a ich nerovnomerné rozloženie počas roka a v priestore môže výrazne ovplyvniť zdroje podzemnej a povrchovej vody z hľadiska ich množstva a kvality.

V rokoch 2019 až 2021 (tab. č. 1) bola priemerná ročná teplota vzduchu v porovnaní s teplotným normálom vyššia o 0,8 °C (r. 2021) až 1,9 °C (r. 2019). Z hľadiska úhrnov zrážok boli roky 2019 a 2020 normálne (-36 mm, +33 mm), rok 2021 bol suchý s deficitom úhrnu 79 mm.

Tabuľka 44 Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu a úhrny zrážok v klimatologickej stanici SHMÚ Bratislava – letisko v období 01/2019 – 07/2022

Parameter	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
	rok 2019												
T	0,3	4,6	8,8	12,6	13,5	23,8	23	23,2	16,9	11,9	8,1	3,7	12,5
Z	60	18	27	21	118	18	41	32	45	20	68	57	525
% normálu Z	153	48	72	59	215	31	78	53	84	53	139	123	94
CH	MV	MS	VS	MS	MV	MS	VS	MS	S	MS	MV	VV	N
	rok 2020												
T	0,8	6,2	7,2	12,4	14,6	19,8	22,1	22,7	17,3	11,4	5,6	3,5	12
Z	16	37	47	1	54	92	34	66	57	118	19	53	594
% normálu Z	40	99	124	4	99	161	65	110	105	311	38	115	106
CH	MS	N	VV	MS	N	MV	MS	N	N	MV	MS	V	N
	rok 2021												
T	1,6	2,5	5,9	9,1	13,8	23	24	20,5	17,4	10,3	5,9	2,5	11,4
Z	39	24	3	15	73	12	59	63	75	14	53	52	482
% normálu Z	100	65	8	43	133	21	111	105	139	37	108	113	86
CH	N	MS	MS	MS	MV	MS	V	N	MV	MS	N	V	S
	rok 2022												
T	2,9	5,5	6	10,3	17,8	22,2	23,1	-	-	-	-	-	-
Z	15	19	16	21	69	103	36	-	-	-	-	-	-
% normálu Z	39	51	42	59	126	181	67	-	-	-	-	-	-
CH	MS	MS	MS	MS	MS	MV	MS	-	-	-	-	-	-

Zdroj: SHMÚ, 2023

Vysvetlivky: T – teplota vzduchu (°C), Z – úhrn zrážok (mm), CH – charakteristika obdobia z aspektu zrážkového normálu 1981 – 2010: MV – mimoriadne vlhký, VV – veľmi vlhký, V – vlhký, N – normálny, S – suchý, VS – veľmi suchý, MS – mimoriadne suchý (klasifikácia podľa Majerčáková a kol. 2007 in Fendeková, Ženišová (ed.) 2010)

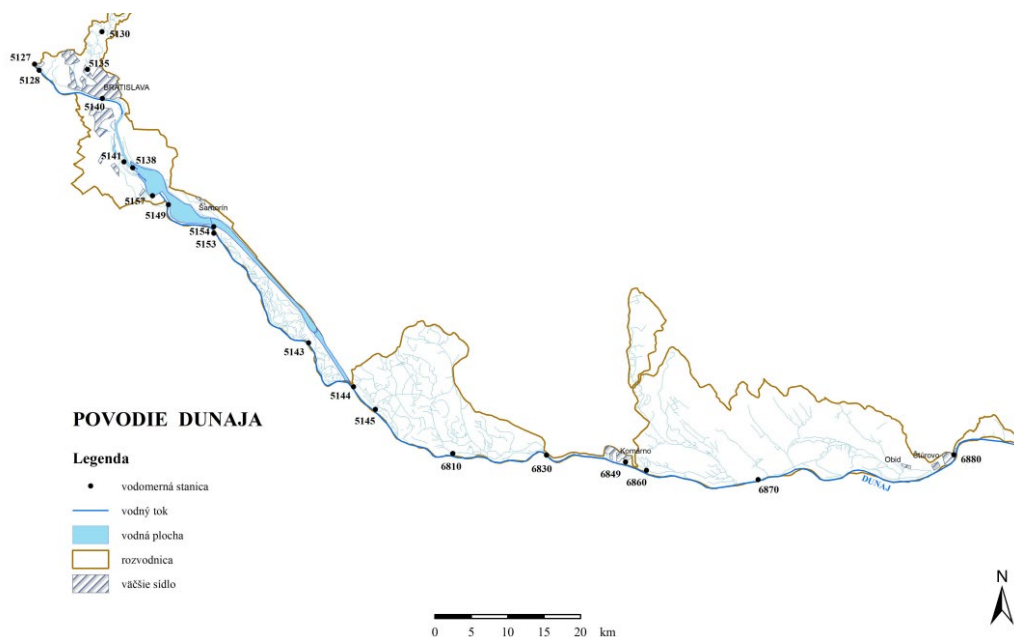
Podľa údajov zverejnených SHMÚ za rok 2021, zrážkový úhrn na území SR dosiahol v roku 2021 hodnotu 761 mm, čo predstavuje 100 % normálu a bol hodnotený ako zrážkovo normálny rok, pričom zrážkový úhrn v povodí Dunaja predstavoval 97 % normálu.

Monitorovanie a hodnotenie povrchových aj podzemných vôd v Slovenskej republike zabezpečuje SHMÚ, pričom údaje sú zverejňované na stránke www.shmu.sk.

Povrchové vody

Sledovanie množstva povrchových vôd sa vykonáva vo vodomerných staniciach štátnej hydrologickej siete.

Obrázok 14 Umiestnenie vodomerných staníc v povodí Dunaja

Zdroj: SHMÚ, Hydrologická ročenka Povrchové vody 2021

Priemerné ročné prietoky v roku 2021 na hlavnom toku Dunaja dosahovali 89 - 92 % dlhodobého priemeru $Q_{a1961-2000}$ (Q_a - dlhodobý priemerný prietok). Maximálne priemerné mesačné prietoky sa vyskytli na Dunaji najmä v júli, kedy dosiahli 103 - 104 % príslušných dlhodobých hodnôt $Q_{ma1961-2000}$ (Q_{ma} - dlhodobý priemerný mesačný prietok). Minimálne priemerné mesačné prietoky sa v povodí vyskytli v novembri a dosiahli 72 - 76 % príslušných dlhodobých hodnôt. Maximálne kulminačné prietoky boli zaznamenané na Dunaji najmä v júli a dosiahli významnosť 1 – 2-ročného prietoku. Minimálne priemerné denné prietoky boli namerané na Dunaji v septembri a novembri a pohybovali sa v rozpätí dlhodobých hodnôt Q_{330d} – Q_{364d} (Q_{Md} - M-denný prietok).

Tabuľka 45 Priemerné mesačné a extrémne prietoky [m³.s⁻¹], Povodie Dunaj, vodomerné stanice na území Bratislavy

Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
5127 Stanica: Bratislava Devín	Tok: Dunaj			Staničenie: 1879,80				Plocha: 131244,00					
Qm	1356	2321	1493	1486	2281	2304	2677	2587	1808	1202	1093	1478	1839
Qmax 2021	6108,0	Deň/Mes/Hod: 19.07.22	Qmin 2021			932,900		Deň/Mes: 28.11					
Qmax 1990-2020	10640	06.06.15 - 2013			Qmin 1990-2020		730,588		22.10 - 2018				
5140 Stanica: Bratislava	Tok: Dunaj			Staničenie: 1868,75				Plocha: 131331,10					
Qm	1355,5	2320,8	1493,0	1486,3	2280,3	2304,1	2676,8	2586,4	1809,6	1202,9	1092,7	1477,5	1838,4

Q _{max} 2021	6107,0	Deň/Mes/Hod:	19.07.23		Q _{min} 2021	933,938	Deň/Mes:		28.11				
Q _{max} 1901-2020	10640		06.06.17 - 2013		Q _{min} 1901-2020	580,000			06.01 - 1909				
5157	Stаницa: Čunovo		Tok: Mošonské ram.		Staničenie:	0,65			Plocha:	0,10			
Q _{min}	39,96	39,28	37,59	38,03	42,37	36,47	36,97	38,05	37,93	37,04	37,47	40,01	38,435
Q _{max} 2021	44,820	Deň/Mes/Hod:	30.04.05		Q _{min} 2021	4,718	Deň/Mes:		30.09				
Q _{max} 1996-2020	63,440		24.02.07 - 2002		Q _{min} 1996-2020	4,924			23.03 - 2002				

Zdroj: SHMÚ, Hydrologická ročenka Povrchové vody 2021

Tabuľka obsahuje tieto údaje:

Q_m - priemerné mesačné prietoky sú aritmetickým priemerom priemerných denných prietokov [$m^3 \cdot s^{-1}$] za mesiac, trinásť hodnota, zvýraznená tučným písmom, predstavuje hodnotu priemerného ročného prietoku v danom kalendárnom roku

$Q_{max\ 2021}$ - najväčší kulminačný prietok [$m^3 \cdot s^{-1}$] v kalendárnom roku 2021,

$Q_{max\ 1931-2020}$ - najväčší kulminačný prietok [$m^3 \cdot s^{-1}$] vyhodnotený v doterajšom (uvedenom) období pozorovania,

$Q_{min\ 2021}$ - najmenší priemerný denný prietok [$m^3 \cdot s^{-1}$] v kalendárnom roku 2021,

$Q_{min\ 1931-2020}$ - najmenší priemerný denný prietok [$m^3 \cdot s^{-1}$] vyhodnotený v doterajšom (uvedenom) období pozorovania.

Informácie o databankovom čísle stаницi, toku, staničení a ploche povodia sú totožné s tabuľkou Zoznam vodomerných stаниц.

Kvalitu vody v Dunaji ovplyvňujú bodové zdroje - odpadové vody komunálne, z priemyslu, poľnohospodárskej činnosti ako aj znečistenie privádzané prítokmi. Kvalita vody v Dunaji na našom území závisí od kvality vody pritekajúcej na územie Slovenska z vyšších častí povodia a je negatívne ovplyvnená riekou Moravou, najmä počas sezóny zvýšenej aplikácie hnojív, pesticídov, herbicídov a insekticídov. Vodné dielo Gabčíkovo znamená umelý zásah do hydrologického režimu Dunaja, čo nesie so sebou určité riziko zmien kvality vody. Pri zadržiavaní vody sa obyčajne vytvárajú podmienky pre zvýšenú sedimentáciu suspendovaných látok a zvýšený rozsah primárnej produkcie fytoplanktónu. V prípade vodného diela Gabčíkovo treba uviesť, že tu proti procesom eutrofizácie pôsobí krátka doba zdržania vody, nízka priehľadnosť vody a rýchlosť prúdenia. Podľa doterajších meraní sa vplyv vodného diela na kvalitu dunajskej vody a podzemnej vody výraznejšie neprejavuje. V priesakových kanáloch vodného diela Gabčíkovo vykazuje voda veľmi dobrú kvalitu. Morava, najvýznamnejší prítok Dunaja na území kraja, je charakteristická zvýšeným obsahom ľahko rozložiteľných organických látok, zlúčenín dusíka a fosforu.

Kvalitatívne ukazovatele povrchových vôd sú sledované v monitorovacích miestach (základných a prevádzkových).

Tabuľka 46 Monitorovacie miesta v čiastkovom povodí Dunaja

Zoznam monitorovaných miest v roku 2021								
NEC	Kód VÚ	TypVÚ	Tok	Názov miesta	Rkm	Typ monitorovania 2021	Účel monitorovania 2021	ROM 2021
Čiastkové povodie Dunaja								
D001000D	SKD0016	D1(P1V)	Dunaj	Hainburg	1878,9	ZM	4	Nie
D002050D	SKD0016	D1(P1V)	Dunaj	Bratislava ľavý breh	1869,0	ZM,PM	4,6,7,8,11	Nie
D002051D	SKD0016	D1(P1V)	Dunaj	Bratislava stred	1869,0	ZM,PM	4,6,7,11,16	Nie
D002052D	SKD0016	D1(P1V)	Dunaj	Bratislava pravý breh	1869,0	ZM,PM	4,6,7,11	Nie
D090100D	SKD0015	D1(P1V)	Prívodný kanál k VE Gabčíkovo	Horná rejda VDG	16,5	ZM	1,3	Áno

D017000D	SKD0017	D1(P1V)	Dunaj	Medveďov	1806,3	ZM,PM	4,6,7,8,11	Áno
D027000N	SKD0002	P1M	Patinský kanál	Patince	0,6	PM	8	Nie

Zdroj: SHMÚ, Zoznam monitorovaných miest kvality povrchovej vody v roku 2021

Účel monitorovania:

- 1 Reprezentatívne miesto-ROM
  - 2 Hodnotenie stavu
  - 3 Hodnotenie potenciálu
  - 4 Hraničné VÚ - Komisií hraničných vôd (KHV)
  - 5 Analýza trendu/zmeny
  - 6 ICPDR: Medzinárodná komisia pre ochranu rieky Dunaj (z ang. International Commission for the Protection of the Danube River)
  - 7 Reporting pre Európsku environmentálnu agentúru (EEA)
  - 8 §6 ods. 8 vyhlášky 418/2010
  - 9 Významné bodové zdroje znečistenia
  - 10 Významné difúzne zdroje znečistenia
  - 11 vodohospodárska bilancia (VHB)
  - 12 §8 písm. b (VÚ do ktorých sú vypúšťané alebo v ktorých boli identifikované prioritné látky)
  - 13 Odvodenie klasifikačných schém
  - 14 Reportovanie smernice 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (z ang. Nitrate Directive)
  - 15 Analýza Prioritných látok/Relevantných látok
  - 16 Watch list
  - 17 Chránené oblasti- pitná voda
  - 18 Reportovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie (z ang. National Emissions Ceilings Directive- NECD)
  - 19 Referenčné lokality
  - 20 Mimoriadne zhoršenie vôd
- ZM – Základné monitorovanie podľa programu monitorovania 2016 až 2021 na rok 2021
 PM- Prevádzkové monitorovanie podľa programu monitorovania 2016 až 2021 na rok 2021
 ROM – reprezentatívne odberové miesto

„V čiastkovom povodí Dunaja boli v roku 2021 bilančne hodnotené 4 miesta. Všeobecné fyzikálno-chemické a hydrobiologické ukazovatele, relevantné látky aj prioritné látky zodpovedajú priaznivému bilančnému stavu (A) vo všetkých 4 bilancovaných miestach čiastkového povodia Dunaj.“

Do siete vodných tokov patria aj pravostranné ramená Dunaja: Ovsišťské, Starohájske, Chorvátske. Na riešenom území sa nachádzajú vodné plochy Malý a Veľký Draždiak, vodné plochy v areáloch nemocnice a štrkovne Petržalka, vodné plochy a mokrade v bývalých dunajských ramenách pri Pečnianskom lese, pri Kutlíkovej ulici, vodná plocha vlastného aktívneho dunajského ramena (Starohájske).

Vodné plochy

Chorvátske rameno bolo ešte v 18. storočí jedným z ramien Dunaja. V roku 1773, po veľkej povodni, bolo rameno prehradené a voda v ňom prestala cirkulovať. Postupne sa rameno zanieslo a začalo vysychať. Zachovanie Chorvátskeho ramena bolo jednou z podmienok pri výstavbe mestskej časti do súčasnej podoby. Fragmenty ramena boli v roku 1975 prepojené, za účelom regulácie pozdenných vôd počas

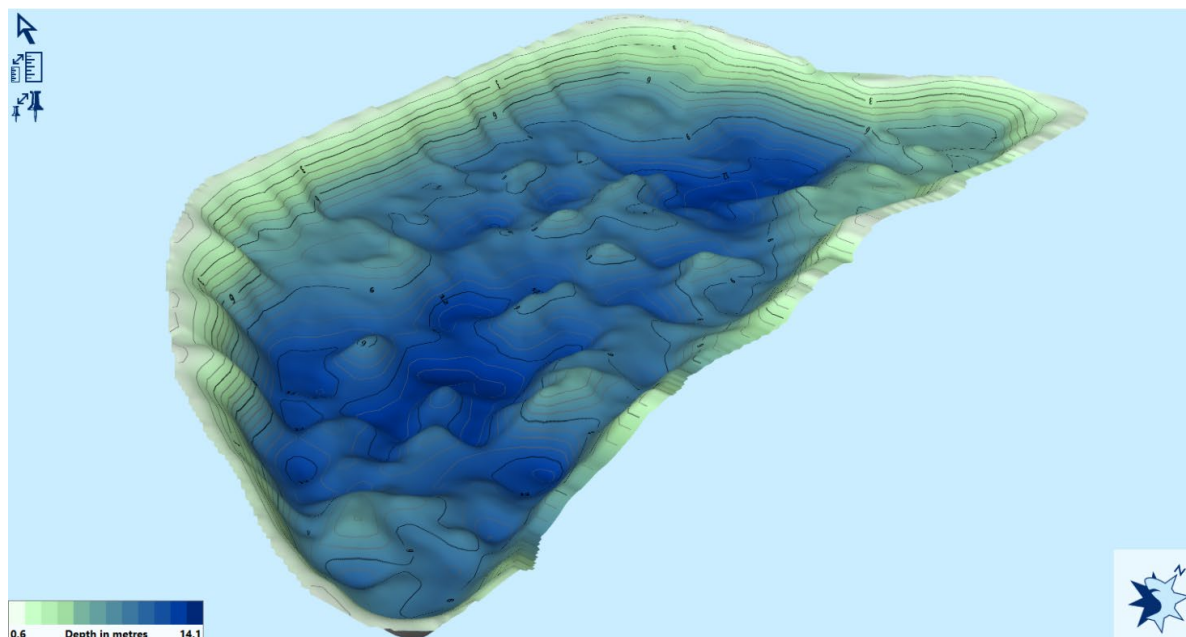
povodňových prietokov. V roku 1993 sa po vybudovaní vodnej zdrže Hrušov pri Čunove zvýšila hladina podzemnej vody a v Chorvátskom ramene sa ustálila výška hladiny na úrovni 1,5 m. Stála vodná hladina zabezpečuje vhodné životné prostredie pre rôzne rastlinné a živočíšne druhy. Ako príklad môžeme uviesť výskyt rákosia, bielych a ružových lekieň; zo živočíšnej ríše sú to labute biele, lysky čierne, sliepočky vodné, kačice divé; obojživelníky ako ropuchy, kunky, rosničky, skokan zelený, mlok bodkovaný a dunajský; pri pozornom sledovaní je možné zazrieť aj ondatry a korytnačky močiarne. Územie v blízkosti Chorvátskeho ramena je jedinečným prírodným prvkom v sídlisku a býva často vyhľadávané miestnymi obyvateľmi aj za účelom rekreačného rybolovu. Chorvátske rameno má označenie rybárskeho revíru 1-0020-1-1 a má charakter kaprových vôd. V úseku od premostenia na Dolnozemskej ceste po premostenie pred prečerpávacou stanicou platí zákaz lovu všetkých druhov rýb od 15. 3. do 31. 5. V ostatných častiach rybárskeho revíru je lov kapra a ostatných druhov rýb bez stanoveného času individuálnej ochrany povolený od 15. 5. daného roka. Pozdĺž celého ramena vedie cyklochodník a sú vytýčené priestranstvá voľného pohybu psov.

Tradičnou jarnou aktivitou petržalskej samosprávy je verejnoprospešná brigáda zamestnancov úradu a Petržalčanov zameraná na čistenie brehov Chorvátskeho ramena. Táto dobrovoľnícka aktivita je organizovaná petržalskou samosprávou už od roku 1989 s cieľom vyčistiť brehy Chorvátskeho ramena a jeho hladinu od rôznych nečistôt a odpadkov. Do aktivity sa každoročne k pracovníkom Miestneho úradu, Miestneho podniku verejnoprospešných služieb a ostatných rozpočtových organizácií pridávajú aj žiaci petržalských škôl a petržalskí seniori. Odbornú pomoc pri čistení vodnej hladiny z člna poskytuje Povodie Dunaja, odštepný závod Šamorín, hasiči z Dobrovoľného verejného požiarného zboru v Petržalke a potápači z klubu OCTOPUS. O likvidáciu odpadu, ako aj dostatok náradia a vriec sa stará MČ Bratislava-Petržalka prostredníctvom Miestneho podniku verejnoprospešných služieb Petržalka. Čistenie Chorvátskeho ramena prebieha na štyroch úsekoch súčasne od premostenia Antolskej ulice až po Mlynarovičovú ulicu. V blízkej budúcnosti pozdĺž lokality Chorvátskeho ramena bude viesť trasa Nosného dopravného systému Bratislavy, ktorý bude tvoriť električková trať. V súčasnosti prebieha výstavba prvej etapy električkovej trate, ktorá končí na križovatke Jantárovej a Rusovskej cesty.

Malý Draždiak alebo tiež Štrkovisko U horára je umelé jazero s plochou 9 ha, ktoré vzniklo ako pozostatok po ťažbe štrku. Jazero je rybársky revír s označením 1-1100-1-1 a má charakter kaprových vôd. Okrem rybárčenia je v jazere možné kúpanie na vlastné nebezpečenstvo a v zimnom období poskytuje plochu na korčuľovanie. Jazero je obklopené zo severu úzkou hrádzou, za ktorou sa nachádza zvyšok pôvodného ukončenia Chorvátskeho ramena, ktoré spolu s vodnou plochou Malého Draždiaka predstavujú dôležitý ekostabilizačný prvok v území MČ. Pozdĺž východného brehu jazera sa nachádzajú stavby rekreačných chatiek, z ktorých väčšina je v súčasnosti prestavaná na rodinné domy.

Veľký Draždiak alebo Štrkovisko Zrkadlový háj je rovnako antropogénne jazero, ktoré vzniklo po ťažbe štrku a súčasnú podobu získalo v 90. rokoch 20. storočia. Vodná plocha má rozlohu 20,5 ha a hĺbka dosahuje 14,1 metrov.

Obrázok 15 Priemet hĺbky dna jazera Veľký Draždiak

Zdroj: https://rybarskyklub.sk/articles/show-article/23?fbclid=IwAR0SwzeDPR0ZbSYJxL6YaR4CrirafZi5w88Lufbiq3_cIa_mKYpL18QUlyw

„Veľký Draždiak je v súčasnosti jedna z najnavštevovanejších rekreačných lokalít v Petržalke. Je zaradený medzi prírodné vodné plochy s neorganizovanou rekreáciou.“

Jazero predstavuje rybársky revír s označením 1-1190-1-1 a má charakter kaprových vôd. Veľký Draždiak bol v minulosti prírodným kúpaliskom, čo však dnes v určitom smere obmedzuje vzdušné káblové vedenie 110 kV Petržalka I a TR 110/22 kV Podunajské Biskupice vedené nad jazerom.

Draždiak je preto zaradený medzi prírodné vodné plochy s neorganizovanou rekreáciou a kúpanie je možné iba na vlastné nebezpečenstvo. V blízkosti jazera je vybudovaná sieť bufetov s občerstvením, detské ihriská a tenisové kurty. Kvalita povrchovej vody je hodnotená v pravidelných intervaloch v zmysle nariadenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/7ES. Merania zabezpečuje Regionálny ústav verejného zdravotníctva SR v sledovaných parametroch fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických (www.uvzsr.sk). Kvalita vody sa pohybuje od 1.-3. kategórie, v závislosti od ročného obdobia, stupňa oživenia, či antropogénnych vplyvov. Informácie o kvalite vody ÚVZ SR zverejňuje na svojej webovej stránke.

„Na území MČ Petržalka sa nachádza niekoľko vodných plôch, ktoré majú antropogénny charakter alebo boli výrazne pretvorené ľudskou činnosťou.“

Podzemné vody

Územie Petržalky sa nachádza podľa hydrogeologickej rajonizácie SR v čiastkovom rajóne DN00 (subrajón povodia Dunaja) hydrogeologického rajónu Q 051 – *Kvartér západného okraja Podunajskej roviny*. Hlavným režimovým činiteľom podzemnej vody v území Petržalky je rieka Dunaj. Jej podzemné a povrchové vody sú v hydraulickej spojitosti a rieka podzemnú vodu v území napája brehovou infiltráciou celoročne. Kolísanie hladiny podzemnej vody počas vysokého prietoku je ovplyvnené prirodzeným kolísaním hladiny vody v Dunaji s amplitúdou do 1 m.

SHMÚ monitoruje množstvo a kvalitu podzemnej vody. Všetky činnosti sú vykonávané v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách, rámcovou smernicou o vode (RSV, smernica 2000/60/ES) a ostatnými právnymi predpismi v SR a EÚ.

SHMU z meraní v povodí Dunaja v roku 2021 uvádza, že maximálne ročné hladiny v porovnaní s rokom 2020 takmer jednoznačne vzrástli, vzostupy dosiahli od +1 cm do +19 cm, ojedinelé nepresiahli -29 cm. Priemerné ročné hladiny podzemných vôd v porovnaní s priemernými hodnotami za predchádzajúci rok 2020 jednoznačne mierne vzrástli do +19 cm. V porovnaní s dlhodobými priemernými hladinami sa vyskytujú poklesy (od -17 cm do -66 cm), ale najmä vzostupy (od +8 cm do +47 cm).

Potreba sledovať kvalitu podzemných vôd vyplýva zo súčasnej platnej legislatívy SR a EÚ. Koncepcia Monitorovania kvality podzemných vôd je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle Uznesenia vlády č. 449/1992.

Tabuľka 47 Zoznam pozorovacích objektov na monitorovanie kvality podzemnej vody v Petržalke

monitoring	Typ objektu	Číslo objektu	Lokalita	Začiatok sledovania	Frekvencia
základný	vert	279490	BA - Petržalka - colnica	1.1.1998	2x
prevádzkový	vert	712590	BA-Petržalka	1.1.1991	2x
prevádzkový	vert	716690	Petržalka	1.1.1990	2x

Zdroj: SHMÚ, Kvalita podzemných vôd na Slovensku

Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov západnej časti Podunajskej panvy sú ovplyvňované antropogénnou činnosťou. Chemické zloženie podzemnej vody má základ v chemickom zložení Dunaja.

Na území Petržalky došlo v monitorovacích objektoch k nasledovným prekročeniam. V skupine terénnych ukazovateľov bola prekročená hodnota vodivosti 10-krát zo 136 stanovení v objekte 716690 Petržalka.

Tabuľka 48 Prehľad ukazovateľov prekračujúcich prahové a limitné hodnoty v objekte 716690 za rok 2021

Typ monitorovania	Číslo objektu	Názov objektu	Prahov á	Limitná
PM	716690	PETRŽALKA	Fe, Fe2+, Mn, Vodivosť 25 terén	Fe, Fe2+, Mn, Vodivosť 25 terén

Zdroj: SHMÚ, Kvalita podzemných vôd na Slovensku

V riešenom území je vyhlásené pásmo hygienickej ochrany **vodného zdroja Pečniansky les** (v zmysle zákona č. 364/2004 z.z. o vodách v znení neskorších predpisov). Vodný zdroj Pečniansky les je jedným zo 4 najvýznamnejších zdrojov pitnej vody pre oblasť Bratislavy. Nachádza sa na území so stredným až vysokým stupňom zraniteľnosti podzemných vôd štrkového zvodnenca, preto aj malé potenciálne znečistenie predstavuje vysoké environmentálne riziko zhoršenia kvality podzemnej vody. Na území sa nachádzajú dva rizikové faktory – cestné komunikácie – diaľnice a priemyselný areál Matador s viacerými chemickými výrobami. V areáli už v minulosti došlo k niekoľkým haváriám, pri ktorých do životného prostredia unikli škodlivé látky, známym je požiar firmy Detox, s.r.o, zaoberajúcou sa spracovaním nebezpečného odpadu. Dlhoročná chemická výroba a skládka priemyselného odpadu zapríčinila vznik environmentálnej záťaže s neznámym rozsahom. (ŠGÚDŠ, 2013).

K hlavným bodovým zdrojom znečistenia povrchových a podzemných vôd (podľa Akčný plán koncepcie ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v Bratislavskom samosprávnom kraji (Falčan et al. 2020) na území Petržalky môžeme zaradiť environmentálne záťaže (ďalej len „EZ“), podľa súčasného stavu Registra environmentálnych záťaží. Potenciálne riziko predstavuje aj čistiareň odpadových vôd v Petržalke.

Za najvýznamnejšie plošné zdroje znečistenia zdrojov povrchových a podzemných vôd môžeme označiť plochy ornej pôdy v prípade, ak sú pri hnojení využívané chemikálie, najmä dusíkaté hnojivá a pesticídy. K identifikovaným rizikovým oblastiam patrí aj lokalita v Petržalke – ochranné pásmo vodného zdroja Pečniansky les.

Riziká zvyšovania teploty v letných mesiacoch:

- povrchové vody: vyšší výpar a tiež znižovanie priemerných ročných prietokov vodných tokov. Zhoršovanie kvality vody z dôvodu jej ohrievania.
- podzemné vody dlhodobý pozvoľný pokles zásob podzemnej vody, okrem podzemných vôd nadväzujúcich na nivu Dunaja.

Riziká rastu teploty vzduchu v zimnom období pre:

- povrchové vody: vyššia teplota vzduchu a väčšie množstvo zrážok v kvapalnom skupenstve bude znamenať zvýšenie odtoku z povodia v zimnom období
- podzemné vody: v zimnom období je pravdepodobný scenár dočasného zlepšenia vodnej bilancie, čo môžeme chápať aj ako pozitívny efekt.

Potenciálne riziká ohrozenia zdravia vo vzťahu ku kvalite pitnej vody

Je to napríklad vplyv kontaminácie zdrojov podzemnej vody (priemyselnými prevádzkami, environmentálnymi záťažami, skládkami a pod.), v dôsledku ktorého prichádza k transferu škodlivín do pôdy, rastlín, živočíchov a v podobe potravín sa dostáva k človeku. Druhým najčastejším príkladom rizika ohrozenia zdravia ľudí je využívanie vody z vlastných studní na účely pitnej vody.

Pitná voda je zdravotne bezchybná, ak ani pri trvalom požívaní alebo používaní nezmení zdravotný stav ľudí prítomnosťou mikroorganizmov a organizmov a látok ovplyvňujúcich zdravie ľudí akútnym, chronickým alebo neskorým pôsobením, ktorej vlastnosti vnímateľné zmyslami nezabraňujú jej požívaniu alebo používaniu. Nariadením vlády č. 354/2006 Z. z. sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a na kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. Kontrola prostredníctvom vybraných ukazovateľov má zabezpečiť komplexnú informáciu o jej kvalite a tým aj o možnom pozitívnom aj negatívnom vplyve na zdravie človeka. Najzávažnejšie zdravotné následky má prekročenie najvyšších medzných hodnôt, ktorých prekročenie vylučuje použitie tejto vody ako pitnej.

Mokrade

Mokrade patria k ekosystémom, ktoré zadržiavajú vodu v prostredí. Kedysi veľmi rozšírené mokrade v Petržalke sú dnes len lokálnymi miestami, ktoré stále ohrozuje nová výstavba, zmeny klímy i znečisťovanie odpadmi. Do územia Petržalky zasahujú v malej miere mokrade medzinárodného významu, tzv. Ramsarské lokality, Dunajské luhy.

Obrázok 16 Ramsarská lokalita, Dunajské luhy

Zdroj: MŽP SR, 2023

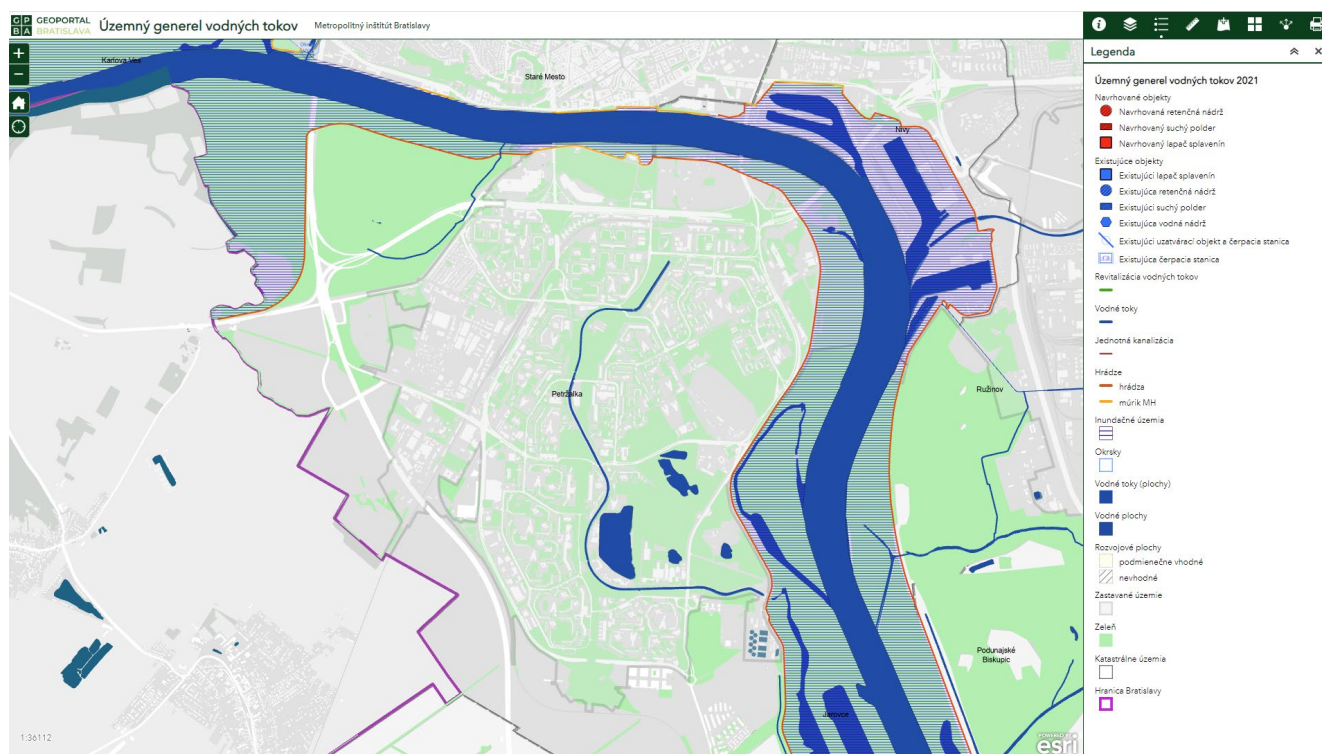
(https://www.minzp.sk/files/sekcia-ochranyprirrodyakrajiny/medzinarodne-dohovory-spolupraca/uzemia-medz-vyznamu/dunajske_luhy_a3.jpeg)

Inundačné územia

Podľa §20 ods.1 písm. b) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami „Inundačné územie je územie priľahlé k vodnému toku, ktoré je počas povodní zvyčajne zaplavované vodou vyliatou z koryta. Inundačné územie smerom od koryta vodného toku vymedzuje b) líniová stavba, ktorej účelom alebo jedným z účelov je ochrana pred povodňami, ak zabezpečuje ochranu pred povodňami pre maximálny prietok, ktorý sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov.“

Vo vzťahu k zákonu nie je inundačné územie určené Vyhláškou okresného úradu, ale nakoľko je vodný tok ohrádzovaný je inundačné územie (modrá „šrafovaná“ čiara) definované aj v rámci Aktualizáciu Územného generelu vodných tokov a protipovodňovej ochrany hl. m. SR BA 2022: <https://www.bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/rozvoj-mesta/uzemnoplanovacie-dokumenty/prerokovane-uzemnoplanovacie-podklady/uzemne-generely>

Obrázok 17 Inundačné územia

Zdroj: Aktualizácia Územného generelu vodných tokov a protipovodňovej ochrany hl. m. SR BA 2022: <https://www.bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/rozvoj-mesta/uzemnoplanovacie-dokumenty/prerokovane-uzemnoplanovacie-podklady/uzemne-generely>

Hluk

Hluk je jedným z faktorov, ktoré nepriaznivo vplývajú na pohodu bývania a na samotné zdravie človeka.

Najväčším zdrojom hluku v mestskej časti je doprava, cestná a železničná. Podľa Strategickkej mapy hlukovej mapy Bratislavskej aglomerácie z r. 2016 sú najviac zaťažené hlukom z cestnej dopravy tzv. Hot Spoty (lokality - hlukové miesta): HÁJE (v okolí Dolnozemskej a Bosákovej ul.), DVORY (okolie Rusovskej ul.) a rozhranie Dvorov a Hájov (vnútorný mestský okruh Kutlíkova - Pajštúnska). Ide o lokality s intenzitou cestnej dopravy viac ako 3 mils/rok. HOT Spot je identifikovaný ako kombinácia informácií o hodnote určujúcej veličiny (hlukový indikátor) a o počte obyvateľov, ktorí sú rušení hlukom z daného druhu hluku a trvale sa zdržujú na zvolenej ploche územia.

Ďalším zdrojom hluku z dopravy je železničná a električková doprava. Za takýto zdroj sa považuje v mestskej časti železničný traťový úsek Bratislava-východ – št.hr. SK/HU, najmä v okolí trate v podúseku Bratislava UNS – Bratislava Petržalka.

K environmentálnemu hluku prispieva aj hluk z priemyselnej činnosti, zo stacionárnych zdrojov. Takýmto zdrojom je nárazové zvýšenie hluku, spôsobované prevádzkovými úkonmi, napr. odstavenie/ nábeh výrobných jednotiek do/ z opravy, vznik dekompozície (štandardné bezpečnostné odtlakovanie technologického zariadenia na bezpečné odvedenie prebytočného tlaku plynov do atmosféry cez poistnú membránu a výkon tesnostných skúšok tlakovaním).

B.1.5.5 Klimatické podmienky a dopady zmeny klímy

Ako vyplynulo z klimatických charakteristík, zmena klímy sa negatívne dotýka aj územia mesta Bratislava a dotknutej mestskej časti. Ak bude naďalej pokračovať celosvetový rast emisií, pravdepodobne nás už na konci 21. storočia čakajú vážne zmeny. V závislosti od vyprodukovaných emisií sa môže teplota zvýšiť o 1,1°C až 6,4°C. Na Slovensku sa od roku 1881 zvýšila teplota v priemere o 1,6°C a poklesli ročné úhrny zrážok. Ako reakciu na problémy súvisiace so zmenou klímy má mesto Bratislava spracovaný „Atlas hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy (Útvár hlavnej architektky hlavného mesta SR Bratislavy v spolupráci s Prírodovedeckou fakultou UK v Bratislave, 2020)“, ktorý môže slúžiť ako sprievodca oblasťou adaptácie na zmenu klímy v urbanizovanom prostredí. Z uvedenej publikácie vyplynulo niekoľko skutočností.

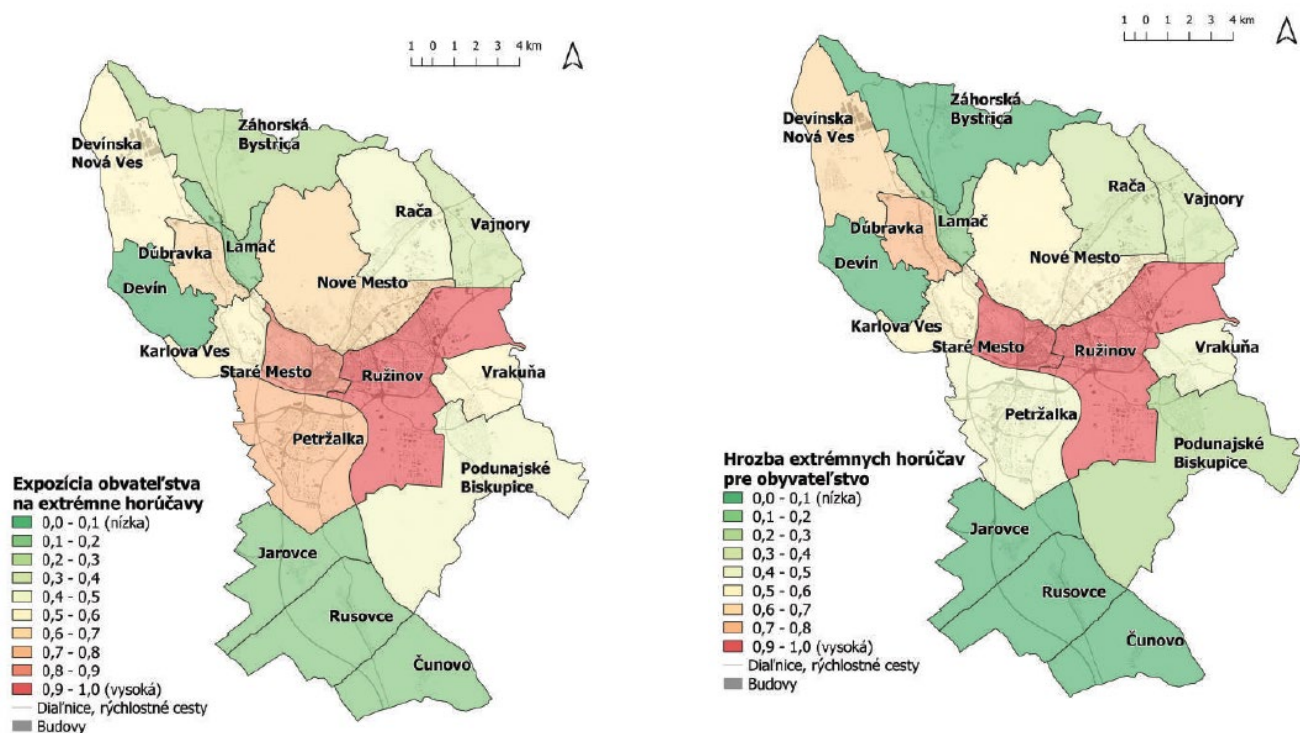
„V oblasti Bratislavy sa priemerná ročná teplota vzduchu zvýšila o takmer 2°C od roku 1951 (priemerný rast teploty za desaťročie je 0,3 °C / desaťročie). Ročný úhrn atmosférických zrážok v priemere vzrástol o 6-12 mm (porovnanie 30-ročných priemerov 1951-1980 a 1981-2010), čo je nárast o necelé 2 %. Počet mrazových dní medzi obdobia 1951-1980 a 1981-2010 poklesol o 13 dní (z 96 na 83), počet letných dní naopak stúpol o 14 dní, a počet tropických dní o deväť (z 10 na 19).“

Nárast teplôt bude mať dôsledky na živú i neživú prírodu. Rastlinstvo bude mať v priemere teplejšie vegetačné obdobie, územie bude vhodnejšie na pestovanie teplomilnejších plodín, no s rizikom veľkej premenlivosti úrod a zraniteľnosti na mráz. Teplejšie podmienky budú podporovať migráciu nových rastlinných a živočíšnych druhov, ale aj chorôb a škodcov. Vysoké teploty môžu viesť napríklad k poruchám kofajových tratí a poškodeniu asfaltových povrchov.

Postihnutým týmito negatívnymi dopadmi zmeny klímy je rovnako aj obyvateľstvo, pričom porovnanie hodnotenia dopadov zmeny klímy spracovaného hlavným mestom v Atlase hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy (ďalej len „Atlas“) je na obr. nižšie. Expozíciou sa chápe miera vystavenia obyvateľstva, ekosystémov, infraštruktúry alebo iných objektov na miestach, ktoré môžu byť vystavené nepriaznivým prejavom zmeny klímy.

V rámci hodnotenia **hrozby** extrémnych horúčav pre obyvateľstvo (obr. nižšie) je Petržalka vyhodnotená ako mestská časť s miernou hrozbou (na stupnici 0-1). Pod hrozbou sa rozumie možný výskyt mimoriadnych udalostí, ktoré môžu spôsobiť straty na živote, úraz alebo iné dopady na zdravie.

Obrázok 18 Kartogram s expozíciou obyvateľstva na extrémne horúčavy (vľavo) a Kartogram s hrozbou extrémnych horúčav pre obyvateľstvo (vpravo)

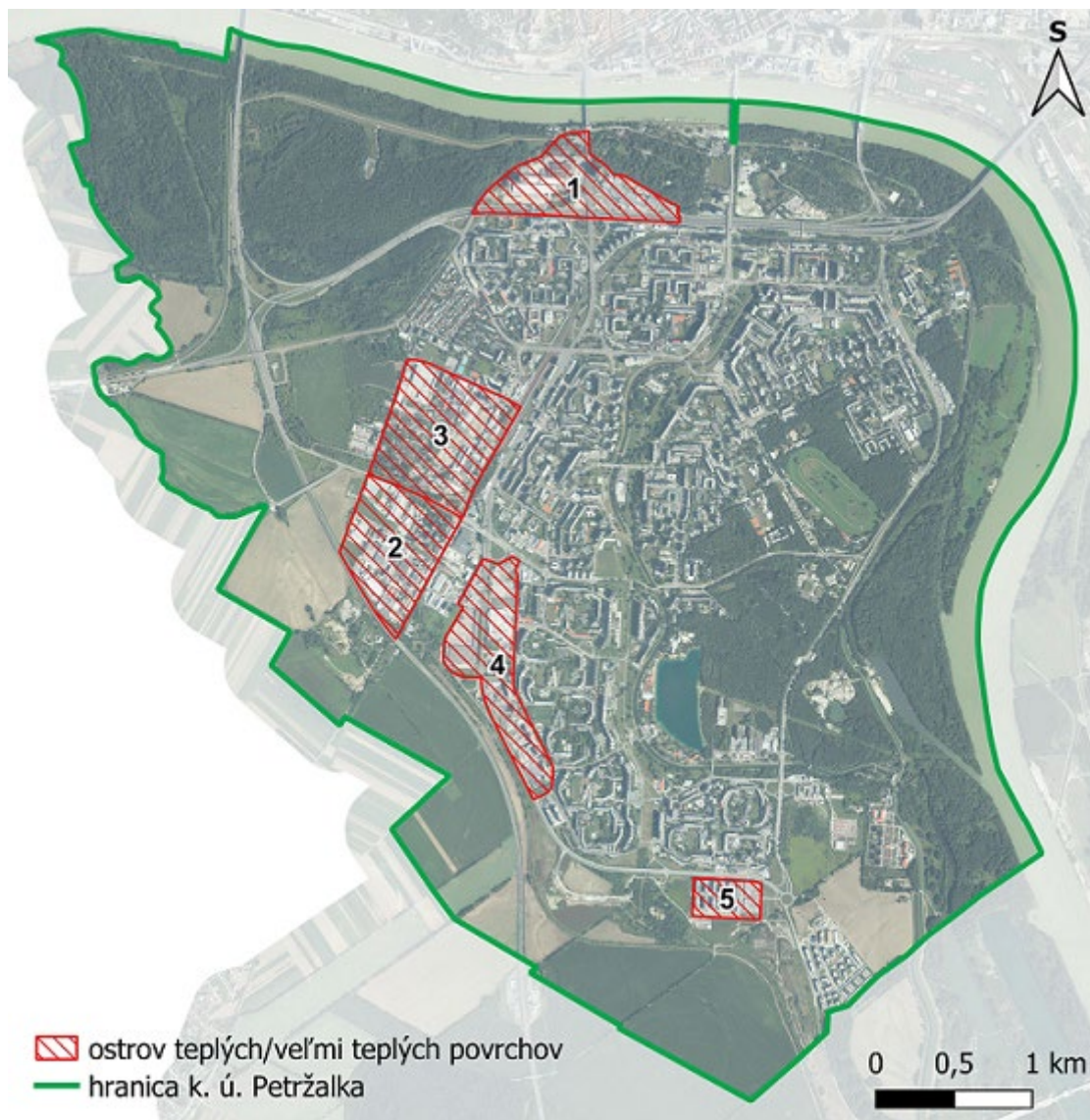
Zdroj: Atlas hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy, 2020

Mestská časť Bratislava-Petržalka v rámci hodnotenia dopadov extrémnych horúčav hlavným mestom pri spracovaní Atlasu z hľadiska environmentálnej citlivosti vykazuje väčší podiel teplých a veľmi teplých plôch k celkovej ploche (s priemernou teplotou nad 31,9°C), ktoré sú tvorené hlavne zastavanými plochami budov, cestných komunikácií, parkovacími plochami a pdb.. Z hľadiska polohy ostrovov teplých a veľmi teplých povrchov sa ako najviac kritické javia územia, ktoré sú zobrazené na obr. nižšie.

Zmeny v režime zrážok sa prejavujú vo výskyte povodní, ale aj v silnejšej erózii pôdy, môže dôjsť k znefunkčneniu kanalizačných systémov a zanášaniam vodných nádrží. Pri zvýšenom výskyte a trvaní sucha sa bude zvyšovať nedostatok vody vo vrchnej vrstve pôdy, čiže nastane ďalšie vysušovanie pôdy, zvýšená potreba závlahových vôd, nielen na poľnohospodárske plodiny, ale aj mestskú zeleň.

Vplyvy zmeny klímy ohrozujú konkrétne sídla a dotýkajú sa života obyvateľov. V mestskej časti by bolo vhodné znižovať podiel horúcich plôch a zvyšovať podiel plôch, ktoré nemajú tendenciu sa prehrievať, resp. dokážu ochladzovať miestnu mikroklímu.

Mapa 25 Ostrovy teplých a veľmi teplých povrchov podľa údajov z Atlasu hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy hlavného mesta SR Bratislava

Zdroj: vlastné spracovanie, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC

Najväčšiu účinnosť v rámci riešenia zabránenia prehlbovania zmeny klímy majú rôzne formy zelenej infraštruktúry (vďaka chladivému efektu evapotranspirácie – vzrastlé stromy, vegetačné steny a strechy), ale aj vodepriepustné materiály, či materiály, ktoré majú vysokú odrazivosť slnečného žiarenia. V súvislosti s realizáciou opatrení pre zlepšenie mikroklimy sa odporúča zelenú infraštruktúru realizovať spolu so systémami, ktoré šetria zdroje vody potrebnej na zavlažovanie, napr. systémy umožňujúce udržateľné hospodárenie so zrážkovou vodou. Viac informácií o vhodných adaptačných opatreniach pre jednotlivé sektory je uvedených v *Akčnom pláne adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy*.

Významné kľúčové dopady zmien klímy, ktoré možno v riešenom území očakávať:

- znížená dostupnosť energie a vody najmä počas dlhých období sucha a vysokých teplôt;
- zvýšená spotreba pitnej vody a vody na osobnú hygienu;
- zvýšená potreba zavlažovania vzhľadom na pokles hladiny podzemnej vody;

- prehrievanie budov a poškodenie spojov budov z dôvodu tepelného rozpínania, poškodenie telies komunikácií a koľají;
- prehrievanie verejných priestorov a zníženie komfortu občanov pri pohybe vo verejných priestranstvách
- možnosť lokálnych záplav pri privalových dažďoch
- výskyt teplomilnejších druhov živočíchov a rastlín, pokles biodiverzity aj v súvislosti s rastúcou mierou urbanizácie;
- dopady na zmeny klímy na zdravie obyvateľstva (rizikové skupiny najmä osoby so srdcovocievnyimi chorobami, dýchacími chorobami, rakovina kože, dehydratácia).

B.1.5.6 Verejné priestranstvá a zeleň

Parky, lesoparky a sídlisková zeleň

V blízkosti vodných plôch a biologicky najcennejších a chránených pozostatkov lužných lesov boli zachované lesné porasty vo forme parkov a lesoparkov, ktoré sú využívané na prímestskú rekreáciu.

Na Miestnom úrade Bratislava-Petržalka je vytvorený, v rámci Oddelenia životného prostredia, Referát zelene, ktorý má v kompetencii metodické usmerňovanie údržby verejnej zelene a zabezpečuje tvorbu zelene na plochách zverených do starostlivosti mestskej časti: Zrkadlový háj, Starý háj, Námestie hraničiarov, Dvory I až III, Lúky I až VIII a v lužných lesoch. Okrem verejnej zelene a jej správy má súčasne aj prenesený výkon štátnej správy v ochrane drevín, v rámci ktorého rozhoduje vo veci vydávania súhlasu na výrub drevín, vedie evidenciu plôch na náhradnú výsadbu a vykonáva štátny dozor v zmysle zákona o ochrane prírody.

„Do starostlivosti mestskej časti patria najmä nasledovné plochy verejnej zelene: Zrkadlový háj, Starý háj, Námestie hraničiarov, Dvory I až II a Lúky I až VIII.“

V roku 2021 bola na území mestskej časti snaha o zavedenie striedavého (šachovicového) kosenia (plochy s nižšou intenzitou kosenia) z dôvodu ochrany včiel, motýľov a ostatného hmyzu a súčasne ako adaptačné opatrenie na zmenu klímy, vedúce k väčšiemu zachytávaniu dažďovej vody. Na základe reakcie verejnosti sa ponechala len jedná zelená plocha pri veľkom Draždiaku.

MČ Bratislava-Petržalka v súčasnosti nedisponuje koncepčnými materiálmi, ako je Generel zelene a Dokument starostlivosti o dreviny. Generel zelene bilancuje jestvujúce plochy zelene z kvantitatívneho a kvalitatívneho hľadiska, najmä plochy zelene v zastavanom území a v správe mestskej časti, zhodnocuje stav funkčného využitia, priestorového pôsobenia a mieru poškodenia plôch zelene. Hodnotí potenciálne možnosti ďalšieho rozvoja jednotlivých druhov zelene v zastavanom území a je doplnený základnými podkladmi o intenzitných triedach údržby zelene ako pomôcky k riadeniu údržby zelene. Dokument starostlivosti o dreviny ako východiskový dokument na zabezpečovanie starostlivosti o dreviny na území mestskej časti poskytuje prehľad o rozmiestnení, kvalite a ekologickom, krajinotvornom, estetickom a kultúrno-historickom význame drevín a je podkladom na zabezpečenie starostlivosti o dreviny. Jeho súčasťou je podrobná evidencia drevín vo verejnej zelene, zhodnotenie ich stavu návrh starostlivosti o ne.

Sad Janka Kráľa na území mestskej časti Bratislava -Petržalka je v správe magistrátu hlavného mesta SR Bratislava. Je najstarším verejným parkom v Strednej Európe, založený bol v rokoch 1774 – 1776 na ploche pôvodného lužného lesa v priestore medzi súčasným Mostom SNP a Starým mostom. V súčasnosti je Sad Janka Kráľa národnou kultúrnou pamiatkou zaradenou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu – register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod č. 321/1, ako historický mestský park. V parku je zastúpené množstvo drevín, vrátane exotických druhov, ako ginkgo dvojlaločné, maklura oranžová, metasekvoja čínska či takmer 200-ročné platany javorolisté. Stromovú etáž dopĺňajú kroviny, najväčšie zastúpenie má stále zelený tis a vavrínovec lekársky. Sad Janka Kráľa sa svojím druhovým zastúpením stal cenným objektom z dendrologicko- vedeckého hľadiska. Prírodné prostredie dotvárajú umelecké diela, sochy, fontána či pôvodná veža Františkánskeho kostola. Sad Janka Kráľa je využívaný na rekreáciu, športové využitie a kultúrno- spoločenské podujatia. V súčasnosti sa o park stará hlavné mesto.

Petržalka bola v histórii známa svojimi lužnými lesmi, ktoré pretvárali na lesoparky, slúžiace na rekreačné účely. Dodnes sa niektoré lesoparky alebo ich časti zachovali. Dodnes stoja tri hájovne (Bukchsova hájovňa v Ovsišti, hájovňa Malý Draždiak na dnešnej Starhradskej ulici a hájovňa Starý háj v lesíku za dostihovou dráhou). V hájovni v Starom háji, známej aj ako Kokešova horáreň, sa nachádzala prevádzka hostinca U Hubra. Budova dodnes stojí za betónovým plotom pri cestičke, spájajúcej Starohájsku cestu a ul. A. Gwerkovej v Ovsišti. Cez plot je vidno aj pamätnú tabuľu z roku 1883 k osadeniu sošky Panny Márie v nemeckom jazyku a výklenok v stene, z ktorého sochu pred niekoľkými rokmi odcudzili.

Starý háj predstavuje zalesnené územie v časti Háje, ktoré je oddelené od prírodnej rezervácie Starý háj Dolnozemskou cestou. Od roku 1974 je v tejto lokalite vybudovaná dostihová dráha Štátneho závodiska. Slovenský názov Starý háj je prvýkrát doložený z 20. rokov 20. storočia; v roku 1950 nasledovalo aj oficiálne premenovanie nemeckého Alte Au

Zrkadlový háj je, podobne ako Starý háj, pozostatok lužných lesov. Zrkadlový háj sa nachádza v priestore medzi Malým a Veľkým Draždiakom. Spolu so Starým hájom predstavujú takmer súvislé zalesnené územie využívané ako lesopark. Starý háj je od Zrkadlového oddelený Starohájskou, Kutlíkovou a Starhradskou ulicou.

Sídliskovú zeleň, ktorá má nielen estetickú funkciu, ale aj funkciu zadržiavania vody a zrážok v teréne, a tým čiastočne ovplyvňuje klímu v zastavanom území, predstavujú zelené plochy v rámci vnútroblokov, plochy priľahlé k bytovým domom, ako aj areály školských a predškolských zariadení.

„Mestská časť Petržalka sa v súčasnosti stará o približne 278 ha verejnej zelene, čo predstavuje z celkovej výmery územia mestskej časti (2 668 ha) približne 10 %, kde okrem pravidelného kosenia a údržby drevín zabezpečuje polievanie a výsadbu drevín. V období 2016-2022 preinvestovala MČ Bratislava-Petržalka na výsadbe stromov takmer 130 tis. eur.“

MČ Bratislava-Petržalka v rámci svojich aktivít v súvislosti so skrášľovaním životného prostredia poskytuje obyvateľom možnosť revitalizovať si predzáhradky pri obytných domoch novou výsadbou trvaliek, drevín, alebo rekonštrukciou trávnikovných plôch. Na tento účel bolo v období 2016-2022 v 121 lokalitách doplnený rastlinný materiál, zemina, rašelina, alebo kôra do predzáhradiek. Zámerom tejto aktivity je zapojiť obyvateľov MČ Bratislava-Petržalka do zveľaďovania okolia svojich domov a tým iniciovať aktívnu účasť

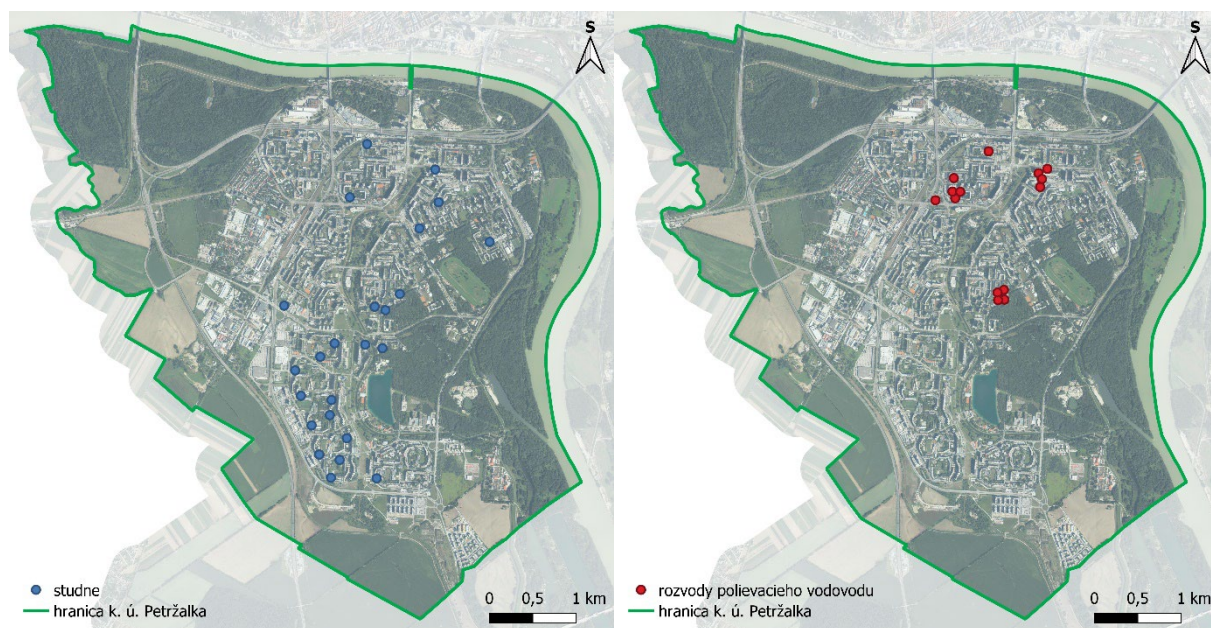
na udržiavanie novo vytvorenej zelene, ako aj vytváranie pozitívneho vzťahu k zeleni prostredníctvom estetického pôsobenia u všetkých generácií obyvateľov. Podmienkou poskytnutia materiálov alebo kompletnej realizácie úprav je zaslanie vyplnenej žiadosti o rekonštrukciu. Rekonštrukcia môže prebiehať dvomi spôsobmi:

V rámci verejnej zelene v mestskej časti sa vyskytujú plochy neudržiavanej zelene, kde je potrebné doriešiť starostlivosť ako v rámci aktualizácie zverených plôch a zelene hlavným mestom, tak aj sceľovanie pozemkov vo vlastníctve tretích osôb s pozemkami vo vlastníctve obce.

Ďalšou nutnosťou je spracovať pasport drevín na verejných plochách vrátane posúdenia ich zdravotného stavu a návrhu starostlivosti. Súčasťou pasportu by mala byť aj evidencia invázných drevín, ktoré je nutné odstraňovať podľa vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov, v zmysle čoho bude po ukončení evidencie invázných drevín nutné spracovať plán postupného odstránenia náhrady týchto drevín.

Vzhľadom na potrebu postupnej adaptácie na zmenu klímy je nutné súčasne prehodnotiť riešenie zavlažovania verejnej zelene a vyhradenej zelene areáloch ZŠ a MŠ a iných organizácií. Zriadených mestskou časťou.

Mapa 26 Lokalizácia studní (obr. vľavo) a rozvodov polievacieho vodovodu (obr. vpravo)

Zdroj: interné údaje miestneho úradu, 2023, SAŽP, ortofotomozaika © GKÚ, NLC

Evidencia psov a psie výbehy

Mestská časť Bratislava – Petržalka má upravené podmienky držania psov na jej území VZN č. 9/2022, v ktorom okrem iného je zadeninované, kde je voľný pohyb psa zakázaný alebo vstup zo psom zakázaný.

„Na území Petržalky je aktuálne 5 výbehov pre psov, z ktorých 3 sú v správe mestskej časti (zvyšné sú súkromné, v rámci novej výstavby).“

Tieto vymedzené miesta musia byť viditeľne označené. Z uvedených skutočností vyplýva, že všade tam, kde obec VZN nevymedzila miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný, a tieto miesta náležite viditeľne neoznačila, je voľný pohyb psa povolený.

„Podľa údajov za rok 2022 je v Petržalke evidovaných 4 280 psov, čo však neodráža ich celkový počet.“

Práve dane za psa sú v rámci rozpočtu mestskej časti vyčlenené na starostlivosť o psov a plnenie projektových zámerov, ktoré majiteľom psov prinášajú viaceré výhody.

V rozmedzí rokov 2016 až 2023 samospráva plnila svoj projektový zámer budovania oplotených cvičísk pre psov s voľným výbehom. Okrem oploteného výbehu pre psov s cvičiska na Wolkrovej ulici, ktorý bol vybudovaný v roku 2014, vznikol v januári 2016 oplotený výbeh na Holíčskej ulici o rozlohe 1 059 m² a v roku 2017 výbeh na Vyšehradskej s rozlohu takmer 24 árov. Snahou samosprávy je postupné budovanie oplotených výbehov v každej miestnej časti Petržalky. V rámci rozvoja infraštruktúry pre chovateľov psov plánujeme v období rokov 2023–2029 doplniť oplotený výbeh pre psov v lokalite Dvory a v lokalite Háje, kde výbehy absentujú úplne.

Účelom výstavby cvičísk je zamedzenie konfliktov medzi majiteľmi psov a zvyšnou časťou populácie. Budovanie oplotených výbehov by malo regulovať jednotlivé územia samosprávy a zohľadňovať funkčné a koncepcné využívanie verejnej zelene. V spolupráci s skúsenými inštruktormi a odborníkmi z oblasti kynológie, chce mestská časť chovateľom psov poskytnúť podporu, edukáciu a osvetu, formou bezplatných výcvikov, workshopov, školení, prednášok, súťaží a výstav v snahe zabezpečiť bezkonfliktné spolužitie komunity chovateľov psov a ostatných obyvateľov mestskej časti, nakoľko výbeh a cvičisko slúžia aj ako prevencia voči agresívnemu správaniu zvierat.

Ďalším projektovým zámerom je zvyšovať kvalitu a čistotu verejných priestranstiev a poskytnúť chovateľom psov dostatočné prostriedky na odstraňovanie psích exkrementov. V súčasnosti sú koše na psie exkrementy osadené v celej Petržalke a pribudli aj zásobníky s vreckami na psie exkrementy, ktorých je od roku 2022 podstatne viac. Okrem pravidelnej obsluhy košov mestská časť poskytuje chovateľom psov, po uhradení dane za psa, aj zásobník na vrecká na psie exkrementy vrátane vreciek. Poskytovanie vreciek na psie exkrementy je pre obyvateľov benefitom, nie zákonom stanovenou povinnosťou mestskej časti. Napriek tomu samospráva neustále podniká ďalšie kroky, aby chovateľom psov poskytla dostatočné prostriedky v snahe zabezpečiť vždy čistý a upravený verejný priestor.

V rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava–Petržalka na roky 2016 – 2023 bol v environmentálnej oblasti predložený projektový zámer vybudovania psieho cintorína, nakoľko obyvatelia zvyknú svojich domácich miláčikov pochovávať nelegálne na verejných priestranstvách či lesných pozemkoch. V priebehu rokov 2016 až 2018 mestská časť uskutočnila k tejto problematike legislatívny prieskum. Možnosti pochovávania uhynutých spoločenských zvierat upravuje predovšetkým Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 148/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výnimkách pri zbere, preprave a odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov a o použití vedľajších živočíšnych produktov na osobitné krmné účely (ďalej len „vyhláška“). V rámci k.ú. Petržalka neboli identifikované pozemky vhodné na pochovávanie uhynutých spoločenských zvierat, tak aby nedošlo k žiadnemu riziku ohrozenia zdravia a znečistenia životného prostredia. V zmysle uvedených

skutočností mestská časť upustila od projektového zámeru vybudovať Cintorín pre psov vo svojom katastrálnom území.

B.1.6 Inštitucionálno-organizačná analýza

Na území mestskej časti vykonávajú samosprávne funkcie hl. m. SR Bratislava a mestská časť Bratislava-Petržalka. Ich rozdelenie je upravené štatútom hlavného mesta.

Mestská časť pri výkone samosprávnych funkcií najmä:

- vykonáva úlohy súvisiace s riadnym hospodárením so zvereným majetkom i s vlastným majetkom,
- usmerňuje ekonomickú činnosť v MČ,
- vykonáva správu, údržbu a výstavbu miestnych ciest III. a IV. triedy, vrátane k nim patriacej zelene a stromoradií a zabezpečuje ich čistenie. Zabezpečuje správu a údržbu zelene a stromoradií a zabezpečuje ich čistenie,
- utvára podmienky pre miestnu kultúru, záujmovú a umeleckú činnosť, telesnú kultúru, rekreáciu a šport,
- tvorí a chráni životné prostredie a podmienky pre zdravý spôsob života a práce obyvateľov,
- vykonáva vlastnú investičnú a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov a rozvoja MČ,
- zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje organizácie a zariadenia patriace do pôsobnosti MČ,
- zabezpečuje hospodársky a sociálny rozvoj mestskej časti v nadväznosti na celomestský rozvoj a celomestské rozvojové dokumenty,
- vykonáva správu miestnych daní, rozhoduje o zavedení alebo zrušení miestnej verejnej dávky a miestnych daní určuje ich náležitosti,
- plní úlohy vyplývajúce zo zákona o voľbách a referende,
- vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,
- je zakladateľom základných škôl a školských zariadení.

Orgánmi mestskej časti sú:

- a) miestne zastupiteľstvo (miestne zastupiteľstvo Bratislava-Petržalka má 35 poslancov, ktorí boli zvolení v 6 volebných obvodoch);
- b) starosta.

Okrem starostu pôsobia, v rámci mestskej časti, aj 2 zástupkyne starostu.

Orgánmi miestneho zastupiteľstva sú:

- a) miestna rada,
- b) komisie.

Komisie miestneho zastupiteľstva

1. Finančná komisia
2. Komisia dopravy, mobility a bezbariérovosti
3. Komisia investičných činností
4. Komisia kultúry a mládeže

5. Komisia športu
6. Mandátová komisia
7. Komisia sociálna a bytová
8. Komisia na ochranu verejného záujmu
9. Komisia správy majetku a miestnych podnikov
10. Komisia školská
11. Komisia územného plánu, výstavby a rozvoja
12. Komisia životného prostredia a verejného poriadku
13. Mediálna rada

Ďalším orgán je ešte miestny kontrolór.

Špecifikom Petržalky je aj **Petržalský mládežnícky parlament** ako poradný a iniciatívny orgán miestneho zastupiteľstva a starostu mestskej časti Bratislava-Petržalka.

Miestny úrad je výkonným orgánom miestneho zastupiteľstva a starostu. Jeho organizačnú štruktúru schvaľuje miestne zastupiteľstvo. Zabezpečuje odborné, administratívne a organizačné veci miestneho zastupiteľstva a starostu, ako aj ďalších orgánov miestneho zastupiteľstva. Starosta na návrh prednostu určuje rámcovú náplň činnosti jednotlivých útvarov a počty zamestnancov osobitným rozhodnutím.

Pôsobnosť miestneho úradu :

- Miestny úrad je výkonným orgánom Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka (ďalej len „miestne zastupiteľstvo“) a starostu mestskej časti Bratislava-Petržalka (ďalej len „starosta“). Miestny úrad nemá právnu subjektivitu.
- Miestny úrad vykonáva odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh miestneho zastupiteľstva a starostu, ako aj ďalších orgánov miestneho zastupiteľstva.

Miestny úrad najmä:

- zabezpečuje písomnú agendu orgánov mestskej časti a miestneho zastupiteľstva a je podateľňou a výpravňou písomností mestskej časti,
- pripravuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie miestneho zastupiteľstva, miestnej rady a komisií miestneho zastupiteľstva a na rokovania s územnými štátnymi a inými orgánmi, fyzickými a právnickými osobami,
- pripravuje rozhodnutia starostu vydávané v správnom konaní,
- vykonáva nariadenia mestskej časti, uznesenia miestneho zastupiteľstva, miestnej rady a rozhodnutia starostu,
- usmerňuje po odbornej stránke rozpočtové a príspevkové organizácie a zariadenia mestskej časti,
- vykonáva agendu zabezpečujúcu výkon samosprávy mestskej časti,

- zabezpečuje plnenie úloh štátnej správy miestneho významu prenesených na mestskú časť,
- zabezpečuje pre miestneho kontrolóra a jeho útvar materiálne a priestorové vybavenie a ďalšie činnosti v rozsahu funkčnej náplne oddelenia vnútornej správy (čl. XXVII).

Miestny úrad ďalej:

- zabezpečuje úlohy, ktoré vyplývajú zo spolupráce orgánov mestskej časti s politickými stranami a hnutiami vyvíjajúcimi činnosť v mestskej časti, ako aj so záujmovými združeniami obyvateľov mestskej časti,
  - zabezpečuje činnosti, ktoré vyplývajú z plnenia úloh spolupráce s podnikateľskými, právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v mestskej časti,
  - plní úlohy pri ochrane verejného poriadku, ochrane životného prostredia a pri výkone rozhodnutí starostu v súčinnosti s mestskou políciou, ak to vyžadujú okolnosti prípadu,
  - plní úlohy stanovené mu za brannej pohotovosti štátu, materiálne zabezpečuje neaktívne obyvateľstvo na úseku civilnej ochrany.
- Miestny úrad spolupracuje pri plnení svojich úloh s Magistrátom hl. mesta SR Bratislavy, s inými miestnymi úradmi a územne príslušnými orgánmi štátnej správy.
  - Súčinnosť podľa ods. 3 písm. c/ navrhne prednosta miestneho úradu starostovi. Podrobnosti upravuje osobitný predpis 1/.

Na čele miestneho úradu je jeho prednosta (aktuálne prednostka), ktorého vymenúva a odvoláva starosta. Za svoju činnosť zodpovedá starostovi.

Organizácie mestskej časti:

- Kultúrne zariadenia Petržalky,
- Miestna knižnica Petržalka,
- Bytový podnik Petržalka,
- Stredisko sociálnych služieb Petržalka,
- Športové zariadenia Petržalky, s.r.o.
- Základné školy (ZŠ Budatínska 61, ZŠ Černyševského 8, ZŠ Dudova 2, ZŠ Gessayova 2, ZŠ Holíčska 50, ZŠ Lachova 1, ZŠ Nobelovo nám. 6, ZŠ Pankúchova 4, ZŠ Prokofievova 5, ZŠ Tupolevova 20, ZŠ Turnianska 10),
- Materské školy (MŠ Bohrova 1, MŠ Bradáčova 4, MŠ Bulíkova 25, MŠ Bzovicka 6, MŠ Fedinova 7, MŠ Gessayova 2, MŠ Gessayova 31, MŠ Haanova 9, MŠ Holíčska 30, MŠ Holíčska 50, MŠ Iljušinova 1, MŠ Jankolova 8, MŠ Lachova 31, MŠ Lietavská 1, MŠ Macharova 1, MŠ Nobelovo nám. 6, MŠ Pifflova 10, MŠ Röntgenova 16, MŠ Rovniankova 8, MŠ Strečnianska 2, MŠ Ševčenkova 35, MŠ Šustekova 33, MŠ Tupolevova 20, MŠ Turnianska 6, MŠ Turnianska 10, MŠ Vyšehradská 17),
- Denné centrá (Denné centrum Osuského 3, Denné centrum Haanova 8, Denné centrum Vyšehradská 35, Denné centrum Strečnianska 18, Denné centrum Medvedovej 21, Denné centrum Gercenova 8 + mestská časť zároveň zriadila prvú klubovňu pre seniorov na Osuského ulici 8 – slúži na šport, oddych aj zábavu).

V mestskej časti pôsobí **dobrovoľný verejný požiarny zbor**. Veliteľ dobrovoľného verejného požiarného zboru za svoju činnosť zodpovedá starostovi mestskej časti.

Spolupracujúce organizácie

Mestská časť Bratislava-Petržalka má podpísaných viacero zmlúv, resp. memoránd o spolupráci. Len v oblasti vzdelávania sa jedná o nasledujúce typy spoluprác:

- Memorandum o spolupráci medzi BSK a MČ Bratislava-Petržalka pri zabezpečovaní jazykového vzdelávania pre zamestnancov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Bratislava-Petržalka,
- Memorandum o spolupráci uzatvorené za účelom dosiahnutia verejného záujmu medzi MČ Bratislava-Petržalka a Univerzitnou nemocnicou Bratislava,
- Memorandum o spolupráci pri príprave a realizácii projektu Petržalská super škola medzi MČ BA-Petržalka a Slovenskou akadémiou vied,
- Deklarácia partnerskej spolupráce - Indícia, n. o. a MČ BA-Petržalka, PLÁN OBNOVY,
- Zmluva o spolupráci s pedagogickou fakultou UK,
- Zmluva - Stredná pedagogická škola – odborná,
- "Naučiť lepšie, odmeniť viac" a "Spolupracovať lepšie, odmeniť viac (Oddelenie školstva, E-grant),
- Memorandum o využívaní námestia Republiky medzi MČ Petržalka a Metropolitným inštitútom Bratislavy (MIB),
- Memorandum o spolupráci medzi MČ Petržalka a OZ Wellgiving,
- Zmluva o vzájomnej spolupráci medzi MČ Petržalka KZP Petržalka a Atletický zväz Bratislava,
- Memorandum o porozumení a spolupráce medzi MČ Bratislava-Petržalka a Ekonomickou univerzitou Bratislava,
- Memorandum o spolupráci medzi MČ Petržalka a Fakultou architektúry STU,
- Memorandum o budovaní zdieľanej mobility, carsharing z ED Assist, s.r.o.,
- Memorandum o vzájomnej spolupráci z Dobrovoľnou civilnou ochranou, o.z.,
- Memorandum o spolupráci medzi MČ Petržalka a Slovenským zväzom cyklistiky,
- Zmluva o spolupráci medzi MČ Petržalka a medzi Slovenským zväzom cyklistiky,
- Memorandum o vzájomnej spolupráci so Slovenskou advokátskou komorou.

B.2 Kľúčové trendy vývoja

Predmetom tejto kapitoly je identifikovanie trendov, odhad budúceho vývoja do roku 2029 ak by sa stratégia PHRSR mestskej časti neimplementovala. Jednotlivé identifikované trendy sú zoradené tematicky podľa skúmaných oblastí. Treba poznamenať, že jednotlivé skutočnosti boli vyberané aj s ohľadom na rozsah kompetencií mestskej časti.

V oblasti Územný rozvoj a doprava

- Živelný a nekoordinovaný rozvoj územia;
- Rastúce znečistenie ovzdušia z dopravy;
- Zvyšujúci sa podiel IAD;
- Vznikajúce dopravné kongescie a nadmerné zaťaženie niektorých ciest (vjazdy do centra mesta), najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy;
- Vysoký podiel tranzitnej dopravy prechádzajúci územím mestskej časti;
- Vysoký počet kolíznych situácií v niektorých zónach.

V oblasti Sociálnej starostlivosti a inklúzie

- deinštitucionalizácia služieb,
- dlhšie čakacie lehoty na umiestnenie v zariadeniach sociálnych služieb,
- vysoký počet klientov pripadajúcich na jedného pracovníka v zariadeniach sociálnej starostlivosti;
- rastúca skupina nízkopríjmových pracujúcich s vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou,
- nedostatočné podmienky pre deti a osoby s poruchou autistického spektra.

V oblasti Školstvo

- prevádzkové náklady MŠ a ZŠ na žiaka prevyšujú existujúce normatívy,
- obmedzené možnosti individuálneho vyučovacieho prístupu,
- vysoký vek pedagogických zamestnancov, nedostatok pedagogických zamestnancov,
- chýbajúce podmienky pre školský šport, športovanie detí a z toho prameniaca nižší záujem detí o športové aktivity v dôsledku nevyhovujúcich podmienok pre športovanie.

V oblasti Šport

- Zníženie počtu rekreačných a amatérskych športovcov, ktorí by mohli tráviť svoj voľný čas, v telocvičniach a no vonkajších športoviskách na existujúcich športoviskách – nárast civilizačných chorôb obezita, kardiovaskulárne choroby;
- Úbytok prirodzeného pohybu, rastúci trend sedavého životného štýlu – nárast civilizačných chorôb telesných aj duševných problémov a znižovanie sociálizácie obyvateľov;

- Zlý technický stav telocviční, školských bazénov a vonkajších športovísk v areáli školy- nevyužitý potenciál ku vzdelávaniu a výchovy detí k zdravému životnému štýlu a k postoju športu;
- Nepodporovanie športu a zlý technický stav športovísk by mohol ohroziť klubový šport a výchovu mladých športovcov.

V oblasti Kultúra

- Nedostatočne využitý potenciál kultúrnych zariadení;
- Chýbajúce možnosti pre rozvoj kreatívnych aktivít a umenia;
- Zastarané kultúrne zariadenia, inventár;
- Nízka návštevnosť podujatí, domov kultúry;
- Nedostatok komunitných akcií;
- Neschopnosť konkurencie voči súkromným zariadeniam;
- Zničené kultúrne dedičstvo;
- Fyzické a sociálne bariéry, obmedzenie plnohodnotného užívania seniorov či ľudí so zdravotným postihnutím, jazykové bariéry;
- Neprehľadné a roztrieštené informácie o kultúrnom dianí;
- Nedostatok kvalitných odborníkov, ktorí pracujú v kultúrnych zariadeniach;
- Nedôvera v kultúrne inštitúcie;
- Chýbajúca spolupráca so školstvom (vzdelávaco-výchovná funkcia);
- Nedostupnosť kultúry (deti, mládež, seniory, telesne postihnutí).

V oblasti Životné prostredie (zeleň a verejné priestranstvá)

- vysoké teploty v niektorých častiach mestskej časti na verejných priestranstvách,
- záber plôch verejnej zelene developerskými projektami.

V oblasti Energetika a hospodárstvo

- Vysoké platby za energie budov vo vlastníctve samosprávy;
- Využitie OZE;
- Výroba vlastnej elektrickej energie v lokálnych zdrojoch ako sú fotovoltaické panely a tepelné čerpadlá.

Zdravotná starostlivosť

- nižšia dostupnosť bežných aj špecializovaných služieb ústavnej starostlivosti,
- veľký počet pacientov v niektorých ambulanciách,
- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľov,

Inštitucionálno-organizačná oblasť (digitalizácia)

- časté problémy s fungovaním digitálnych služieb (kybernetické útoky),
- rast počtu trestných činov,
- nízky záujem obyvateľov pri správe vecí verejných.

B.3 Identifikácia potenciálov, výziev, limitov a problémov

Predmetom tejto kapitoly je popis vnútorného aj vonkajšieho potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja a problémov, aj v nadväznosti na schválené stratégie a súvisiacu legislatívu. Popis jednotlivých skutočností bol, pre lepšiu prehľadnosť, rozčlenený podľa jednotlivých veľkých skúmaných oblastí. Identifikácia najväčších výziev a problémov bola spracovaná na základe výsledkov analytickej časti ako aj na základe výsledkov práce pracovných skupín pre tvorbu PHRSR mestskej časti Bratislava–Petržalka. Treba poznamenať, že jednotlivé skutočnosti boli vybrané s ohľadom na rozsah kompetencií mestskej časti.

V oblasti Územný rozvoj a doprava

- Chýbajúce niektoré služby, funkcie (napr. hypermarket s náradím, bytovými doplnkami);
- Chýbajúca jasná vízia rozvoja Petržalky;
- Chýbajúce aktuálne sektorové koncepcie mestskej časti;
- Chýbajúce jasné požiadavky mestskej časti (v oblasti školstva, sociálnych vecí a pod.) pre developerov, investorov týkajúce sa konkrétnych rozvojových lokalít, najmä chýbajúce podklady pre oblasť dopravy na vyjadrovanie sa k investičným zámerom;
- Dlhé časove lehoty na zmeny územného plánu mesta;
- Výzvou je schválený nový zákon o územnom plánovaní, chýbajúce vyhlášky a usmernenia;
- Obmedzenia pri tvorbe územnoplánovacích dokumentov (územné plány zón musia byť v súlade s tým, čo definuje územný plán mesta, nie sú určené presné vymedzenia území a musia byť odsúhlasené hl. m. SR Bratislavou);
- Častokrát realizácia viacerých paralelných aktivít zo strany mestskej časti a hl. m. SR Bratislavy (magistrát), chýbajúca silnejšia komunikácia, koordinácia a spolupráca;
- Nevymožiteľné a zastarané štandardy minimálnej vybavenosti nereflektujúce aktuálne potreby;
- Chýbajúce komplexné ekonomické, resp. sociálno-ekonomické zhodnotenie dopadov navrhovaných, plánovaných investičných zámerov;
- Problematické komplexné zohľadnenie rozvoja zo strany obyvateľstva, problematické vnímanie plánovaných intervencií v území (napr. parkovacie domy, nájomné bývanie);
- Zanedbané a nevyužité terasy pod bytovými domami;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás v zastavanom území mestskej časti;
- Chýbajúce podmienky na udržateľnú mobilitu;
- Nevyhovujúci stav komunikácií vrátane bezbariérovosti;
- Potreba zvyšovania bezpečnosti chodcov, cyklistov, aj vodičov na komunikáciách;
- Nedostatočná pasportizácia ciest a chodníkov;
- Nedostatok parkovacích miest, problémy pri plánovaní parkovacích domov (parkovanie na chodníkoch, na verejných priestranstvách);
- Potrebné dobudovanie infraštruktúry pre cyklistickú dopravu (prepojenie cyklotrás, stojany a ďalšia infraštruktúra);
- Vysoký počet kolíznych bodov medzi automobilovou dopravou, cyklistami a chodcami.

V oblasti Sociálne veci

- Chýbajúce denné centrum v lokalite Lúky;
- Nedostatočné priestorové podmienky v rámci existujúcich (6) denných, chýbajú administratívne priestory pre Stredisko sociálnych služieb na Vavilovovej;
- Chýbajúci denný stacionár pre seniorov;
- Nedostatok opatrovateliek, najmä chýbajúce možnosti pre zabezpečenie bývania pre nich;
- Problematika ľudí bez domova a súvisiace kompetencie hl. m. SR Bratislavy (magistrát);
- Pre ľudí bez domova chýba stredisko osobnej hygieny a denný stacionár;
- Malá pozornosť venujúca sa problematike osôb so zdravotným znevýhodnením;
- Chýbajúca výmena informácií pri posudzovaní sociálnej odkázanosti a následnom využívaní sociálnych služieb;
- Relatívne veľký počet odchovancov detských domovov a výzvy spojené s riešením ich sociálnej situácie.

V oblasti Školstvo

- Nevyhovujúci stav niektorých objektov školskej infraštruktúry (najmä ZŠ);
- Nevyhovujúci stav niektorých areálov (najmä ZŠ);
- Zvyšujúce sa nároky na kapacitu (priestorové) v dôsledku rozvoja inkluzívneho vzdelávania;
- Zvýšené nároky na personálne kapacity v školách v dôsledku inkluzívneho vzdelávania, väčšia potreba asistentov;
- Nesystémové vzdelávanie pedagogických pracovníkov;
- Nedostatok personálu v školských kuchyniach;
- Slabé možnosti prepojenia medzi integrovanými deťmi a zdravými deťmi už od predškolského veku;
- Chýba mládežnícke centrum;
- Chýba informovať mládeže o aktivitách MČ.

V oblasti Šport

- Výstavba novej športovej haly v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Petržalka;
- Rekonštrukcia športovej haly Prokofievova;
- Revitalizácia existujúcich športovísk;
- Budovanie nových cyklotrás;
- Rekonštrukcia školských telocviční, bazénov a športovísk v areáloch ZŠ;
- Budovanie petangových ihrísk, ping pongových stolov, šachových stolov
- Budovanie nových športovísk, ihrísk s bezbariérovým prístupom a inkluzívnymi prvkami pre ľudí so zdravotným znevýhodnením;
- Podpora výstavby športového areálu v Petržalke v gescii BSK;
- Hala – krytý bežecký ovál;
- Verejné klzisko.

V oblasti Kultúra

- Modernizačný dlh kultúrno-spoločenských priestorov, nielen vnútorné vybavenia, ale najmä objekty, chýba koncepčná a komplexná rekonštrukcia objektov a revitalizácia bezprostredného okolia, ďalšia bezbariérovosť objektov;
- Chýba spoločná kultúrna identita obyvateľov Petržalky,
- Vytvorenie uspokojivej kultúrno-edukačnej ponuky pre mladých ľudí a rodiny s malými deťmi (najmä v novopostavených častiach Petržalky);
- V budúcnosti klásť akcent na multikultúrnosť (viacjazyčné rodiny), rozvoj cezhraničnej spolupráce;
- Nadviazať na históriu mestskej časti, budovanie identity Petržalky cez propagáciu zaujímavých osobností (nielen Osobnosti Petržalky);
- Vytvorenie informačnej platformy (portál) s komplexnou ponukou toho, čo sa deje (v oblasti zriaďovanej aj nezriaďovanej kultúry) v Petržalke (nie len čo organizuje MČ a jej organizácie), osвета a lepšia spoločná propagácia kultúrnych aktivít;
- Zlepšenie komunikácie medzi subjektami kultúry na rovnoprávnej báze (aj súkromné aj verejné – propagovať spoločne);
- Prepájanie komún, subjektov zriadenej aj nezriadenej kultúry – spoločné riešenia problémov, nositeľom musí byť najväčší hráč (MČ) – lebo má finančné a personálne kapacity – zosieťovanie komún a inštitúcií;
- Pomoc MČ pri získavaní grantov menším subjektom, ktoré nemajú personálne kapacity – podpora rozmanitosti drobných subjektov kultúry;
- Vytvorenie stratégie starostlivosti, obnovy, ale aj novej tvorby umeleckých diel vo verejnom priestore;
- Vytvorenie pravidiel komunikácie s developermi – kultúra a umenie majú mať miesto aj v novovybudovaných častiach – potreba presadiť si miesto aj pre kultúru/umelecké diela;
- Potreba podpory aj neprofesionálneho umenia;
- Dostupnosť kultúry aj pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, seniorov;
- Tendenciou vo vývoji kultúrnych zariadení je viacúčelovosť, najnovšie trendy;
- Zvýšenie konkurencieschopnosti kultúrnych zariadení;
- Rešpektovať a nadväzovať na históriu a tradície;
- Cenovo dostupná kultúra pre širokú verejnosť.

V oblasti Životné prostredie

- Množstvo invazívnych rastlín a potreba presnejšej identifikácie vlastníkov územia s invazívnou, neudržiavanou zeleňou;
- Výzvou je rozšírenie možností využívania jazera Veľký Draždiak pre verejnosť (najmä v letných mesiacoch),
- Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na predchádzanie zmene klímy;
- Chýbajúce podklady pre riešenie umiestňovania kontajnerových stojísk;
- Vytvorenie interného systému mestskej časti zameraného na monitoring nezákonne uloženého odpadu;
- Zabezpečiť triedený zber na textil a šatstvo (v zmysle legislatívy povinnosť od r. 2025);
- Budovanie štandardizovaných komunitných kompostovísk v rámci verejných priestranstiev, ako aj v areáloch MŠ a ZŠ (súčasť environmentálnej výchovy detí a mládeže);
- Efektívnejšie nakladanie s odpadom v zariadeniach v správe mestskej časti;
- Podpora a rozvoj infraštruktúry pre chovateľov psov.

V oblasti Energetika a hospodárstvo

- Vysoká energetická náročnosť budov v správe MČ;
- Legislatívne podmienky pri rekonštrukciách budov vyžadujúce vysoký štandard energetickej hospodárnosti (energetickej triedy);
- Príprava novej legislatívy EÚ-nulová uhlíková stopa najmä pri nových budovách;
- Vysoká závislosť na fosílnych palivách vo výhrevniach;
- Nízky podiel OZE na výrobe tepla v objektoch v správe MČ;
- Zníženie závislosti výroby tepla na plyne a zvýšenie využitia obnoviteľných zdrojov;
- Tepelné straty pri doprave tepla;
- Problematika zverených objektov z magistrátu na MČ a s tým súvisiace obmedzenia s nakladaním (podmieneny je súhlas magistrátu);
- Netransparentná cenotvorba v oblasti domových kotolní ako aj pri centrálnom zásobovaní tepla.

Inštitucionálno-organizačná oblasť a digitalizácia

- Nároky na kapacity komunikačnej infraštruktúry a s tým súvisiace požiadavky na kybernetickú bezpečnosť;
- Vyššia miera kriminality spojená s koncentráciou činností;
- Neexistuje ucelený systém vzdelávania v oblasti ľudských zdrojov;
- Nové požiadavky na digitalizáciu a elektronizáciu služieb mestskej časti zo strany obyvateľov, nové trendy v komunikácií;
- Rozšírenie funkcionalít mapového portálu;
- Snaha o zníženie byrokratickej záťaže pre obyvateľov;
- Zvýšenie transparentnosti zverejňovania údajov a informácií;
- Zefektívnenie interných procesov – zlepšenie systému obehu dokladov.

B.4 Výstupy SWOT analýzy

Analýza SWOT predstavuje prehľad kľúčových silných, slabých stránok, príležitostí a rizík z pohľadu jednotlivých skúmaných tematických oblastí. Jednotlivé zistenia vychádzajú z výsledkov predchádzajúcich analytických kapitol ako aj zo zistení identifikovaných počas zasadnutí pracovných skupín. SWOT analýza je rozdelená podľa tematických oblastí. Silné (S) a slabé (W) stránky predstavujú výstižné pomenovanie aktuálnej situácie na území mesta z pohľadu jednotlivých skúmaných oblastí. Príležitosti (O) a ohrozenia (T) predstavujú pomenovanie budúceho očakávaného stavu, prípadne stavu vyplývajúce z pôsobenia vonkajšieho prostredia (ako napríklad systémové problémy).

Sociálno-ekonomická oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
<p>DEMOGRAFIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postupný prírastok obyvateľstva (najmä v ostatných dvoch rokoch); • Vyšší podiel obyvateľstva s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním (až 33 % populácie). <p>SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A INKLÚZIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Široká sieť denných centier, fungujúca petržalská klubovňa; • Široké spektrum poskytovaných sociálnych služieb a sieť poskytovateľov soc. služieb; • Aktívny prístup tímu pracovníkov odd. soc. vecí na miestnom úrade; • Aktivity pre deti zo sociálne slabých rodín; • Dostatočná športová infraštruktúra; • Poskytovanie služieb sociálnej výpomoci a fungujúca sociálna výdajňa; • Výkon poručníka a opatrovníka pre deti; • Zamestnávanie ľudí so ŽP aj priamo na Úrade mestskej časti; • Rada seniorov a Petržalský mládežnícky parlament; • Stretnutia jubilantov; • Skúsenosť (kvalita) – opatrovník pre ľudí s obmedz. schopnosťou; • Most generácie; • Vykonávanie aktivačných prác v rámci mestskej časti. 	<p>DEMOGRAFIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysoké zastúpenie najstaršej (65+) zložky obyvateľstva (viac ako 19 %) vzhľadom na priemer kraja a SR; • V roku 2021 priemerný vek Petržalčanov opäť stúpol a to na úroveň približne 43 rokov, čo je už mierne nad celomestským priemerom. <p>SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A INKLÚZIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostupnosť bývania pre ohrozené skupiny • Slabá informovanosť o službách v oblasti sociálnej starostlivosti; • Nespĺňanie zákonných povinností a priestorových štandardov niektorých objektov – Vavilovova ul.; • Chýbajúce sociálne služby pre ľudí bez domova; • Terénna práca-potreba prepojenia na ďalšie služby v rámci všetkých cieľových skupín, ; • Chýba Denný stacionár; • Bezbariérovosť (ZSS, verejné priestranstvá) • Erudovanosť personálu poskytujúceho služby v sociálnej oblasti; • Nedostatočné prepojenie športových a voľnočasových aktivít so sociálnou oblasťou; • Nedostatočná podpora osamelých rodičov; • Poradenstvo (systémové riešenie pre poskytovanie sociálneho poradenstva). • Chýbajúce sociálne služby pre niektoré cieľové skupiny.

<p>HOSPODÁRSTVO A ENERGETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysoká mierna zamestnanosti; • Vysoká koncentrácia fakúlt vysokých škôl a študentov; • Rozumné hospodárenie mestskej časti, prebytok rozpočtu a relatívne nízke zadĺženie • Stabilita a bezpečnosť dodávok energií. <p>ŠKOLSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobre fungujúce mládežnícke organizácie; • Sieť MŠ a ZŠ – dostupnosť; • Dostatočné kapacity miest v MŠ; • Postupná realizácia bezbariérovosti – vstup, toalety; • Školské parlamenty na ZŠ a Petržalský mládežnícky parlament; • Asistenti učiteľa v MŠ a ZŠ a inkluzívne tímy dotované z rozpočtu MČ Petržalka; • U3V – Univerzita tretieho veku – vzdelávanie pre seniorov; • Prebiehajúca rekonštrukcia objektov MŠ a ZŠ. • Postupná rekonštrukcia školskej infraštruktúry (toalety, vnútorné priestory, znižovanie investičného dlhu); • Jazykové kurzy pre učiteľov – memorandum so Štátnou jazykovou školou; • SUPERŠKOLA – edukačný cyklus pre deti ZŠ – memorandum so SAV; • Existencia programu oceňovania zamestnancov; • Nájomné bývanie pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov, • Zapojenie ZŠ (4 školy) do envirovýchovy. <p>ZDRAVOTNÍCTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobrá dostupnosť zdravotnej starostlivosti (2 nemocnice, 7 zdravotných stredísk, polikliník). <p>ŠPORT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sieť športových klubov, združení a organizácii na území mestskej časti; 	<p>HOSPODÁRSTVO A ENERGETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalizácia viacerých „brownfield-ov“ (Matador), teda území po bývalých priemyselných podnikov, ktoré ešte neprešli prestavbou, • Vysoká závislosť centrálného zdroja tepla na fosílnych palivách (zemný plyn). <p>ŠKOLSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovujúci stav niektorých budov a nedostatočná vybavenosť; • Nedostatok financií (pre originálne kompetencie MČ); • Nezájem o prácu v školstve z dôvodu nedostatočného finančného ohodnotenia; • Chýbajúce motivačné benefity zo strany zamestnávateľa; • Slabá spolupráca (ZŠ, ZUŠ, CVČ, mládež organizácie, športové kluby); • Nastavená spádovosť škôl bráni ich profilácií (špecializácii); • Nedostatočné PR (zviditeľňovanie) vo vzťahu k verejnosti (nízka verejná mienka v porovnaní so súkromnými školami); • Dostupnosť pre rodičov; • Vysoké nároky pre učiteľov-veľký počet detí v triede pripadajúci na jedného učiteľa vrátane integrovaných detí; • Chýba mládežnícke centrum; • Chýba systematická informovať mládeže o aktivitách MČ; • Nedostatok pedagógov, slabé skúsenosti pedagógov-musia sa znižovať požiadavky na učiteľov. <p>ZDRAVOTNÍCTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relatívne nízky počet ambulancií lekárov pre dospelých a pre deti a dorast; • Investičný dlh (zastaraný technický stav) niektorých objektov zdravotníckej infraštruktúry. <p>KOMERČNÁ VYBAVENOSŤ</p>
--	--

- Podpora veľkých športových klubov dotáciami – tvoria 1% z daní z príjmov fyzických osôb;
- Priestorové zázemie pre realizáciu športových aktivít (viac ako 40 školských telocviční, zimný štadión, bowlingové centrum, plaváreň pre verejnosť, kúpalisko Matador, Veľký Draždiak, vonkajšie areály pri ZŠ, podmienky pre vodácke športy, ...);
- Široká škála športových podujatí pre športovú aj širokú verejnosť;
- Prvé bezbariérové inkluzívne ihrisko pred deti s viacnásobným postihnutím;
- Inkluzívne herné prvky na revitalizovaných VDI;
- Workoutové bezbariérové ihrisko na školskom dvore ZŠ Černyševského pre ľudí so zdravotným znevýhodnením;
- Zvyšovanie počtu bežeckých ovlákov a multifunkčných ihrísk na školských dvoroch.

KULTÚRA

- Existujúce inštitúcie v oblasti kultúry – 3 kultúrne domy; DK Zrkadlový háj, DK Lúky, Cik-Cak centrum; Digitalizované kiná;
- Podpora verejných aktivít zo strany mestskej časti (spolupráca s MŠ, ZŠ a SŠ, dotačný systém MČ v oblasti kultúry a pod.);
- Bohatá ponuka pre všetky vekové skupiny;
- Široká sieť lokálnych knižníc pre detských a dospelých čitateľov, 1 lokálna knižnica s odbornou literatúrou;
- Digitalizované kino;
- Silné zastúpenie nezriadenej kultúry, viaceré aktívne OZ v oblasti kultúry;
- Spolupráca s magistrátom a BSK;
- Nové technické vybavenie KZP;
- Záujem verejnosti o kultúrne podujatia realizované v interiéri aj exteriéri;
- Existencia umeleckých diel na sídlisku – sochy a plastiky.

ENERGETIKA

- Existencia Koncepcie rozvoja hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v oblasti tepelnej energetiky a jej aktualizácia z roku 2019;
- Uznesenie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 390/2020 o primeranej cene za teplo,

- Chýbajúce zariadenie špecifickej komerčnej vybavenosti (napr. stavebniny alebo „hobby market“).

ŠPORT

- Fyzická opotrebovanosť mnohých športovísk;
- Chýbajúce multifunkčné športové štadióny s hľadiskom pre divákov (futbal, atletika, kultúrne podujatia, a pod.);
- Modernizačný dlh športovísk a priestorov pre šport a rekreáciu (areál Veľký Draždiak, bazény v ZŠ, telocvične a športové areály pri ZŠ, športové haly v majetku MČ...);
- Nedostatok športových prvkov pre deti i dospelých s hendikepom;
- Chýbajúca analýza potrieb obyvateľov v oblasti športového vyžitia na území Petržalky a chýbajúci pasport plôch pre šport a voľný čas;
- Nízky počet športových podujatí organizovaných MČ.

KULTÚRA

- Modernizačný dlh niektorých kultúrnych inštitúcií; nevyužitý potenciál kultúrnych domov, stav budov infraštruktúry – nedostatok financií na rekonštrukcie;
- Chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel;
- Chýba intenzívnejšie prepojenie zriadovanej a nezriadovanej kultúry;
- Energetická náročnosť – vysoké náklady na prevádzku budov;
- Chýbajúci kalendár podujatí zahŕňajúci celú ponuku v Petržalke;
- Vysoké náklady na porovnateľné podujatia v porovnaní s nezriadovanými priestormi;
- Nižšie príjmy ako v porovnaní so súkromným sektorom.

ENERGETIKA

- Vysoká energetická náročnosť budov v správe MČ;
- Vysoká závislosť na fosílnych palivách vo výhrevniach;
- Nízky podiel OZE na výrobe tepla v objektoch v správe MČ;
- Tepelné straty pri doprave tepla;

<ul style="list-style-type: none"> Fungujúca komisia pre energetiku pod miestnym zastupiteľstvom MČ Bratislava-Petržalka. 	<ul style="list-style-type: none"> Netransparentná cenotvorba v oblasti domových kotolní ako aj pri centrálnom zásobovaní tepla.
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<p>DEMOGRAFIA</p> <ul style="list-style-type: none"> Nárast podielu najmladšej zložky obyvateľstva; Viacere rozvojové lokality a územia vhodné na hromadnú bytovú výstavbu. <p>SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A INKLÚZIA</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvorenie pozície koordinátora (terénnych) sociálnych služieb a práca s mládežou, platforma na spoluprácu; Zvýšenie informovanosti → adresnosť služieb; Skvalitnenie a využitie priestorov denných centier a pobytových zariadení; Zvýšenie sociálnej inklúzie pre všetky cieľové skupiny; Scitlivovanie obyvateľstva so sociálnymi témami; Možnosti zberu dát a ich vyhodnotenie; Šírenie dobrej praxe; Obnovenie (akt.) mapy voľnočasových aktivít + sociálnych služieb (app, www,...); Prevenia (poradenstvo) pred stratou bývanie pre ľudí v soc. núdzi, vzdelávanie zvyšovanie+ finančnej gramotnosti, poskytovanie soc. poradenstva; Budovanie komunitných centier a komunitných priestorov (prepojenie s kultúrou a športom); Príliv nových pracovných síl (zahraničia). <p>HOSPODÁRSTVO A ENERGETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> Ďalší rozvoj výskumných a inovačných aktivít v podnikoch aj v nadväznosti na rôzne národné alebo celoeurópske iniciatívy (napr. Horizon Europe); Dostatočná úverová kapacita samosprávy; Zníženie závislosti výroby tepla na fosílnych palivách vo výhrevniach na území Petržalky; Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov na výrobe tepla a TUV; 	<p>DEMOGRAFIA</p> <ul style="list-style-type: none"> Postupné starnutie obyvateľstva Petržalky a to oveľa rýchlejšie v porovnaní s priemerom mesta Bratislava či Bratislavského kraja. <p>SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A INKLÚZIA</p> <ul style="list-style-type: none"> Nedostatok personálnych kapacít v opatrovateľských službách; Udržateľnosť poskytovateľov soc. služieb (verejní aj neverejní); Nedostatok soc. pracovníkov; Udržateľnosť terénnych soc. služieb; Nové financovanie soc. služieb od r. 2023 (nedostatok dát pre odhad financovania); Nevymožitelnosť niektorých služieb zo strany iných subjektov (VÚC, mesto); Narastajúci počet osamelých rodičov; Nárast soc. patologických javov v dôsledku nedostatočnej terénnej sociálnej práce; Zrušenie skateparku (Absencia ponuky alternatívy pre početnú komunitu povedie k zvýšenému výskytu sociálno-patologických javov v rámci danej vekovej kategórie.); Krízové situácie zasahujúce celú spoločnosť – Covid 19 a pod. <p>HOSPODÁRSTVO A ENERGETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> Daňovo odvodové zmeny schválené na národnej úrovni, ktoré znižujú reálne príjmy samospráv; Vysoká inflácia a s tým spojený nárast cien energií, tovarov a služieb; Vysoké ceny energií a ich očakávaný kontinuálny rast; nedostatok energií; Finančne náročné investície v oblasti energetiky a dlhšia návratnosť projektov; Nedostatok komponentov na obnoviteľné zdroje.

- Zníženie a regulácia spotreby energií (teplo, teplá voda, elektrina) predovšetkým v MŠ a ZŠ ako aj DSS;
- Zníženie tepelných strát pri doprave tepla a TUV ku konečnému užívateľovi.

ŠKOLSTVO

- Zintenzívniť spoluprácu so SŠ a VŠ;
- Čerpanie mimorozpočtových zdrojov na priority v oblasti školstva;
- Rozšírenie využitia areálov školských dvorov pre verejnosť;
- Širšie využitie možností, ktoré Petržalka ponúka - Draždiak, Lužné lesy, Chorvátske rameno pri výučbe;
- Zvyšovanie ponuky nájomného bývania pre učiteľov;
- Prepojenie intaktných detí so znevýhodnenými deťmi;
- Využitie odborníkov centra včasnej intervencie;
- Spolupráca škôl s inými organizáciami a neziskovým sektorom (arterapia, nízkoprahové centrá, komunity, ...);
- Podpora a rozvoj nadaných a talentovaných detí;
- Vzdelávanie pedagogických, nepedagogických a odborných zamestnancov;
- Rozvoj kritického myslenia u detí;
- Vytvorenie platformy určenej na výmenu skúseností, názorov pre riaditeľov, zástupcov, PK celopetržalské pre učiteľov;
- Vytvorenie ďalších podmienok pre vzdelávanie detí, žiakov so zdravotným znevýhodnením (komplexné tímy);
- Zvýšenie informovanosti rodičov o ponukách škôl (ŠVVP, stravovanie a pod.);
- Pokračovanie v rozvoji envirovýchovy (napr. aj formou „zelené školy“);
- Využívanie areálov a telocviční škôl pre športové aktivity obyvateľstva (napr. pre športové kluby, aktivity CVČ, letné tábory).

ZDRAVOTNÍCTVO

- Rozvoj cezhraničnej spolupráce v oblasti zdravotnej starostlivosti.

ŠKOLSTVO

- Nedostatok financií (prenesený výkon štátnej správy);
- Nedostatok ľudských zdrojov – pedagógovia a ďalší odborní zamestnanci (asistenti, logopédi a ďalší);
- Vysoký vek pedagogických, nepedagogických a odborných zamestnancov;
- Pripravenosť absolventov na prax – kvalifikačné predpoklady;
- Verejná mienka o učiteľoch – spoločenský status pedagóga;
- Legislatíva – limitujúca možnosti školy;
- Nedostatočné kapacity ZŠ;
- Závislosti u detí a mládeže;
- Nezájum mládeže o dianie na škole.

ZDRAVOTNÍCTVO

- Rastúca záťaž zdravotníckeho systému.

ŠPORT

- Legislatívne zmeny týkajúce sa športu, úlohy pre samosprávy zo strany štátu bez adekvátneho finančného krytia;
- Väčšina pozemkov vhodných na budovanie športových zariadení na území mestskej časti nie je vo vlastníctve mestskej časti;
- Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj športu a rekreácie v mestskej časti;
- Riziko poškodenia revitalizovaných či nových športovísk vandalmi.

KULTÚRA

- Nárast počtu obyvateľ bez záujmu o dianie v mestskej časti;
- Absencia požiadaviek v oblasti kultúry a umenia pri plánovaní nových developerských projektoch;
- Vylúčenie nezriadovanej kultúry;
- Pandémia a s tým súvisiaci výpadok príjmov;

ŠPORT

- Podpora rozvoja „cyklo-infraštruktúry“;
- Potreba vykonať prieskum a analýzu potrieb obyvateľov Petržalky v oblasti športu a na základe výsledkov analýz ďalej riešiť rozvoj športu na území Petržalky;
- Využívanie grantových a dotačných schém na budovanie športovej infraštruktúry (napr.: dotácie z MŠVVaŠ SR, z BSK a pod.) vo väčšej miere;
- Revitalizácia športových areálov a telocviční (vrátane bazénov) ZŠ, ako aj ďalších priestorov na šport a rekreáciu;
- Oprava 4 bazénov na základných školách a zefektívnenie fungovania petržalskej plavárne a športovej haly Prokofievova;
- Nová vlastná športová hala Pankúchova;
- Organizovanie nových tradičných i netradičných športových podujatí pre obyvateľov Petržalky;
- Budovanie telocviční v materských školách;
- Vybudovanie verejného klziska.

KULTÚRA

- Posilnenie lokálpatriotizmu, identity mestskej časti;
- Rekonštrukcia a modernizácia kultúrnej infraštruktúry;
- Podpora kultúrnych subjektov;
- Rozšírenie kultúrnej infraštruktúry o priestory pre umelcov;
- Prepojenie viacerých subjektov zriadených a nezriadených kultúry – dohody o spolupráci (barter) s cieľom zníženia vstupných nákladov na organizáciu podujatí, spoločné využívanie priestorov;
- Vzájomná podpora a spoločná propagácia; spoločný kalendár podujatí Kam v Petržalke;
- Vznik nových štvrtí, nových priestorov, nových možností; využiť potenciál „nových“ – originálnych priestorov na tvorbu a prezentáciu umenia – terasy, technické budovy;
- Lepší manažment ľudských zdrojov, motivácia zamestnancov v oblasti kultúry a snaha udržať ich;
- Vytvorenie platformy na stretávanie subjektov v oblasti kultúry (zriadená aj nezriadená) – platformu by mal zriaďovať najsilnejší hráč;
- Prepojenie kultúry so vzdelávaním – Univerzita tretieho veku, deti MŠ, ZŠ aj seniori;

- U prenajímateľov priestorov – uprednostnenie zisku pred kultúrno-spoločenským dopadom;
- Meniace sa potreby/vkus obyvateľstva;
- Vysoké prevádzkové náklady;
- Miestna knižnica pôsobiaca v prenajatých priestoroch.

ENERGETIKA

- Vysoké platby za energie budov vo vlastníctve samosprávy;
- Nárast cien za energiu,
- Legislatívne podmienky pri rekonštrukciách budov vyžadujúce vysoký štandard energetickej hospodárnosti (energetickej triedy);
- Príprava novej legislatívy EÚ-nulová uhlíková stopa najmä pri nových budovách;
- Problematika zverených objektov z magistrátu na MČ a s tým súvisiace obmedzenia s nakladaním (podmienečný je súhlas magistrátu).

- Prepojenie kultúrnych domov so školami, edukácia;
- Kreativnosť a inovatívnosť v ponuke služieb;
- Prilákať najmladšiu generáciu prostredníctvom zapojenia moderných technológií;
- Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúry – vzájomná propagácia;
- Vybudované moderné kultúrne centrum atraktívne pre návštevníkov aj zo zahraničia;
- Centrálna os – vznik kultúrneho centra,
- Múzeum Petržalky.

ENERGETIKA

- Využitie OZE;
- Výroba vlastnej elektrickej energie v lokálnych zdrojoch ako sú fotovoltaické panely a tepelné čerpadlá,
- Zníženie závislosti výroby tepla na plyne a zvýšenie využitia obnoviteľných zdrojov.

Územno-technická oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
<p>ÚZEMNÝ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • V Petržalke existujú rozsiahle rozvojové územia (určené najmä na rozvoj bývania a polyfunkcie); • Územie mestskej časti je príťažlivé pre investície súkromných aj verejných investorov do rozvojových projektov; • Petržalka má strategickú polohu pri hranici s dvoma susednými štátmi. Hraničné priechody sú v rámci pešej dostupnosti; • Z Petržalky do centra mesta je vynikajúca dopravná dostupnosť (MHD, pešia, cyklo); • Na území Petržalky je dostatok vegetačných plôch rôzneho typu, je tu potenciál pre využívanie ekosystémových služieb; • Oblasť popri Dunaji je atraktívna ako pre obyvateľov na šport, rekreáciu, tak a pre faunu a flóru; • Vysoká spodná voda je prínosom z environmentálneho hľadiska; • Tvorba a udržiavanie aktuálnych analytických podkladov, spracovanie urbanistických štúdií ako podkladov pre zmeny a doplnky územného plánu mesta; • Obstaraná urbanistická štúdia Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky ako územnoplánovací podklad; • Petržalka má vysokú hustotu obyvateľstva. <p>DOPRAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopravná prepojenosť so zvyšným územím Bratislavy (vrátane električkovej trate), • Dobré pokrytie MHD, • Železničné prepojenie (prepojenie do sústavy TEN-T) na Rakúsko a Maďarsko, • Vypracovaná štúdia rozvoja cyklo dopravy, • Vypracované štúdie pešej dopravy pre časti Dvory a Háje; • Vhodné geomorfologické a priestorové podmienky pre rozvoj cyklo dopravy, • Podrobné analýzy pre parkovacie politiky, • Rezidenčný parkovací systém, • Verejné parkovacie domy (Romanova ul., Mlynarovičova ul.), 	<p>ÚZEMNÝ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rôznorodosť zástavby je nízka, prevažne sídliskového typu; • Občianska vybavenosť v Petržalke je nerovnomerne rozmiestnená; • Bytový fond je jednotného typu a podobného veku; • Diaľnica a železnica pôsobia ako fyzická bariéra v priestore; • Zanedbané rozvojové územie centrálnej osi popri Chorvátskom ramene je nevyužitý potenciál; • V mnohých prípadoch prevažujú veľké dochádzkové vzdialenosti; • Štruktúra územia komplikuje údržbu verejných priestorov; • Koridory významných sietí neregulujúco prechádzajú ťažiskovým priestorom MČ; • V Petržalke chýba adekvátne centrum, centrálné miesto na stretávanie sa, realizáciu podujatí; • Chýbajú atraktívne mestské priestory; • Majetkovo-právne vzťahy bránia rozvoju potrebnej infraštruktúry; • Vysoká spodná voda pôsobí obmedzujúco a komplikuje výstavbu; • Spevnené plochy, brownfieldy a suché plochy zelene sa v lete stávajú rozsiahlymi ostrovmi tepla. Hlavne na západe Petržalky v priemyselnej oblasti pozdĺž Kopčianskej ulice a v pohraničnom území. <p>DOPRAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oprava iba havarijného stavu komunikácií, • Nejednotná parkovacia politika na celom území MČ, • Nevyužitý potenciál pre cyklo dopravy – chýbajúce priečne prepojenie a celkové dobudovanie cyklotrás, • Nevhodne riešené križovatky ciest a cyklotrás, • Nedostatočná vybavenosť cyklistických trás doplnkovou infraštruktúrou, • Nedostatočná bezbariérovosť komunikácií • Nedostatok parkovacích miest, • Neatraktívne pešie trasy,

<ul style="list-style-type: none"> • Odstraňovanie vrakov a odťahová služba MČ – odstraňovanie prekážok na ceste na základe pravidelných kontrol a upozornení. <p>TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysoký podiel odkanalizovania mestskej časti; • Stabilný rozvod energetických zdrojov (elektrina, plyn) a vody. <p>BEZPEČNOSŤ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalizácia okresného riaditeľstva a viacerých pobočiek policajného zboru na území mestskej časti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúci elektronický systém hospodárenia s cestami, • Chýbajúce inteligentné dopravné systémy, napr. kamerové detekčné systémy, • Kontajnerové stojiská vytvárajúce prekážku cestnej doprave. <p>TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iné formy ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív. <p>BEZPEČNOSŤ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Malý počet kamier na území Petržalky zapojených do kamerového systému mestskej polície; • Rastúci počet priestupkov (na úseku mestskej polície).
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<p>ÚZEMNÝ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkčné plochy územného plánu vytvárajú predpoklady pre pracovné príležitosti; • Vybudovanie električky zlepší dostupnosť Petržalky; • Financovanie z externých zdrojov je možné využiť pre rozvojové projekty MČ; • Všetky existujúce, aktuálne obstarávané, ale aj plánované územnoplánovacie podklady, strategické dokumenty (štát, BSK, HM SR BA) vytvoria predpoklad pre fungujúci proces rozvoja; • Štúdiá realizovateľnosti železničného uzla Bratislava pomôže zefektívniť dopravu aj na území MČ, výstavbu TIOP-ov (terminál integrovanej osobnej prepravy); • Plánované investície hlavného mesta na území Petržalky pomáhajú dosiahnuť jej rozvoj; • Princípy a štandardy Metropolitného inštitútu prinášajú kvalitné odborné riešenia aj pre projekty mestskej časti, ktoré nie je potrebné opätovne vymýšľať; • Obstaraná urbanistická štúdiá Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky navrhuje rozvoj centrálnej osi Petržalky, ktorý je možné nazvať spoločenským kompromisom; • Urbanistické štúdie súkromných investorov spracovávané v spolupráci s mestom 	<p>ÚZEMNÝ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Súkromné záujmy developerov a výstavba prevažne obytných budov s následným nedostatkom sociálnej infraštruktúry prehlbuje problém monofunkčného územia v Petržalke; • V mnohých prípadoch obyvatelia prejavujú odpor voči akémukoľvek rozvoju územia; • Chýbajúce ÚPN-Z; • Inžinierske siete aj so svojimi ochranné pásma v značnej miere obmedzujú rozvoj územia; • Spolupráca súkromných investorov s mestom pri obstarávaní nájomných bytov môže vo finále zhoršiť dostupnosť služieb na území MČ. <p>DOPRAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deľba kompetencií v oblasti dopravy, • Chýbajúci územný Generel dopravy hl. mesta SR, • Nedobudovanie 2. etapy Nosného dopravného systému.

za účelom výstavby mestských nájomných bytov môžu overiť riešenia na kľúčové problémy jednotlivých lokalít.

DOPRAVA

- Plánované vybudovanie prepojenia diaľnic D1 a D4 a tým znížiť intenzitu dopravy na diaľnici D1 vedenej po Einsteinovej ulici a Prístavnom moste, ako aj na príľahlých miestnych cestách v Petržalke,
- Rozšírenie železničnej dopravy (nové železničné stanice) pre rozvoj regionálnej a nadregionálnej VOD,
- Rozvoj električkovej siete v Petržalke,
- Možnosť využitia riečnej dopravy,
- Dobudovanie centrálnej osi Petržalky,
- Rozvoj cykloinfraštruktúry zo strany mesta,
- Dobudovanie prirodzených trás pešej dopravy zo strany mesta,
- Budovanie „kontinuálnych“ chodníkov rámci debarierizačných úprav križovania ciest a chodníkov, ako aj upokojovania dopravy v území zo strany mesta na cestách v ich správe,
- Budovanie „kontinuálnych“ chodníkov rámci debarierizačných úprav križovania ciest a chodníkov, ako aj upokojovania dopravy v území v rámci rozvoja nových území,
- Zvýšenie bezpečnosti na parkoviskách (plán kontroly parkovísk pomocou kamerového systému),
- Budovanie nových parkovacích miest (nadstavby),
- Inteligentné (smart) dopravné riešenia (na zvýšenie plynulosti a bezpečnosti dopravy),
- Rozvoj pešej dopravy (Konceptia pešej dopravy pre celé územie MČ),
- Využitie poplatkov za rozvoj,
- Využívanie princípov a štandardov MIB-u za účelom zvýšenia kvality realizácie údržby, opráv a nových cestných stavieb,
- Využívanie nových predpisov pre dopravné značenie.

BEZPEČNOSŤ

- Budovanie kamerových systémov na miestach s vyššou koncentráciou trestných činov a priestupkov.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

- Problematické budovanie novej infraštruktúry pre rozvoj elektromobility a iné formy ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív.

BEZPEČNOSŤ

- Vyššia koncentrácia ľudí môže priniesť zvýšenie počtu trestných činov.

Prírodno-environmentálna oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Lesy v intraviláne a Lužné lesy v extraviláne , dostupnosť zelene, lesov; • Existencia zberného dvora Petržalka a poskytovanie komunálnych služieb v oblasti odpadového hospodárstva; • Najzelenšia mestská časť; • Podpora kompostovania; • Ekovýchova v MŠ a ZŠ; • Existencia studní vo vlastníctve mestskej časti; • Regulácia automobilovej dopravy; • Oplotené psie výbehy; • Vlastný mobiliár; • Rovina pre cyklo dopravu (eko doprava); • Vodné plochy pre verejnosť; • Vlastná údržba verejných priestranstiev; • Rekreačia v prírode; • Inundačné územia využívané verejnosťou – Dunajské brehy; • Podpora komunitných záhrad a adopcia zelene • Zóna bez pesticídov; • Podpora dobrovoľníctva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nelegálne skládky odpadu; • Komunikačné terasy bytových domov – nejasné majetkové vzťahy; • Sivá infraštruktúra; • Vandalizmus – anonymita; • Stará Petržalka nemá kanalizáciu; • Chov psov – exkrementy, slabá kontrola; • Plánovaná výstavba v centrálnej osi Petržalka; • Chýbajúca pasportizácia zelene; • Zanedbané priestranstva v súkromnom vlastníctve; • Hluk železnice a diaľnice prechádzajúcich územím Petržalky; • Energetika (ceny, efektivita); • Vek zelene a jej skladba; • Prevencia vzniku znečistenia.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozšírenie siete cyklo dopravy, napojenie na centrálnu os; • Zvýšenie kvality údržby verejného priestranstva; • Regulácia automobilovej dopravy; • Dobudovanie zavlažovacieho zariadenia k studniam; • Granty na zelené opatrenia (strechy) – zníženie energetickej náročnosti; • Znižovanie množstva odpadu; • Biodiverzné opatrenia; • Veľké šedé plochy zmeniť na zelené (strechy na MŠ a ZŠ); • Plochy vhodné pre transformáciu; • Koncepčné budovanie oplotených výbehov pre psov; • Nelegálny odpad – identifikácia v spoločnosti s políciou; • Digitalizácia uličného mobiliáru; • Utlmovanie dopravy – elektromobilita; • Opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov; • Podpora obehového odpadového hospodárstva tzv. cirkulárna ekonomika; • Zelené verejné obstarávanie; 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimatická zmena; • Environmentálne ohrozenie; • Nedostatočná enviro-zodpovednosť; • Nárast populácie – demografický vývoj; • Opustené a zanedbané priestory; • Absencia koncových zariadení na spracovanie odpadov; • Legislatíva – zákon o odpadoch (paragraf 15).

• Zlepšiť odbornosť výkonu (profesie) pri údržbe zelene; • Otvorené školské dvory; • Eko výchova; • Prevencia – odpady, hluk, bezpečnosť, kamerový systém.	

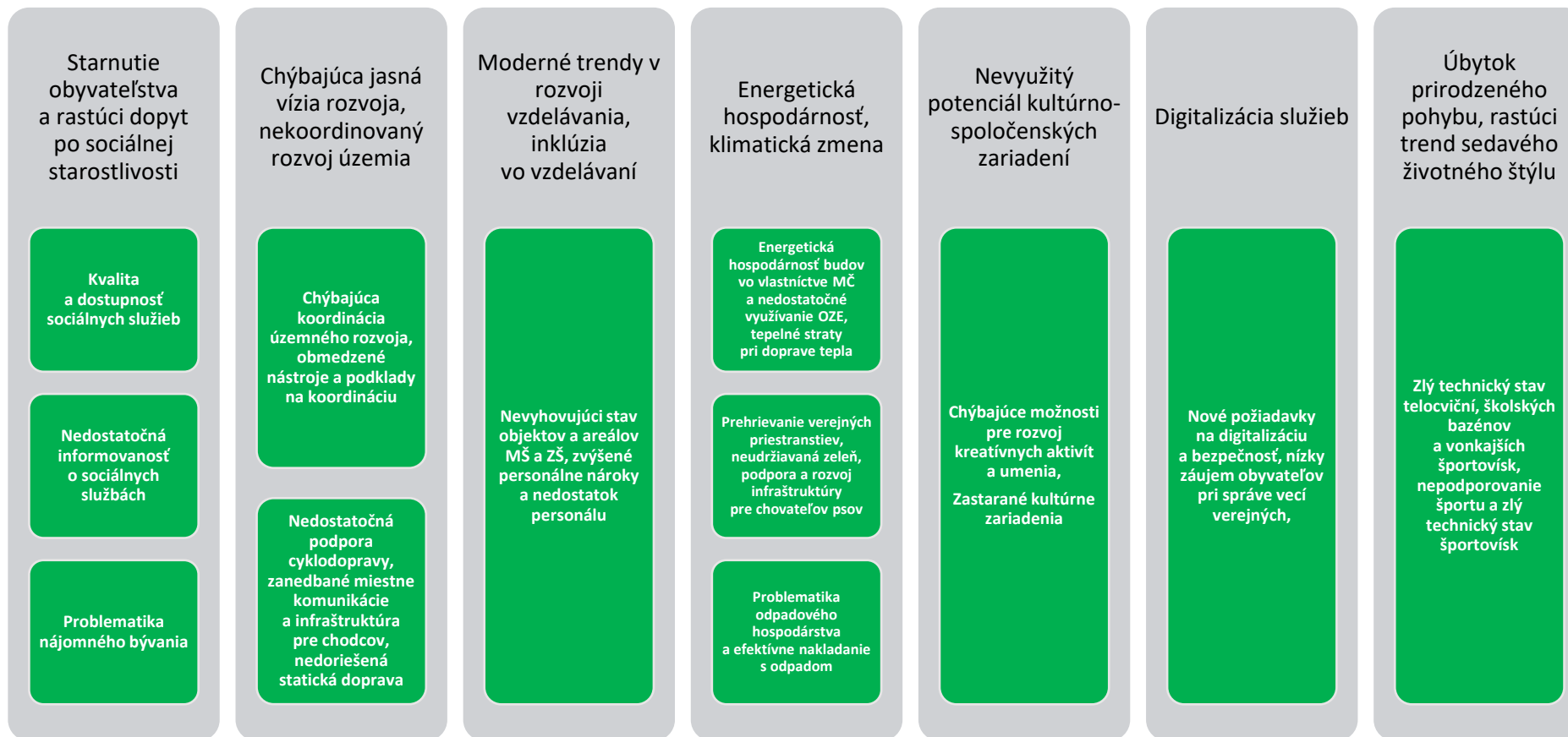
Inštitucionálno-organizačná oblasť a digitalizácia

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existencia rozsiahlych rozvojových území (najmä bývanie a polyfunkcia) a pripravované plány rozvoja súkromných investorov; • Petržalský mládežnícky parlament; • Súčasť hlavného mesta SR Bratislavy ako ekonomického a hospodárskeho centra Slovenska; • Veľké množstvo rôznych typov spoluprác s rôznymi subjektmi (najmä v oblasti vzdelávania); • Rozvinutá elektronizácia a digitalizácia služieb miestneho úradu a využívanie moderných nástrojov (mobilné aplikácie, sociálne siete, mapový portál) na komunikáciu s obyvateľmi a návštevníkmi; • Digitalizácia služieb parkovacej politiky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neaktuálne sektorové strategické dokumenty pre územie mestskej časti; • Obmedzené možnosti vypracovania územných plánov zón; • Chýbajúca koordinácia rozvoja jednotlivých potenciálnych rozvojových lokalít.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba a udržiavanie aktuálnych analytických podkladov, spracovanie urbanistických štúdií ako podkladov pre zmeny a doplnky územného plánu mesta; • Vytváranie možnosti pre zvýšenie počtu zamestnávateľov na území MČ; • Zvýšenie miery participácie pri správe vecí verejných a rozvoj dobrovoľníctva, • Pokračovanie v digitalizácii služieb mestskej časti, • Budovanie kapacít verejnej správy pre efektívnejší manažment služieb a lepšie rozhodovanie o veciach verejných, • Úprava financovania a kompetencií samosprávy pre efektívnejšie riadenie verejných vecí (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne veci a ďalšie), • Rozšírenie funkcionalít mapového portálu; • Snaha o zníženie byrokratickej záťaže pre obyvateľov; • Zvýšenie transparentnosti zverejňovania údajov a informácií; • Zefektívnenie interných procesov – zlepšenie systému obehu dokladov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Požiadavky na rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti; • Nízka miera záujmu o rozvoj vecí verejných zo strany obyvateľov, • Vysoké ceny energií a nižšie príjmy z podielových daní, • Časté zmeny legislatívy s dopadom na fungovanie a príjmy samospráv.

B.5 Strom výziev a problémov

Schéma stromu problémov nadväzuje na kľúčové problémy a zistenia v predch. kapitolách a zároveň predstavuje východisko pre formulovanie cieľov a priorít rozvoja.

Obrázok 19 Schéma stromu kľúčových problémov

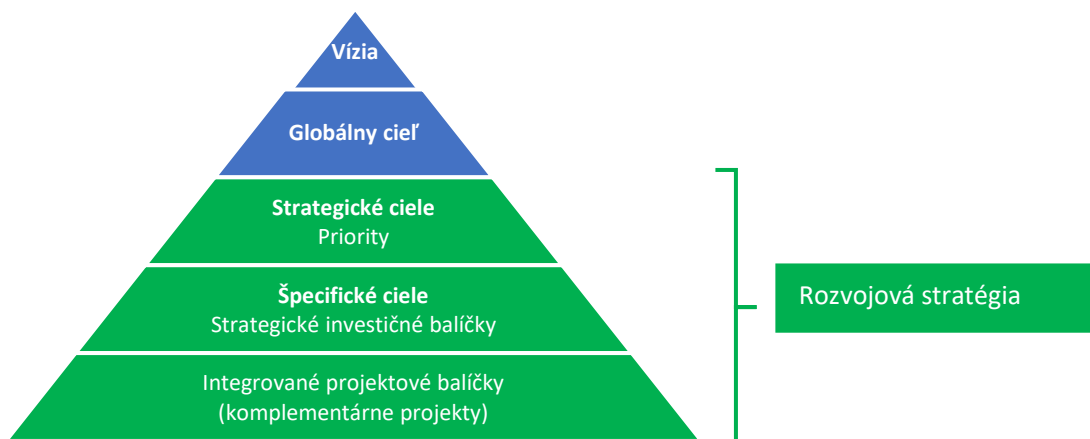

C ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

C.1 Intervenčná logika stratégie

Intervenčná logika stratégie bola zostavená s ohľadom na ostatné metodické pokyny gestora regionálneho rozvoja na Slovensku (MIRRI SR) berúc do úvahy štruktúru návrhovej časti v rámci regionálne stratégie (PHRSR BSK 2021-2021 (s výhľadom do roku 2030)).

Obrázok 20 Schematické znázornenie cieľov a intervenčnej logiky

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné pojmy:

Priorita – hlavná oblasť spájajúca tematicky prepojené strategické investičné balíčky naplňajúce spoločný „strategický cieľ“, je to oblasť, kde je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti

Strategický investičný balíček – agregácia tematicky prepojených integrovaných projektových balíčkov, ktoré naplňajú spoločný „špecifický cieľ“, strategický investičný balíček predstavuje konkrétne opatrenie (súbor aktivít a projektov) na zlepšenie východiskovej situácie

Kľúčové projekty – zoznam projektov, ktorých realizácia je nevyhnutnou podmienkou pre naplnenie strategického cieľa danej priority

Integrovaný projektový balíček – prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre rovnakého zamerania, ktoré by sa mali realizovať pre naplnenie „špecifického cieľa“ daného strategického investičného balíčka, integrovaný projektový balíček predstavuje zoznam konkrétnejších rozvojových aktivít v nadväznosti na súvisiaci strategický investičný balíček

Komplementárne projekty – zoznam indikatívnych projektov, ktoré by sa mali realizovať v rámci daného projektového balíčka

Identifikovaná investičná potreba – predstavuje sumu finančných prostriedkov identifikovaných prostredníctvom požiadaviek zo strany jednotlivých sociálno-ekonomických aktérov za danú tému plánovaných do roku 2029. Finančné požiadavky boli identifikované na základe vyplneného projektového zásobníka počas prác v rámci pracovných skupínach za jednotlivé tematické oblasti, akčného plánu mestskej časti a kalkulácii v iných špecializovaných strategických dokumentoch.

C.2 Vízia rozvoja

Vízia rozvoja mestskej časti predstavuje popis žiadaného stavu v dlhšom časovom horizonte (približne do roku 2050). Vízia rozvoja obsahuje popis čiastkových výziev v jednotlivých oblastiach ako doprava a mobilita, životné prostredie a ochrana prírody, vzdelávanie a šport, turizmus a kultúra, sociálna oblasť, informačné technológie a inštitucionálne kapacity.

Vízia rozvoja mestskej časti

„Petržalka je lídrom v inováciách v oblasti energetickej efektívnosti, v oblasti odolnosti územia voči klimatickej zmene a v oblasti digitalizácie a ako integrálna súčasť Bratislavy ponúka komplexné a rozmanité funkcie a služby mestského charakteru.“

V jednotlivých oblastiach ide o nasledovné čiastkové vízie rozvoja:

V oblasti Sociálne služby a podpora komúnit:

- Existuje dostatočná ponuka sociálnych služieb, ktoré sa poskytujú v domácom prostredí, neexistuje poradovník na sociálne služby poskytované zo strany mestskej časti, všetky požiadavky sa riešia operatívne.

V oblasti Územného rozvoja a udržateľnej dopravy:

- Na území celej Petržalky sú dobudované prirodzené trasy pešej dopravy (kontinuálne chodníky);
- Petržalka disponuje aktuálnymi územnoplánovacími dokumentáciami, bývanie sa rozvíja v rámci polyfunkčných štruktúr, upravená a udržiavaná je centrálna časť Petržalky vrátane vnútroblokových štruktúr, nové rozvojové územia sú vhodne prepojené s ďalšími časťami Petržalky, prebieha postupná revitalizácia terás a obyvatelia sú vhodne zapojení do plánovania rozvoja Petržalky.

V oblasti Školstva a vzdelávania:

- Všetky školy v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ zabezpečujú vysokú úroveň kvality vzdelávania;
- Všetky objekty v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ sú zrekonštruované a vybavené modernými technológiami;
- V prostredí škôl je vytvorené optimálne prostredie pre fungovanie procesu rozumného vzdelávania.

V oblasti Energetika a životné prostredie (zeleň a verejné priestranstvá):

- Zariadenia v správe Petržalky sú energeticky efektívne a využívajú obnoviteľné zdroje energie na pokrytie vlastných energetických potrieb;

- Vodozádržné opatrenia sú súčasťou každého projektu vrátane riešenia udržateľnosti a zodpovedností za ich udržiavanie;
- Verejné priestory sú udržiavané a odolné voči klimatickej zmene.

V oblasti Kultúra:

- Všetky priestory pre kultúrno-spoločenské aktivity zariadení MČ sú bezbariérové, moderné a ponúkajú široké spektrum aktivít,
- Petržalská knižnica pôsobí vo vlastných priestoroch.

V oblasti Digitalizácie služieb miestneho úradu a komplexný rozvoj územia:

- Jednotlivé služby miestneho úradu sú maximálne digitalizované využívajúc „online priestor“ a jednoducho prístupné pre obyvateľov.

V oblasti Športu a voľného času:

- Voľný čas v Petržalke je možné stráviť pohybovo - aktívnym životným štýlom, obyvatelia majú pozitívni vzťah k športu;
- V Petržalke je vybudovaná a udržiavaná dostupná a inkluzívna rozmanitá športová infraštruktúra.

C.3 Ciele rozvoja

Pre postupné naplnenie vízie boli pre najbližšie strednodobé obdobie (do roku 2029) definované nasledujúce ciele, ktoré by mali postupne prispieť k naplneniu stanovenej vízie.

Východiskom pre stanovenie jednotlivých rozvojových cieľov boli kľúčové problémy a výzvy definované počas tvorby strategického dokumentu. (Kľúčové problémy a výzvy je možné nájsť v kap. B.3 Identifikácia potenciálov, výziev, limitov a problémov a ich agregáciu v kap. B.6 Strom problémov a cieľov).

Pre naplnenie vízie rozvoja mesta bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca hlavný (globálny) cieľ rozvoja a ďalšie strategické (na úrovni priorít) a špecifické ciele (na úrovni strategických investičných balíčkov).

Globálny cieľ mestskej časti do roku 2029

„Zvýšiť kvalitu životného prostredia, odolnosť územia voči klimatickej zmene, posilniť kvalitnú vybavenosť územia s ohľadom na poskytovanie dostupných sociálnych služieb, udržateľnosť mobility, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúry, umenia a športu, podporiť a zlepšiť riadenie verejných služieb s dôrazom na ich digitalizáciu.“

To znamená v jednotlivých prioritných (rozvojových) oblastiach uplatňovať princípy udržateľného využívania prírodných zdrojov s čo najmenšími negatívnymi dopadmi na životné prostredie a zdravie obyvateľov a zároveň využívať najnovšie poznatky, metódy a technológie pri dosahovaní cieľov rozvoja.

Rozvojová stratégia v plnej miere zohľadňuje výsledky sociálno-ekonomickej analýzy súčasného stavu na území mesta/mestskej časti ako aj známe východiská spoločného strategického rámca európskej regionálnej politiky na roky 2021 až 2027 a ďalšie aktuálne výzvy.

Globálny cieľ: „Zvýšiť kvalitu životného prostredia, odolnosť územia voči klimatickej zmene, posilniť kvalitnú vybavenosť územia s ohľadom na poskytovanie dostupných sociálnych služieb, udržateľnosť mobility, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúry, umenia a športu, podporiť a zlepšiť riadenie verejných služieb s dôrazom na ich digitalizáciu.“						
Cieľ 1: Zlepšiť a skvalitniť dostupnosť sociálnych služieb a zefektívniť prácu s ohrozenými komunitami	Cieľ 2: Vytvoriť podmienky pre rozumný rozvoj Petržalky ako integrálnej súčasti hl. m. SR Bratislavy s dôrazom na udržateľnosť dopravy	Cieľ 3: Zvýšiť kvalitu vzdelávacieho procesu a atraktivitu povolání v školstve	Cieľ 4: Zvýšiť energetickú efektívnosť, využívanie obnoviteľných zdrojov energie a odolnosť územia Petržalky voči klimatickej zmene	Cieľ 5: Zlepšiť spoluprácu medzi zriaďovanou a nezriaďovanou kultúrou, možnosti kultúrneho vyžitia a vzdelávania Petržalčanov a podporovať ich pozitívny vzťah k Petržalke	Cieľ 6: Zmodernizovať technickú vybavenosť miestneho úradu využívajúc SMART riešenia a zlepšiť efektívnosť služieb a rozhodovania	Cieľ 7: Zlepšiť zdravý životný štýl Petržalčanov prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít
Priorita 1: Dostupnejšie sociálne služby a podpora komunit	Priorita 2: Vyvážený územný rozvoj a udržateľná doprava	Priorita 3: Moderné vzdelávanie v zmysle konceptu SMART školy	Priorita 4: Nízkouhlíkové hospodárstvo a kvalitné životné prostredie	Priorita 5: Rozmanitá a udržateľná kultúra pre všetkých	Priorita 6: Moderné a digitálne služby pre Petržalčanov	Priorita 7: Kvalitné podmienky pre šport a voľný čas

Stratégia zvolená na dosiahnutie globálneho cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb mestskej časti Bratislava-Petržalka a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov. Navrhnutá stratégia bola zostavená tak, aby jednotlivé ciele boli v súlade s regulatívmi a odporúčaniami vyplývajúcimi zo záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta a súvisiacich zmien a doplnkov. Do riešenia relatívne širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, regionálna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný a partnerský prístup pri realizácii intervencií na území mesta, resp. mestskej časti, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť bude venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov smerujúcich do územia Bratislavského kraja cez schválený operačný program a program hospodárskej obnovy po pandémie COVID-19. Pre napĺňanie globálneho cieľa bolo stanovených **7 strategických cieľov**.

Nevyhnutné predpoklady pre implementáciu stratégie

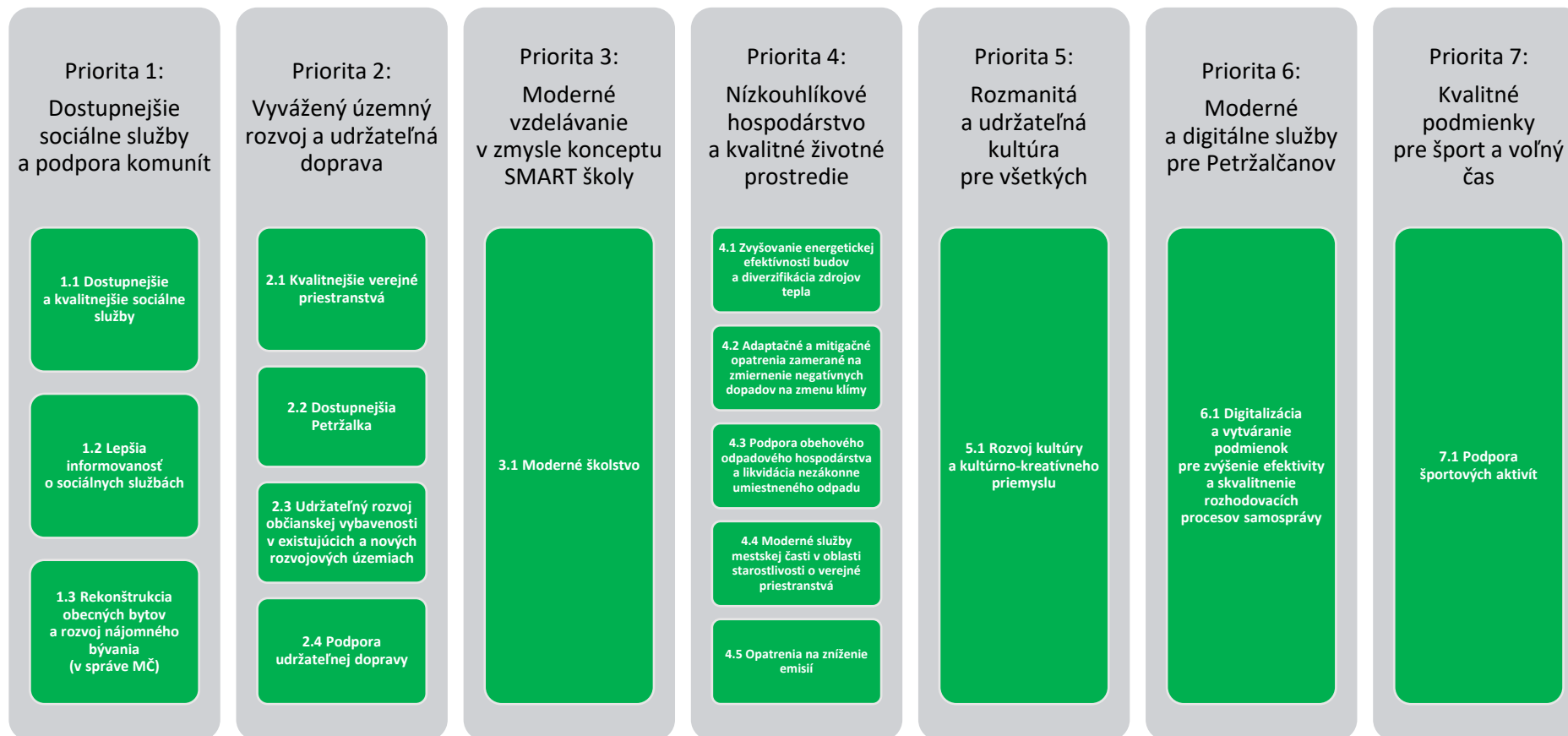
Pri realizácii konkrétnych investičných aj neinvestičných projektov, napr. vo forme revitalizácie budov, parkov a vegetačných úprav či pri novostavbách je nevyhnutné realizovať, v rámci adaptačných opatrení, vodozadržné opatrenia s cieľom ponechať povrchovú zrážkovú vodu v území tam, kde dopadla.

Zároveň je potrebné rešpektovať zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášku č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Rovnako je potrebné rešpektovať zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 6/2020 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta SR Bratislavy v znení VZN č. 11/2021.

C.4 Priority rozvoja mestskej časti

Obrázok 21 Schéma priorit a strategických investičných balíčkov

C.4.1 Priorita 1 Dostupnejšie sociálne služby a podpora komúnit

Strategický cieľ 1: Zlepšiť a skvalitniť dostupnosť sociálnych služieb a zefektívniť prácu s ohrozenými komunitami

Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- **Zvýšená kvalita a dostupnosť poskytovaných služieb v zariadeniach opatrovateľskej služby, v terénnej opatrovateľskej službe a v denných centrách** (počet hodnôt terénnej služby, vyšší počet riešených klientov, väčší počet denných centier a aktivít, viac opatrovateľov..);
- **Zriadenie denného stacionára;**
- **Nastavený systém prevencie pri práci s cieľovou skupinou deti, mládež a rodina** (špecifikované v interných materiáloch, prípadne v sektorovom strategickom dokumente);
- **Lepšia podpora služieb pre ľudí bez domova** (stanica osobnej hygieny, terénna sociálna služba krízovej intervencie);
- **Existujúci systém pravidelnej aktualizácie mapy voľnočasových aktivít;**
- **Zlepšenie podmienok v rámci existujúceho obecného bytového fondu.**

Špecifický cieľ 1.1: Zvýšiť kapacity sociálnych služieb, skvalitniť a zmodernizovať existujúce služby (s dôrazom na terénne služby)

Strategický investičný balíček 1.1 Dostupnejšie a kvalitnejšie sociálne služby

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.1.1. Integrovaný projektový balíček – Dostupnejšie a kvalitnejšie služby pre seniorov

Komplementárne projekty: rozšírenie kapacít a zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v ZOS a ZpS, rozšírenie kapacít a skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb v Denných centrách, rozšírenie kapacít a skvalitnenie poskytovania terénnej opatrovateľskej služby, rozšírenie možností stravovania pre seniorov na území mestskej časti vrátane donášky stravy do domácnosti, zriadenie denného stacionára, rozšírenie možností voľnočasových aktivít a vzdelávacích aktivít pre seniorov, rozvoj a stabilizácia prepravnej služby, vytvorenie spolupráce MČ BA-Petržalka a BSK na prepojení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ a zdravotných služieb a pod.

1.1.2. Integrovaný projektový balíček – Podporné aktivity pre rodiny

Komplementárne projekty: realizácia základného sociálneho poradenstva pre rodiny a vytvorenie prepojenia na subjekty zabezpečujúce špecializované sociálne poradenstvo, vytvorenie podporných aktivít prevencie straty bývania, skvalitnenie podmienok núdzového bývania a prepojenie na poskytovanie sociálneho poradenstva, skvalitnenie podmienok a modernizácia útulku a pod.

1.1.3. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj preventívnych opatrení pre deti a mládež

Komplementárne projekty: pomoc MČ Petržalka pri zriadení komunitného centra pre mládež a klubovní pre mládež v pôsobnosti MVO, vytvorenie „mapy voľnočasových aktivít“ pre mládež a pod.

1.1.4. Integrovaný projektový balíček – Podpora inklúzie obyvateľov so zdravotným znevýhodnením

Komplementárne projekty: skvalitnenie poskytovania služieb ZOS a terénnej opatrovateľskej služby, podporné aktivity pre zabezpečenie bezbariérovosti podujatí, šírenie informácií dobrej praxe zo života ľudí so znevýhodnením s cieľom zvýšenia povedomia u obyvateľov mestskej časti, začlenenie ľudí so zdravotným znevýhodnením do aktivít organizovaných mestskou časťou, pomoc obyvateľom mestskej časti so zdravotným znevýhodnením pri hľadaní sebarealizácie a uplatnenia na trhu práce a pod.

1.1.5. Integrovaný projektový balíček - Dostupnejšie služby pre ľudí bez domova

Komplementárne projekty: podporné aktivity prevencie straty bývania, pôsobnosť MČ pri zriadení útulku v pôsobnosti MVO alebo HL. M. SR Bratislava, participácia MČ pri zriadení staníc osobnej hygieny v pôsobnosti MVO, HL. M. SR Bratislava, alebo mestskej časti, participácia MČ pri zriadení nízkoprahového denného centra pre ľudí bez domova v pôsobnosti MVO alebo HL. M. SR Bratislava, registrácia terénnej sociálnej služby krízovej intervencie vykonávanej pracovníkmi oddelenia sociálnych vecí MČ Bratislava Petržalka, podpora terénnej sociálnej práce zameranej na ľudí bez domova vykonávaná prostredníctvom registrovaných MVO, podpora organizácií pracujúcich s užívateľmi drog a osobami pracujúcimi v pouličnom sex – biznise a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (oddelenie sociálnych vecí, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), HL. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 1.2: Zlepšiť informovanosť o sociálnych službách

Strategický investičný balíček 1.2 Lepšia informovanosť o sociálnych službách

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.2.1. Integrovaný projektový balíček – Lepšia informovanosť o sociálnych službách a aktivitách v oblasti sociálnych služieb

Komplementárne projekty: pravidelná aktualizácia mapy sociálnych služieb na území MČ, pravidelná aktualizácia mapy voľnočasových aktivít, informovanie obyvateľov mestskej časti prostredníctvom článkov v novinách mestskej časti, aktívna práca so sociálnymi sieťami v oblasti sociálnych služieb a prevencie, a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (oddelenie sociálnych vecí, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 1.3: Zabezpečiť lepšie podmienky pre nájomné bývanie rôznych cieľových skupín

Strategický investičný balíček 1.3 Rekonštrukcia obecných bytov a rozvoj nájomného bývania (v správe MČ)

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.3.1. Integrovaný projektový balíček – Lepšia ponuka bývania (obecné byty)

Komplementárne projekty: vytvorenie vhodného organizačného spôsobu pre zabezpečenie aj následné udržiavanie a obnovu priestorov pre nájomné bývanie, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov za účelom tvorby nájomného bývania, podpora nájomného bývania pre zamestnancov organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti (napr. učiteľia, pracovníci v zariadeniach sociálnych služieb a pod.) ako súčasť personálnych politík a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Bytové oddelenie, Referát investičných činností), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Zvýšenie kvality (modernizácia) aj kapacity pobytových služieb existujúceho zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS), resp. zriadenie ZOS (najmä ZOS Osuského 8)

Zodpovední: Oddelenie investičné, Oddelenie projektového riadenia, Oddelenie sociálnych vecí

Suma: 3 mil. EUR

B. Zvyšovanie dostupnosti pobytových služieb

Zodpovední: Oddelenie investičné, Oddelenie projektového riadenia, Oddelenie sociálnych vecí

Suma: neurčená

C. Zriadenie denného stacionára

Zodpovední: Oddelenie investičné, Oddelenie projektového riadenia, Oddelenie sociálnych vecí

Suma: neurčená

Priorita nadväzuje na **regionálnu prioritu** „6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ** „C. 1. 1 Starostlivé mesto pre dôstojný život všetkých“ a súvisiace tematické sekcie C. 1. 1. 1 Dostupné bývanie pre základ kvality života a C. 1. 1. 3 Bezpečné mesto, ktoré sa stará o slabších a znevýhodnených v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na jednu z **TOP 7 oblastí budúceho rozvoja identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „7. poskytovanie sociálnej starostlivosti“.

Definovanie strategických investičných balíčkov pre napĺňanie strategického cieľa zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategických dokumentov kraja zameraných na oblasť sociálnej inklúzie a to „Koncepcie sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020-2030“ ako aj ciele

a opatrenia definované v rámci strategických dokumentov mesta zameraných na oblasť sociálnej starostlivosti a to Komunitný plán sociálnych služieb mesta 2022-2030.

Pozn.: Aktivity realizované v rámci tejto priority je nevyhnutné realizovať v súlade s odporúčaniami definovanými v súvisiacich a aktuálne platných koncepčných a strategických materiáloch, najmä Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti.

C.4.2 Priorita 2 Vyvážený územný rozvoj a udržateľná doprava

Strategický cieľ 2: Vytvoriť podmienky pre rozumný rozvoj Petržalky ako integrálnej súčasti hl. m. SR Bratislavy s dôrazom na udržateľnosť dopravy

Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- Je zefektívnený systém regulovania statickej dopravy v kontexte celomestskej parkovacej politiky na celom území Petržalky;
- Dobudovanie prirodzených trás pešej dopravy (budovanie „kontinuálnych chodníkov“, priečne pešie prepojenia) (min. 6 projektov);
- Sú vytvorené bezpečné priestory pre deti/žiakov pred školou;
- Sú vypracované aktuálne podklady pre oblasť dopravy (pešia doprava, cyklo doprava a iné);
- Do roku 2029 bude opravených alebo zrekonštruovaných 30 % miestnych ciest;
- Zníženie priemerného veku zrekonštruovaných miestnych ciest;
- V spolupráci s magistrátom hl. m. SR Bratislavy sú dobudované cyklotrasy;
- Revitalizácia dvoch významných námestí;
- Je nastavený udržateľný proces postupnej revitalizácie vnútroblokov a exemplárne príklady procesu a realizácie revitalizácie vnútroblokov (zrevitalizované terasy);
- Občianska vybavenosť na území Petržalky je v 15 minútovej dostupnosti pešou chôdzou;
- Je aktualizovaná štúdia Rozvoja cyklistickej dopravy MČ BA-Petržalka;
- Sú zmodernizované objekty občianskej vybavenosti v správe, resp. majetku MČ a zároveň sú doplnené niektoré chýbajúce funkcie (služby) na území mestskej časti;
- Sú obstarané vybrané územnoplánovacie dokumentácie zón.

Špecifický cieľ 2.1: Zvýšiť kvalitu verejných priestranstiev na území mestskej časti

Strategický investičný balíček 2.1 Kvalitnejšie verejné priestranstvá

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.1.1. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj vnútroblokových priestorov

Komplementárne projekty: revitalizácia vnútrobloku Gessayova (Na základe výsledkov z participatívneho procesu bude revitalizovaný vnútroblok s doplnením športovo-rekreačných funkcií.), revitalizácia vnútrobloku Romanova (Na základe výsledkov z participatívneho procesu bude zrevitalizovaný vnútroblok na Romanovej ako udržateľný modelový príklad revitalizácie vnútroblokov typu “U” v Petržalke.) a pod.

2.1.2. Integrovaný projektový balíček – Revitalizácia významných verejných priestorov

Komplementárne projekty: revitalizácia Nobelovho námestia (Návrh revitalizácie námestia vzíde zo súťaže návrhov. Cieľom je vytvorenie kvalitného dostupného a udržateľného verejného priestoru.), spolupráca s HMSR Bratislava na revitalizácii Námestia Republiky (Na základe architektonickej súťaže, vyhlásenej Mestským inštitútom Bratislavy v spolupráci s HM SR a MČ Petržalka, vzišiel koncept revitalizácie verejného priestoru. Revitalizácia námestia bude rozdelená do viacerých etáp.), príprava revitalizácie okolia štrkoviska Veľký Draždiak (MČ Petržalka v spolupráci s vlastníkmi okolitých pozemkov plánuje revitalizovať územie v okolí Veľkého Draždiaka.), revitalizácia Šrobárovho námestia a pod.

2.1.3. Integrovaný projektový balíček – Stratégia revitalizácie a rekonštrukcie terás ako významných častí urbankej štruktúry v rámci centier mestskej časti

Komplementárne projekty: príprava urbanisticko-architektonických štúdií v konkrétnych situáciách petržalských terás (Štúdiá ponúkne nový pohľad na tému rozvoja terás, overí možnosti s ohľadom na kontext konkrétnej terasy. Prioritne sa zameriame na terasy v správe MČ BA-Petržalka.), otvorenie verejnej diskusie o možnostiach urbanistického riešenia problematiky terasových štruktúr (Moderovaná verejná kampaň smerom k majiteľom objektov a bytových a nebytových priestorov, ktorej cieľom má byť komunikácia výhod rekonštrukcie a hĺbkovej revitalizácie terás, súbežne s procesom vysporadúvania majetkovo-právnych vzťahov) a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát územného rozvoja a GIS), Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 2.2: Rozvinúť územie Petržalky na báze 15-minútového mesta

Strategický investičný balíček 2.2 Dostupnejšia Petržalka

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.2.1. Integrovaný projektový balíček – Vytvorenie či obnovenie bezpečných a ucelených peších trás a cyklotrás

Komplementárne projekty: spracovanie koncepcie pešieho pohybu pre miestnu časť Lúky a aktualizácia spracovaných koncepcii (Dvory a Háje) (Vypracovanie koncepcie pešieho pohybu pre časť Lúky so zameraním na petržalské terasy a aktualizácia všetkých koncepcii peších trás (Háje, Dvory a Lúky) za účelom zjednotenia ich metodiky), aktualizácia štúdie Rozvoja cyklistickej dopravy MČ BA-Petržalka a následná realizácia cyklotrás na území MČ, realizácia bezpečných a ucelených peších trás a cyklotrás (Na základe spracovaného dokumentu bude miestny úrad postupne realizovať úpravy peších a cyklistických trás, ktoré prepájajú základnú občiansku vybavenosť a zastávky MHD) a pod.

2.2.2. Integrovaný projektový balíček – Definovanie lokalít pre pešie prepojenia preklenujúce umelé a prírodné bariéry v Petržalke

Komplementárne projekty: vypracovanie územno-plánovacieho podkladu pre umiestnenie verejno-prospešných stavieb peších a cyklistických komunikácií (Za účelom vytvorenia strategických prepojení v rámci územia mestskej časti s cieľom zabezpečenia udržateľného rozvoja mobility bude spracovaná urbanisticko-dopravná štúdia peších a cyklistických prepojení), revitalizácia/budovanie ochranného valu a pod.

2.2.3. Integrovaný projektový balíček – Štúdiá overenia rozšírenia komunikácie Kopčianska

Komplementárne projekty: spracovanie územno-plánovacieho podkladu realizácie rozšírenia Kopčianskej a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát územného rozvoja a GIS), Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 2.3: Optimalizovať rozvoj občianskej vybavenosti v existujúcich a nových rozvojových územiach

Strategický investičný balíček 2.3 Udržateľný rozvoj občianskej vybavenosti existujúcich a nových rozvojových územiach

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.3.1. Integrovaný projektový balíček – Revitalizácia objektov v majetku a správe mestskej časti*

Komplementárne projekty: výstavba multifunkčnej haly Pankúchova, realizácia dostavby telocviční do areálov vybraných materských škôl a pod.

2.3.2. Integrovaný projektový balíček – Zlepšenie dostupnosti zariadení pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek*

Komplementárne projekty: výstavba nových zariadení v novovznikajúcich obytných štvrtiach a budovanie v existujúcej obytnej zástavbe), transformácia nevyužívaných objektov (priestorov) v majetku, správe MČ na zariadenia pre seniorov a pod.

2.3.3. Integrovaný projektový balíček – Príprava územných plánov zón v rozvojových územiach na umiestnenia objektov základnej občianskej vybavenosti

Komplementárne projekty: zameranie na kľúčové rozvojové lokality mestskej časti a významné verejné priestory pre spoločenský, kultúrny život a rekreáciu obyvateľov a návštevníkov MČ, spracovanie ÚPD pre vybrané lokality – ÚPN – Z Veľký Draždiak, a po zmene územného plánu v lokalite centrálnej osi (v gescii HM SR Bratislavy) jednotlivé ÚPN – Z Jantárova cesta 1 -5 a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát územného rozvoja a GIS), Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

* Projekty v rámci uvedeného integrovaného balíčka majú prepojenie na projekty v rámci Priority 1 Dostupnejšie sociálne služby a podpora komunit a Priority 3 Moderné vzdelávanie v zmysle konceptu SMART školy

Špecifický cieľ 2.4: Zvýšiť udržateľnosť a zlepšiť organizáciu dopravy na území mestskej časti

Opatrenie / Strategický investičný balíček 2.4 Podpora udržateľnej dopravy

Prehľad aktivít / integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného opatrenia / strategického investičného balíčka:

2.4.1. Integrovaný projektový balíček – Aktivity na upokojenie dopravy

Komplementárne projekty: spracovanie Koncepcií pešieho pohybu - aktualizácia existujúcich a nové pre ďalšie lokality MČ, vypracovanie máp pešej dostupnosti (walkability map), budovanie prvkov upokojujúcej dopravy (pešie zóny, vylúčenie dopravy z ulíc okrem mestskej hromadnej dopravy a cyklistov a pod.); dobudovanie prirodzených trás pešej dopravy (budovanie „**kontinuálnych chodníkov**“ a iné), aby sa chodci cítili bezpečne a komfortne (s ohľadom na realizáciu vodozádržných opatrení); rekonštrukcia chodníkov; rekonštrukcia a modernizácia peších zón a verejných priestorov a pod.

2.4.2. Integrovaný projektový balíček – Riešenie statickej dopravy

Komplementárne projekty: zvyšovanie kapacít parkovacích miest (výstavba, modernizácia parkovacích státi a parkovacích domov), tvorba aktualizovaných podkladov pre oblasť dopravy, regulácia parkovania, súčinnosť pri realizácii celomestskej parkovacej politiky a súvisiacej infraštruktúry (P+R); spolupráca s hlavným mestom SR Bratislavou pri vypracovaní projektov organizácie dopravy pre ďalšie lokality, ktoré budú predmetom regulovanej celomestskej parkovacej politiky a pod.

2.4.3. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj cyklistickej infraštruktúry

Komplementárne projekty: rekonštrukcia a budovanie nových **cyklistických** komunikácií, budovanie chodníkov so zmiešaným pohybom chodcov a cyklistov; budovanie doplnkových cyklo dopravných prepojení v nadväznosti na hlavné dopravné trasy; **budovanie doplnkovej infraštruktúry** (chránené parkoviská pre bicykle, cyklostojany, cykloveže, nabíjacie stanice pre elektrobicykle, systémy automatickej požičovne bicyklov, hygienické zariadenia, záchytné parkoviská na začiatku cyklotrás a pod.); zvyšovanie **bezpečnosti** – odstraňovanie problematických miest v pešej a cyklistickej doprave; **propagácia** cyklistickej dopravy a pešej dopravy a pod.

2.4.4. Integrovaný projektový balíček – Systematická modernizácia a výstavba miestnych komunikácií a realizácia aktivít organizačného charakteru

Komplementárne projekty: priebežná rekonštrukcia na základe definovaných kritérií prioritizácie projektov, rekonštrukcia, modernizácia, rozširovanie a budovanie miestnych ciest, dopravné značenie, **debarierizácia:** odstraňovanie bariér pri prestupovaní a pod.

2.4.5. Integrovaný projektový balíček – Zavádzanie smart riešení v oblasti dopravy

Komplementárne projekty: priebežné zavádzanie smart riešení v oblasti riadenia dopravy za účelom zvýšenia bezpečnosti a plynulosti premávky a zvyšovania komfortu vodičov (navigačné parkovacie systémy a pod.), zavádzanie inteligentných dopravných systémov (kamerové systémy, detekčné systémy, merače rýchlosti a iné), zavedenie systému hospodárenia s cestami (vrátane pasportizácie stavu pozemných komunikácií v správe MČ v GIS-e) a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát dynamickej dopravy, Referát statickej dopravy), Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Referát územného rozvoja a GIS, Hl. m. SR Bratislava,

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Cyklotrasa 13 - Rusovská cesta - Černyševského - Lávka Einsteinova

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 200 tis. EUR

B. Vypracovanie urbanistických štúdií

Zodpovedný: Referát územného rozvoja a GIS

Suma: neurčená

C. Vypracovanie územno-technických a sociálno-ekonomických koncepcií a štúdií-mapy pešej a cyklistickej dopravy, dokončenie koncepcie pešieho pohybu (najmä lokalita Lúky)

Zodpovedný: Referát územného rozvoja a GIS

Suma: bez dodatočnej finančnej potreby

D. Dobudovanie prirodzených trás pešej dopravy (budovanie „kontinuálnych chodníkov“, priečných peších prepojení a iné) a rekonštrukcia a modernizácia ciest a parkovísk a iných súčastí pozemných ciest

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 1,6 mil. EUR

E. Pasport miestnych komunikácií vrátane informačného systému hospodárenia s cestami

Zodpovedný: viaceré oddelenia miestneho úradu MČ

Suma: bez dodatočnej finančnej potreby

F. Revitalizácia územia Veľkého Draždiaka (urbanistická štúdia riešiaci majetok, výstavbu, zeleň a rekreáciu, so zreteľom na súčasné možnosti ako aj možnosti v prípade prekládky nadzemného vedenia veľmi vysokého napätia)

Zodpovedný: viaceré oddelenia miestneho úradu MČ

Suma: neurčená

G. Projekt Mlynarovičova (revitalizácia trhoviska, terasy, vodozádržné opatrenia, dopravné ihrisko a pod.)

Zodpovedný: viaceré oddelenia miestneho úradu MČ

Suma: 1,2 mil. EUR

H. Záchytné parkovisko Petržalka (Slnečnice) v nadväznosti na Kampus zdravia a športu v Petržalke

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 1 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **regionálnu prioritu** „1 Udržateľná mobilita“ a „8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ** „C. 2. 1 Dostupné mesto“ a súvisiace tematické sekcie *C. 2. 1. 1 Dostupne navrhnutá metropola* a *C. 2. 1. 2 Bezpečná a udržateľná mestská mobilita* v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na viacero **problémov/slabých stránok identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „stav chodníkov a cestných komunikácií v Petržalke, dostupnosť verejného parkovania, bezbariérovosť chodníkov v Petržalke (nájazdy pre kočíky, invalidné vozíky, atď. ...) alebo „kvalita cyklotrás v Petržalke (hustota siete, osadené značenie, stav povrchov, bezpečnosť cyklistov, atď. ...)“, ako aj na viacero z **TOP 7 oblastí budúceho rozvoja identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „1. Rekonštrukcia ciest a chodníkov“ a „2. výstavba parkovacích domov, rozširovanie parkovacích kapacít“.

Zároveň všetky projekty v rámci tejto priority by sa mali realizovať s ohľadom na prístupnosť (bez bariér), vytváranie bezbariérových trás, prípadne odstraňovanie bariér.

C.4.3 Priorita 3 Moderné vzdelávanie v zmysle konceptu SMART školy

Strategický cieľ 3: Zvýšiť kvalitu vzdelávacieho procesu a atraktivitu povolání v školstve

Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- Zvýšené (Dostatočné) kapacity MŠ a ZŠ v zmysle zrealizovanej výstavby;
- Je vytvorené optimálne prostredie – dobrá klíma na školách, spolupracujúce, prívetivé a bezpečné prostredie s inklúziou;
- ZŠ a MŠ majú dobrý technický stav budov a revitalizované areály;
- Vysoká úroveň spolupráce medzi aktérmi v školstve;
- Je vytvorené zázemie pre podporné tímy;
- Je zavedený systém motivačných nástrojov pre pracovníkov v školstve;
- Profilácia jednotlivých škôl;
- Vytvorené vhodné priestory pre stravovanie;
- Existuje systematická podpora aktivít pre mládež s zvýšiť participáciu mládeže na rozvojových aktivitách mestskej časti;
- V školstve pôsobí kvalifikovaný personál.

Špecifický cieľ 3.1: Vytvoriť optimálne podmienky pre realizáciu vzdelávacieho procesu a podnetné prostredie pre pedagógov

Strategický investičný balíček 3.1 Moderné školstvo

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.1.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora aktivít pre modernizáciu vzdelávania

Komplementárne projekty: dobudovanie kapacít škôl (ZŠ) vrátane budovania súvisiaceho zázemia (napr. jedálne, telocvičňa); rekonštrukcia objektov školskej infraštruktúry (budovy MŠ a ZŠ), revitalizácia areálov MŠ a ZŠ; vytváranie podmienok pre rozširovanie kapacít (priestorové) v dôsledku rozvoja inkluzívneho vzdelávania, podpora a budovanie personálnych kapacít v dôsledku rozvoja inkluzívneho vzdelávania, podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému, vytváranie podmienok pre lepšie zapojenie integrovaných detí, podpora asistentov pre pedagógov, spolupráca pri osobných asistentov so strednými školami, VŠ, úprava kultúry stravovania, priestorov pre deti (jedálne-hluk, svetlo, priestor...), spolupráca s Pedagogickou fakultou aj strednými školami pedagogickými, spolupráca so strednými školami (poskytnutie lektorov pre ZŠ, prax napr. kuchárov, pekárov...), pravidelná edukácia pedagogických ale aj nepedagogických zamestnancov, vytvorenie benefity pre zamestnancov škôl zo strany MČ, nielen pedagogických, odborných ale aj nepedagogických, podporné aktivity pre participáciu rodičov (budovanie spolupráce s rodičmi a komunitou) a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Oddelenie školstva), Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Posilnenie a stabilizácia odborného personálu (psychológ, špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg, pedagogický asistenti, školský logopéd).

Zodpovedný: Oddelenie školstva

Suma: neurčená

B. MŠ Slnčnice

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 430 tis. EUR

C. Debarierizácia ZŠ a MŠ

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 500 tis. EUR

D. Top inkluzívna škola (Smart škola)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 9 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **regionálnu prioritu** „3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ** „C. 1. 1 Starostlivé mesto pre dôstojný život všetkých“ a súvisiacu tematickú sekciu C. 1. 1. 2 Kvalitné vzdelanie v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na jednu z **TOP 7 oblastí budúceho rozvoja identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „3. vzdelávanie – kapacita a kvalita MŠ a ZŠ“.

C.4.4 Priorita 4 Nízkouhlíkové hospodárstvo a kvalitné životné prostredie

Strategický cieľ 4: Zvýšiť energetickú efektívnosť, využívanie obnoviteľných zdrojov energie a odolnosť územia Petržalky voči klimatickej zmene

 Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- Dosiahnutie úspory v zariadeniach v správe, majetku MČ min. o 20 %;
- Zrekonštruovanie rozvodov tepla,
- Zvýšenie podielu OZE na výrobe tepla zo súčasných takmer 0 % na 20 %;
- Zavedenie podpornej energetickej služby na všetkých MŠ a ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ do roku 2024;
- Zrevitalizovanie vyhradených verejných priestranstiev;
- Zmodernizovaná a rozšírená modrá infraštruktúra (napr. studne na polievanie zelene a súvisiaca infraštruktúra);
- Zrekonštruované spevnené plochy (chodníkov, námestí) z vode priepustných materiálov v rozsahu min. 20% plôch;
- Vypracovaný strategický dokument starostlivosti o dreviny;
- Zefektívnený systém nakladania s komunálnym odpadom.

Špecifický cieľ 4.1: Znížiť emisie skleníkových plynov a zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na výrobe tepla

Strategický investičný balíček 4.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a diverzifikácia zdrojov tepla

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.1.1. Integrovaný projektový balíček - Rekonštrukcia a modernizácia budov a podpora opatrení na budovanie nízkouhlíkového hospodárstva

Komplementárne projekty: spracovanie energetických auditov a technických štúdií všetkých výhrevní, všetkých MŠ a ZŠ a všetkých budov v majetku MČ v Petržalke, spracovanie projektov na realizáciu a inštaláciu technológií OZE na jednotlivých výhrevniach, MŠ a ZŠ a budovách v správe MČ Petržalka, zavedenie podpornej energetickej služby na ZŠ a MŠ, rekonštrukcia rozvodov tepla a teplej vody v oblasti sekundárnych rozvodov, návrh na monitoring spotreby energií na dennej báze jednotlivých budov (Zavedenie systému energetického manažmentu mestskej časti) a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, Granty EHP a Nórska a iné

Špecifický cieľ 4.2: Opatreniami zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy a zefektívniť zadržiavanie vody na území Petržalky

Strategický investičný balíček 4.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmiernenie negatívnych dopadov na zmenu klímy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.2.1. Integrovaný projektový balíček – Adaptačné a mitigačné opatrenia a revitalizácia verejných priestranstiev

Komplementárne projekty: koncepčné nastavenie realizačného projektu areálu Veľký Draždiak a následná revitalizácia areálu, nastavenie ďalších postupov starostlivosti o neudržiavanú a invazívnu zeleň, vypracovanie komplexného dokumentu starostlivosti o dreviny a jeho pravidelná aktualizácia, systematická výmena invazívnych druhov zelene za vhodné dreviny do mestského prostredia, kontrola šírenia imela, realizácia dažďových záhrad, rozširovanie špeciálneho režimu kosenia trávnatých plôch (zriaďovanie kvetinových lúk pre opeľovače), komplexná rekonštrukcia chodníkov (výmena povrchov, retencia dažďovej vody) s cieľom zavádzania vodozadržných opatrení a výsadby drevín, spolupráca s odborníkmi a školami pri riešení, resp. následnej starostlivosti o adaptačné a mitigačné opatrenia, identifikácia vhodných lokalít pre budovanie komunitných záhrad a nastavenie procesov pre správne fungovanie a podporu komunitných záhrad, obnova, revitalizácia a udržiavanie parkov, revitalizácia a budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na verejných priestranstvách, podporné aktivity pre všeobecné usporiadanie kolektorov sietí (tam kde je to technicky možné), podpora budovania zelených striech (bezúdržbová zeleň) na budovách v mestskej časti, výmena spevnených plôch za plochy s vyššou priepustnosťou, komplexná revitalizácia verejných priestranstiev (vnútrobloky, ihriská), vodozadržné opatrenia a využívanie zadržanej vody (s cieľom vylúčenia ich odtoku do verejnej kanalizácie), systematická a odborná starostlivosť o zeleň podložená kompletným pasportom drevín MČ v GIS-e, Petržalsky adaptačný plán na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy, podpora a rozvoj mestských lúk* a pod.

4.2.2. Integrovaný projektový balíček – Environmentálna výchova a vzdelávanie

Komplementárne projekty: budovanie štandardizovaných komunitných kompostovísk v rámci verejných priestranstiev, ale aj v areáloch materských a základných škôl, ako súčasť environmentálnej výchovy detí a mládeže, podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania detí, mládeže i dospelých, osвета a vzdelávanie (smerom k obehovému hospodárstvu), koordinácia a iniciovanie dobrovoľníckych aktivít v spolupráci so zamestnávateľmi zameraných na úpravu okolia, podporné aktivity pre zapájanie odborníkov z praxe do environmentálneho vzdelávania a výchovy, realizácia workshopov, prezentácií a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Oddelenie životného prostredia a územného rozvoja, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Oddelenie školstva), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, Granty EHP a Nórska a iné

*Pozn.: Aktivity realizované v rámci *Skupina aktivít / Integrovaný projektový balíček 4.2.2 - Adaptačné a mitigačné opatrenia a revitalizácia verejných priestranstiev* je nevyhnutné realizovať v súlade s odporúčaniami definovanými v súvisiacich koncepcných a strategických materiáloch ako najmä Akčný plán adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na roky 2017-2020 a Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, Adaptačný plán Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (rok 2022) a Koncepcia revitalizácie krajiny s ohľadom na dôsledky klimatických zmien v regióne BSK (rok 2022).

Špecifický cieľ 4.3: Odstrániť bariéry v prechode na obehové odpadové hospodárstvo a cirkulárnu ekonomiku

Strategický investičný balíček 4.3 Podpora obehového odpadového hospodárstva a likvidácia nezákonne umiestneného odpadu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.3.1. Integrovaný projektový balíček - Opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov

Komplementárne projekty: zavedenie evidencie odpadových nádob na uličné smeti, podpora triedeného zberu prostredníctvom odpadových nádob v rámci frekventovaných verejných priestranstiev, peších zón

a rekreačných oblastí, aktivity zamerané na navýšenie rozsahu zberu objemného odpadu, mimoriadne zvozy formou pristavenia veľkokapacitných kontajnerov nad rozsah jarného a jesenného intervalu zvozu (najmenej 3 x do roka), v spolupráci s hl. m. SR Bratislavou realizácia aktivít zameraných na triedený zber na textil a šatstvo, vytvorenie interného systému mestskej časti zameraného na monitoring nezákonne umiestneného odpadu, zvýšenie dotácie na kontajnerové stanovišťa, zvýšenie propagácie dotačnej schémy a pozitívna motivácia žiadateľov, zelené strechy na kontajnerových stojiskách a pod.

4.3.2. Integrovaný projektový balíček - Moderná infraštruktúra a vybavenie pre odpadové hospodárstvo v rámci Zberného dvora Petržalka

Komplementárne projekty: zavedenie elektronického online systému na vedenie evidencie odpadov v rámci prípravy na zavedenie Informačného systému odpadového hospodárstva, rozšírenie portfólia v rámci odpadov vhodných na opätovné použitie a podpora aktivít vedúcich k predchádzaniu vzniku odpadu, rozšírenie činností zberného dvora, napr. obstaranie drvičky na drvenie surového dreva, ktoré vzniká pri údržbe verejnej zelene, súčinnosť s Bratislavským centrom opätovného použitia - KOLO a pod.

4.3.3. Integrovaný projektový balíček – Bezodpadové hromadné podujatia organizované mestskou časťou

Komplementárne projekty: poskytovať za odplatu zálohované obaly, poskytovanie ekologických obalov na nápoje a jedlá, poskytovať alternatívne obaly v ekodizajne, realizovať zberné miesta s kontajnermi na triedený odpad doplnené usmerneniami pre návštevníkov podujatia a pod.

4.3.4. Integrovaný projektový balíček – Bezodpadový úrad

Komplementárne projekty: podpora ekodizajnu pri nákupe kancelárskych potrieb a darčkových predmetov, podpora dôveryhodných environmentálnych značiek, obstaranie bezobalových čistiacich prostriedkov, predchádzanie vzniku odpadu z papiera a papierových utierok, predchádzanie vzniku odpadov na pracoviskách, nadobudnutia tovarov, služieb so zníženým negatívnym vplyvom na životné prostredie v rámci ich celého životného cyklu, obmedzenie jednorazových obalov z plastov a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Oddelenie životného prostredia a územného rozvoja, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností, Oddelenie správy verejných priestranstiev, Referát verejného obstarávania, Referát informačných technológií), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, Granty EHP a Nórska a iné

Špecifický cieľ 4.4: Rozšíriť existujúcu ponuku služieb v oblasti starostlivosti o verejné priestranstvá

Strategický investičný balíček 4.4 Moderné služby mestskej časti v oblasti starostlivosti o verejné priestranstvá

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.4.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora a rozvoj infraštruktúry pre chovateľov psov

Komplementárne projekty: koncepčné budovanie oplotených výbehov v nepokrytých miestnych častiach Petržalky, obnova a revitalizácia trávnikov v existujúcich psích výbehoch, budovanie agility prvkov v rámci existujúcich psích výbehov, podpora a edukáciu formou bezplatných výcvikov, workshopov, školení, prednášok, súťaží a výstav v rámci komunity „psičkarov“, podpora reuse princípu na Zbernom dvore Petržalky, kde môžu majitelia spoločenských a domestikovaných zvierat odovzdávať nepotrebné chovateľské potreby a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Oddelenie životného prostredia a územného rozvoja, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 4.5: Zvýšiť kvalitu ovzdušia v Petržalke a znížiť prašnosť pri výstavbe budov

Strategický investičný balíček 4.5 Opatrenia na zníženie emisií

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.5.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora opatrení na zníženie emisií

Komplementárne projekty: krátkodobé opatrenia ako podmienka stavebných povolení všeobecného stavebného úradu a špeciálneho stavebného úradu v zmysle Všeobecne záväznej vyhlášky Obvodného úradu životného prostredia Bratislava, ktorou sa vydáva akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia pre oblasť kvality ovzdušia pre Hlavné mesto SR Bratislava, k.ú. Petržalka a znečisťujúcu látku PM10, vytvorenie monitorovacích miest na sledovanie kvality ovzdušia a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Stavebný úrad)

Predpokladané finančné zdroje: rozpočet mestskej časti a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Vypracovanie energetických auditov

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 490 tis. EUR

B. Zvyšovanie energetickej efektívnosti prevádzok ZŠ v správe MČ (napr. zateplovanie obvodových plášťov, oprava strechy, fotovoltaika, výmena okien)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 20 mil. EUR

C. Zvyšovanie energetickej efektívnosti prevádzok MŠ (napr. zateplovanie obvodových plášťov, oprava strechy, fotovoltaika, výmena okien)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 8 mil. EUR

D. Zvyšovanie energetickej efektívnosti ďalších budov v správe MČ (najmä Komplexná rekonštrukcia Cik-Cak centra (vrátane obradnej siene), Komplexná rekonštrukcia DK Zrkadlový háj, Rekonštrukcia DK Lúky, Zníženie energetickej náročnosti bytového domu BD Medvedovej 21)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 7,3 mil. EUR

E. Zavedenie systému energetického manažmentu

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: neurčená

F. Modernizácia výmenníkových staníc

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: neurčená

G. Senzorový inteligentný monitoring odpadových nádob na verejných priestranstvách (komplexná digitalizácia a monitoring existujúcej infraštruktúry odpadových košov)

Zodpovedný: OSVP a IT

Suma: neurčená

H. Zachovanie grantových a dotačných schém na budovanie kontajnerových stanovišť

Zodpovedný: Oddelenie životného prostredia

Suma: 105 tis. EUR

I. Budovanie oplotených výbehov pre psov (konceptný rozvoj a určenie vhodných pozemkov pre budovanie psích výbehov, ako kompenzačné opatrenia pre chovateľov psov, ku ktorým dochádza záberom plôch verejnej zelene komplexnou výstavbou a výstavbou nosného systému MHD)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 100 tis. EUR

J. Modrá infraštruktúra - Obnova a dobudovanie studní a systému rozvodov zavlažovania zelene v rámci petržalských sídlisk

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 500 tis. EUR

K. Zníženie produkcie odpadu na kultúrno-spoločenských podujatiach

Zodpovedný: MČ Petržalka

Suma: 50 tis. EUR

L. Revitalizácia min. dvoch verejných plôch (zamerané na úpravu zelene)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 600 tis. EUR

M. Vodozádržné opatrenia na území MČ Bratislava-Petržalka (min. 3 projekty) (retenčné nádrže, ...)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 1,5 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **regionálne priority** „2. Kvalitné a udržateľné životné prostredie a 7. Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ** „C. 2. 3 Zelené a zdravé mesto“ a súvisiace tematické sekcie *C. 2. 3. 1 Ochrana prírodných zdrojov* a *C. 2. 3. 2 Možnosti pre pohyb, rekreáciu a zdravý životný štýl* v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na viacero **problémov/slabých stránok, identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „*čistota verejných priestranstiev v Petržalke*“ a „*dostupnosť výbehov pre psov v Petržalke*“, ako aj na viacero z **TOP 7 oblastí budúceho rozvoja identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „*4. úprava verejných priestranstiev*, *5. viac zelene* alebo *6. rekonštrukcia verejných budov*“.

Pozn.: Aktivity realizované v rámci tejto priority (Priorita 4 Nízkouhlíkové hospodárstvo a kvalitné životné prostredie) je nevyhnutné realizovať v súlade s odporúčaniami definovanými v súvisiacich koncepcných a strategických materiáloch ako najmä Akčný plán adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na roky 2017-2020, Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, Adaptačný plán Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (rok 2022) a Koncepcia revitalizácie krajiny s ohľadom na dôsledky klimatických zmien v regióne BSK (rok 2022).

Zároveň je potrebné zohľadňovať platné VZN hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (VZN č. 5/2018 zo dňa 07.09.2018 o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín), ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy; zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

C.4.5 Priorita 5 Rozmanitá a udržateľná kultúra pre všetkých

Strategický cieľ 5: Zlepšiť spoluprácu medzi zriadenou a nezriadenou kultúrou, možnosti kultúrneho využitia a vzdelávania Petržalčanov a podporovať ich pozitívny vzťah k Petržalke

Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- **Vytvorenie priestoru na kultúrne vzdelávanie obyvateľstva Petržalky;**
- **Zriadenie priestoru na neformálne stretávanie mladých ľudí, ktoré by bolo dostupné všetkým mladým ľuďom v Petržalke** (priestor by bol využívaný na rôzne semináre, neformálne workshopy, diskusie, ale i výstavy umenia či koncerty začínajúcich kapiel, organizácia a zvyšovanie kvality podujatí);
- **Obnovené kultúrno-spoločenské objekty a ich lepšie využívanie pre potreby návštevníkov a lokálnej komunity;**
- **Revitalizované verejné priestory v blízkosti kultúrnych domov a lokálnych knižníc** (do roku 2026, 3 priestory pred kultúrnymi domami a 9 pred miestnymi knižnicami);
- **Viacúčelovosť kultúrnych zariadení a zvýšenie ich konkurencieschopnosti;**
- **Debarierizované, inkluzívne, multikultúrne objekty, dostupné kultúrno-spoločenské objekty MČ** (všetky tri kultúrne domy, prístupy do všetkých knižníc);
- **Pravidelná spolupráca medzi kľúčovými aktérmi v kultúre a užšia spolupráca s nezriadenou kultúrou;**
- **Užšia spolupráca s nezriadenou kultúrou.**

Špecifický cieľ 5.1: Rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a zlepšiť podmienky pre rozvoj komunit a umenia vo verejnom priestore

Strategický investičný balíček 5.1 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

5.1.1. Integrovaný projektový balíček - Zachovanie, rozvoj a sprístupňovanie kultúrneho dedičstva a umeleckej tvorby

Komplementárne projekty: pokračovanie v obnove kultúrno-spoločenských objektov, pamiatok a pamätihodností a historických objektov a ďalších objektov pre realizáciu kultúrnych aktivít vrátane ich atraktívnosti a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny (DK Zrkadlový háj, DK Lúky a iné), zlepšenie energetického hospodárenia budov, podporné aktivity pre prepojenie viacerých subjektov zriadovanej

a nezriaďovanej kultúry, spoločné využívanie priestorov, vytvorenie moderného kultúrneho centra, cezhraničná aj medzinárodná spolupráca v oblasti kultúry, podpora aktivít pre nezriaďovanú kultúru, pasport nezriaďovanej kultúry, podpora komunitných podujatí (vytvorenie podmienok na prepájanie komunit všetkých vrstiev obyvateľstva), podpora pre lepšie využitie verejných priestorov za účelom kultúrno spoločenských aktivít, budovanie a propagovanie značky „Petržalka“ (publikácie, mapovanie histórie, dokumentačná činnosť), vytvorenie platformy pre spoluprácu subjektov v oblasti kultúry (zriaďovaná aj nezriaďovaná), prepojenie kultúry so vzdelávaním všetkých vrstiev obyvateľstva, spoločný kalendár podujatí, podpora realizácie podujatí, tvorba motivačných nástrojov pre zamestnancov v oblasti kultúry, podpora moderných technológií v kultúre, dokumentačná činnosť a pod.

5.1.2. Integrovaný projektový balíček – Ochrana a obnova umeleckých diel, pamätihodností a pamiatok

Komplementárne projekty: obnova a ochrana pamätihodností, historických objektov, iniciovanie vzniku nových umeleckých diel vo verejnom priestore podporné, aktivity pre trvalé inštalácie umeleckých diel vo verejnom priestore, podpora drobných umeleckých intervencií vo verejnom priestore, vzdelávanie a informovanosť o pamätihodnostiach a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát kultúry a športu, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), Kultúrne zariadenia Petržalky, Miestna knižnica Petržalka, Hl. m. SR Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet (Audiovizuálny fond, Fond na podporu umenia), rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Rekonštrukcia a modernizácia kultúrno-spoločenských objektov (DK Zrkadlový háj, DK Lúky, CCC a iné) za účelom kultúrno-spoločenského využitia a energetického zhodnotenia* (modernizácia interiéru)

Zodpovední: Kultúrne zariadenia Petržalky a referát kultúry a športu, KZP, MKP

Suma: 1,2 mil. EUR

B. Vytvorenie moderného kultúrneho centra (multifunkčného kultúrno-vzdelávacieho komunitného centra) atraktívneho pre obyvateľov

Zodpovední: mestská časť Bratislava-Petržalka (oddelenie Referát kultúry a športu, KZP, MKP)

Suma: 286 tis. EUR

C. Modernizácia lokálnej Petržalskej knižnice

Zodpovední: mestská časť Bratislava-Petržalka (oddelenie Referát kultúry a športu, MKP)

Suma: 150 tis. EUR

* Má prepojenie na projekty realizované v rámci Priority 4 Nízkouhlíkové hospodárstvo a kvalitné životné prostredie

Priorita nadväzuje na **regionálnu prioritu „4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra“** v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ „C. 2. 2 Mesto, ktoré ponúka kvalitnú kultúru a súdržné susedstvá“** a súvisiace tematické sekcie C. 2. 2. 1 *Živý verejný priestor a susedstvá* a C. 2. 2. 2 *Rozmanitý kultúrny život* a „**C. 3. 1 Bratislava, rozpoznávaná európska metropola“** a súvisiacu tematickú sekciu C. 3. 1. 3 *Bratislava ako rozpoznávaná značka* v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na jednu z **TOP 7 oblastí budúceho rozvoja identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „6. rekonštrukcia verejných budov“.

C.4.6 Priorita 6 Moderné a digitálne služby pre Petržalčanov

Strategický cieľ 6: Zmodernizovať technickú vybavenosť miestneho úradu využívajúc SMART riešenia a zlepšiť efektívnosť služieb a rozhodovania

Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- **Inovované elektronické služby (všetky služby, ktoré nevyžadujú dodatočnú identifikáciu);**
- **Dosiahnutie optimálnych finančných ukazovateľov samosprávy;**
- **Elektronizácia interných procesov, archívov a služieb;**
- **Rozšírené služby geografického informačného portálu pre obyvateľov aj pre zamestnancov úradu;**
- **Bezpečnosť a ochrana majetku;**
- **Kybernetická bezpečnosť;**
- **Vlastná sieťová infraštruktúra.**

Špecifický cieľ 6.1: Podporiť inovácie, zjednodušiť prístup obyvateľov k informáciám a zaviesť SMART riešenia pre služby mestskej časti

Strategický investičný balíček 6.1 Digitalizácia a vytváranie podmienok pre zvýšenie efektivity a skvalitnenie rozhodovacích samosprávy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.1.1. Integrovaný projektový balíček - Elektronizácia a digitalizácia verejných služieb a podpora využívania moderných nástrojov a technológií

Komplementárne projekty: digitalizácia archívu, inteligentné osvetlenie, rezervačný online systém na športoviská, kamerové systémy pre objekty v majetku MČ (ochrana majetku, zamedzenie vandalizmu, alarm prepojený na políciu), rozšírenie bezplatnej WIFI – pre obyvateľov na verejných priestranstvách, nový web mestskej časti, vlastný predajný portál pre predaj lístkov na podujatia v gescii mestskej časti a predaj darčkových predmetov s logom Petržalky, zavedenie elektronickej evidencie smetných košov v majetku MČ (evidovanie frekvencie vysypávania košov), interaktívny GIS MČ – všetky oblasti, ktoré spravuje mestská časť: detské ihriská, lavičky, pieskoviská a iné, zavedenie systematickej práce s mapovými vrstvami v rámci činností miestneho úradu, centralizovaný portál s komplexnou ponukou kultúrnych, športových a spoločenských aktivít na území mestskej časti na jednom mieste, jednotná parkovacia aplikácia pre celé územie Petržalky, elektronické formuláre pre služby mestskej časti, elektronická digitálna telefónna ústredňa – systém odkazov, prehľadný systém zverejňovania objednávok a faktúr, zavedenie

vysokorýchlostného internetu na ZŠ, zefektívnenie interných procesov – zlepšenie systému obehu dokladov a pod.

6.1.2. Integrovaný projektový balíček – Skvalitňovanie personálnych kapacít pri správe vecí verejných a podpora participácie

Komplementárne projekty: rozvoj hodnotenia kvality zamestnancov a požiadavky klientov (napr. CAF), vytváranie vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov úradu, tvorba podkladov (dokumentov) pre kvalitnejší rozhodovací proces v samospráve a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát informačných technológií, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Inovovanie elektronických služieb, ich spopularizovanie a následné rozšírenie (najmä v oblasti dopravy, resp. životného prostredia)

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

B. Vytvorenie jednotnej aplikácie pre elektronické služby mestskej časti

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

C. Pokračovanie v rozvoji geografického informačného systému (GIS) mestskej časti a ďalšie využívanie interných údajov

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

D. Vytváranie podkladových dokumentov pre kvalitnejšie rozhodovanie v samospráve

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

E. Rozširovanie kamerových systémov na objektoch v majetku mestskej časti a verejných priestranstvách

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

F. Petržalské internetové konto občana – PETRA

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: 100 tis. EUR

G. Inteligentné osvetlenie športovísk

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

H. Smart vysypávanie košov

Zodpovedný: OSVP a IT

Suma: neurčená

I. Zelené verejné obstarávanie do moderného úradu

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

J. Digitalizácia manažmentu dobrovoľníctva (zostavenie databázy dobrovoľníkov, optimalizovanie ich aktivity, adresné plánovanie podujatia a riešenie podnetov **od občanov na základe dobrovoľníckej platformy**)

Zodpovedný: Referát informačných technológií

Suma: neurčená

Priorita nadväzuje na **regionálne priority** „7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov a 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ** „C. 3. 2 Moderné a efektívne mesto“ a súvisiace tematické sekcie C. 3. 2. 1 *Strategické riadenie, prioritizácia a spolupráca*, C. 3. 2. 2 *Digitálne sebavedomé mesto* a C. 3. 2. 3 *Zosúladená technická sieť pre budúcnosť* v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na viacero **aktuálnych trendov ako napríklad digitalizácia, inovácie a zavádzanie „smart“ riešení pri správe vecí verejných. Jednotlivé inovácie sa prejavia prierezovo vo všetkých oblastiach života Petržalčanov.**

C.4.7 Priorita 7 Kvalitné podmienky pre šport a voľný čas

Strategický cieľ 7: Zlepšiť zdravý životný štýl Petržalčanov prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít

Kľúčové výkonnostné ukazovatele (očakávaný výsledok do roku 2029):

- **Sprístupnená športová infraštruktúra - revitalizácia športovísk, oprava bazénov, športovej haly, telocviční, budovanie nových telocviční v materských školách, verejné klzisko, aktívne športové zóny bezbariérové s inkluzívnymi prvkami vhodné pre ľudí so zdravotným znevýhodnením;**
- **Systematická propagácia aktívneho životného štýlu, v spolupráci so športovými klubmi, súťaže na školách, medzi seniormi, medzi školami a pod.;**
- **Systematická podpora športových klubov a iných športovo-voľnočasových organizácií- každoročne 1 % z daní z príjmov na podporu veľkých športových klubov a tiež malé dotácie v celkovej sume min. cca 25 000 ročne;**
- **Vybudované multifunkčné športoviská, areály a cyklotrasy;**
- **Inovované činnosti plavárne - oddychová zóna, masérské miestnosti v roku 2023;**
- **Nová multifunkčná hala;**
- **Zrekonštruovaná športová hala Prokofievova.**

Špecifický cieľ 7.1: Podporiť šport a voľný čas

Strategický investičný balíček 7.1 Podpora športových aktivít

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.1.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora športových a voľnočasových aktivít

Komplementárne projekty: výstavba novej športovej haly; revitalizácia existujúcich športovísk; budovanie nových cyklotrás; rekonštrukcia školských telocviční, bazénov a športovísk v areáloch ZŠ; budovanie, modernizácia nových športovísk, ihrísk pre všetky vekové kategórie (vrátane dopravných ihrísk, skateparky pre rôzne jazdecké kategórie, lezecké steny), podpora doplnkových, oddychových zón k športoviskám, propagácia aktívneho životného štýlu, spolupráci so športovými klubmi, súťaže na školách, medzi seniormi, medzi školami, športové detské tábory MČ, budovanie telocviční a oddychových zón v materských školách; prezentácia výsledkov úspešných športovkýň a športovcov a pod.

Nositelia projektov: Mestská časť Bratislava-Petržalka (Referát kultúry a športu, Referát projektového oddelenia, Referát investičných činností), Športové zariadenia Petržalky, s.r.o., Petržalská plaváreň, Hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy (OP Slovensko), Fond na podporu športu, Plán obnovy a odolnosti SR, štátny rozpočet, rozpočet mestskej časti, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Výstavba novej športovej haly – priestor pre rôzne športy a veľké športové kluby spĺňajúci všetky požiadavky pre ligové súťaže

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 2,6 mil. EUR

B. Rekonštrukcia športovej haly Prokofievova – výmena okien, strechy, palubovka (zníženie energetickej náročnosti)

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 800 tis. EUR

C. Budovanie nových športových hál pre potreby škôl aj verejnosti

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 3,6 mil. EUR

D. Obnova bazénov na ZŠ

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 2,1 mil. EUR

E. Obnova verejných športovísk a športových ihrísk v areáloch základných škôl

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: 1,1 mil. EUR

F. Obnova telocviční na základných školách a budovanie telocviční na materských školách

Zodpovedný: Referát investičných činností

Suma: neurčená

G. Obnova verejných detských ihrísk s prvkami bezbariérovosti

Zodpovedný: OSVP

Suma: 1 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **regionálnu prioritu** „3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Priorita nadväzuje na **celomestský strategický cieľ** „C. 2. 3 Zelené a zdravé mesto“ a súvisiacu tematickú sekciu *C. 2. 3. 2 Možnosti pre pohyb, rekreáciu* v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Bratislava 2030 (Program rozvoja obce 2022-2030).

Priorita reaguje na jeden z kľúčových **problémov/slabých stránok identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „*kvalita športovísk*“, ako aj na viacero z **TOP 7 oblastí budúceho rozvoja identifikovaných v rámci dotazníkového prieskumu obyvateľov Petržalky** a to konkrétne „*4. úprava verejných priestranstiev*“, „*6. rekonštrukcia verejných budov*“ a čiastočne aj „*3. vzdelávanie – kapacita a kvalita MŠ a ZŠ*“.

D PRÍLOHY

D.1 Bibliografia

- Akčný plán Koncepcie ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v Bratislavskom samosprávnom kraji, BSK, 2020,
- Aktualizácia Územného generelu vodných tokov a protipovodňovej ochrany hl. m. SR BA 2022: <https://www.bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/rozvoj-mesta/uzemnoplanovacie-dokumenty/prerokovane-uzemnoplanovacie-podklady/uzemne-generely>,
- Atlas krajiny SR, MŽP SR,
- Atlas hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy, 2020,
- Bratislava 2030 – Program rozvoja mesta 2022 – 2030, Hl. m. SR Bratislava, Metropolitný inštitút Bratislava, 2022,
- Enviroportál, MŽP SR,
- INEKO-portál o hospodárení obcí (www.hospodarenieobci.sk),
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), BSK, Inštitút priestorového plánovania, jún 2021,
- Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky (autori UŠ: prof. Kováč a kol.),
- SHMÚ, Hydrologická ročenka Povrchové vody 2021,
- SHMÚ, Zoznam monitorovaných miest kvality povrchovej vody v roku 2021,
- SHMÚ, Kvalita podzemných vôd na Slovensku,
- Správa o kvalite ovzdušia v SR 2021, SHMÚ,
- Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2022 -2026 (verzia: október 2021), BSK, 2021,
- Stratégia nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021 — 2026, Hl.m. SR Bratislava, 2021,
- ŠÚ SR, databáza DATAcube,
- ŠÚ SR, SODB 2011 a SODB 2021,
- ŠGÚDŠ SR,
- Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy, Centrum dopravného výzkumu 2014,
- Územný plán regiónu Bratislavského kraja v znení Zmien a doplnkov, AUREX spol. s r.o., 2015.

D.2 Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a mapiek

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Vymedzenie kľúčových partnerov rozvoja mestskej časti	11
Tabuľka 2 Prehľad kľúčových strategických dokumentov pre tvorbu PHRSR Petržalka 2029.....	15
Tabuľka 3 Komponenty Plánu obnovy v piatich kľúčových oblastiach verejných politik.....	16
Tabuľka 4 Prehľad priorít a cieľov Programu Slovensko 2021 - 2027	17
Tabuľka 5 Rozvojové projekty (aktuálne známe)	43
Tabuľka 6 Počet obyvateľov v základných sídelných jednotkách Petržalky	57
Tabuľka 7 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2012-2021 (stav k 31. 12. a 01. 01. 2021-SODB) – ŠÚ SR.....	63
Tabuľka 8 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2015-2021 (stav k 31. 12.) – register obyvateľov	63
Tabuľka 9 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (v %)	68
Tabuľka 10 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov v okresoch Bratislavského kraja do r. 2040.....	69
Tabuľka 11 Zariadenia sociálnych služieb v rokoch 2001-2021.....	73
Tabuľka 12 Počet vydaných rozhodnutí o odkázanosti za roky 2016-2021	74
Tabuľka 13 Počet všetkých dokončených bytov v okresoch BSK	82
Tabuľka 14 Cena za 1 m ² obytnej plochy (v €) v krajoch SR	82
Tabuľka 15 Cena za 1 m ² obytnej plochy (v €) v okresoch Bratislavy a v meste Bratislava	82
Tabuľka 16 Vývoj počtu podnikov podľa ekonomických činností v okrese Bratislava V v rokoch 2016 – 2021	85
Tabuľka 17 Vývoj počtu podnikov kategorizovaných podľa veľkostnej kategórie počtu zamestnancov.....	86
Tabuľka 18 Prehľad o športoch, ktorým sa venujú jednotlivé ZŠ.....	96
Tabuľka 19 Prehľad športových zariadení ZŠ škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti.....	97
Tabuľka 20 Športové zariadenia sídliace na území mestskej časti.....	98
Tabuľka 21 Ďalšie športové zariadenia.....	99
Tabuľka 22 Prehľad revitalizovaných športových plôch.....	101
Tabuľka 23 Prehľad revitalizovaných verejných detských ihrísk (VDI)	103
Tabuľka 24 Základné umelecké školy a ich umelecké odbory.....	107
Tabuľka 25 Dostupnosť zariadení poskytujúcich ambulantnej pohotovostnej služby pre MČ Bratislava–Petržalka.....	116
Tabuľka 26 Ambulancie na území MČ podľa ŠÚ SR.....	116
Tabuľka 27 Počet detí a tried v materských školách na území m. č. Bratislava–Petržalka	120
Tabuľka 28 Počet obyvateľov podľa vekových skupín v MČ Bratislava-Petržalka v rokoch 2017 až 2022..	121
Tabuľka 29 Počet obyvateľov v MČ Bratislava-Petržalka s trvalým pobytom podľa veku (dosiahnutým k 31.8.2022).....	121
Tabuľka 30 Vývoj počtu obyvateľov vo veku 6 – 14 rokov (vek dosiahnutý k 31.8.2022) na základe evidencie MV SR (k 20.1.2022)	122
Tabuľka 31 Vývoj počtu obyvateľov v školopovinnom veku (vek dosiahnutý k 31.8.2022) na základe evidencie MV SR (k 20.1.2022) pri zohľadnení odkladu.....	122
Tabuľka 32 Prehľad ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ BA-Petržalka s umiestnenou MŠ a možné zvýšenie kapacít ZŠ	123
Tabuľka 33 Prehľad vybraných ukazovateľov finančného zdravia verejných financií mestskej časti	136
Tabuľka 34 Prehľad Programového rozpočtu mestskej časti na roky 2023, 2024 a 2025 (v EUR).....	138

Tabuľka 35 Prehľad navrhovaných (bežné) výdavkov programového rozpočtu mestskej časti na roky 2023 – 2025, za jednotlivé rozpočtové programy (v EUR)	138
Tabuľka 36 Počet kilometrov ako aj metrov štvorcových ciest, chodníkov a parkovísk	141
Tabuľka 37 Štruktúra domov mestských častí Bratislavy podľa vodovodnej prípojky	150
Tabuľka 38 Štruktúra domov mestských častí Bratislavy podľa typu kanalizačného systému	153
Tabuľka 39 Štruktúra bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie	155
Tabuľka 40 Štruktúra domov podľa plynovej prípojky	156
Tabuľka 41 Prehľad ukrytia v mestskej časti Bratislava-Petržalka	158
Tabuľka 42 Ukazovatele produkcie komunálneho odpadu na území Hlavného mesta Bratislava	166
Tabuľka 43 Aproximatívne náklady na sanáciu skládok v k.ú. Petržalka.....	169
Tabuľka 44 Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu a úhrny zrážok v klimatologickej stanici SHMÚ Bratislava – letisko v období 01/2019 – 07/2022.....	185
Tabuľka 45 Priemerné mesačné a extrémne prietoky [m ³ .s ⁻¹], Povodie Dunaj, vodomerné stanice na území Bratislavy	186
Tabuľka 46 Monitorovacie miesta v čiastkovom povodí Dunaja	187
Tabuľka 47 Zoznam pozorovacích objektov na monitorovanie kvality podzemnej vody v Petržalke.....	191
Tabuľka 48 Prehľad ukazovateľov prekračujúcich prahové a limitné hodnoty v objekte 716690 za rok 2021	191

Zoznam grafov

Graf 1 Prehľad poskytnutých dotácií zo strany mestskej časti v rokoch 2017-2022 (v EUR)	31
Graf 2 Bilancia pohybu obyvateľstva v r. 2012-2021	64
Graf 3 Veková štruktúra obyvateľstva v r. 2001, 2011 a 2021	65
Graf 4 Index starnutia.....	66
Graf 5 Priemerný vek obyvateľov.....	67
Graf 6 Podiel verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mestskej časti	72
Graf 7 Kumulatívna výška dotácie MČ pre jednotlivé druhy športov za obdobie rokov 2018 až 2023	98
Graf 8 Počet detí / žiakov v materských a základných školách na území m. č. Bratislava–Petržalka.....	120
Graf 9 Vývoj počtu TBO vo veku 6-14 a kapacity žiakov v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ BA-Petržalka	124
Graf 10 Vývoj počtu priestupkov na území MČ v rokoch 2017 – 2021 (mestská polícia)	159
Graf 11 Vývoj počtu priestupkov a trestných činov na území MČ v rokoch 2017 – 2021 (štátna polícia) ..	159
Graf 12 Spôsob nakladanie s odpadmi v roku 2020	166

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Ciele a priority PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)	21
Obrázok 2 Zasadnutie pracovnej skupiny na sociálnu oblasť.....	47
Obrázok 3 Počet návštevníkov Petržalskej plavárne za ostatné roky	95
Obrázok 4 Ihriská a športoviská v Petržalke	100
Obrázok 5 Mapa plánovaného Obecného chráneného územia „Petržalské lesy“	174
Obrázok 6 Radónové riziko.....	175
Obrázok 7 Monitorovanie kvality ovzdušia	178
Obrázok 8 Priemerná ročná koncentrácia PM ₁₀ – počet prekročení na jednotlivých staniciach	179
Obrázok 9 Počet prekročení dennej koncentrácie PM ₁₀ podľa mesiacov za rok 2021	180
Obrázok 10 Výsledky merania oxidu dusičitého za rok 2021	181
Obrázok 11 Výsledky merania ozónu za rok 2021.....	182
Obrázok 12 Stupne environmentálneho ohrozenia zdrojov vody	183
Obrázok 13 Hlavné body zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd.....	184
Obrázok 14 Umiestnenie vodomerných staníc v povodí Dunaja	186
Obrázok 15 Priemet hĺbky dna jazera Veľký Draždiak.....	190
Obrázok 16 Ramsarská lokalita, Dunajské luhy	193
Obrázok 17 Inundačné územia.....	194
Obrázok 18 Kartogram s expozíciou obyvateľstva na extrémne horúčavy (vľavo) a Kartogram s hrozbou extrémnych horúčav pre obyvateľstvo (vpravo).....	197
Obrázok 19 Schéma stromu kľúčových problémov.....	228
Obrázok 20 Schematické znázornenie cieľov a intervenčnej logiky.....	229
Obrázok 21 Schéma priorit a strategických investičných balíčkov.....	234

Zoznam máp

Mapa 1 Identifikácia územia mestskej časti Bratislava-Petržalka	14
Mapa 2 Lokality s terasami.....	35
Mapa 3 Územia obytných vnútroblokov	36
Mapa 4 Riešené územie urbanistickej štúdie Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky (Kováč a kol., 2023)	37
Mapa 5 Platné územné plány zón	39
Mapa 6 Mapa rozvojových území po obvode Petržalky.....	40
Mapa 7 Mapa obstarávaných ÚPP za účelom výstavby nájomných bytov HM SR Bratislava	42
Mapa 8 Rozvojové lokality a projekty	44
Mapa 9 Členenie na urbanistické obvody, t. j. na základné sídlené jednotky.....	59
Mapa 10 Členenie na lokality	60
Mapa 11 Lokalizácia zariadení sociálnych služieb na území mestskej časti	80
Mapa 12 Kultúrne zariadenia na území mestskej časti	115
Mapa 13 Zariadenia zdravotnej starostlivosti na území MČ v roku 2022	118
Mapa 14 Zariadenia školskej infraštruktúry – MŠ a ZŠ	126
Mapa 15 Zariadenia školskej infraštruktúry – stredné školy a univerzity	129
Mapa 16 Zariadenia komerčnej vybavenosti	131

Mapa 17 Modelové intenzity privátnej cestnej dopravy (IAD, LND a TND)	146
Mapa 18 Modelové intenzity TND a LND	146
Mapa 19 Úroveň kvality dopravy v širšom centre Bratislavy	147
Mapa 20 Studne na polievanie zelene v mestskej časti Bratislava-Petržalka	152
Mapa 21 Priestupky v mestskej časti	160
Mapa 22 Nelegálne skládky na území mestskej časti.....	170
Mapa 23 Priestorové usporiadanie chránených území.....	173
Mapa 24 Lokalizácia environmentálnych záťaží na území Petržalky.....	177
Mapa 25 Ostrovy teplých a veľmi teplých povrchov podľa údajov z Atlasu hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy hlavného mesta SR Bratislava.....	198
Mapa 26 Lokalizácia studní (obr. vľavo) a rozvodov polievacieho vodovodu (obr. vpravo)	201

D.3 Špecifické prílohy

D.3.1 Prehľad športových klubov a organizácií na území Petržalky

p. č.	Názov organizácie	Adresa organizácie
1	Fitnes Golem club Aupark	Einsteinova 18, 851 01 BA-Petržalka
2	Letné kúpalisko Matador	Údernícka 20 , 851 01 BA-Petržalka
3	Jazdecký areál ŠK Dunaj	Starohájska 31, 851 04 BA-Petržalka
4	Hockey club Petržalka 2010	M.C.Sklodowskej 1/A, 851 04 BA-Petržalka
5	Športové zariadenia Petržalky, s.r.o	Kutlíková 17, 851 12
6	Petržalské Bowlingové Centrum	Tupolevova 7/A, 851 01 BA-Petržalka
7	Tenisová hala TJ Slávia Právnik,	Tematínska 5,851 06
8	Kaspian, Skate Park	Ambroseho 16. 851 02 BA-Petržalka
9	Dunajklub Kamzík, lodenica	Klokočova 1, 851 01 BA-Petržalka
10	Športová hala Pengym	Wolkrova 47, 851 02 BA-Petržalka
11	Športová hala Gym 1, Znievska	Znievska 1/A, 851 05 BA-Petržalka
12	Športová hala Prokofievova	Prokofievova 2, 851 01 BA-Petržalka
13	Arena´s Gym	Gercenova 25, 851 03BA-Petržalka
14	Športový areál TJ Slávia Agrofert STU	Májová 21, 852 26 BA-Petržalka
15	Saleziáni don Bosca	Mamateyova ul.4, 851 04 BA-Petržalka
16	In-line hokejový klub Fevra Blue Viperas	Hrobákova 40, 851 02 BA-Petržalka
17	1. Slovenský Školský Lukostrelecký Klub	Humenské nám. 7, 851 07 BA-Petržalka
18	Asociácia karate Bratislava	Tupolevova 20, 851 01 BA-Petržalka
19	B.S.C. Bratislava , basketbalový klub	Holíčska 50, 851 01 BA-Petržalka
20	FC Petržalka Akadémia	Marie Curie-Sklodowskej 1, 851 04 BA-Petržalka
21	Danubia, klub modernej gymnastiky	Topoľčianska 33, 851 05 BA-Petržalka
22	Educo - Petržalka, stolnotenisový oddiel	Farského 9, 851 02 BA-Petržalka
23	GYM, s.r.o.	Wolkrova 47, 851 01 BA-Petržalka
24	Jednotka – tenisová škola	Prokofievova 5, 851 01 BA-Petržalka
25	Kaktus bike Petržalka	Haanova 1, 851 04 BA-Petržalka
26	Klub potápačov Nautilus	Hrobákova 21, 851 02 BA-Petržalka
27	Kolkársky klub Tatran	Blagoevova 20, 851 04 BA-Petržalka
28	Matchball – tenisový klub	Smolenická 20, 851 05 BA-Petržalka
29	Miestny Športový Klub Iskra Petržalka	Údernícka 20, 851 01 BA-Petržalka
30	Petržalská asociácia hokejbalových klubov	Topoľčianska 14, 851 05 BA-Petržalka
31	Spoločnosť Joga v dennom živote	Budatínska 20, 851 07 BA-Petržalka
32	Skupina historického šermu Triglav	Gessayova 15, 851 03 BA-Petržalka
33	Slovenský skauting, Prieskumníci 4. oddiel Bratislava	Ambroseho 13, 851 02BA-Petržalka
34	Slovenský Offroad klub	Bohrova 9, 851 01 BA-Petržalka
35	Slovenský strelecký zväz	Wolkrova 4, 851 01 BA-Petržalka
36	BK Petržalka, basketbalový klub	Vranovská 4, 851 02 BA-Petržalka

37	Športový klub Ippico – Dunaj, parkúr	Starohájska 35, 851 04 BA-Petržalka
38	Športová škola karate	Tupolevova 20, 851 01 BA-Petržalka
39	Stolnotenisový klub Viktória	Hálova 17, 851 01 BA-Petržalka
40	TJ Pozemné stavby, veslársky klub	Klokočova 1, 851 01 BA-Petržalka
41	TJ Žižka Bratislava, dostihy	Starohájska 11, 851 02 BA-Petržalka
42	Tenisové centrum mládeže Kurek&Kratochvíla	Dudova 2-4, 851 02 BA-Petržalka
43	Tenisová škola Juraj Holdoš	Brančská 11, 851 01 BA-Petržalka
44	Tenisová škola Petržalka	Nobelovo nám.6, 851 01 BA-Petržalka
45	Univerzum pétanque klub	Romanova 38, 851 02 BA-Petržalka
46	Atletický klub Run for Fun Petržalka	Tupolevova 20, 851 01 BA-Petržalka
47	In-line hokejový klub Fevra Blue Viperas	Hrobákova 40, 851 02 BA-Petržalka
48	1. Slovenský školský Lukostrelecký Klub	Humenské nám. 7, 851 07 BA-Petržalka
49	Asociácia karate Bratislava	Tupolevova 20, 851 01 BA-Petržalka
50	B.S.C. Bratislava , basketbalový klub	Holíčska 50, 851 01 BA-Petržalka
51	FC Petržalka Akadémia	Skłodowskej 1, 851 01 BA-Petržalka
52	Danubia, klub modernej gymnastiky	Topoľčianska 33,851 05 BA-Petržalka
53	Educo - Petržalka, stolnotenisový oddiel	Farského 9, 851 02 BA-Petržalka
54	GYM, s.r.o.	Wolkrova 47, 851 01 BA-Petržalka
55	Jazdecký klub a tenisový klub Slávia Agrofert STU	Májová 21, 852 26 BA-Petržalka
56	JOKERIT- hokejbalový klub	Smolenická 1, 851 05 BA-Petržalka
57	Jednotka – tenisová škola	Prokofievova 5, 851 01 BA-Petržalka
58	Kaktus bike Petržalka	Haanova 1, 851 04 BA-Petržalka
59	Klub potápačov Nautilus	Hrobákova 21, 851 02 BA-Petržalka
60	Kolkársky klub Tatran	Blagoevova 20, 851 04 BA-Petržalka
61	Matchball – tenisový klub	Smolenická 20, 851 05 BA-Petržalka
62	Miestny Športový Klub Iskra Petržalka	Údernícka 20, 851 01 BA-Petržalka
63	Petržalská asociácia hokejbalových klubov	Topoľčianska 14, 851 05 BA-Petržalka
64	Spoločnosť Joga v dennom živote	Budatínska 20,851 07 BA-Petržalka
65	Skupina historického šermu Triglav	Gessayova 15, 851 03 BA-Petržalka
66	Slovenský skauting, Prieskumníci 4. oddiel	Ambroseho 13, 851 02 BA-Petržalka
67	Slovenský Offroad klub	Bohrova 9, 851 01 BA-Petržalka
68	Slovenský strelecký zväz	Wolkrova 4, 851 01 BA-Petržalka
69	Šachový krúžok mládeže Dunaj	Nám. Hraničiarov 2/A, 851 03 BA-Petržalka
70	BK Petržalka , basketbalový klub	Vranovská 4, 851 03 BA-Petržalka
71	Športový klub Ippico-Dunaj, parkúr	Starohájska 35, 851 02 BA-Petržalka
72	Športový klub Reál - Petržalka	Jasovská 8, 851 07 BA-Petržalka
73	Športová škola karate	Tupolevova 20, 851 02 BA-Petržalka
74	Stolnotenisový klub Viktória	Hálova 17, 851 01 BA-Petržalka
75	TJ Elán	Romanova 1, 851 02 BA-Petržalka
76	TJ Pozemné stavby, veslársky klub	Klokočova 1, 851 01 BA-Petržalka

77	TJ Žižka Bratislava, dostihy	Starohájska 11, 851 02 BA-Petržalka
78	Tenisová škola Juraj Holdoš	Brančská 11, 851 01 BA-Petržalka
79	Tenisové centrum mládeže Kurek&Kratochvíla	Dudova 2-4, 851 02 BA-Petržalka
80	TJ Slávia Právnik, tenisový klub	Tematínska 5,851 06 BA-Petržalka
81	Jednotka, Tenisová škola	Záhumenská 318, 851 10 BA-Petržalka
82	Tenisová škola Petržalka	Nobelovo nám.6, 851 01 BA-Petržalka
83	Zväz raftingu a vodáctva SR	Wolkrova 4, 851 01 BA-Petržalka
84	Združenie športových klubov Petržalky	Starohájska 35, 851 02 BA-Petržalka
85	Univerzum Pétanque klub	Romanova 38, 851 02 BA-Petržalka
86	Atletický klub Run for Fun Petržalka	Tupolevova 20, 851 01 BA-Petržalka
87	Bratislavská boxerňa	Znievska 17, 851 06 BA-Petržalka
88	Dievčenský futbalový klub Bratislava	Wolkrova 13, 851 01 BA-Petržalka
89	in-line hokejový klub FEVRA Blue Vipers	Hrobákova 40, 851 02 BA-Petržalka
90	Advantage Golf Club	Májová 21, 850 05 BA-Petržalka
91	Agility klub Malina	Lachova 15, 851 03 BA-Petržalka
92	Alpin club Lokomotíva Bratislava	Tematínska 4, 851 05 BA-Petržalka
93	Amatérsky športový klub Fénix Bratislava	Vyšehradská 7, 851 06 BA-Petržalka
94	Potápačský klub Vodník	A.Gwerkovej 7, 851 04 BA-Petržalka
95	Baseball Club Slovan Bratislava	Rovniankova 24, 851 02 BA-Petržalka
96	Cyklistický klub Walter šport	Šustekova 25, 851 04 BA-Petržalka
98	Floorbalový klub Shadows Bratislava	Jaroslavova 12, 851 01 BA-Petržalka
99	Hádzanársky klub Amber Bratislava	Röntgenova 4, 851 01 BA-Petržalka
100	Hokejbalový klub Buccaneers	Topoľčianska 18, 851 05 BA-Petržalka
101	Slovenský veslársky klub	Viedenská cesta 24, 851 01 BA-Petržalka
102	Volejbalový klub Strečnianska	Strečnianska 20, 851 05 BA-Petržalka
103	Klub športovej a kondičnej kulturistiky Victory	Markova 5, 851 05 BA-Petržalka
104	Šachový klub Faust Bratislava	Žehrianska 14, 851 07 BA-Petržalka
105	Volejbalový klub Chempik Bratislava	Mlynarovičova 1, 851 03 BA-Petržalka
106	ŠK telesne postihnutých Bratislava	Očovská 2, 851 02 BA-Petržalka
107	Športový klub kolkárov Pozemné stavby Bratislava	Medveďovej 15, 851 04 BA-Petržalka
108	Slovenský skauting, 13. zbor Bratislava - Petržalka	Lachova 9, 851 03 BA-Petržalka
109	Volejbalový klub Vajnory	Furdekova 15, 851 04 BA-Petržalka
110	Športový basketbalový klub Slovenský Orol Petržalka	Pifflova 8, 851 01 BA-Petržalka
111	Slovenský skauting, 47. zbor Bratislava-Petržalka	Romanova 33, 851 02 BA-Petržalka
112	Karate klub BUNKAI Bratislava	Mamateyova 8, 851 04 BA-Petržalka
113	Klub vodáctva a raftingu MISTRAL Bratislava	Gessayova 33, 851 03 BA-Petržalka
114	Slovenský skauting, 113. zbor Modré hory Bratislava - Petržalka	Farského 10, 851 01 BA-Petržalka

116	Športovo - strelecký klub KOBRA BHS	Lenardova 4, 851 01 BA-Petržalka
117	Vodný slalom Bratislava,	Pifflova 8, 851 07 BA-Petržalka
118	PAINTBALLCLUB Bratislava	Zadunajská cesta 8, 851 01 BA-Petržalka
119	Univerzum pétanque club	Romanova 38, 851 02 BA-Petržalka
120	Klub Bojových umení	Lietavská 12, 851 06 BA-Petržalka
121	Škola thajského boxu Dragon	Haanova 39, 851 04 BA-Petržalka
122	Jazdecký klub Slávia STU	Májová 21, 851 01 BA-Petržalka
123	Karate klub Duvikan Bratislava	Lietavská 13, 851 06 BA-Petržalka
124	Športový kartový klub Petržalka	Markova 7, 851 01 BA-Petržalka
125	Vodácky klub DUNAJČÍK	Klokočova 5, 851 01 BA-Petržalka
126	Stolnotenisový oddiel Educo Petržalka	Hálova 17, 851 01 BA-Petržalka
127	Občianske združenie HIP HOP FAKULTA	Šustekova 49, 851 04 BA-Petržalka
128	Strelecký klub S.A.R.S.	Romanova 44, 851 02 Bratislava BA-Petržalka
129	Strelecký klub Havran	Vavilovova 22, 851 01 BA-Petržalka
130	Powerjóga klub	Beňadická 9, 851 06 BA-Petržalka
131	Športový klub bojových umení	Černyševského 23, 851 01 BA-Petržalka
132	Turistický klub - Karpatskí Vlci	Šustekova 51, 851 04 BA-Petržalka
133	Slovenská footgolfová asociácia	Topoľčianska 22, 851 05 BA-Petržalka

Zdroj: interné údaje MČ BA-Petržalka, 2023